LAULIK
VII KL

A-21628 I

RIHO PÄTS

LAULIK VII

VII KLASSI
LAULUVARA

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1957

Kinnitatud Eesti NSV Haridusministeeriumi poolt.

2
Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu
42048

Nõukogude Liidu hümn

S. Mihhalkov ja *G. El-Registan*

Võimsalt, pidulikult **A. Aleksandrov**
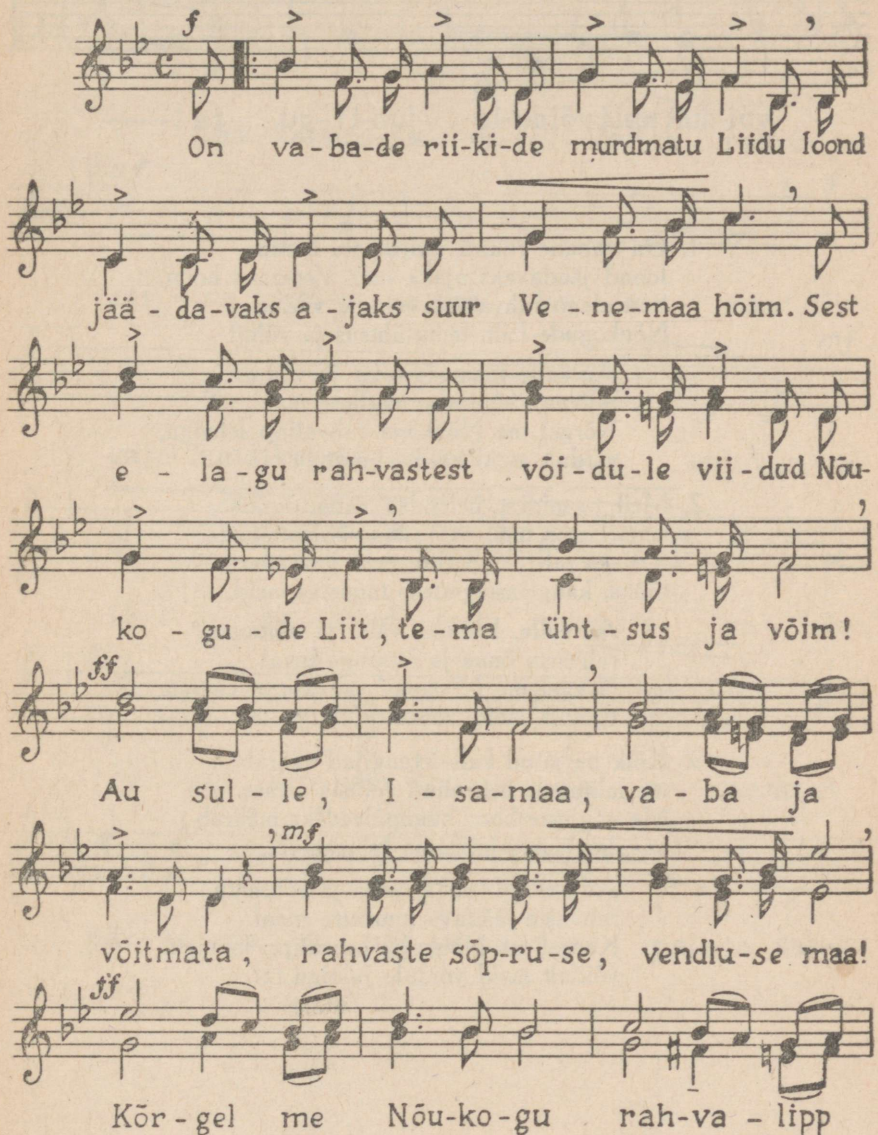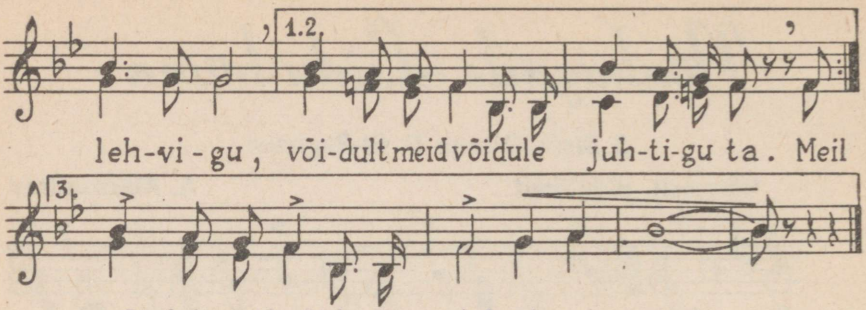
1. On vabade riikide murdmatu Liidu
loond jäädavaks ajaks suur Venemaa hõim.
Sest elagu rahvastest võidule viidud
Nõukogude Liit, tema ühtsus ja võim!

Au sulle Isamaa, vaba ja võitmatu,
rahvaste sõpruse, vendluse maa!
Kõrgel me Nõukogu rahvalipp lehvigu,
võidult meid võidule juhtigu ta!

2. Meil tormidest helendas vabaduspäike,
suur Lenin meil valgustas võitluste teid.
Truuks rahvale Stalin meid kasvatas kõiki,
tööks, kangelastegudeks innustas meid.

Au sulle, Isamaa, vaba ja võitmatu,
rahvaste õnne ja õitsengu maa!
Kõrgel me Nõukogu rahvalipp lehvigu,
võidult meid võidule juhtigu ta!

3. Kõik nurjatud kallaletungijad väärab
me lahinguis kasvanud võimas armee.
Me võitluste hoog sugupõlvedeks määrab
aus, kuulsuses hiilgama Isamaa tee.

Au sulle, Isamaa, vaba ja võitmatu,
rahvaste jäädava kuulsuse maa!
Kõrgel me Nõukogu rahvalipp lehvigu,
võidult meid võidule juhtigu ta!

Eesti NSV hümn

J. Semper

Võimsalt, pidulikult — **G. Ernesaks**

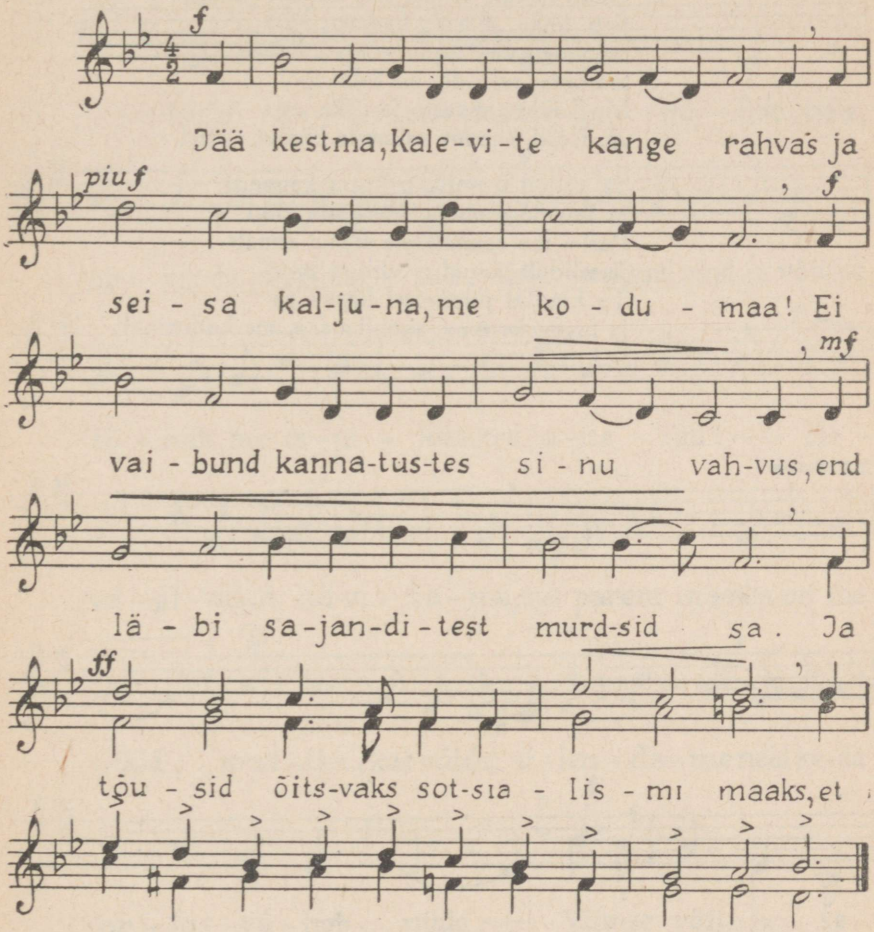

1. Jää kestma, Kalevite kange rahvas,
ja seisa kaljuna, me kodumaa!
Ei vaibund kannatustes sinu vahvus,
end läbi sajanditest murdsid sa.
Ja tõusid õitsvaks sotsialismimaaks,
et päikene su päevadesse paista saaks.

2. Nüüd huuga, tehas, vili, nurmel vooga,
sirp, lõika, alasile, haamer, löö!
Nõukogu elu, tuksu võimsa hooga,
too õnne rahvale, me tubli töö!
Me Liidu rahvaste ja riike seas
sa, Eesti, sammu esimeste kindlas reas!

3. Sa kõrgel leninlikku lippu kannad
ja julgelt kommunismi rada käid.
Partei me sammudele suuna annab
ja võidult võitudele viib ta meid.
Ta kindlal juhtimisel kasva sa
ja tugevaks ning kauniks saa, me kodumaa!

Internatsionaal

P. Pottier

Marsi tempos. Otsustavalt — P. Degeyter

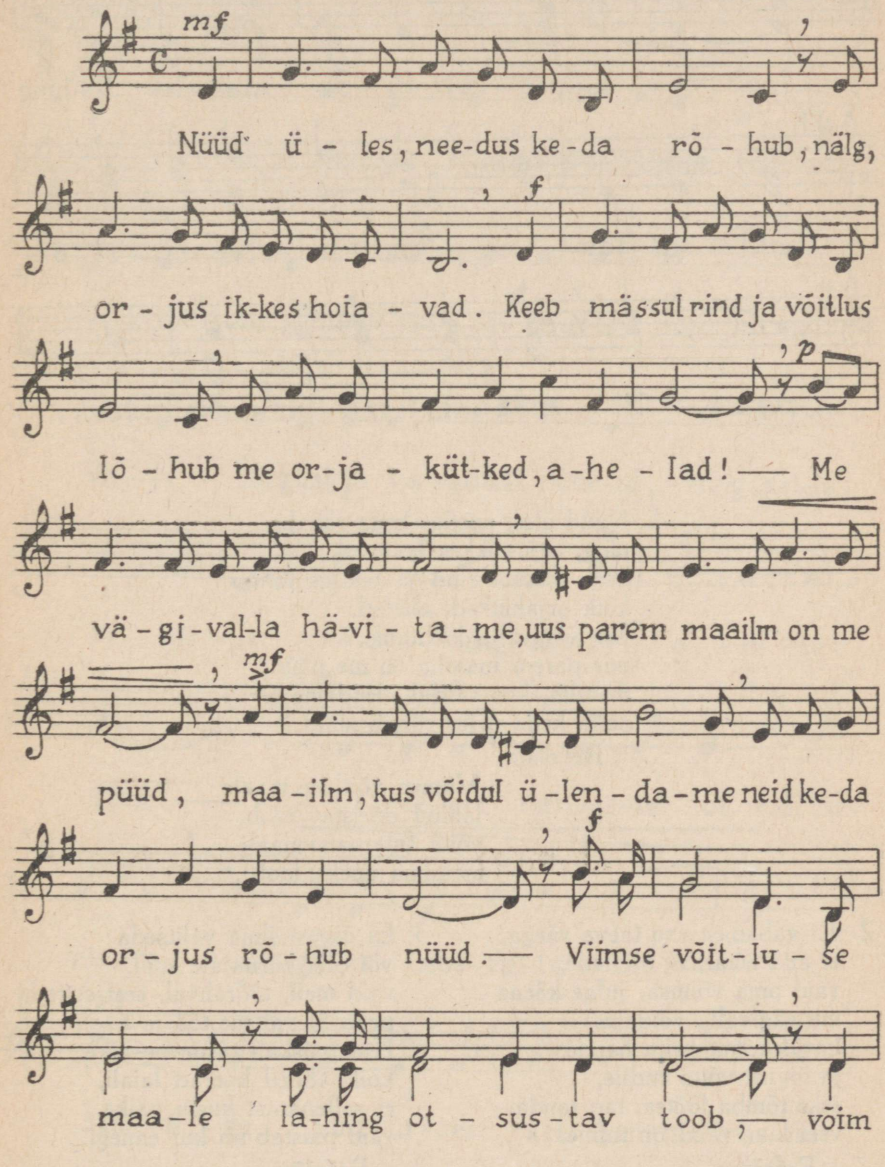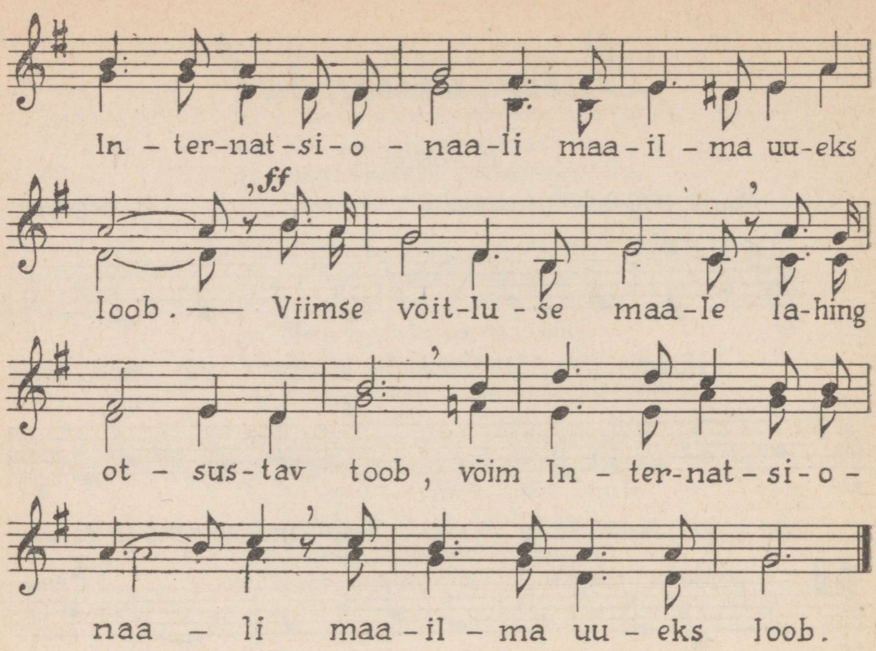

1. Nüüd üles, needus keda rõhub,
nälg, orjus ikkes hoiavad,
keeb mässul rind ja võitlus lõhub
kõik orjakütked, ahelad.
Me vägivalla hävitame,
uus parem maailm on me püüd,
maailm, kus võidul ülendame
neid, keda orjus rõhub nüüd.

Refrään.

:,: Viimse võitluse maale
lahing otsustav toob,
võim Internatsionaali
maailma uueks loob:,:

2. Ei vabadust saa taeva väega,
ei aita tsaar, ei hiiglane,
vaid oma võimsa, julge käega
me vägivalla võidame.
Et ülekohut heita hauda
ja õigust võita endile,
seks tõmba lõõtsa, tao rauda,
veel kuni raud on tuline.

Refrään.

3. Ei õigust ilma valitseda
või olla kurnajate sool,
vaid meil, töörahval, sest et teda
peab üleval me töö ja hool.
Kui paiskab tasumise äike
kõik ahned koerad laiali,
ei sellepärast kustu päike,
vaid paistab nii kui ennegi.

Refrään.

Partei meid juhib

S. Mihhalkov

Pidulikult **V. Muradeli**

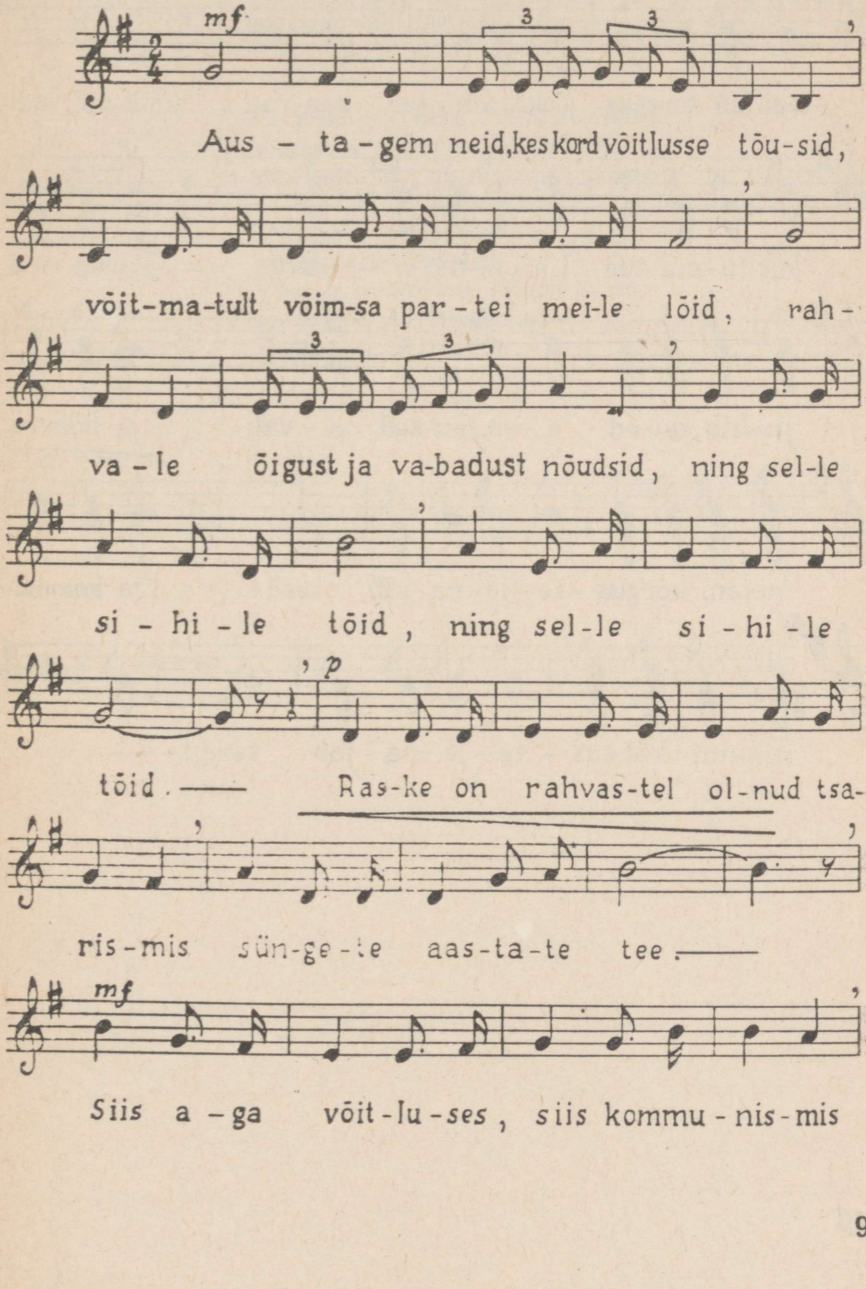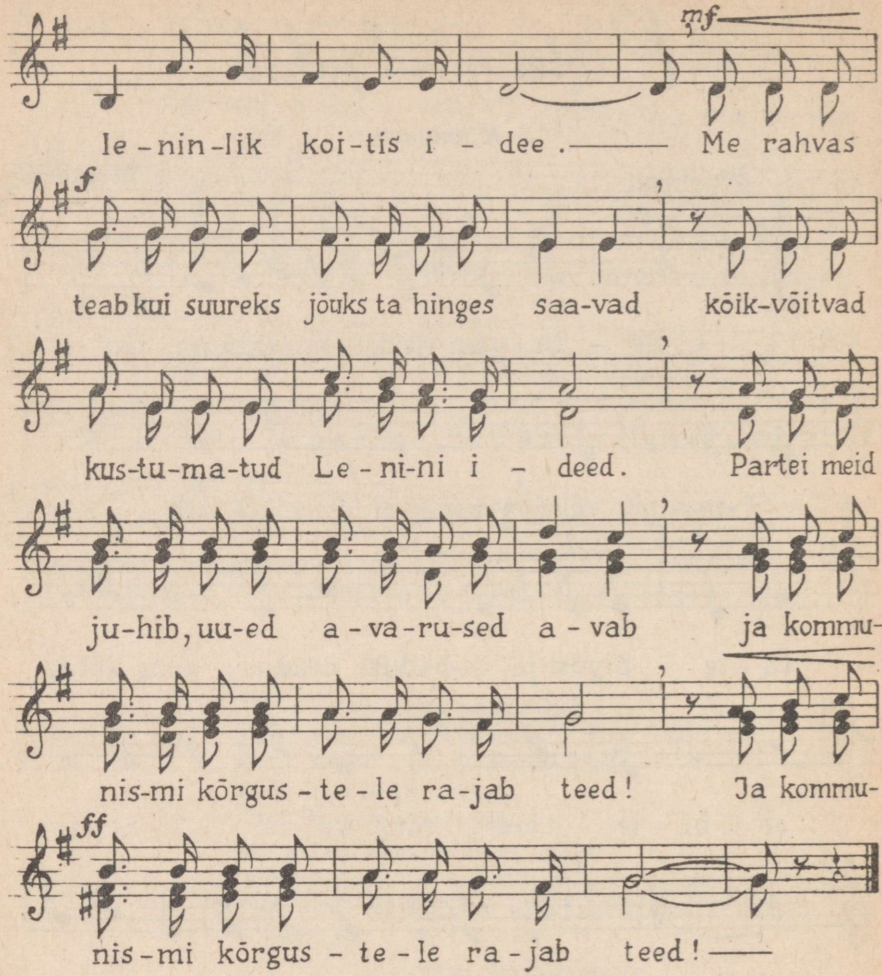

mf
le-nin-lik koi-tis i - dee. —— Me rahvas
f
teab kui suureks jõuks ta hinges saa-vad kõik-võitvad
kus-tu-ma-tud Le-ni-ni i - deed. Partei meid
ju-hib, uu-ed a-va-ru-sed a-vab ja kommu-
nis-mi kõrgus-te-le ra-jab teed! Ja kommu-
ff
nis-mi kõrgus-te-le ra-jab teed! ——

2. Liitis partei meie rahvad ja koondas,
ühiseks pereks, kel ühine siht.
Nii oma töös oma õnne me loomas,
:,: nii on partei meie juht!:,:
Täide me mõtteid ja lootusi viies
kasvatab tugevaks meid,
rasketes võitlustes vaenlasi lüües
karastab rahvast partei.

Refrään.

3. Ei, meid ei kohuta võitluste raskus,
kõrged ja selged on tähised eel,
vaenlaste viha on nõrk meie vastu
:,: kindlal me võitude teel! :,:
Miljoneid meiega käsikäes astub,
tundmata taganemist!
Võidult me võidule läheme vastu,
eesmärgiks meil kommunism.

Refrään.

Noorsoo laul

S. Mihhalkov

Marsi tempos, heroiliselt — V. Muradeli
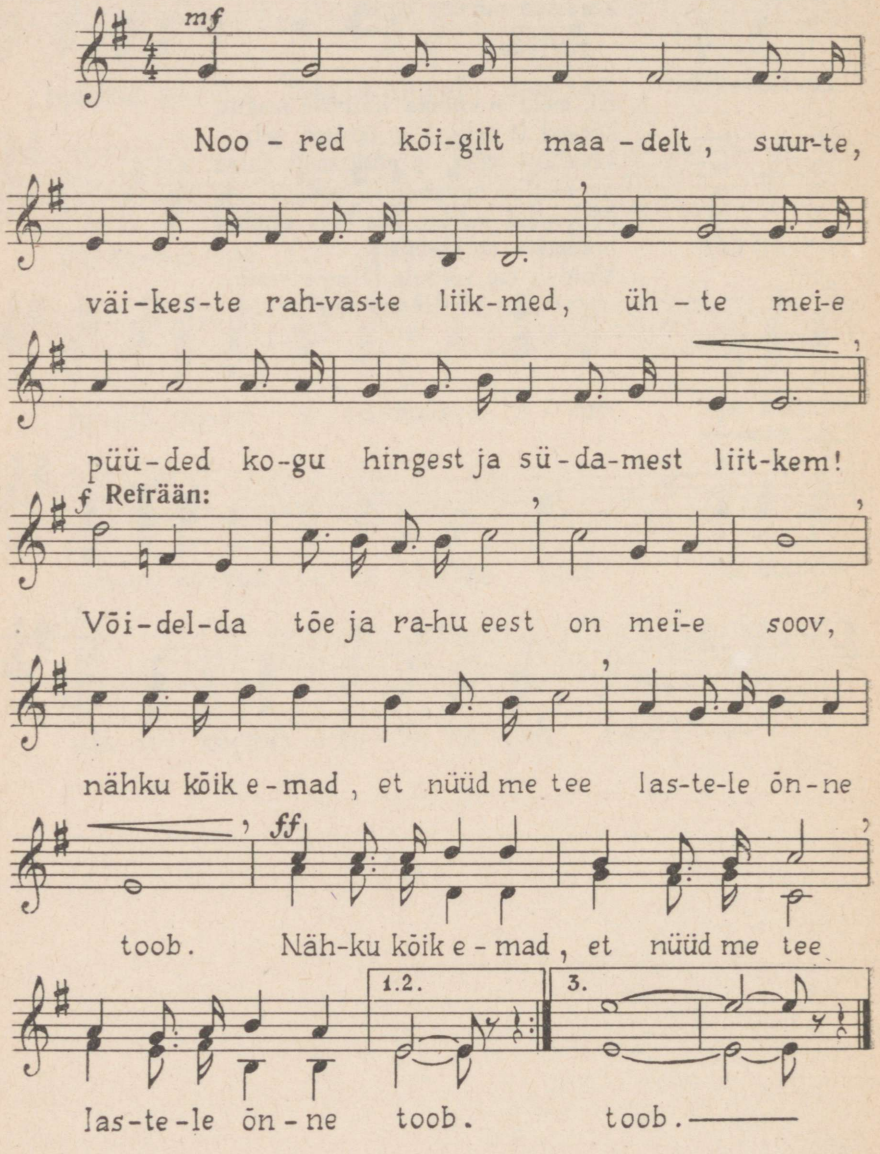
2. Noored
kõigilt maadelt,
meie sõprus on tugev ja kindel.
Võimas
rahulootus
koondas kõiki meid ühisel rindel.

Refrään.

3. Noored
kõigilt maadelt,
hirmu tuua meil' keegi ei suuda.
Teame —
võit jääb meile,
õige eesmärk meid võitmatuks muudab.

Refrään.

Komsomol

S. Mihhalkov

Elavalt

A. Novikov
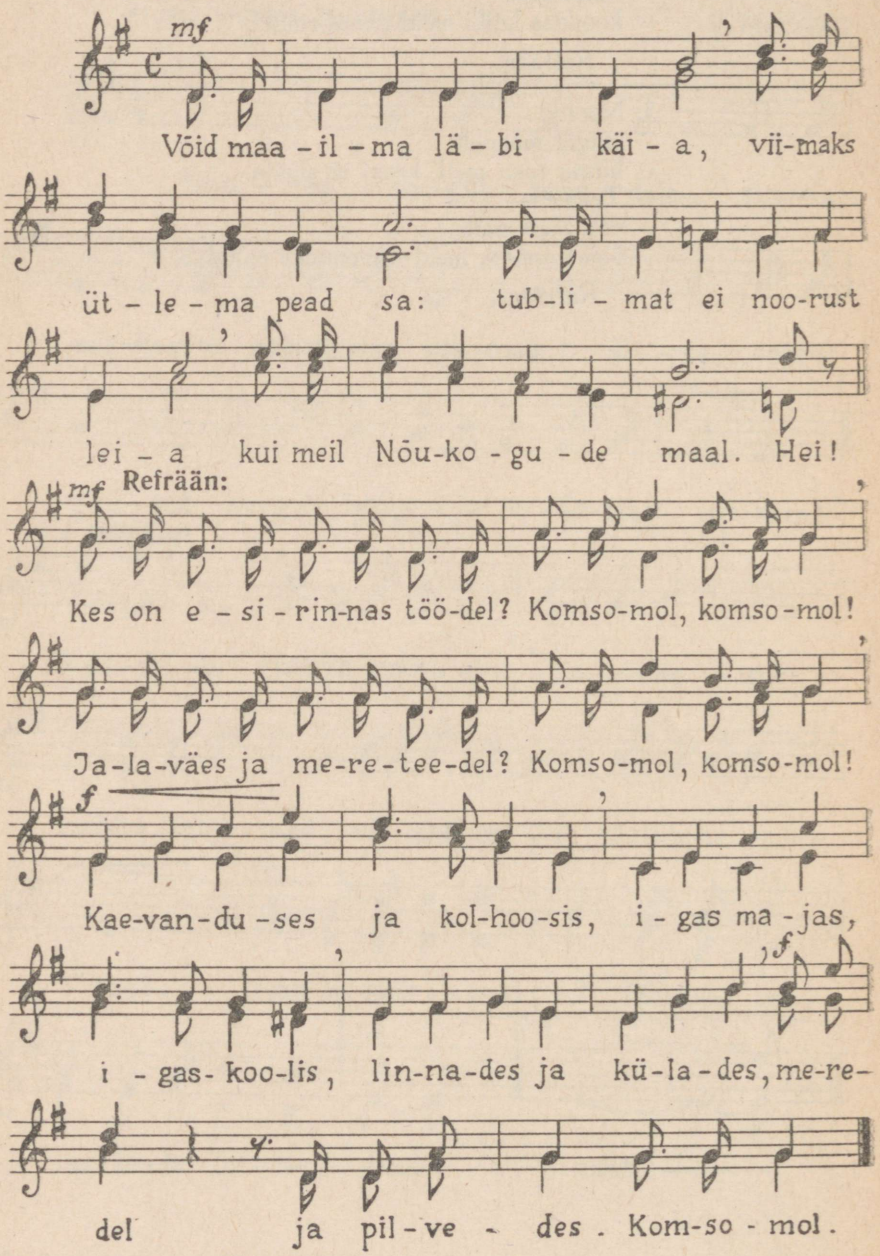
2. Teadusi me armastame,
ei me iial noruta.
Raamatutest teada saame,
kuidas õnne rajada. Hei!

Refrään.

3. Olgu tööl või olgu koolis
asjata ei räägita:
«Nendele, kes komsomolis —
miski pole võimata!» Hei!

Refrään.

Pühendus

Võhrmann — Leemets

Parajalt

A. Kapp
1878 — 1952

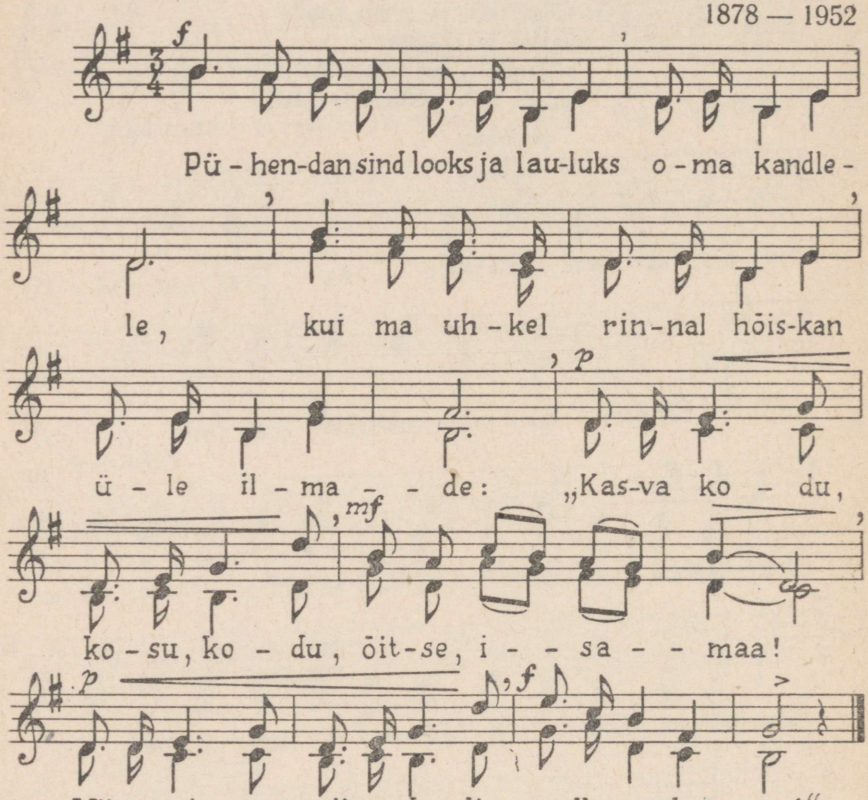

2. Valgusele, päikesele
vastu purjeta.
Julgel tüüril, kotka lennul
leiad õnne sa!
Meremüha, taevasina
võidulauluks loon,
viimse viisi oma kandlelt
hõiskel sulle toon.

3. (1. salmi kordamine)

Sind surmani küll tahan

L. Koidula

Parajalt

A. Kunileid
1845 — 1875

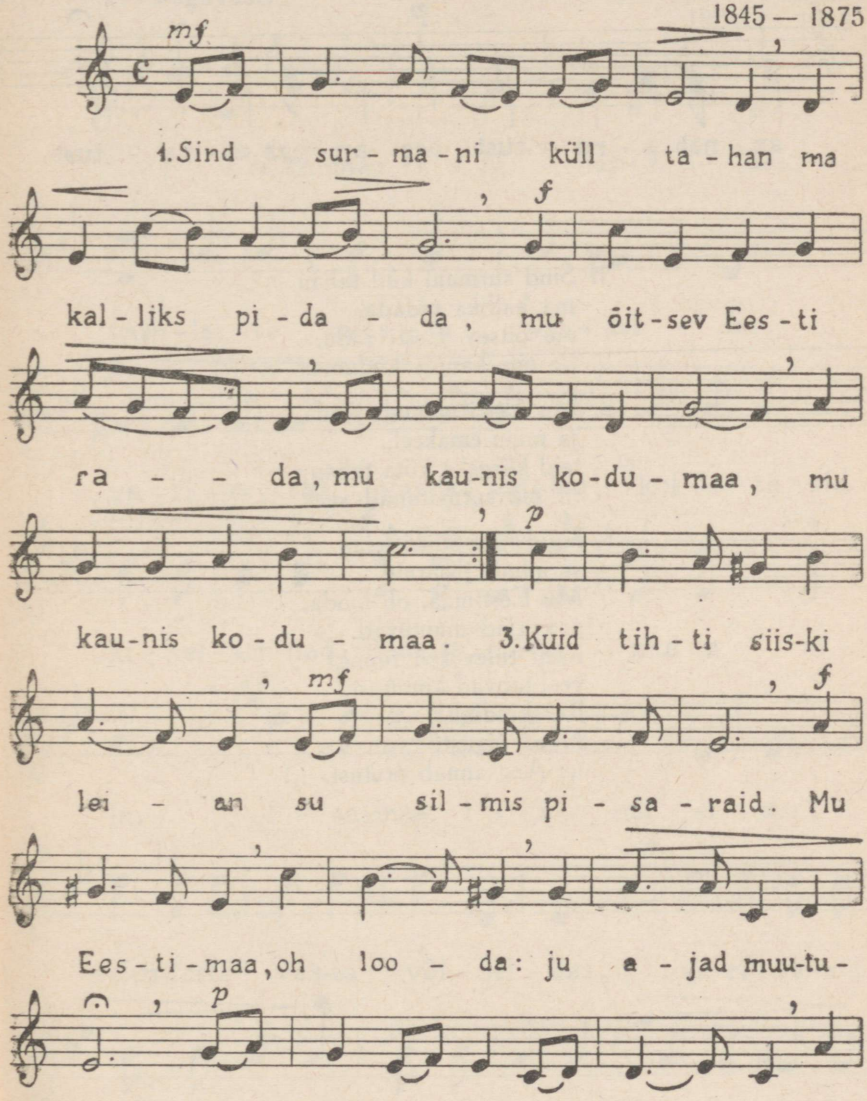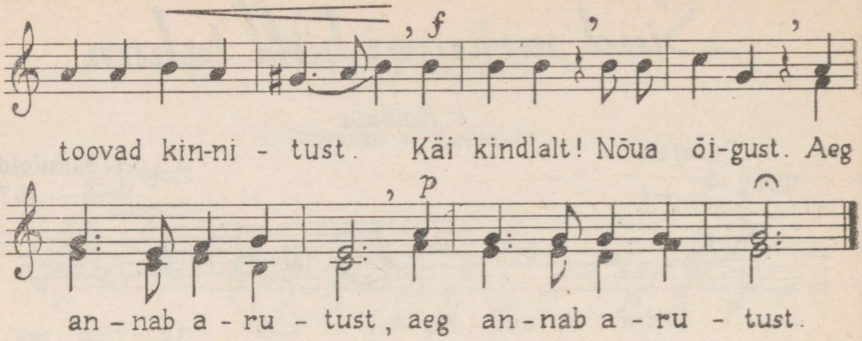

1. Sind surmani küll tahan
ma kalliks pidada,
mu õitsev Eesti rada,
:,: mu kaunis kodumaa. :,:

2. Mu Eesti vainud, jõed
ja minu emakeel,
teid kõrgeks kiita tahan
:,: ma surmatunnil veel. :,:

3. Kuid tihti siiski leian
su silmis pisaraid.
Mu Eestimaa, oh looda,
pea ajad muutuvad.
Meil tulevased tunnid
veel toovad kinnitust.
Käi kindlalt!
Nõua õigust!
:,: Aeg annab arutust. :,:

Isamaa ilu hoieldes

«Kalevipoeg»

Vägevasti

K. A. Hermann
1851 — 1908

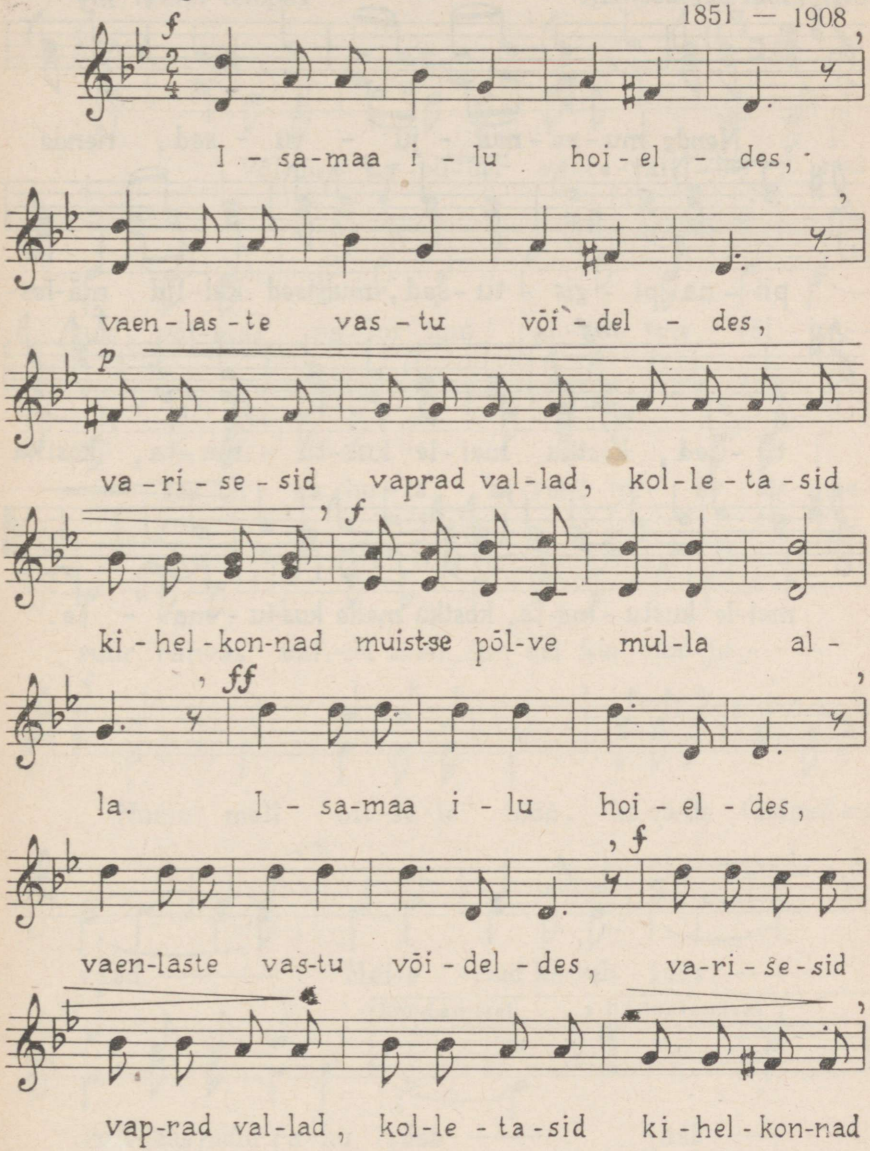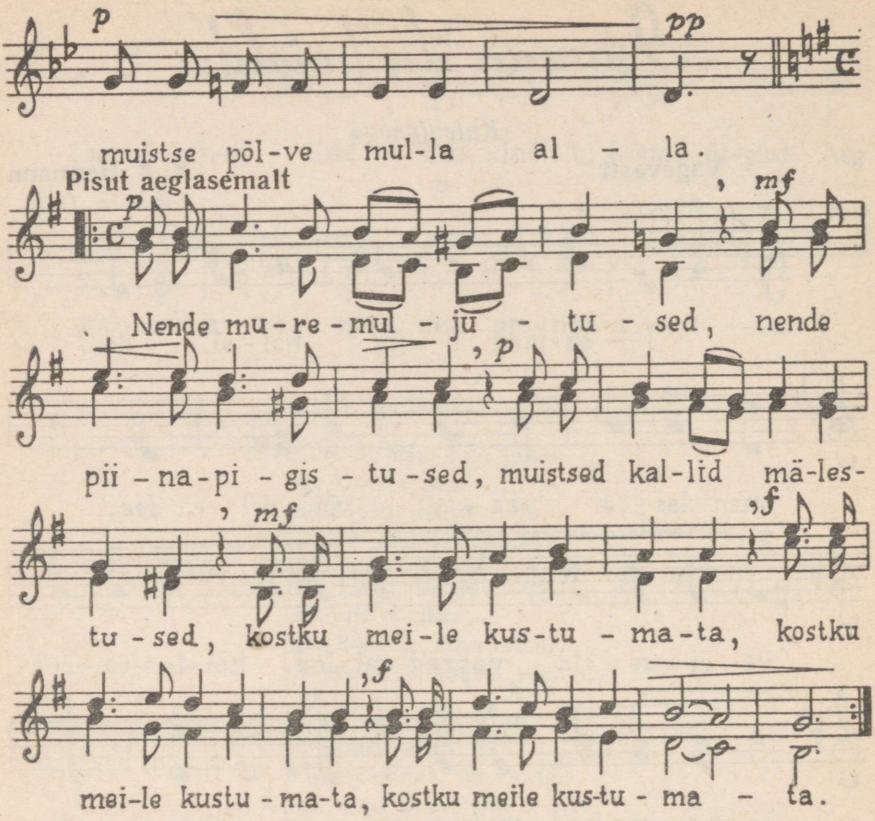

p
pp
muistse põl-ve mul-la al - la.
Pisut aeglasemalt
p
mf
Nende mu-re-mul - ju - tu - sed, nende
p
pii - na-pi - gis - tu - sed, muistsed kal-lid mä-les-
mf
f
tu - sed, kostku mei-le kus-tu - ma-ta, kostku
f
mei-le kustu - ma-ta, kostku meile kus-tu - ma - ta.

Rahulaul

E. Dolmatovski

Marsi tempos

E. Arro
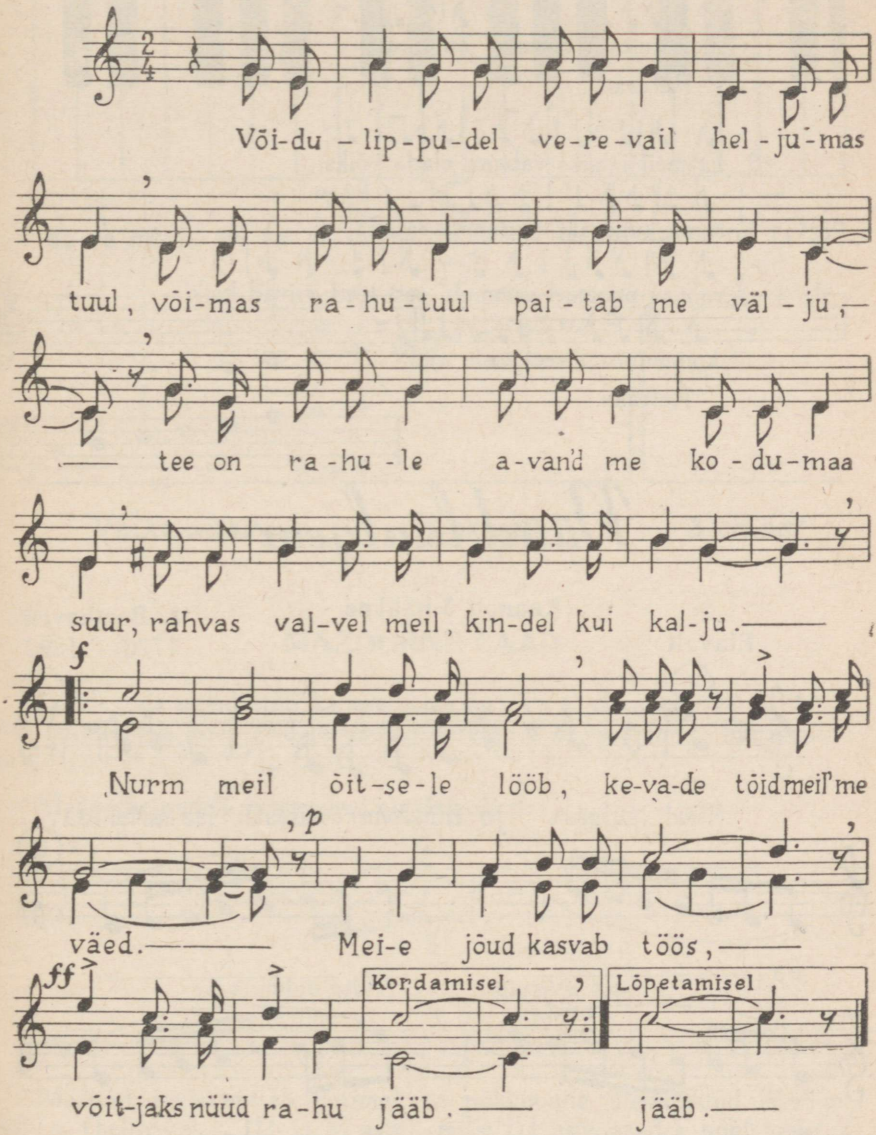
2. Meid, sa sõdade süütaja, kartma nüüd pead,
tead, kuis lõpevad sõjateed pikad,
kõikjal meiega koonduvad töörahva read,
meie tulevik rõõmust on rikas.

Refrään.

3. Et meil igaüks vabana elada võiks,
teeme tugevaks kodumaa rajad,
rahvas õnneteel sammub, sest teed viivad kõik
kommunismi veel meie ajal.

Refrään.

Nüüd laulgem

Kaanon 3-hääl ne

L. Beethoven
1770 — 1827
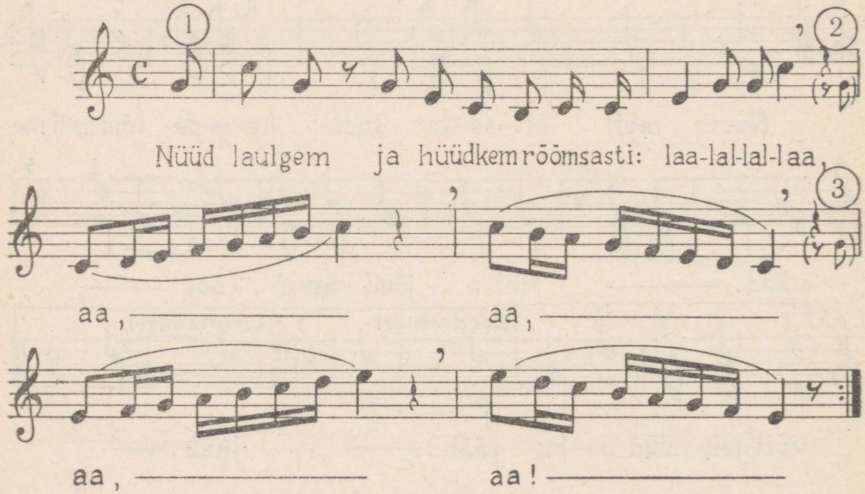
KLAVIATUUR JA HELIRIDA

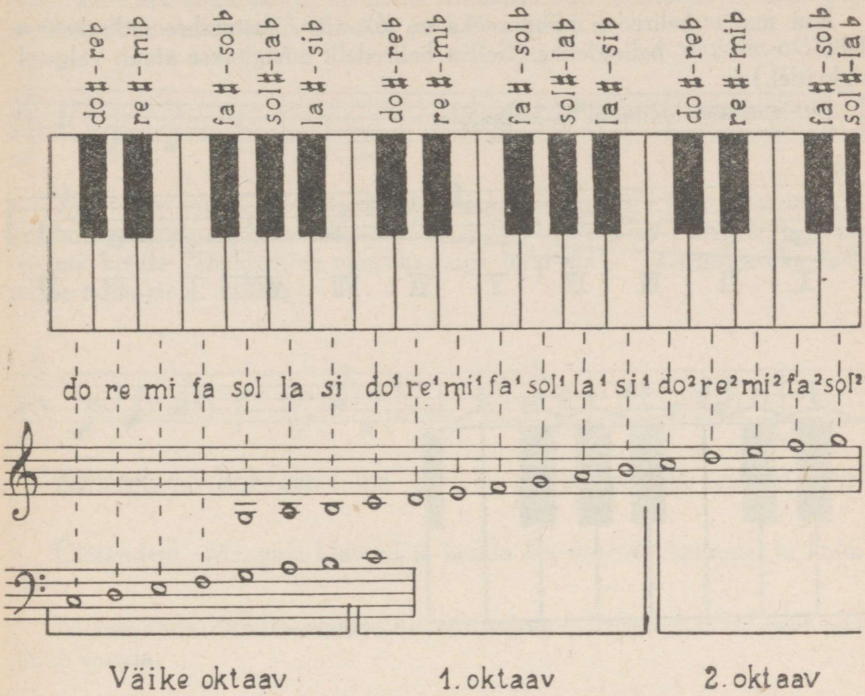

MAŽOORNE LAAD

Laadi, mis moodustub kahest ühesuguse ehitusega 1 t — 1 t — ½ t tetrahordist koos neid teineteisest eraldava terve tooniga, nimetatakse mažooriks.

Mažoorheliredeli astmevahed on järgmised:

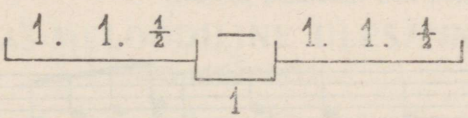

Mažoori iseloomustab parimalt ta põhitoonile ülesehitatud kolmkõla (heliredeli I, III ja V aste), mille III aste, asudes põhitoonist 2 tooni kaugusel, määrabki mažoorse (helge- või rõõmsakõlalise) iseloomu.

DO-MAŽOOR HELIREDEL

Kui mažoorheliredeli põhitooniks on *do*, siis nimetatakse seda heliredelit *Do-mažoor* heliredeliks. (Sellist heliredelit mängitakse ainult valgetel klahvidel.)

Do-mažoor heliredel ja kolmkõla:
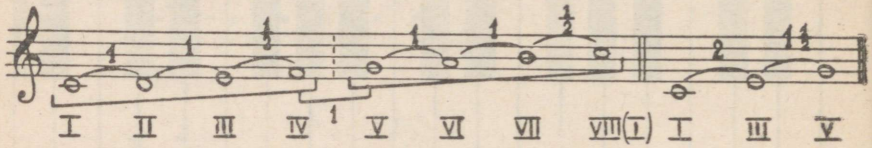
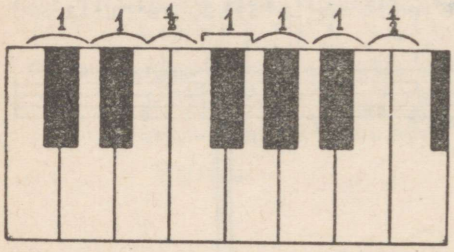

PÜSIVAD JA PÜSIMATUD HELID.

JUHTTOON.

Tavaliselt kuuluvad meloodiasse nii püsivad kui ka püsimatud helid. Püsivateks helideks heliredelis on põhitoon, III aste ja V aste (kolmkõla toonid). Tavaliselt lõpeb laul püsival helil.

Heliredeli teisi helisid nimetatakse aga püsimatuteks, kuna nendega ei saa laul kuidagi lõppeda — meie kuulmine ootab meloodia jätkumist, kindlailmelise — püsiva heli ilmumist, näiteks:
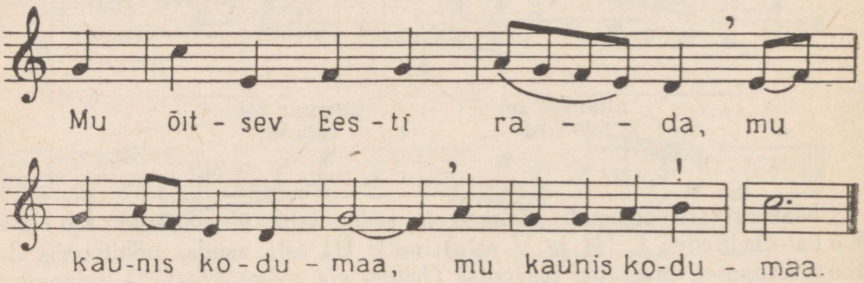
Heliredeli püsimatutest helidest on kõige tugevama tunglevusega VII aste, kuna see nagu juhiks meloodia liikumise taas põhitoonile. Sellepärast nimetataksegi heliredeli VII astet j u h t t o o n i k s.

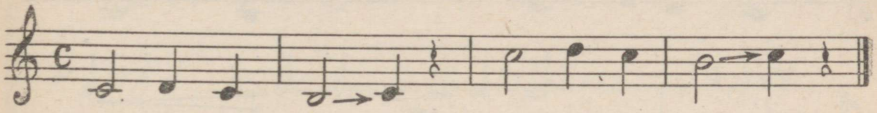

Heliredeli kindlailmelisemaks püsivtooniks on p.õ h i t o o n, kuna kõige eredailmelisemaks püsimatuks tooniks on j u h t t o o n. Püsivate ja püsimatute helide vaheldumine muusikas aga ongi elava, väljendusrikka helikeele tekitajaks, näiteks:

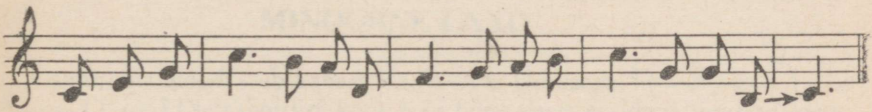

Ülesandeid. Mängida klaveril ja laulda *Do-mažoor* heliredel ja kolmkõla.

Moodustada rütmilis-meloodilisi variatsioone *Do-mažooris*; neid takti lüües laulda.

RÜTMILIS-MELOODILISED ÜLESANDED.

Alljärgneva ja ka edaspidiste selliste ülesannete nootidest tuleb kujundada ülesande alul märgitud nõude ja antud taktimõõdu kohaselt mitmesuguseid rütmilisi teisendeid (variatsioone), kasutades sellejuures eeskujuks iga ülesande juures toodud näitevariatsioone. Ülesande täitmise järgi laulda variatsioone takti lüües.

RÜTMILIS-MELOODILINE ÜLESANNE Nr. 1
Do-mažooris

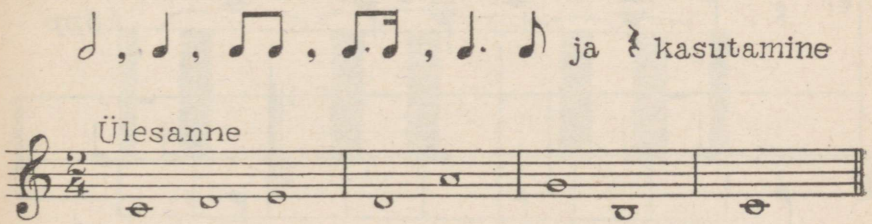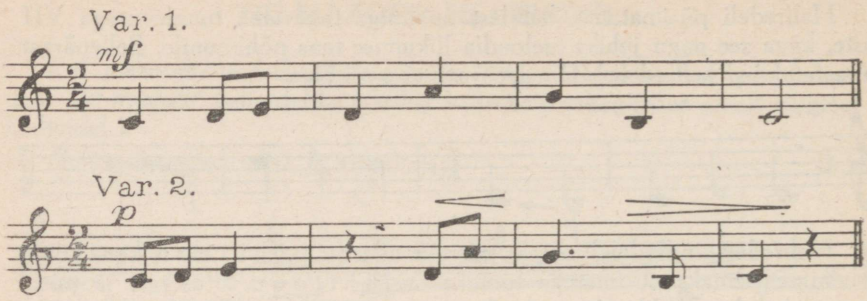

Iseseisvaks noodistlaulmiseks — Do-mažooris.

Tantsulaul
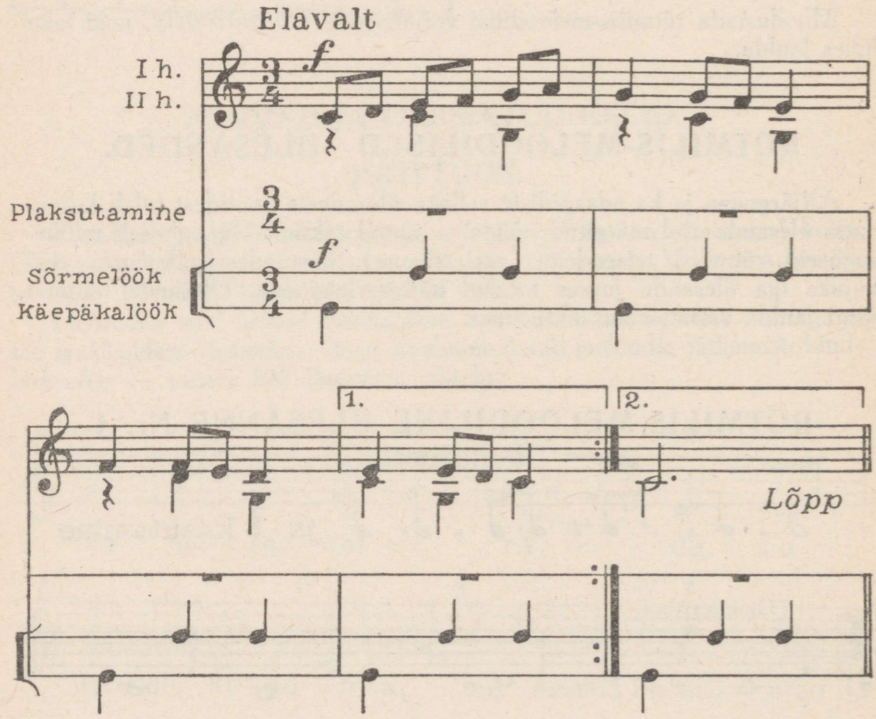
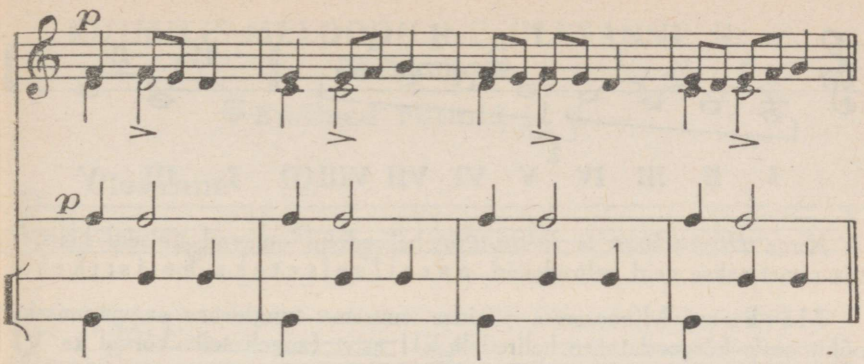

Korrata algusest kuni sõnani „Lõpp"

MINOORNE LAAD

Laadi, mis moodustub kahest e r i n e v a ehitusega 1 t — ½ t — 1 t ja ½ t — 1 t — 1 t tetrahordist koos neid teineteisest eraldava terve tooniga, nimetatakse m i n o o r i k s.

Minoorheliredeli astmevahed on järgmised:

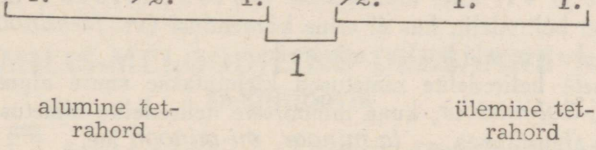

M i n o o r i iseloomustab parimalt ta põhitoonile ülesehitatud kolmkõla (heliredeli I, III ja V aste), mille III aste, asudes põhitoonist 1½ tooni kaugusel, määrabki ta minoorse (nukrailmelise) iseloomu.

LA-MINOOR HELIREDEL

Kui minoorheliredeli põhitooniks on *la*, siis nimetatakse seda heliredelit *la-minoor* heliredeliks. (Sellist heliredelit mängitakse ainult valgetel klahvidel.)

la-minoor heliredel ja kolmkõla:

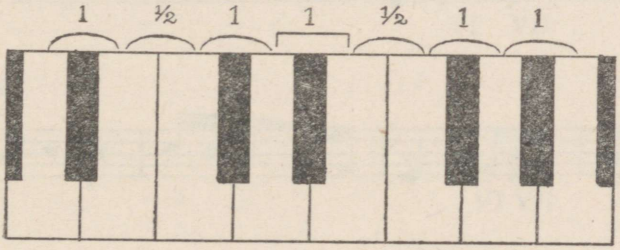

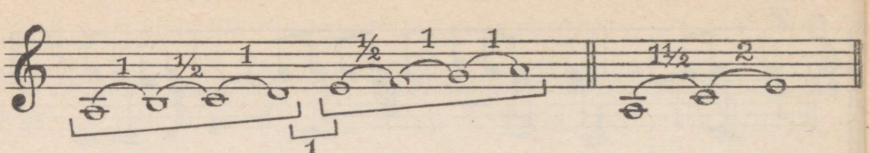

Kuna *Do-mažoor* ja *la-minoor* heliredelid omavad ühiseid helisid, siis nimetatakse neid heliredeleid paralleelseteks helistikeks.

Märkus:: Minoorsetes viisides suurema tunglevuse saavutamiseks põhitoonile kõrgendatakse heliredeli VII astet (sageli selle kõrval ka VI astet). Näiteks:

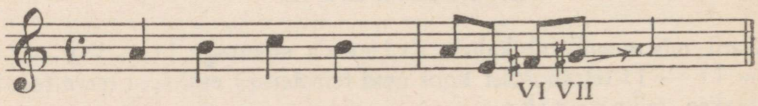

Minoorset heliredelit, milles on kõrgendatud VII aste, nimetatakse harmooniliseks minooriks; Minoorset heliredelit, milles on kõrgendatud VI ja VII aste, nimetatakse meloodiliseks minooriks.

Minoorset heliredelit, kus ei esine kõrgendusi (vt. *la-minoori* seletus), nimetatakse loomulikuks minooriks.

Mažoorsete heliredelite nimetused kirjutatakse suure algustähega — *Do-mažoor, Sol-mažoor,* kuna minoorsete heliredelite nimetused kirjutatakse väikse algustähega — *la-minoor, mi-minoor* jne.

Ülesandeid. Mängida klaveril ja laulda *la-minoor* heliredel ja kolmkõla.

Moodustada rütmilis-meloodilisi variatsioone *la-minooris*; neid laulda takti lüües.

RÜTMILIS-MELOODILINE ÜLESANNE Nr. 2
la-minooris

Endised rütmid ja 𝅗𝅥.

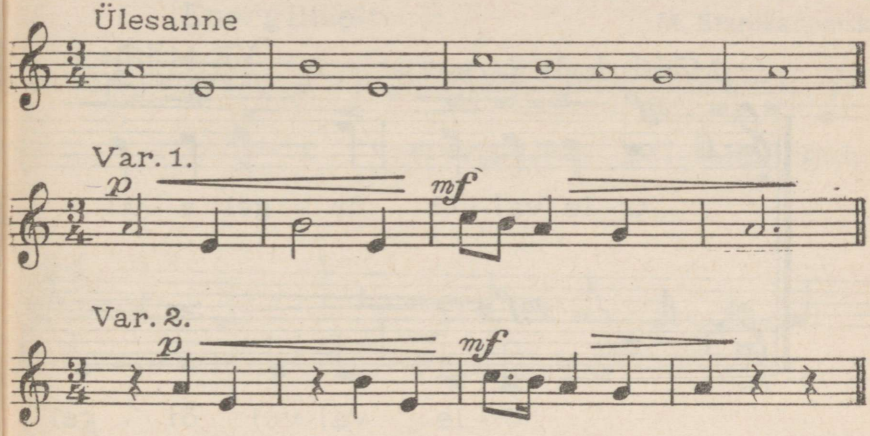

RÜTMILIS-MELOODILINE ÜLESANNE Nr. 3
la-minooris

♩, ♪, ♬ ja ♩. ning 𝄽 𝄾 kasutamine variatsoonides

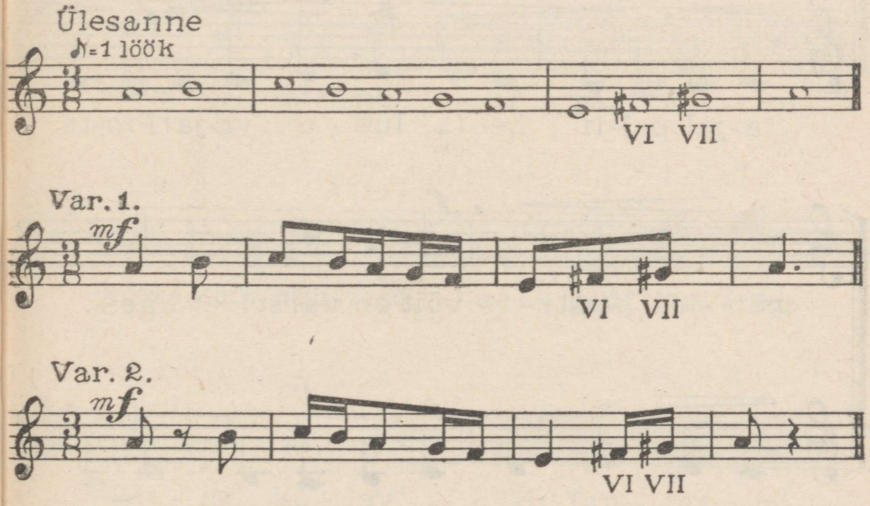

Jalgpalli-kaanon
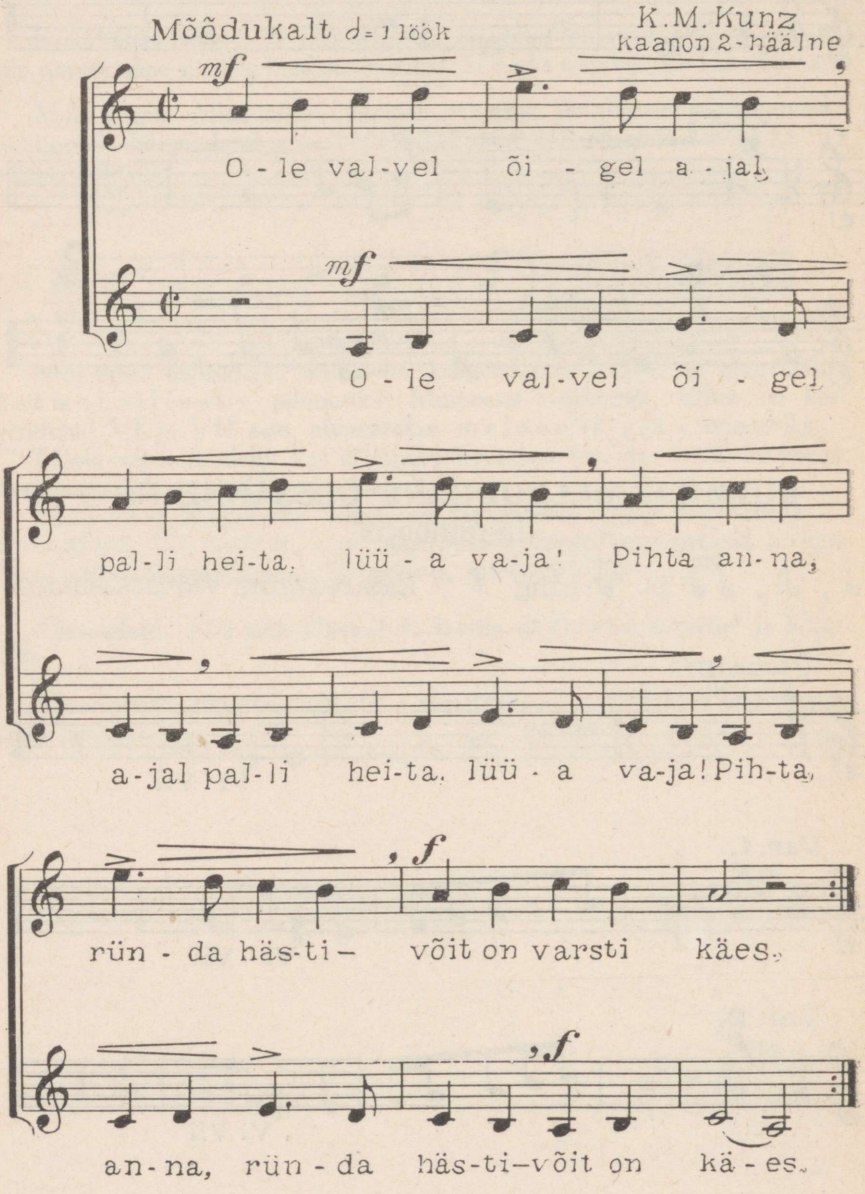
Sportlaste marss

Energiliselt

M. Starokadomski

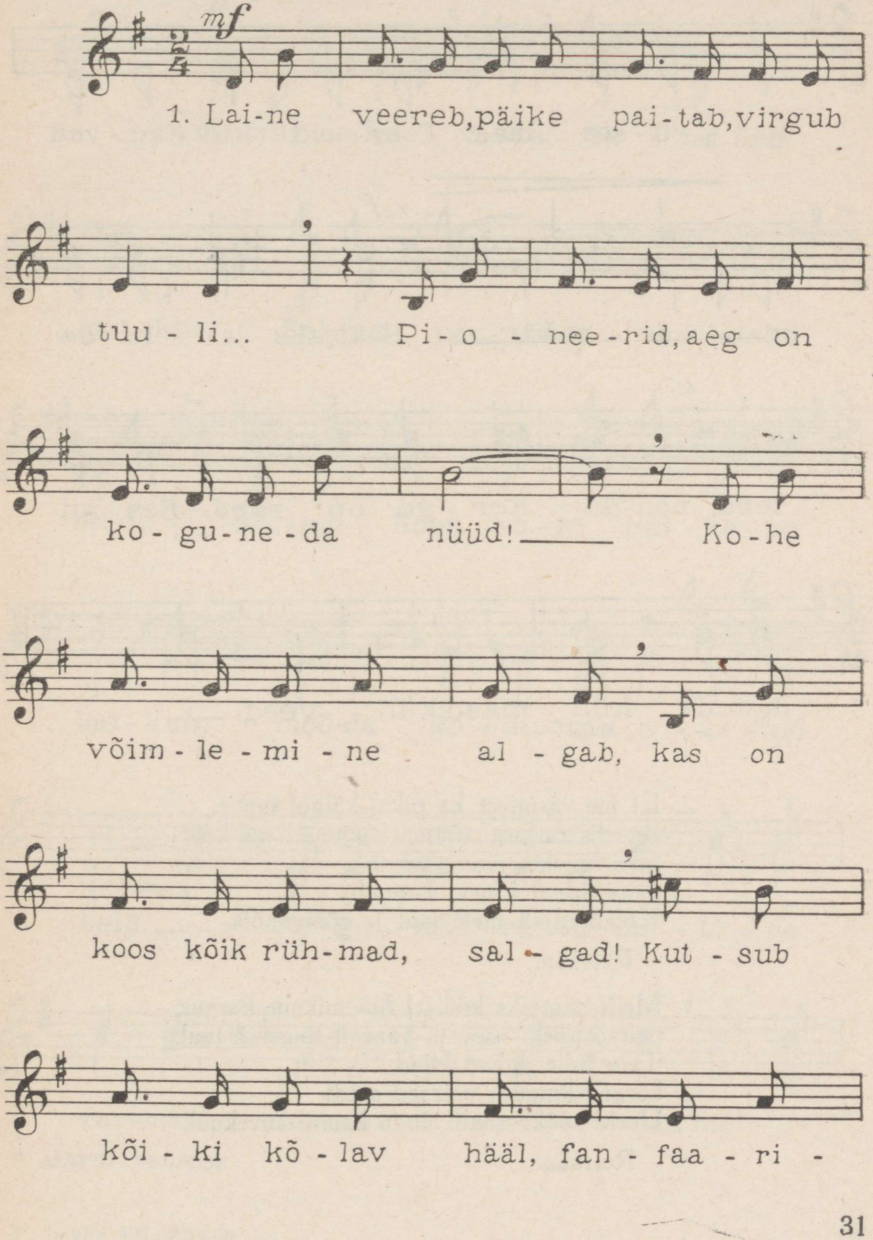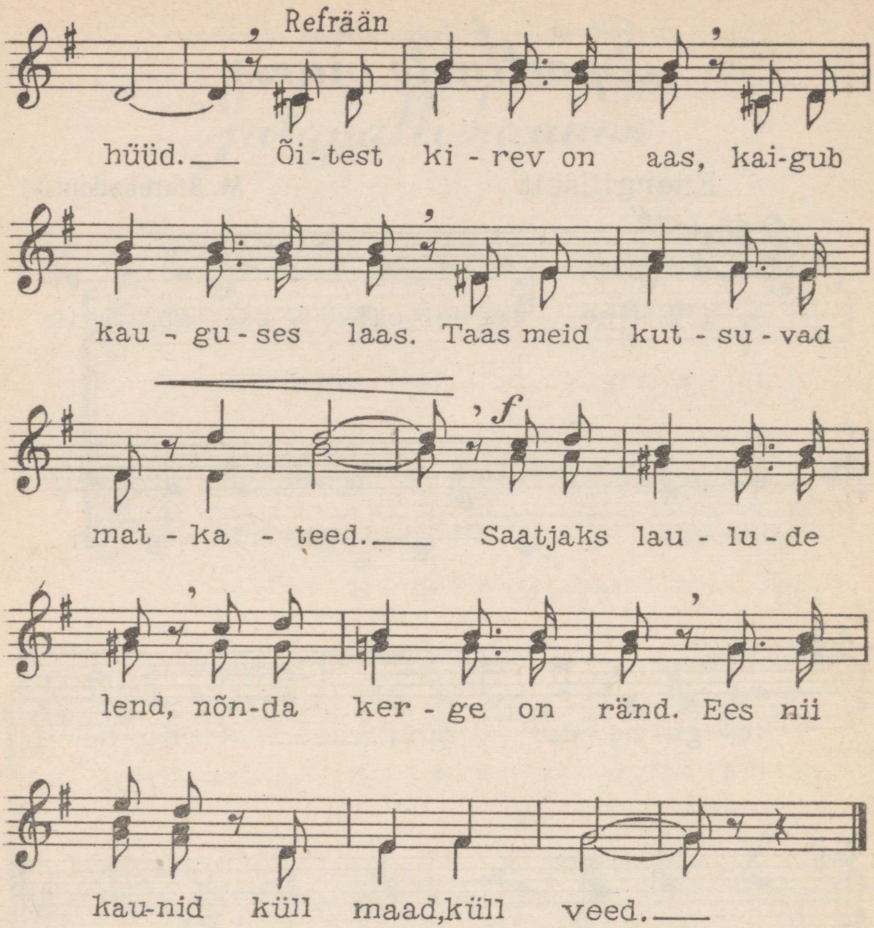

2. Ei me väsimust ka pikal käigul tunne,
spordis raskust võitma harjunud me kõik.
Suvi värsket jõudu annab,
nagu tiibadel meid kannab.
Kõlab uljalt meie laul ja rõõmuhõik.

Refrään.

3. Meile saatjaks kõikjal hommikune kargus,
paitab põski vaevalt, vaevalt tõusnud tuul.
Tere jälle, luhad laiad,
kõrged kingud, vaiksed aiad!
Uueks tööks saab jõudu kaunil suvekuul.

Refrään.

Noorte naturalistide marss

M. Matussovski

Tempo di marcia* **I. Dunajevski**
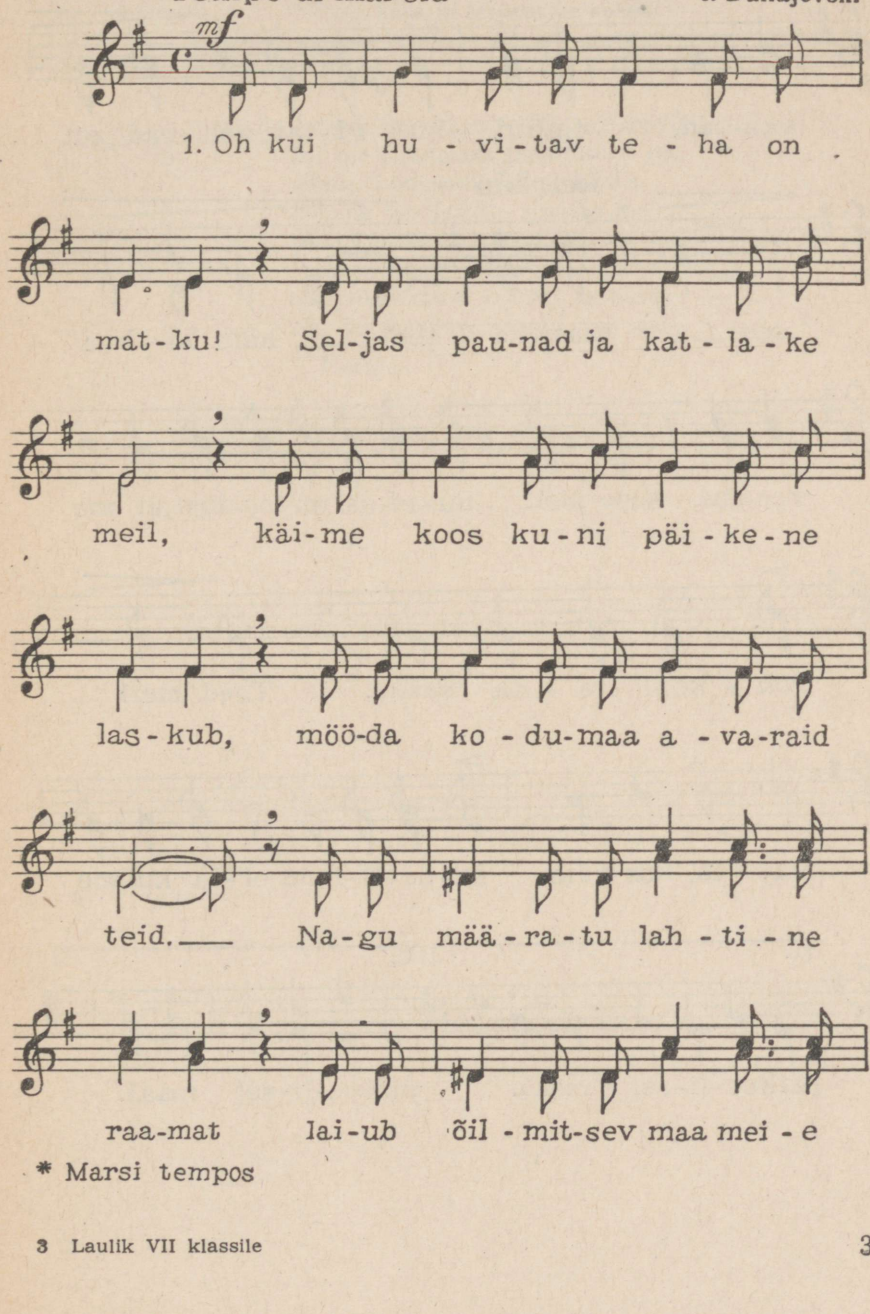
* Marsi tempos
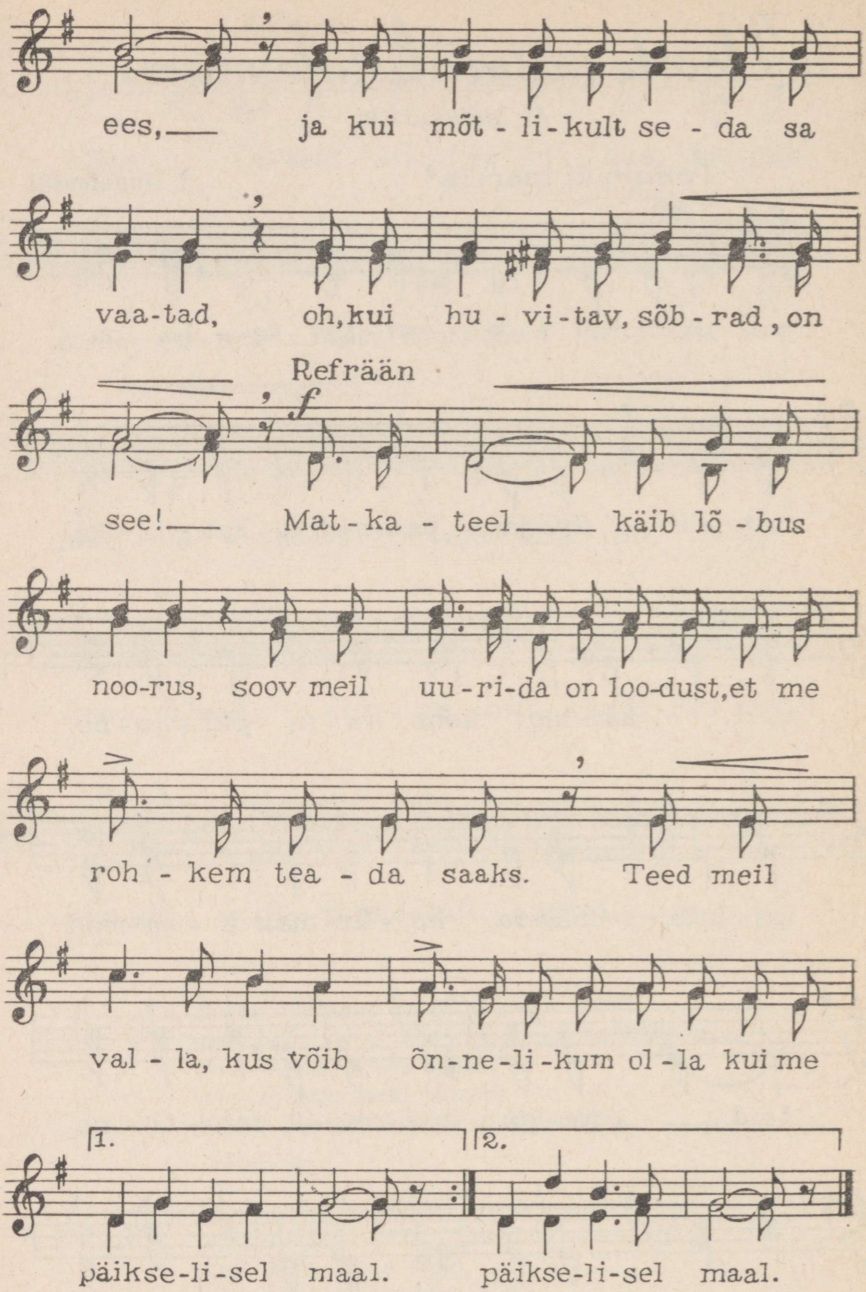
ees, ja kui mõt - li - kult se - da sa
vaa-tad, oh, kui hu - vi - tav, sõb - rad, on
Refrään
see! Mat - ka - teel käib lõ - bus
noo-rus, soov meil uu - ri - da on loo-dust, et me
roh - kem tea - da saaks. Teed meil
val - la, kus võib õn - ne - li - kum ol - la kui me
1.
2.
päikse-li-sel maal.
päikse-li-sel maal.

2. Kuis on telkides ööbida põnev,
leida padrikus otsemat teed,
mõista lindude lustlikku kõnet,
tunda loomade kombeid ja keelt.
Kõikjal lehtede kahin meid saadab,
oja laulust meil rõõmustab meel....
Nõnda käia ja targemaks saada —
oh, kui huvitav, sõbrad, on see!

Refrään.

3. Ja kui, lapsed, nii väga me sooviks,
kui me suurimaks püüdluseks see,
võime loodusesõpradest koolis
homme teadlasteks sirguda me!
Olla käskija looduse üle,
luua suuremat õitsengut veel,
teha tööd rahva õnneks ja hüveks —
oh, kui huvitav, sõbrad, on see!

Refrään.

Koolisõprade laul

E. Valina

Mõõdukalt
Üksik

V. Gertšik
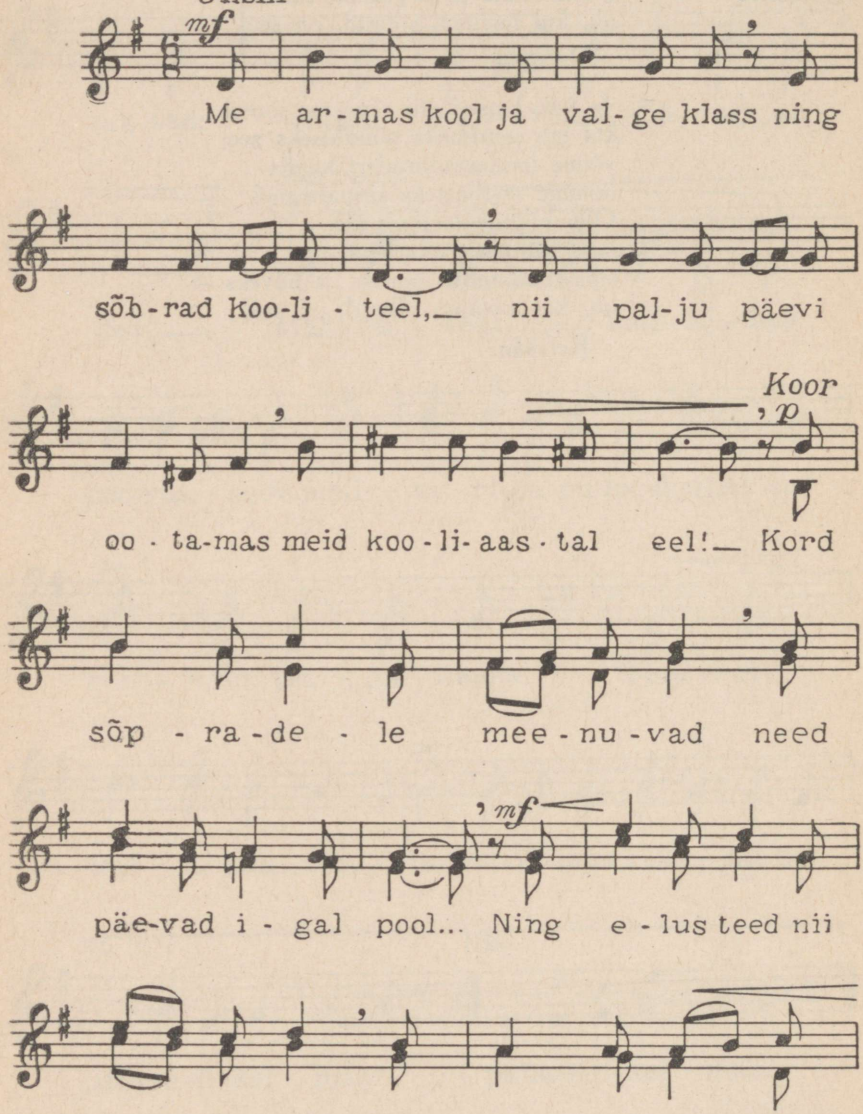
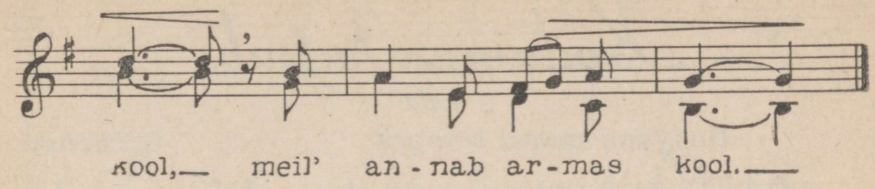

2. Kui kaardi ees me seisame
siis iga päevaga
me üha rohkem mõistame
kui rikas on me maa.

Meid ehitused ootavad,
ja masinate hoog...
Ning elus teed nii avarad
:,: meil annab armas kool. :,:

3. Meid veetleb kauge meretee
ja uhked kõrged mäed.
Nii kauneid unistusi eel
nüüd täitumas sa näed.

Kord sõpradele meenuvad
need päevad igalpool...
Ning elus teed nii avarad
:,: meil annab armas kool. :,:

Kodumaa kutsub

U. Laht

Hoogsas marsi tempos

G. Podelski

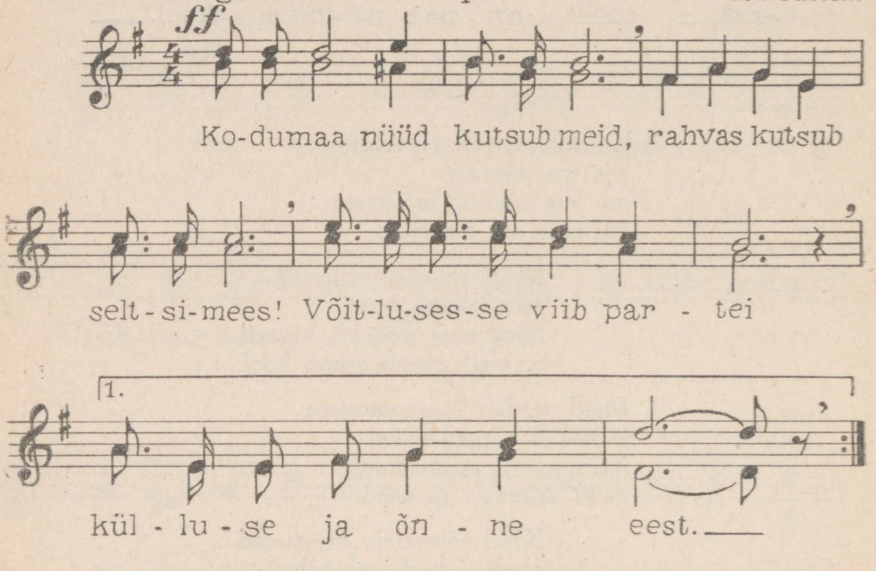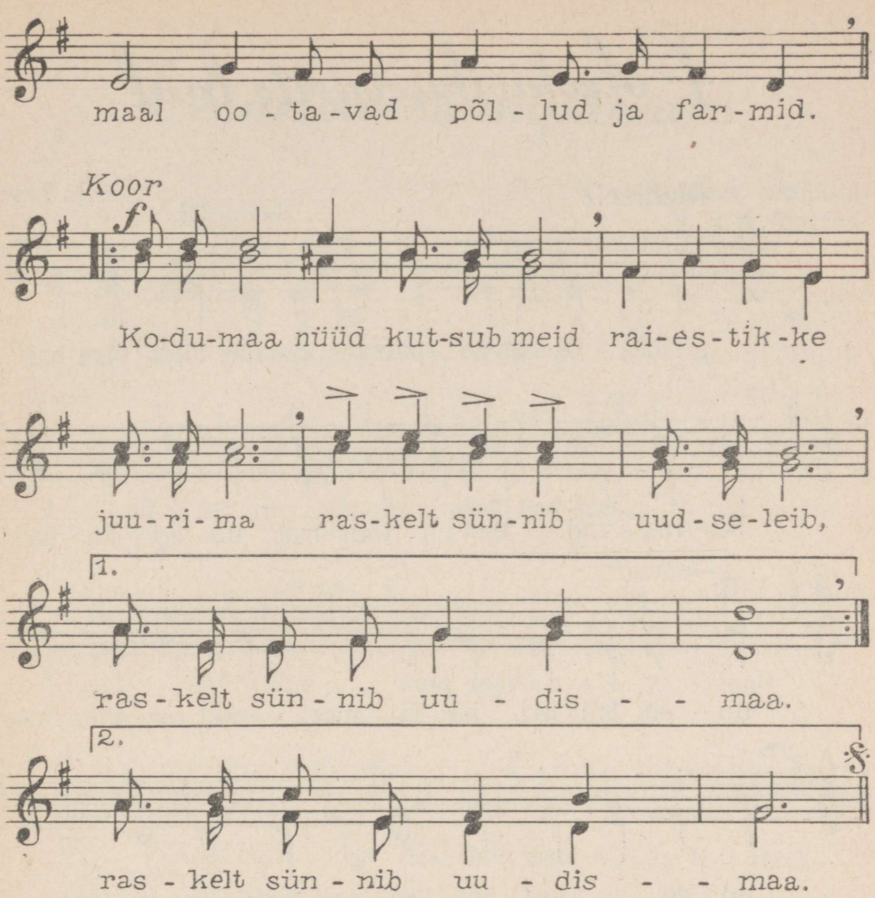

2. Kes raskusi kardab ja kõhklema lööb,
ei neil pole kohta me hulgas!
Need, keda ei hirmuta põllutöö,
nüüd julgesti meiega tulgu.
:,: Kodumaal me suudame
vallutada laukasood!
Paesed pinnad muudame
karjarohkeks igal pool. :,:

3. Kolhoosides hädasti vaja on meid —
noort jõudu on kõikjale tarvis.
Uut teadust ja võitlevaid südameid
maal ootavad põllud ja farmid.
:,: Kodumaa nüüd kutsub meid,
rahvas kutsub, seltsimees!
Võitlusesse viib partei
külluse ja õnne eest. :,:

Põlevkivikaevurite laul
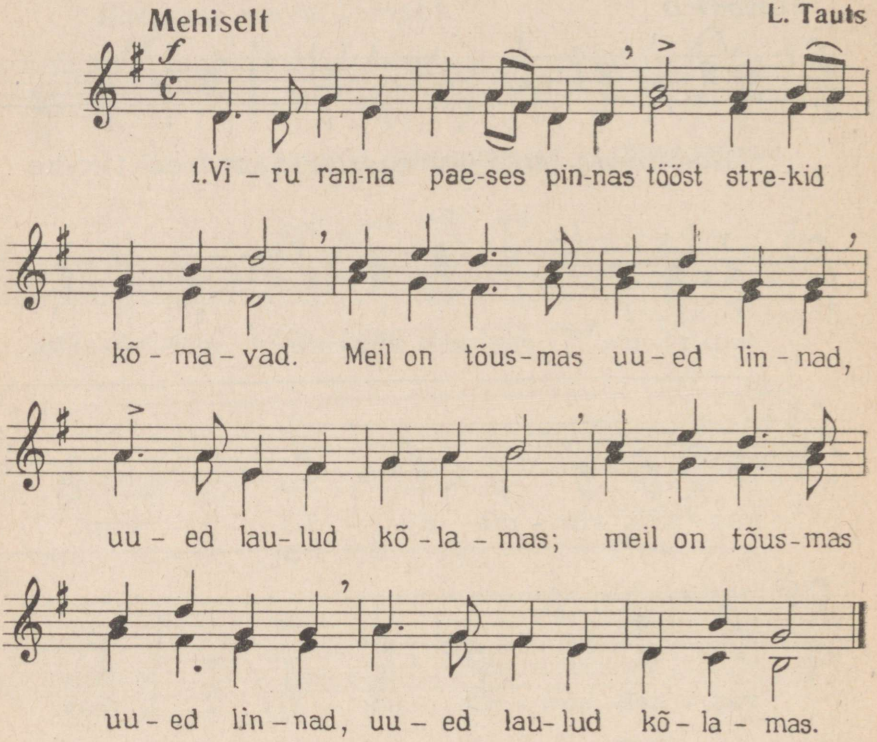
2. Põlevkivi — pruuni kulda —
siin tootmas virgad käed,
:,: rikkust kaevurite hulgad
toovad maa seest terved mäed! :,:

3. Kõrgeid korstnaid uusi kerkib,
käib tehas täies hoos,
:,: ja see leek, mis kivist tekib,
õnne kodumaale loob :,:

4. Täna meil on rohkem eilsest
töös uusi masinaid —
:,: abiks sõpradena meile
vennasrahvad, tark partei :,:

Õnnesoov sünnipäevaks

Kaanon 3-häälne
G. Martini

Rõõmsalt

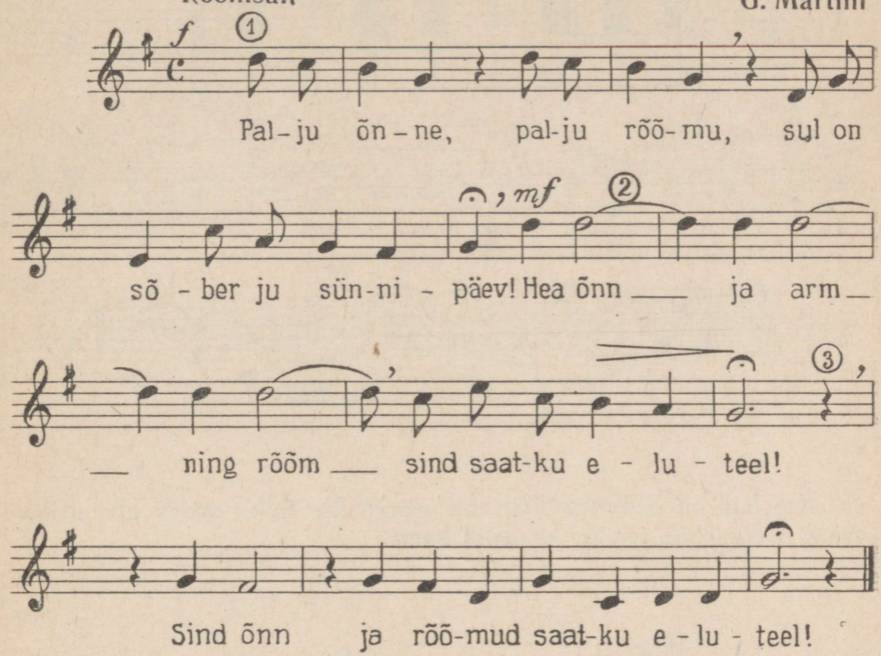

SOL-MAŽOOR HELIREDEL

Ükskõik millisest astmest ehitatud heliredelit, millel puudub mažoorne iseloom, võib muuta mažoorseks kui heliredeli tetrahordide ehitus kujundada alteratsiooni märkide abil mažoorheliredelile vastavaks (1 1 ½ — 1 — 1 1 ½).

Alteratsiooni märkideks nimetatakse kõrgendus (♯) ja madaldus-

(♭) märke.

Sol'ist ehitatud heliredel muutub mažoorseks, kui selle VII astet (fa) kõrgendada dieesi (♯) abil.

Sol-mažoor heliredel ja kolmkõla:

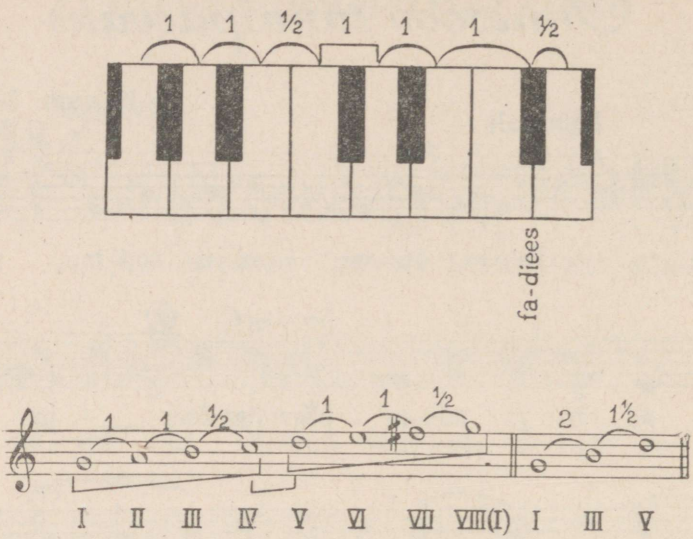

Kui laul on *Sol-mažooris,* siis märgitakse selles esinev alteratsiooni märk noodivõtme juurde *fa* noodi kohta.

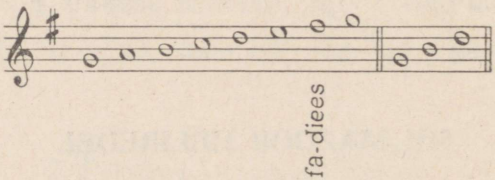

Noodivõtme juures asetsevaid alteratsiooni märke nimetatakse **võtmemärgistikuks.**

Ülesandeid. Mängida klaveril ja laulda *Sol-mažoor* heliredel ja kolmkõla.

Moodustada rütmilis-meloodilisi variatsioone *Sol-mažooris;* laulda neid takti lüües.

RÜTMILIS-MELOODILINE ÜLESANNE Nr. 4
Sol-mažooris

Endised rütmid ja eeltakt ♩

Ülesanne

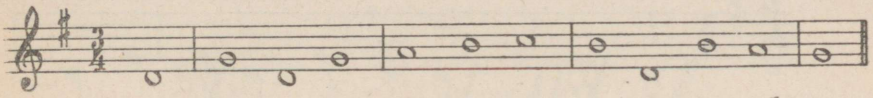

Var 1.

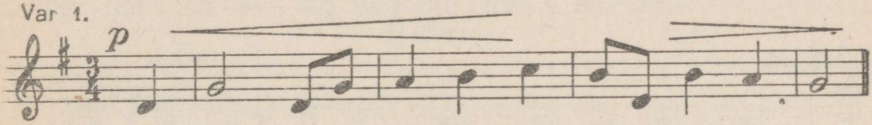

Var. 2.

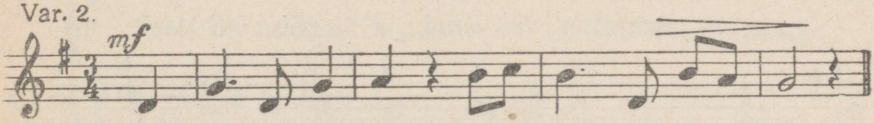

Kodumaa

N. Suslennikov
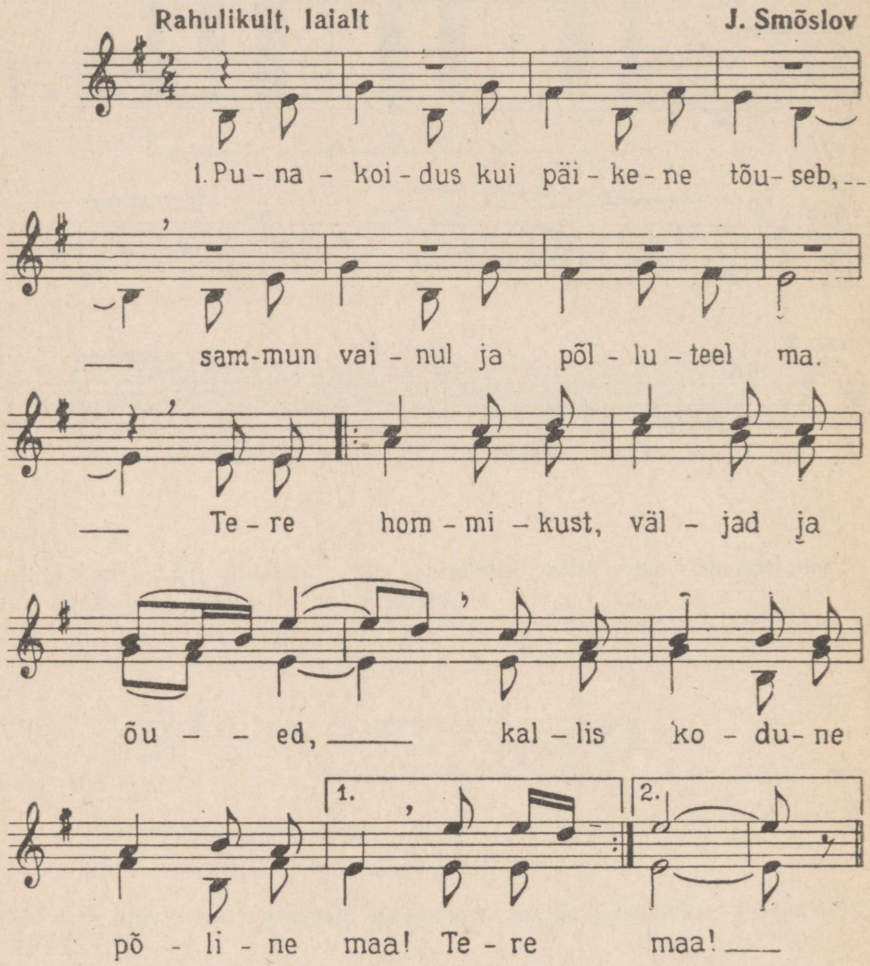
2. Meie ühine pere kolhoosis
oma avaral nurmel on tööl.
:,: Laanes kaiguvad kirveste hoobid,
uduhõlmas on metsade vöö. :,:

3. Lastis laevad on randunud kaldail.
Uhkelt heliseb laevuri laul.
:,: Volga — kaunitar, hinge sa valdad
vestes Venemaa ilust ja aust! :,:

4. Õnnetähtede juurde laul kandub,
kostab Moskvasse, Kremlisse ta.
:,: Sulle südame olen ma andnud,
sind ma armastan, isade maa! :,:

Tipa-tapa-hällilaul

E. Enno

Õrnalt — M. Saar

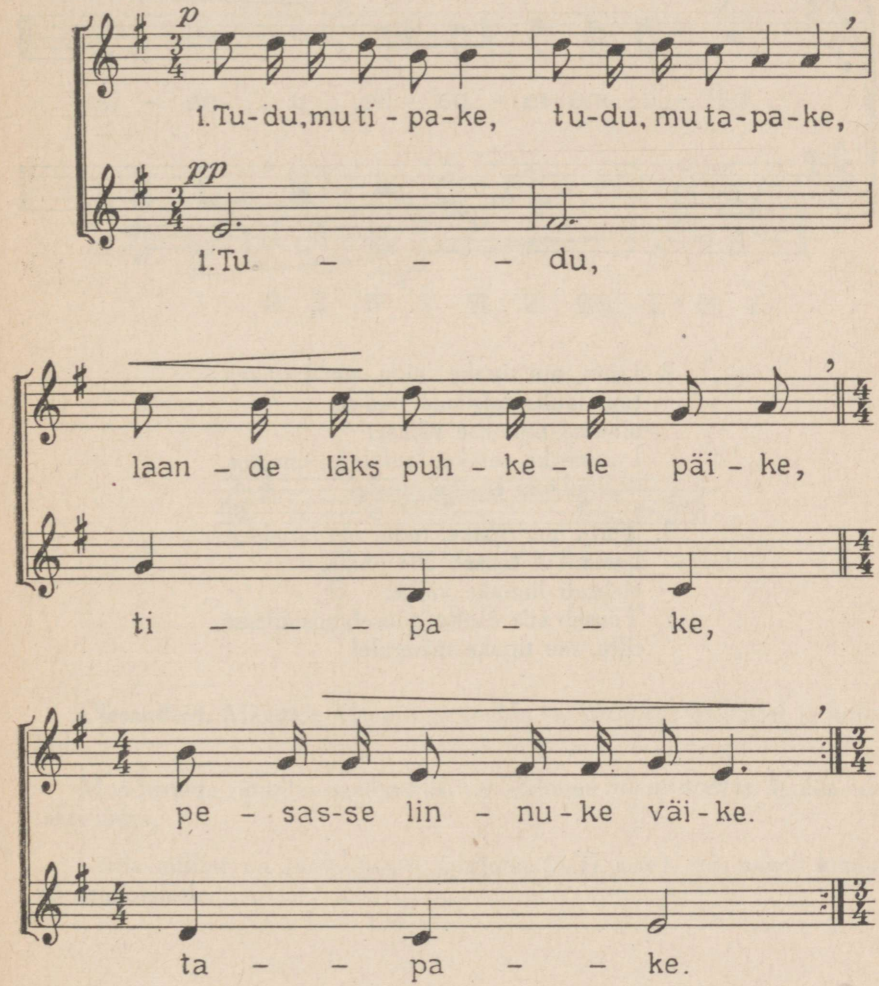

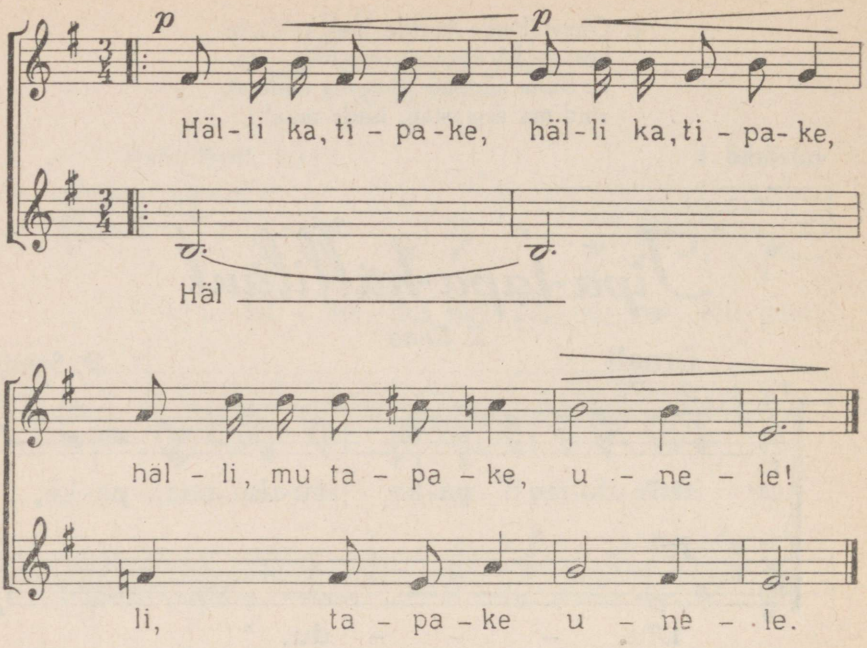

2. Uinu, mu tipake, uinu, mu tapake,
tuul laulis magama päikse,
uinuma linnukse väikse.
Laulab ka emake, laulab ka emake:
«Uinu, mu tipake, unele!

3. Tudu, mu tipake, tudu, mu tapake,
hommikul tõuseb siis päike,
siristab linnuke väike.
Tõuseb siis ülesse, tõuseb siis ülesse,
tillu, mu tipake mängule!

MI-MINOOR HELIREDEL

mi-minoor heliredel ja kolmkõla:

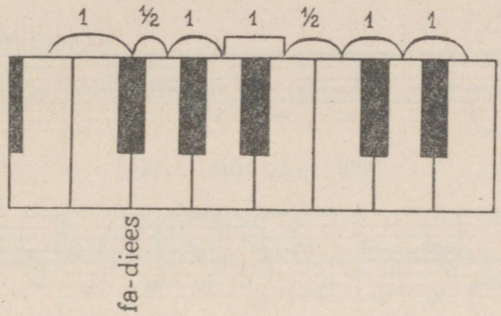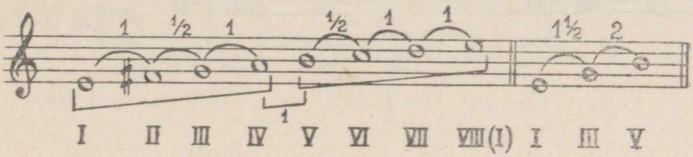

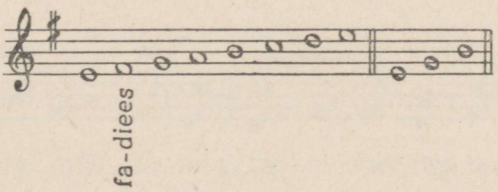

Ülesandeid. Mängida klaveril ja laulda *mi-minoori* heliredel ja kolmkõla.

Moodustada rütmilis- meloodilisi variatsioone *mi-minoorts:* laulda neid takti lüües.

Leida milline on *mi-minoori* juhtjoon (VII aste), mis sageli kuulub kõrgendamisele.

RÜTMILIS-MELOODILINE ÜLESANNE Nr. 5
mi-minooris

Endised rütmid

Ülesanne

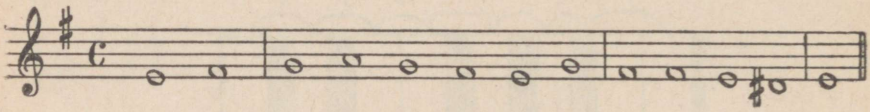

Var. 1.
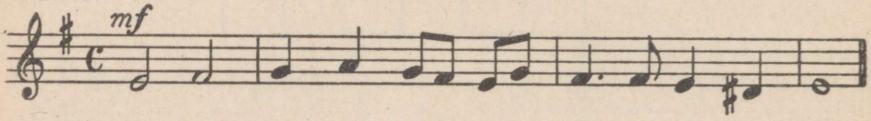
Var. 2.

Koolikell

M Kesamaa

Mõnusalt

B. Kõrver
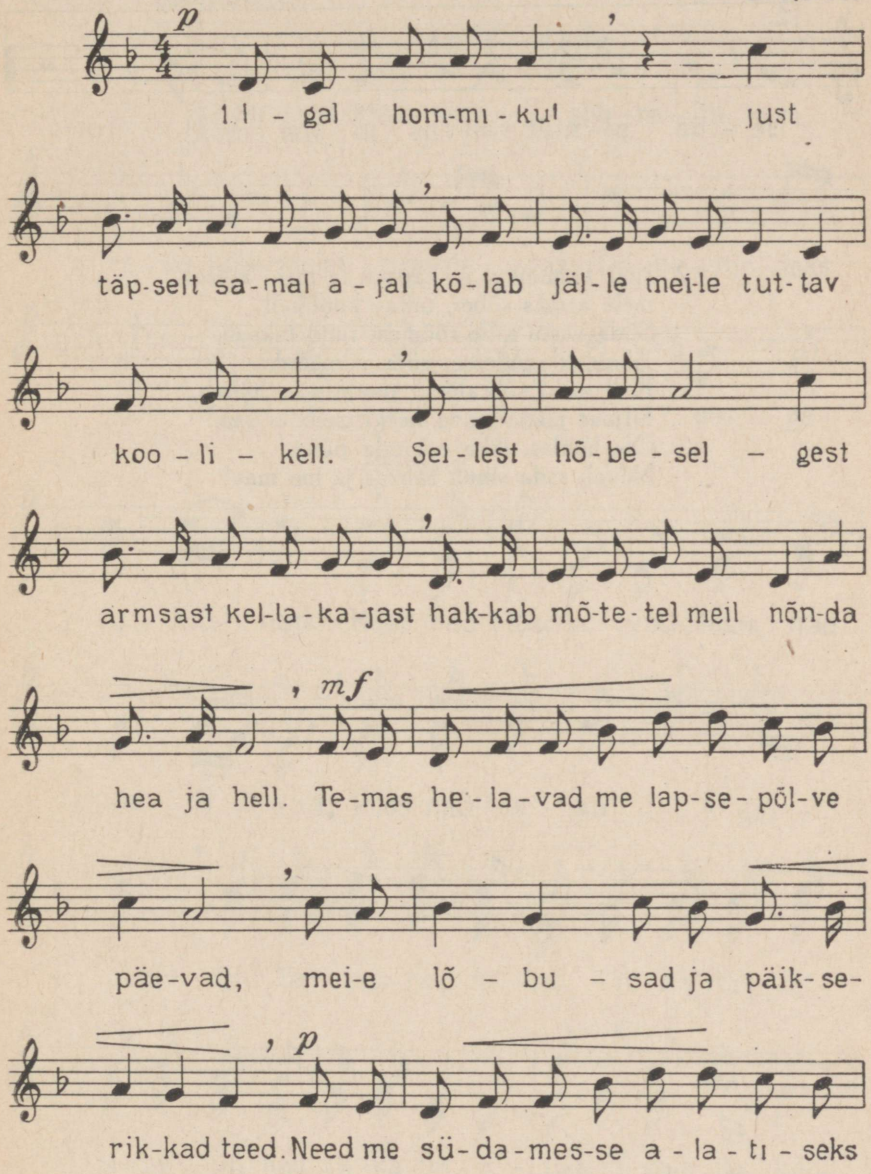
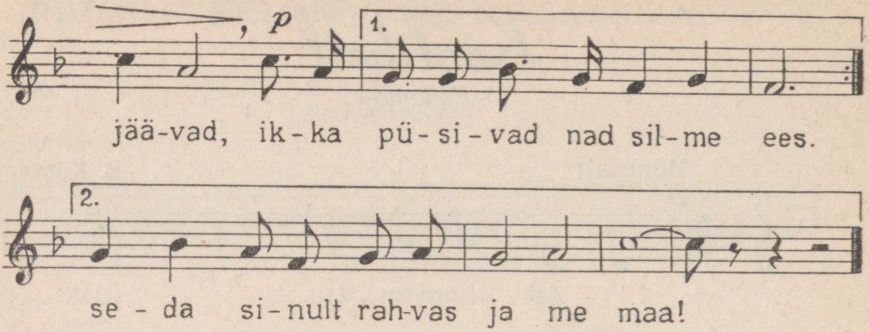

2. Igal hommikul nii täpselt ta meid kutsub,
meie armas sõber, tuttav koolikell.
Süda vastu talle rõõmust ruttu tuksub,
lähme klassidesse, sära silmadel.
Kell meid sõbralikult tundidesse hüüab,
hiljaks jääda sinna keegi meist ei saa.
Ole hoolas, ikka esirinda püüa.
Nõuab seda sinult rahvas ja me maa!

Sõbratarid

M. Bojanžu

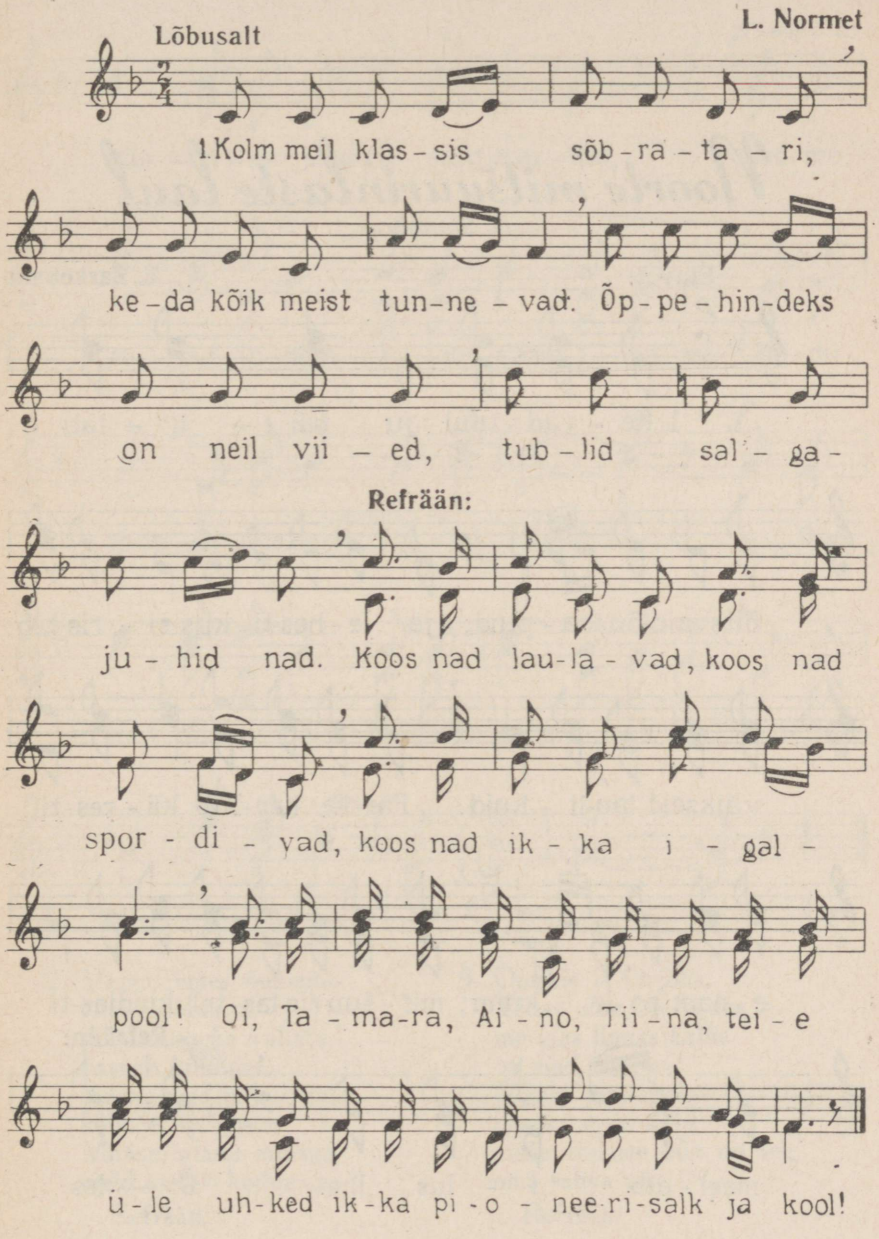

TRÜ Raamatukogu

2. Kus sa rõõmsat naeru kuuled,
kus on mängud algamas —
kuus seal patsi lendab tuules,
kolmed silmad säravad!
Refrään.

3. Elu koolis on neil tore,
ainult see neid kurvastab:
nii suurt koolipinki pole
kus kõik kolm saaks istuda.
Refrään.

Noorte mitšuurinlaste laul

D. Samoilov

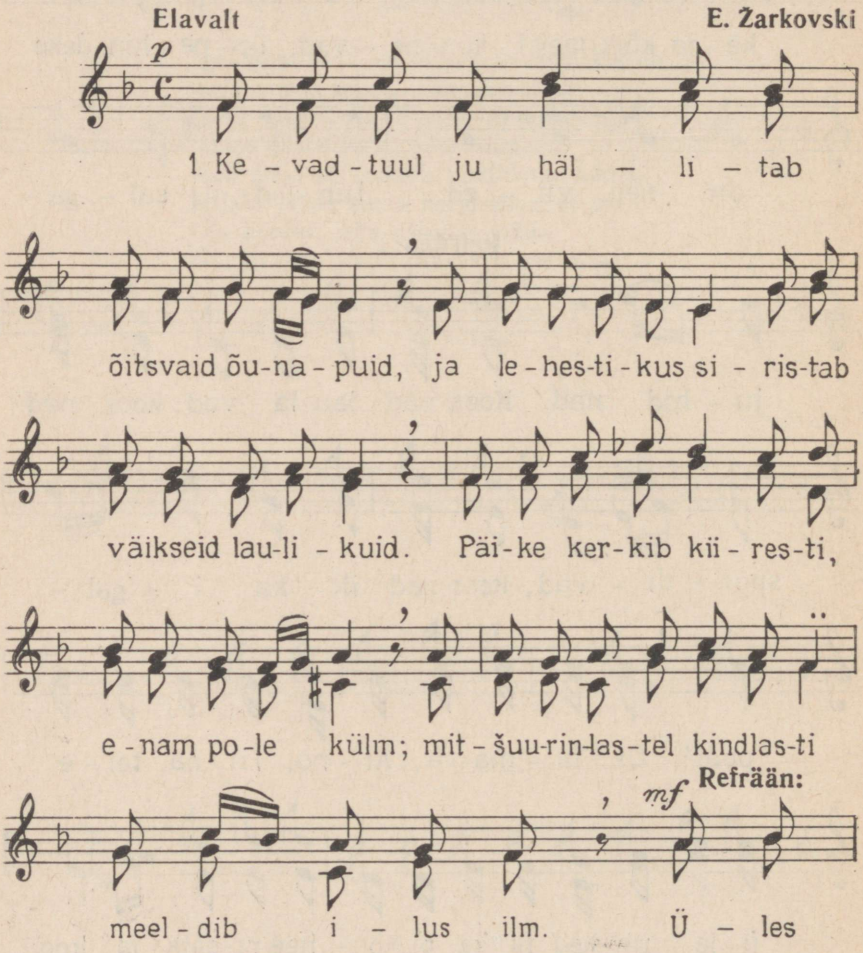

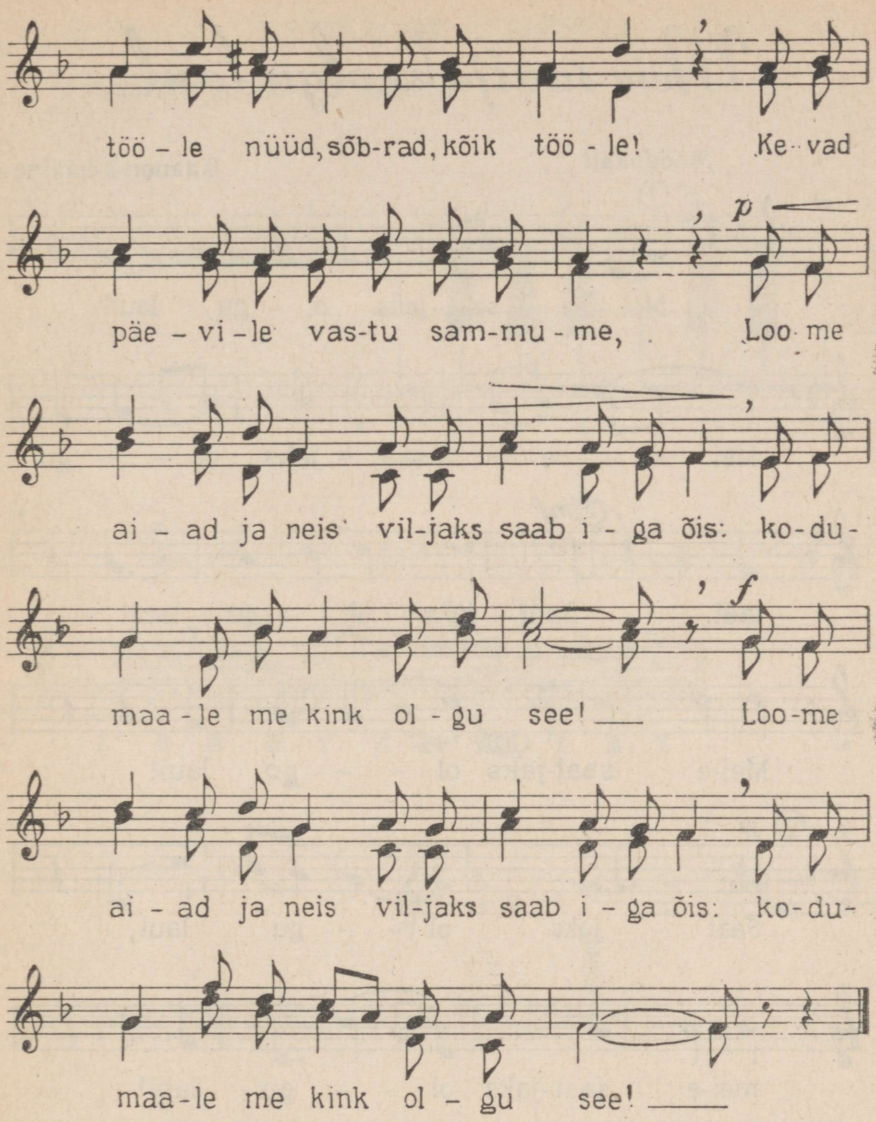

2. Valges ehtes õunapuu
viipab sõbrana,
ja pirnipuuke vallatu
kasvab kindlana.
Keeris neid ei kärista,
külm ei kahjusta.
Mitšuurinlaste nimega
meid austab kodumaa.
Refrään.

3. Omskis ja Orjolis,
Tšitas ning Vologdas —
me igas linnas kallis
on aiad õitsemas.
Maalgi metsakaitse
on osa meie tööst:
mitšuurinlaste võit on see
oma rahva ees.
Refrään.

Meie saatjaks olgu laul

Mõõdukalt

Kaanon 3-häälne

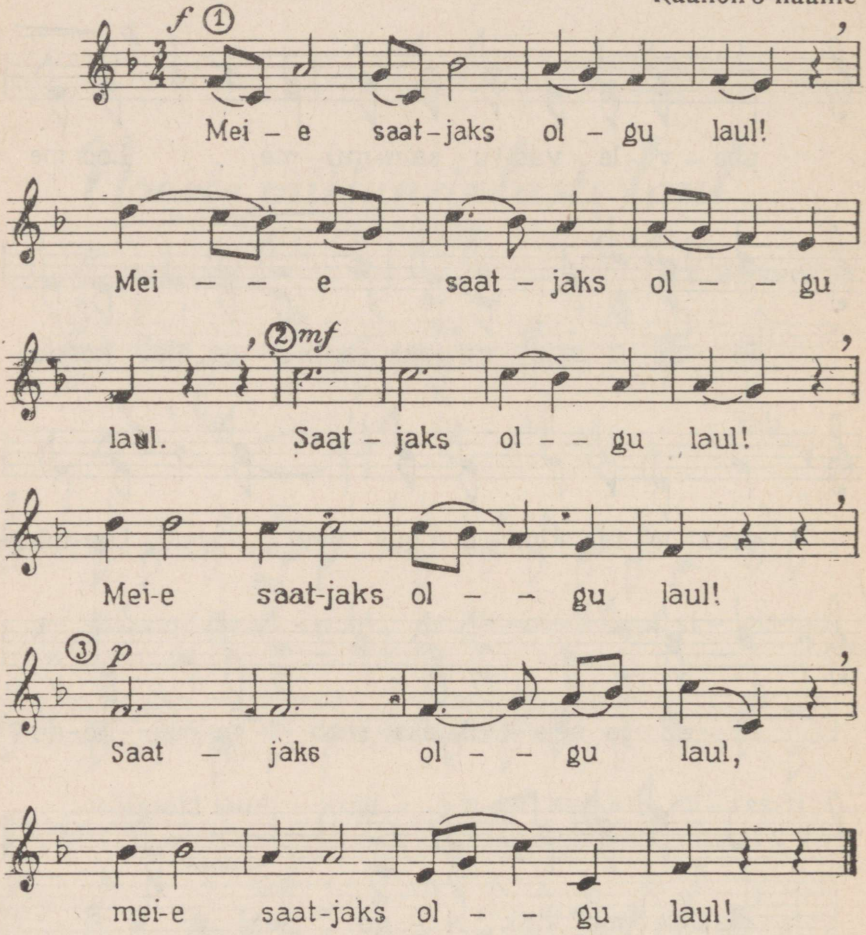

FA-MAŽOOR HELIREDEL

Fa-mažoor heliredel ja kolmkõla:

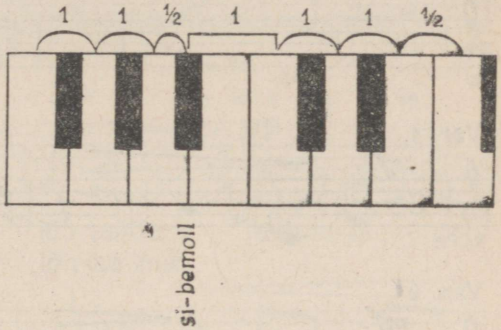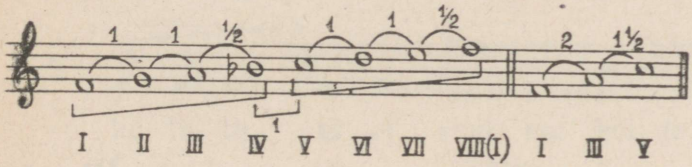

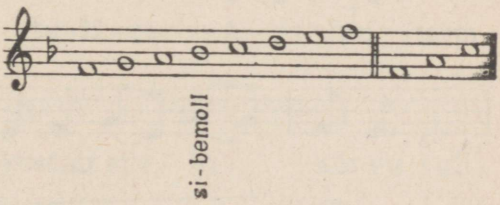

Ülesandeid: Mängida klaveril *Fa-mažoor* heliredel ja kolmkõla.

Moodustada rütmilis-meloodilisi variatsioone *Fa-mažooris:* laulda neid. Leida, milline on *Fa-mažoortile* paralleelne minoor.

RÜTMILIS-MELOODILINE ÜLESANNE Nr. 6
Fa-mažooris

Endised rütmid ja o ning

Ülesanne

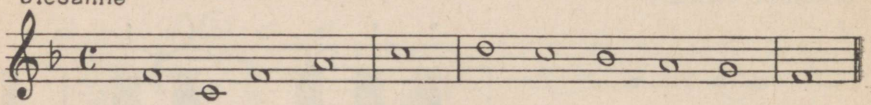

Var. 1.

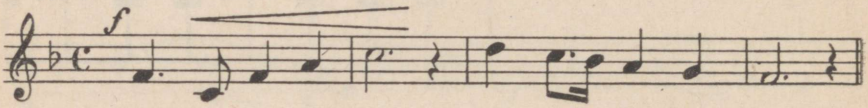

Var. 2.
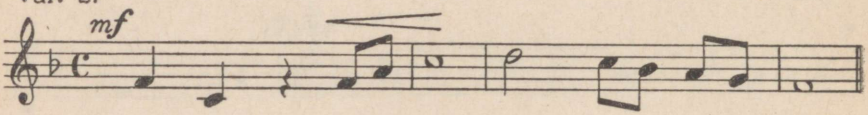
Ei saa mitte vaiki olla

A. Haava

Eesti rahvaviis
M. Härma
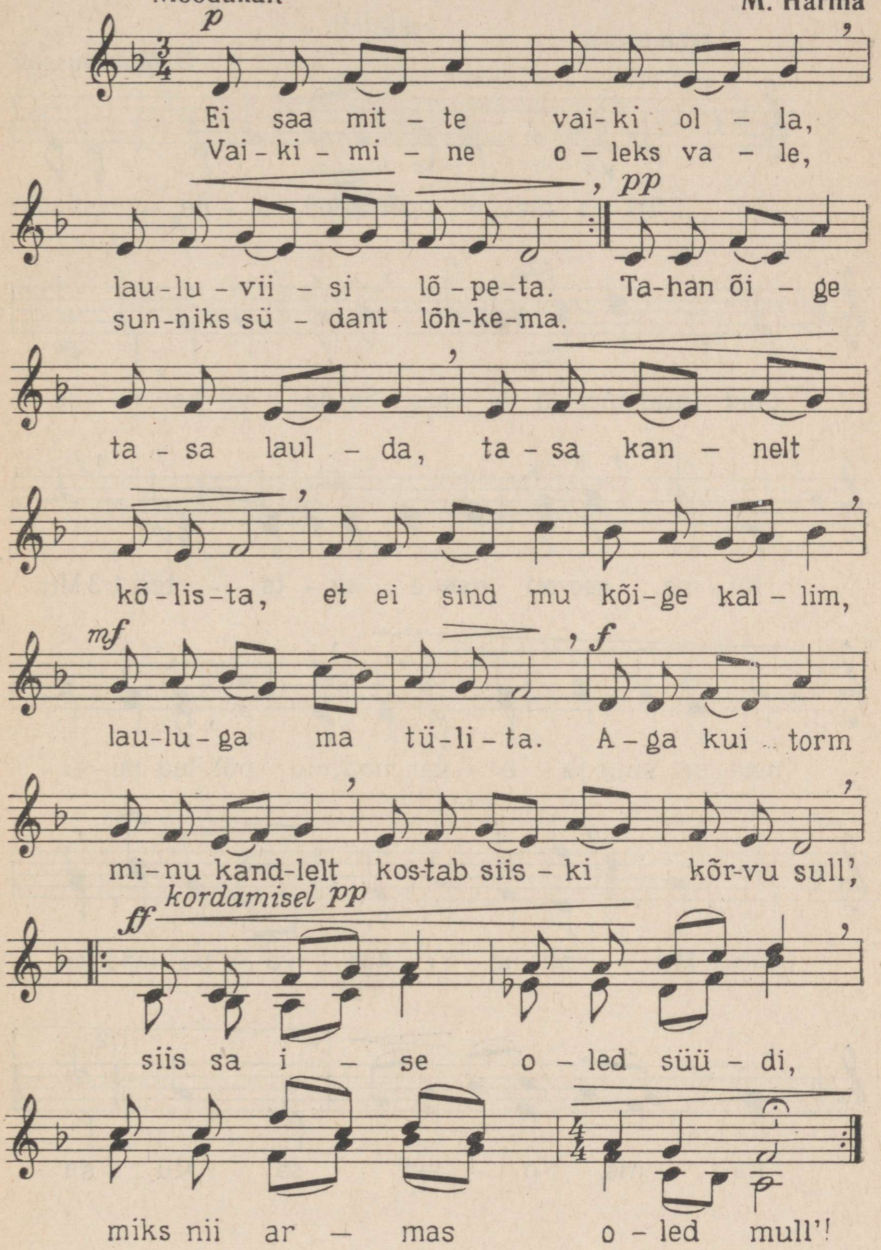
Mu õnnerikas, vaba maa

A. Fatjanov

Mõõdukalt

B. Mokroussov

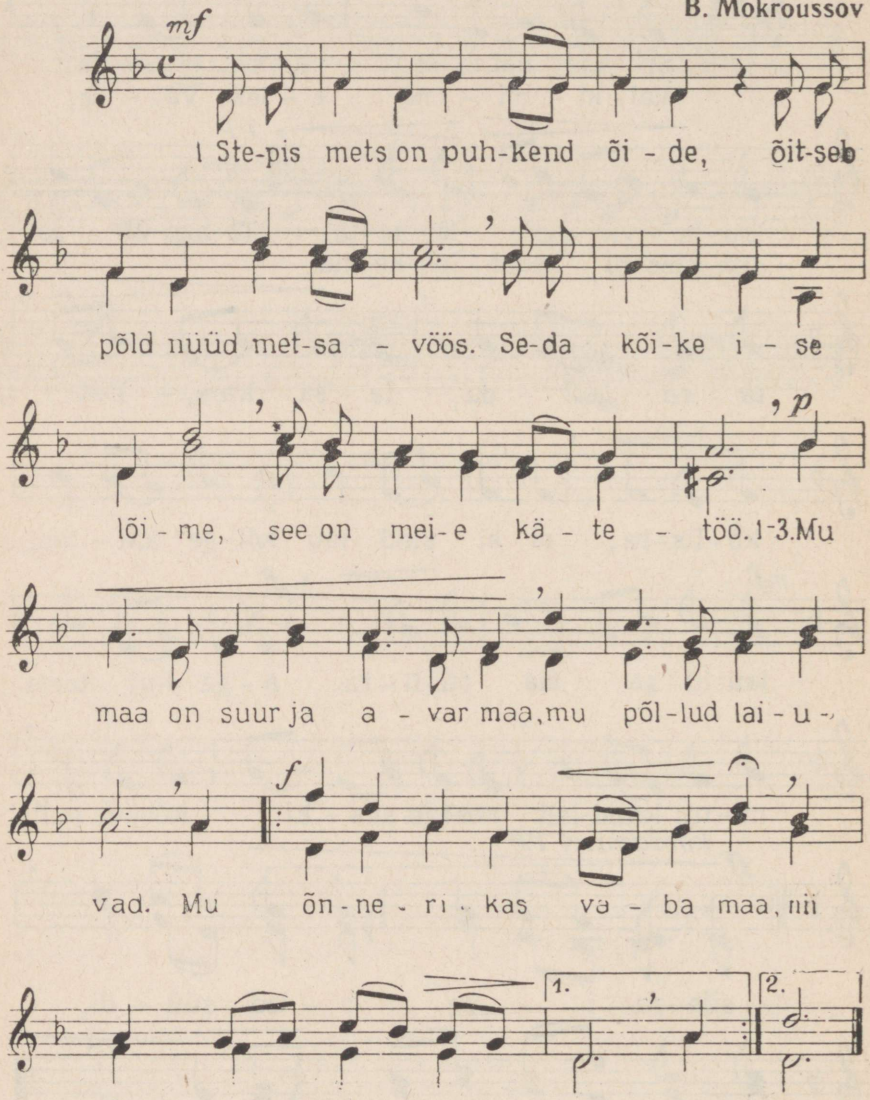

2. Hea meil, rahututel noortel,
on maailmas elada.
Julgelt loodust uueks loome,
torme vaigistame maal.

Refrään.

3. Valguskiiri Kreml meil saadab
üle maade päeval, ööl.
Imed muinasjutust saavad
teoks me sangarlikus töös.

Refrään.

Mööda mägiteid ja orge

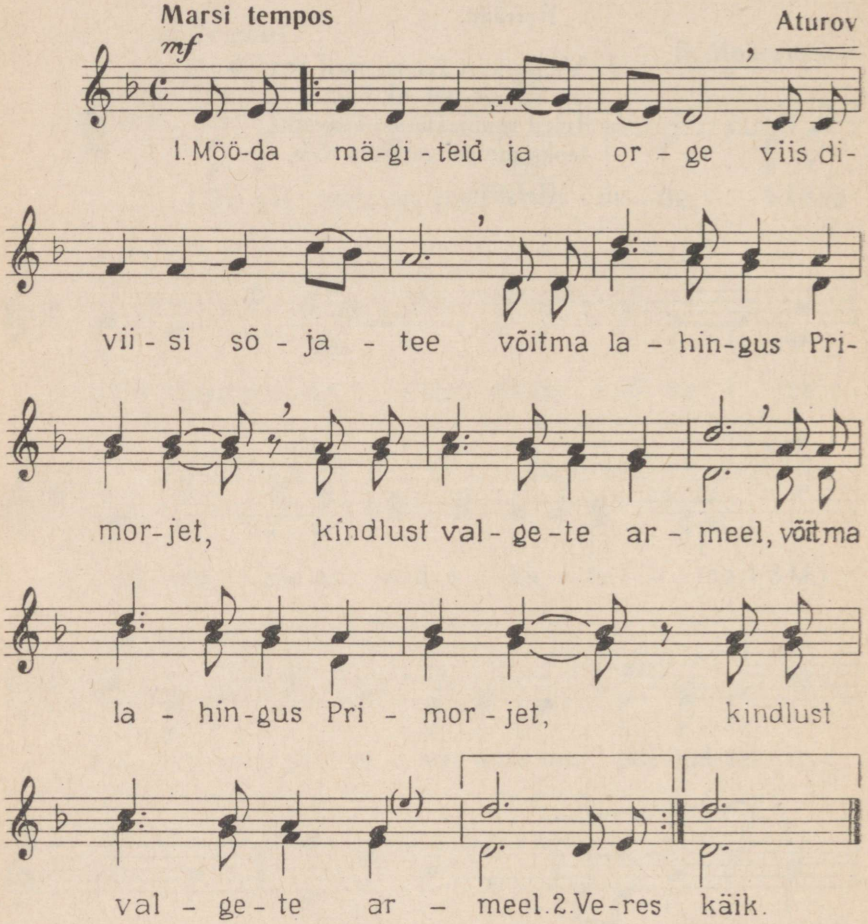

2. Veres värvund lippe kandes
sammus vaprate kolonn;
:,: läks Amuuri partisane
uljas, võitlev eskadron. :,:

3. Ei neist aastaist kuulsus vaibu,
seda aeg ei tumesta,
:,: kuulsat partisanivõitu
ei me rahvas unusta. :,:

4. Karmid võitluspäevad rajus,
Spasski tormijooksuööd
:,: jäävad paistma võitluskäigus
nagu tähistuled öös. :,:

5. Puruks löödi atamanid,
löödi vojevoodid kõik,
:,: lõppes Vaiksel ookeanil
võidurikas sõjakäik. :,:

Emakesele

M. Lipp

Õrnalt — A. Kapp
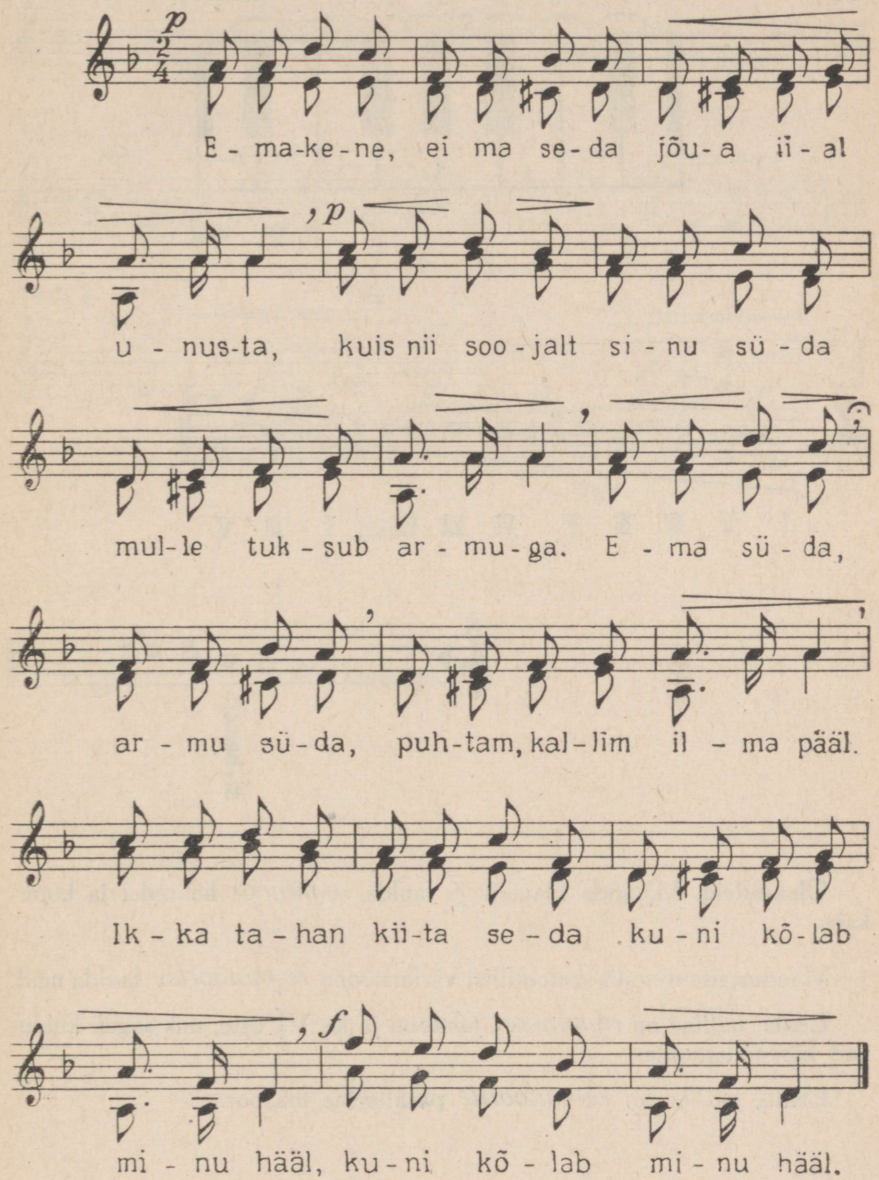
RE-MINOOR HELIREDEL

re-minoor heliredel ja kolmkõla:

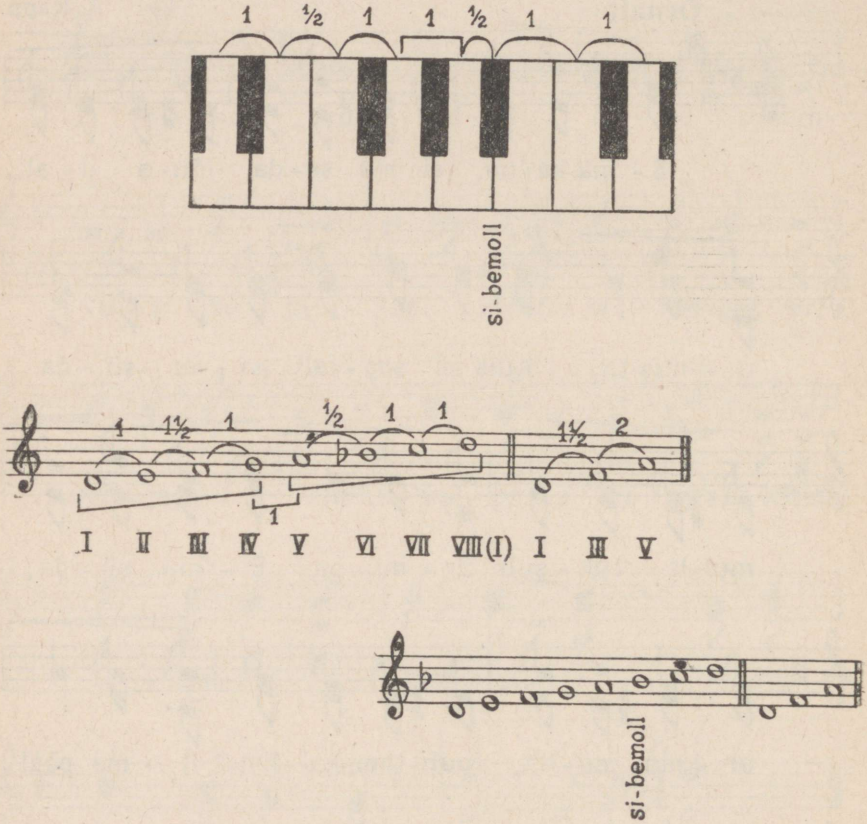

Ülesandeid. Mängida klaveril ja laulda *re-minoor* heliredel ja kolmkõla.

Moodustada rütmilis-meloodilisi variatsioone *re-minooris*: laulda neid.

Leida, milline on *re-minoori* juhttoon ja ka VI aste, mis sageli kuuluvad kõrgendamisele.

Leida, milline on *re-minoortle* paralleelne mažoor.

RÜTMILIS-MELOODILINE ÜLESANNE Nr. 7
re-minooris

Endised rütmid

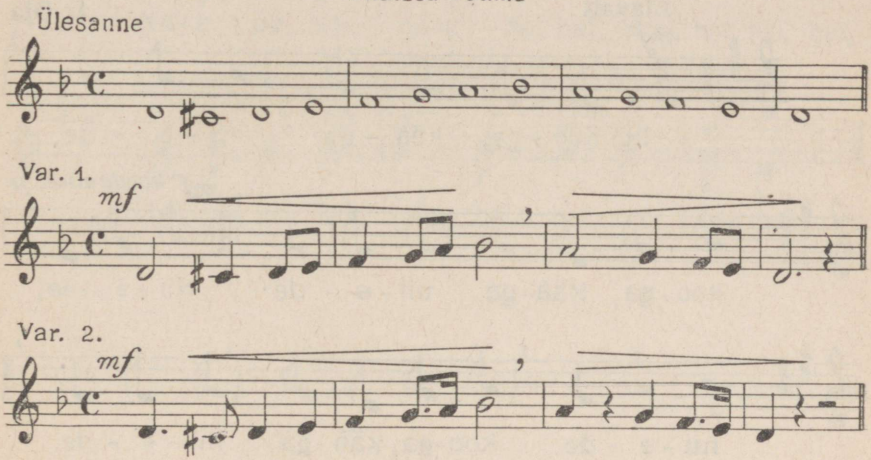

Kangakudumise laul

Eesti rahvaviis
E. Oja

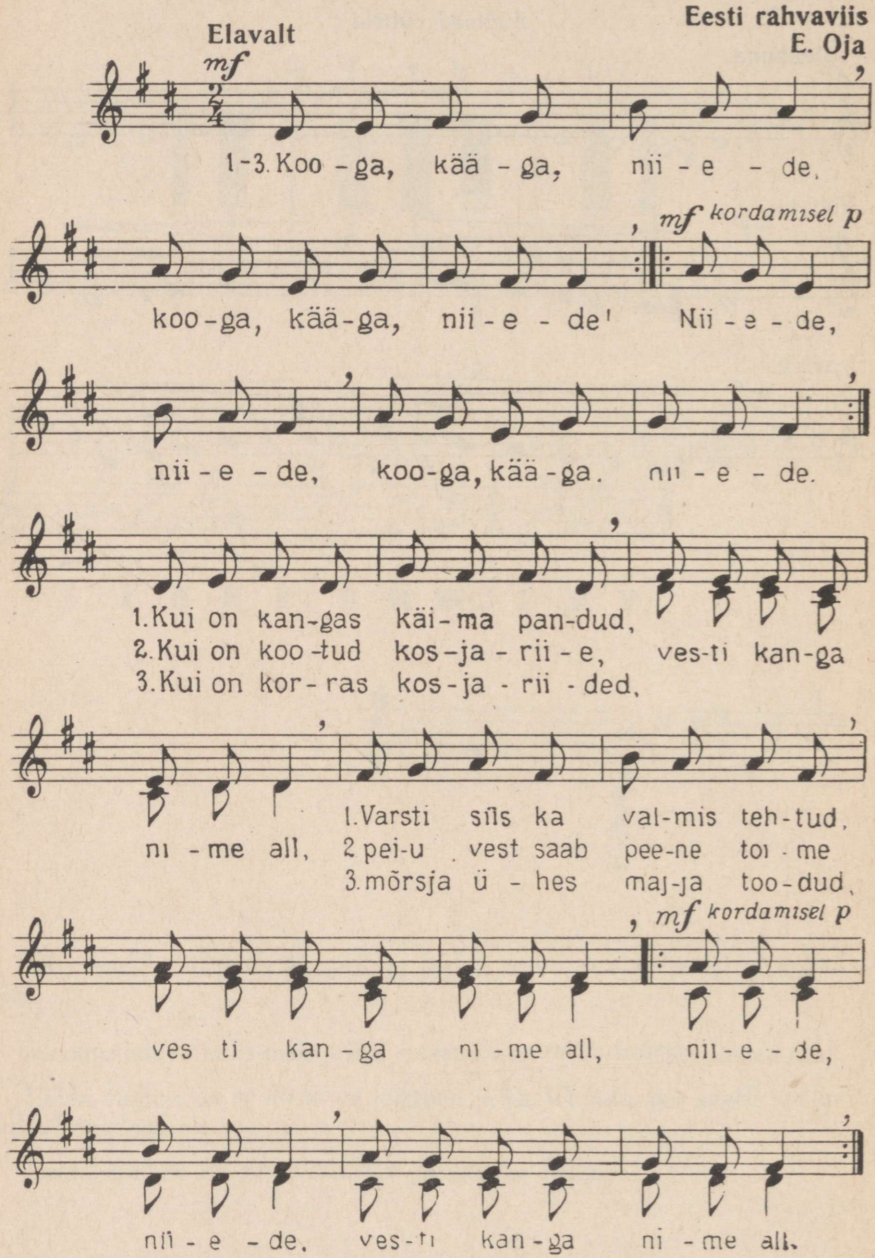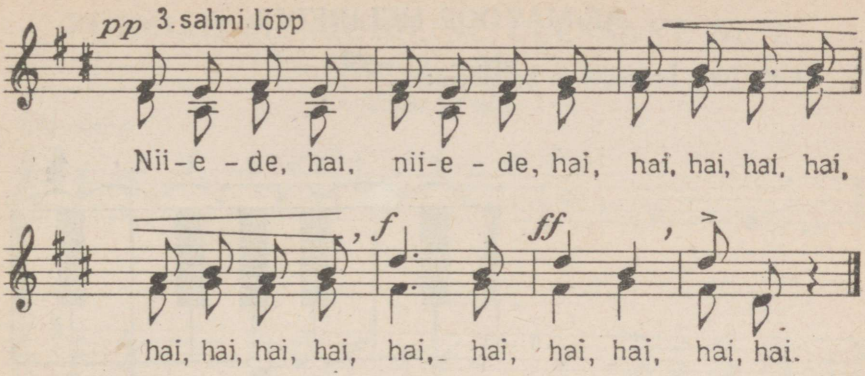

Tere hommikust!

Mõõdukalt

Kaanon 2-häälne
W. Wehrli

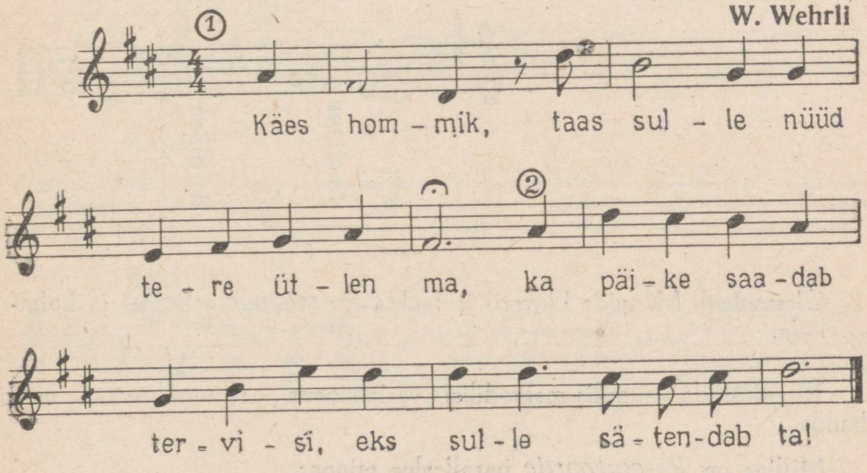

RE-MAŽOOR HELIREDEL

Re-mažoor heliredel ja kolmkõla:

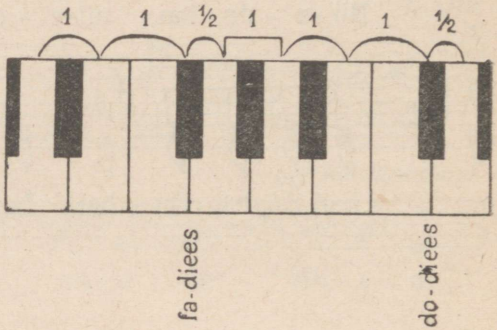

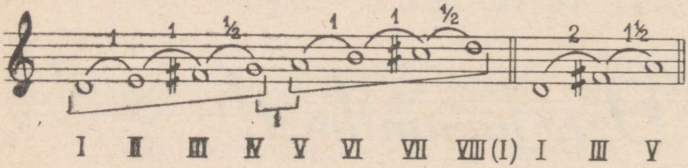

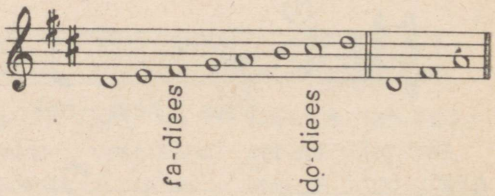

Ülesandeid. Mängida klaveril ja laulda *Re-mažoor* heliredel ja kolmkõla.

Moodustada rütmilis-meloodilisi variatsioone *Re-mažooris*; neid laulda.

Milline on *Re-mažoortile* paralleelne minoor.

RÜTMILIS-MELOODILINE ÜLESANNE Nr. 8

Re-mažooris

Endised rütmid

Ülesanne

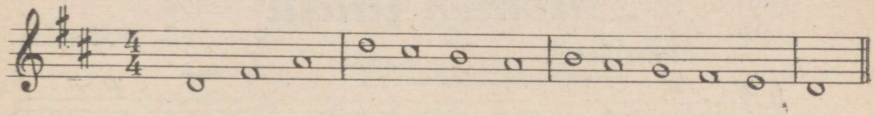

Var. 1.

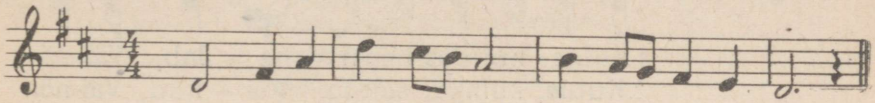

Var. 2.

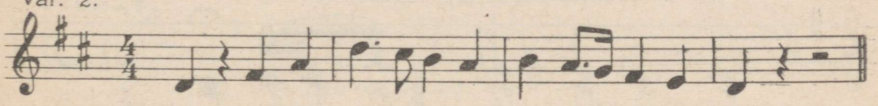

Iseseisvaks noodistlaulmiseks Re-mažooris

Lõbus lugu

Parajalt

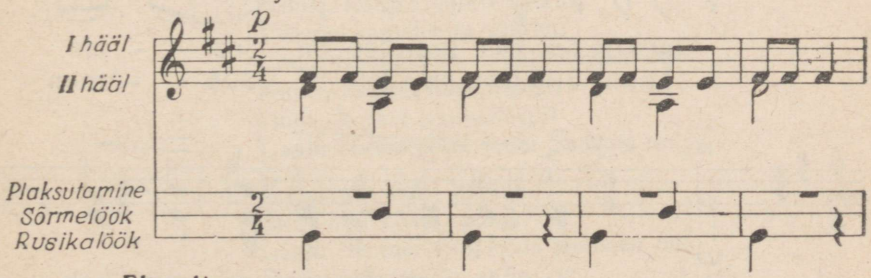

Elavalt

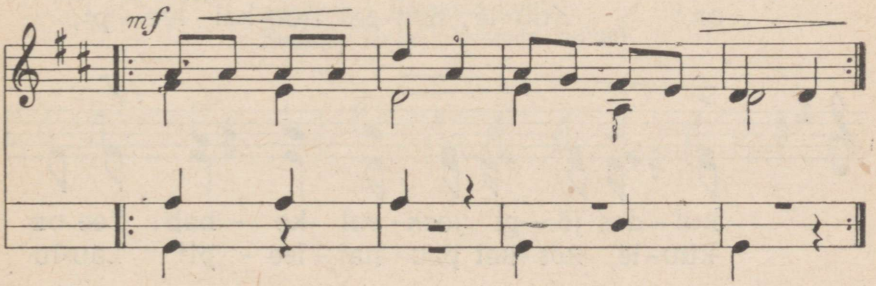

Kuule, kuidas hääli helab Suomen laulu

F. Pacius
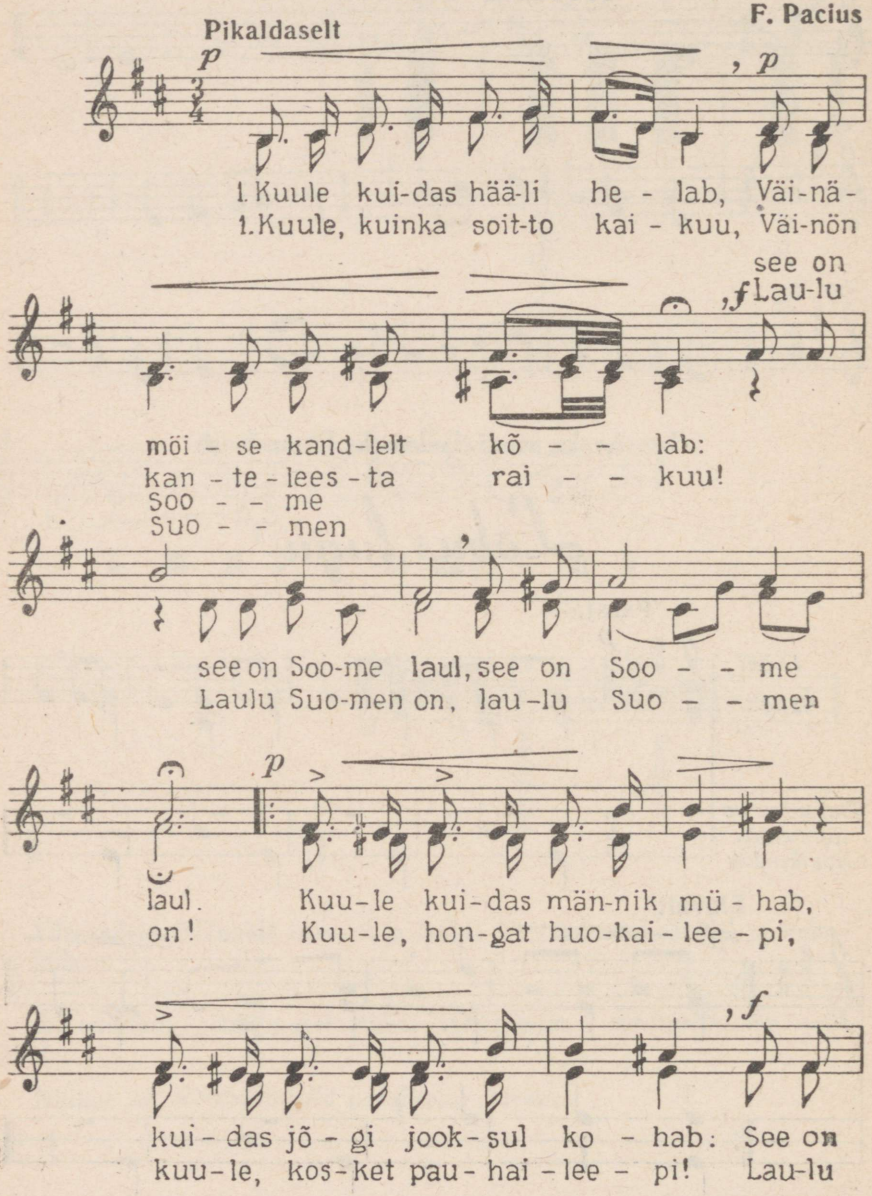
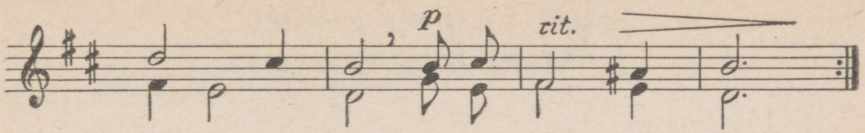

2. Vaata, jää ja lumi välgub,
päiksepaistel rõõmsalt vilgub:
:,: see on Soome laul. :,:
Vaata põhja eha, koitu,
virmaliste leegi loitu:
:,: see on Soome laul. :,:

3. Igas kohas hääli helab,
hääli helab, keeli kõlab:
:,: See on Soome laul. :,:
Kui sa rõõmus, vend, siis tule,
kui sa kurb, siis tule, kuule
:,: Soome laulu häält. :,:

1. Kuule, kuinka soitto kaikuu,
Väinön kanteleesta raikuu!
Laulu Suomen on, laulu Suomen on!
Kuule, hongat huokaileepi,
kuule, kosket pauhaileepi!
Laulu Suomen on, laulu Suomen on!

2. Kaikkialla ääni kaikuu,
kaikkialla kielet raikuu!
Laulu Suomen on, laulu Suomen on!
Sydäntä jos suotu sulle
murheess', ilossakin kuule
Suomen laulua! Suomen laulua!

Kuri koeramuri

Mõõdukalt

Kaanon 2-häälne
T. Vettik

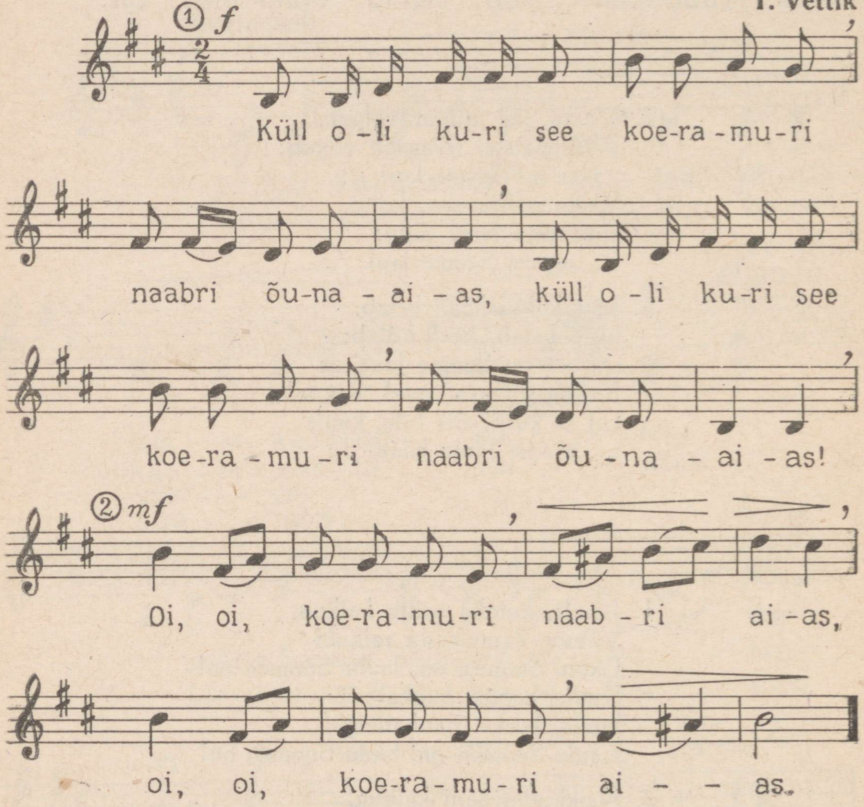

si-minoor heliredel ja kolmkõla:

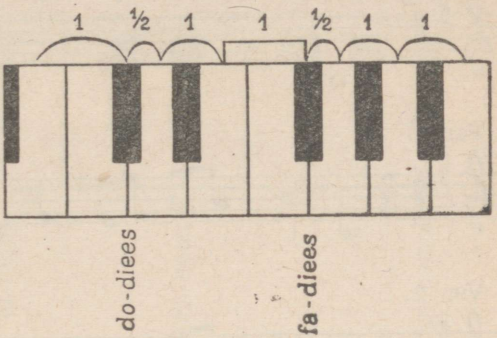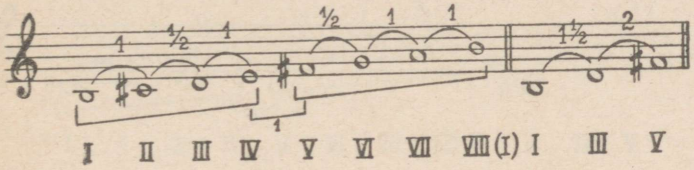

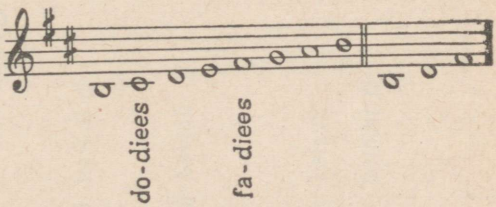

Ülesandeid. Mängida klaveril ja laulda *si-minoor* heliredel ja kolmkõla.

Moodustada rütmilis-meloodilisi variatsioone *si-minoorts*; neid laulda.

Leida, milline on *si-minoori* juhttoon ja ka VI aste, mis sageli kuuluvad kõrgendamisele.

Leida, milline on *si-minoorile* paralleelne mažoor.

RÜTMILIS-MELOODILINE ÜLESANNE Nr. 9
si-minooris

Endised rütmid ja eeltakt

Ülesanne

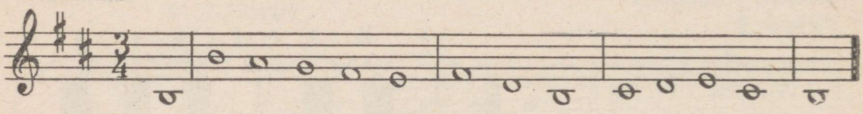

Var. 1.
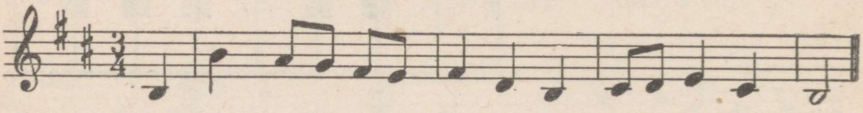
Var. 2.

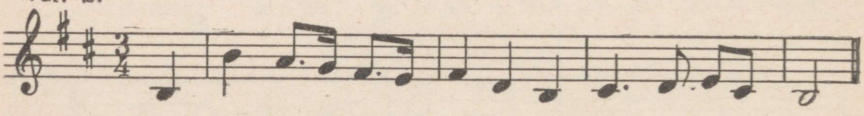

SI-BEMOLL-MAŽOOR HELIREDEL

Si-bemoll-mažoor heliredel ja kolmkõla:

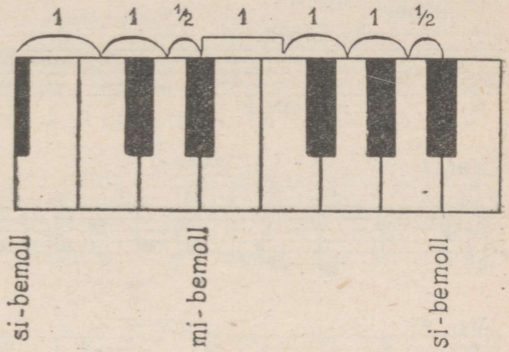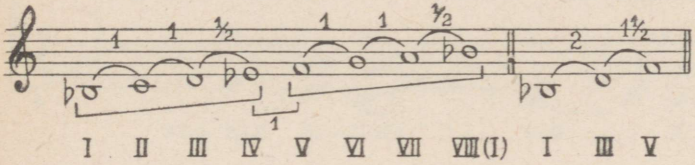

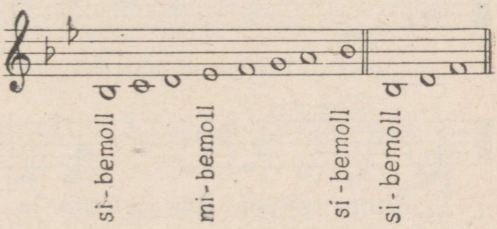

Ülesandeid. Mängida klaveril ja laulda *Si-bemoll-mažoor* heliredel ja kolmkõla.

Moodustada rütmilis-meloodilisi variatsioone *Si-bemoll-mažooris*; neid laulda.

Leida, milline on *Si-bemoll-mažoorile* paralleelne minoor.

RÜTMILIS-MELOODILINE ÜLESANNE Nr. 10
Si♭ -mažooris

♩., ♩, ♪ ja ♬ nootide ning 𝄽 ja 𝄾 pauside kasutamine 6/8 taktis

Ülesanne

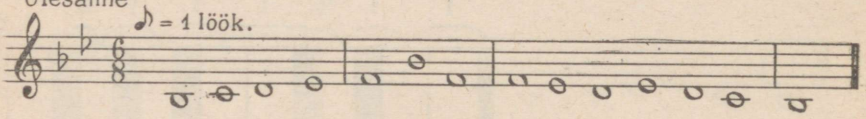

Var. 1.
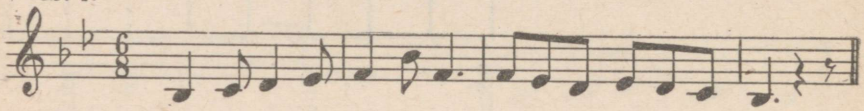
Var. 2.
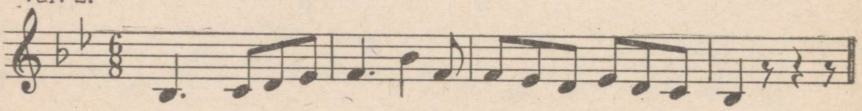
Meil aiaäärne tänavas

L. Koidula

Eesti rahvaviis
C. Kreegi järgi
(Kaanon kvindis)

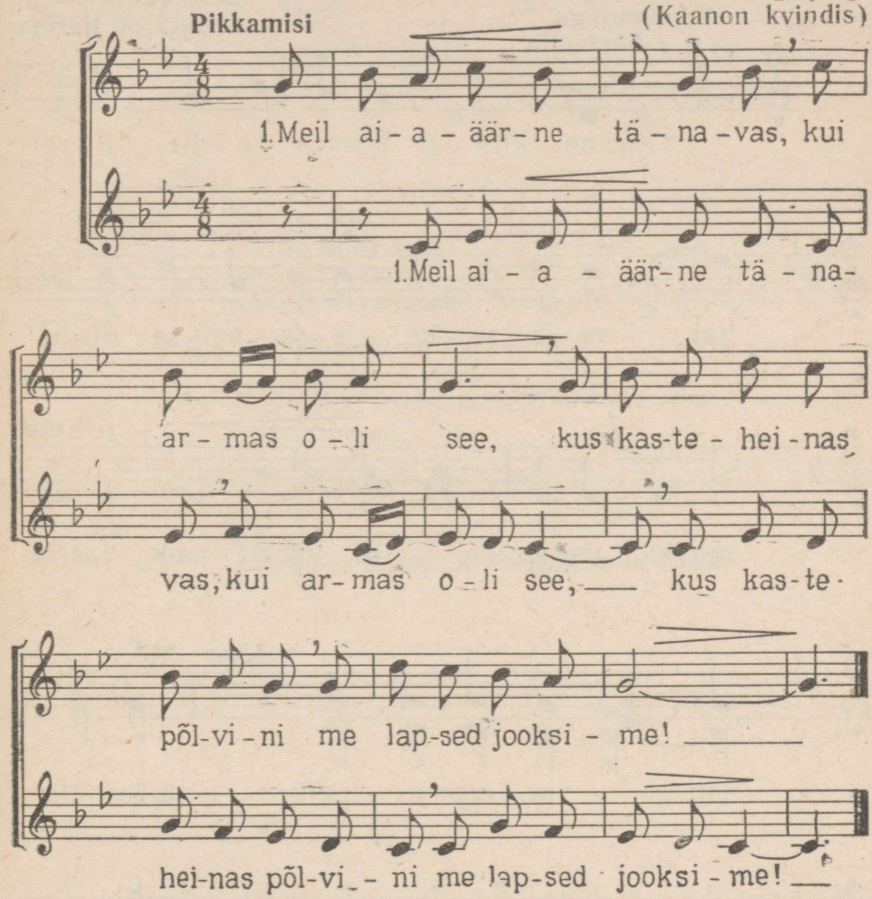

2. Kus ehani ma mängisin
küll lille, rohuga,
kust vanataat käe kõrval mind
tõi tuppa magama.

3. Küll üle aia tahtsin siis
ta kombel vaadata.
«Laps, oota!» ütles ta,
«see aeg on kiire tulema.»

4. Aeg tuli. Maa ja mere pääl
silm mõnda seletas;
ei pool nii armas olnud sääl
kui külatänavas.

Kus on kurva kodu

Rahvaluule

Tundmusega
Eeslaulja

Eesti rahvaviisi j.
M. Härma
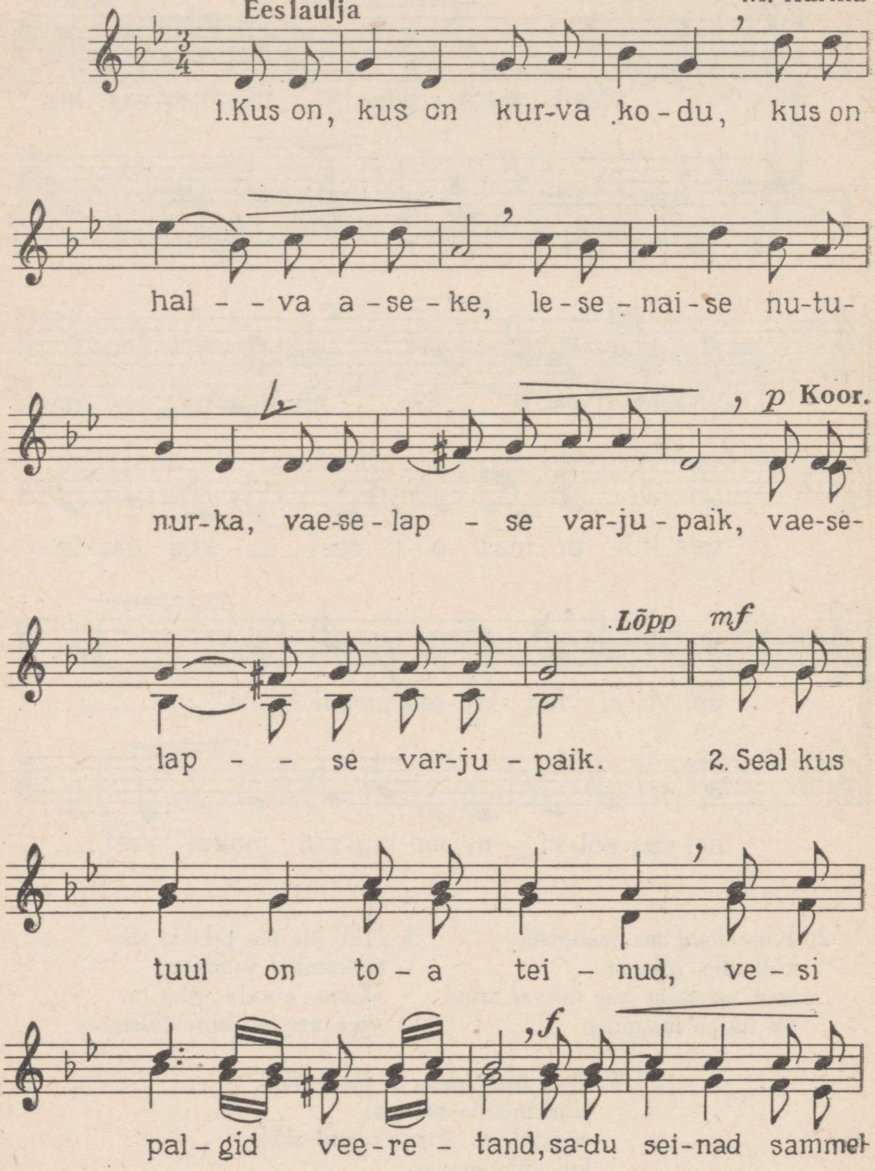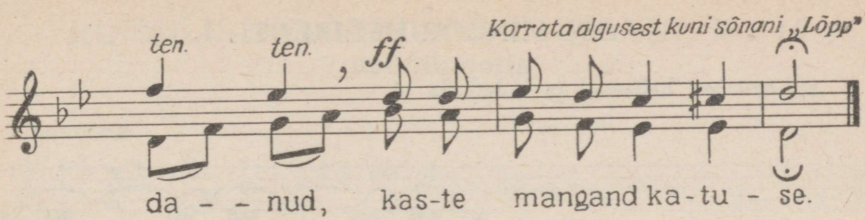
1. Kus on, kus on kurva kodu,
kus on halva aseke,
lesenaise nutunurka,
vaeselapse varjupaik, vaeselapse varjupaik.

2. Seal, kus tuul on toa teinud,
vesi palgid veeretand,
sadu seinad sammaldanud,
kaste mangand katuse.

3. Seal on, seal on kurva kodu,
seal on halva aseke,
lesenaise nutunurka,
vaeselapse varjupaik, vaeselapse varjupaik.

SOL-MINOOR HELIREDEL

sol-minoor heliredel ja kolmkõla

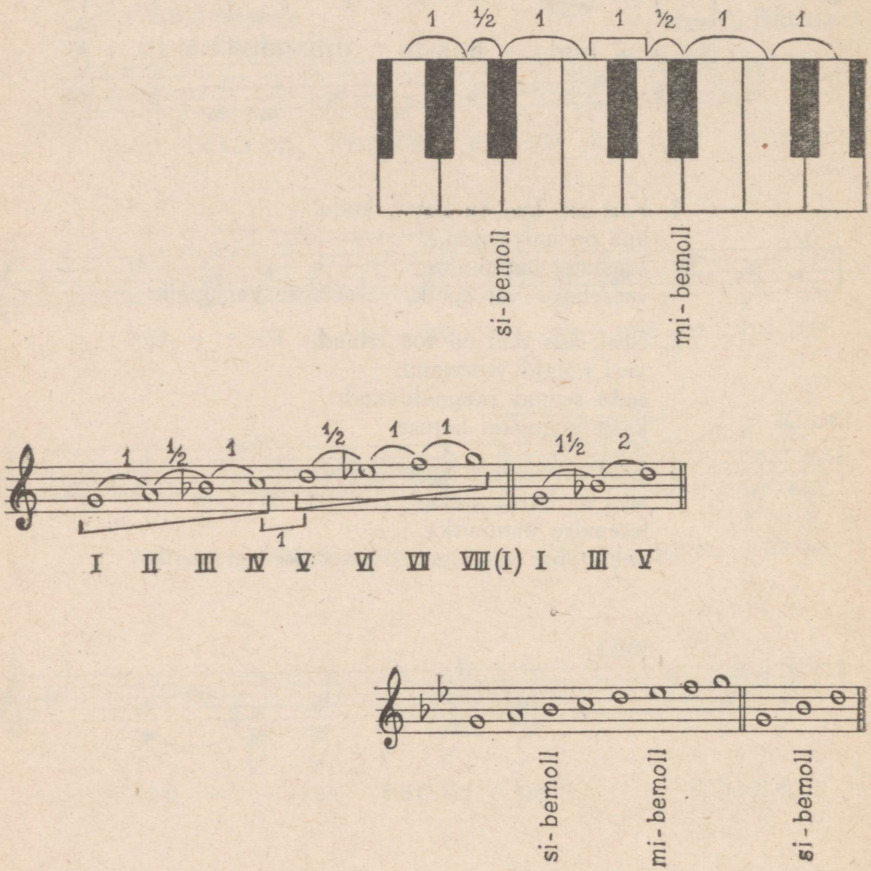

Ülesandeid. Mängida klaveril ja laulda *sol-minoor* heliredel ja kolmkõla.

Moodustada rütmilis-meloodilisi variatsioone *sol-minooris*; neid laulda.

Leida, milline on *sol-minoori* VI ja VII aste. Kuidas neid nimetada kõrgendatult?

RÜTMILIS-MELOODILINE ÜLESANNE Nr. 11
sol-minooris

Ülesanne

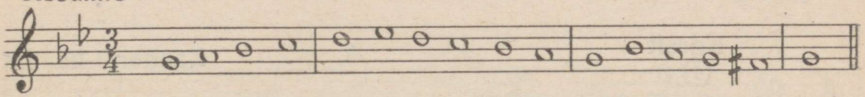

Var. 1.
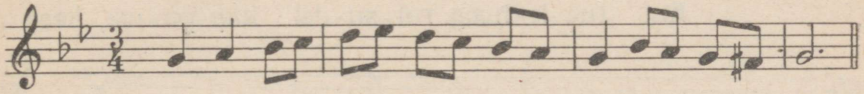
Var. 2.
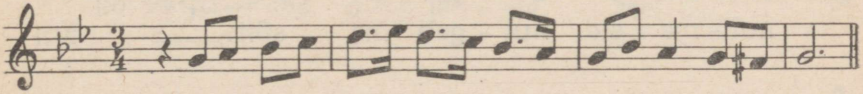
Laul ratsureist
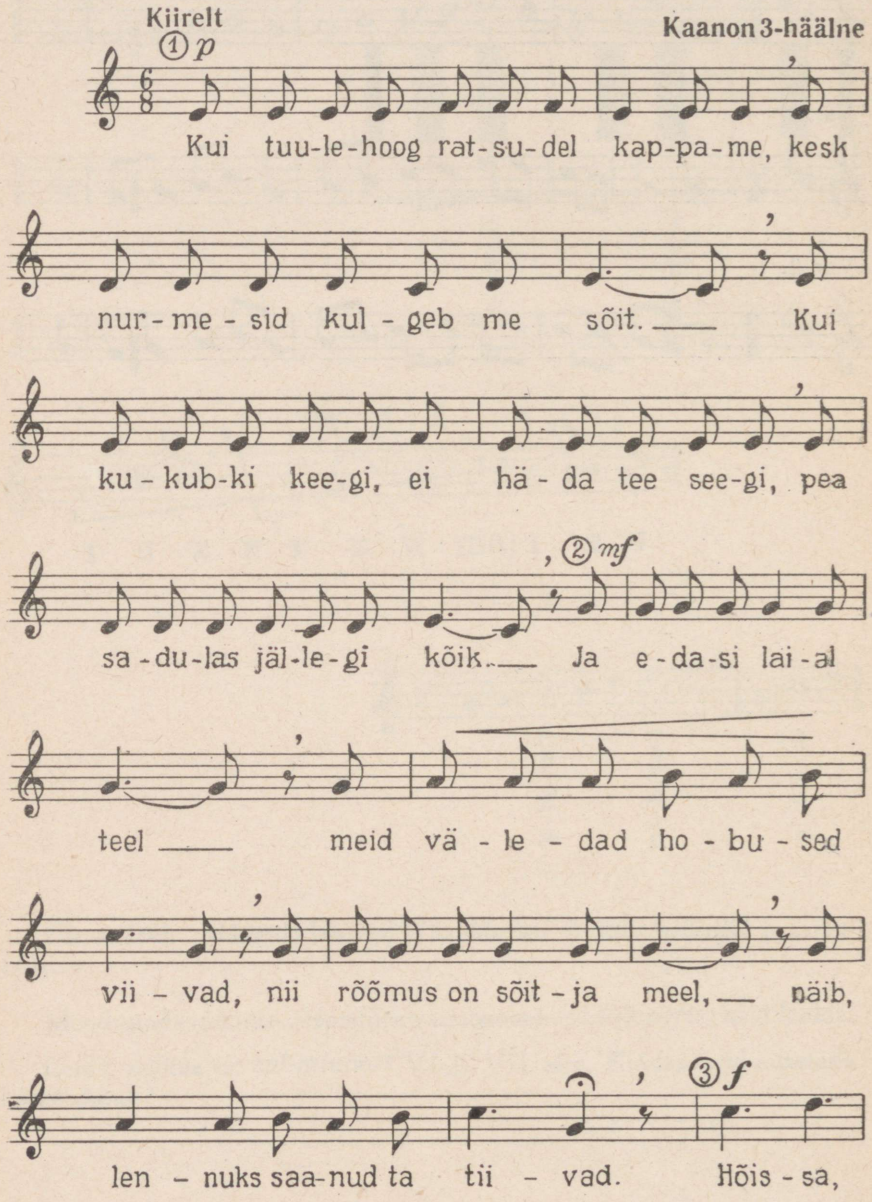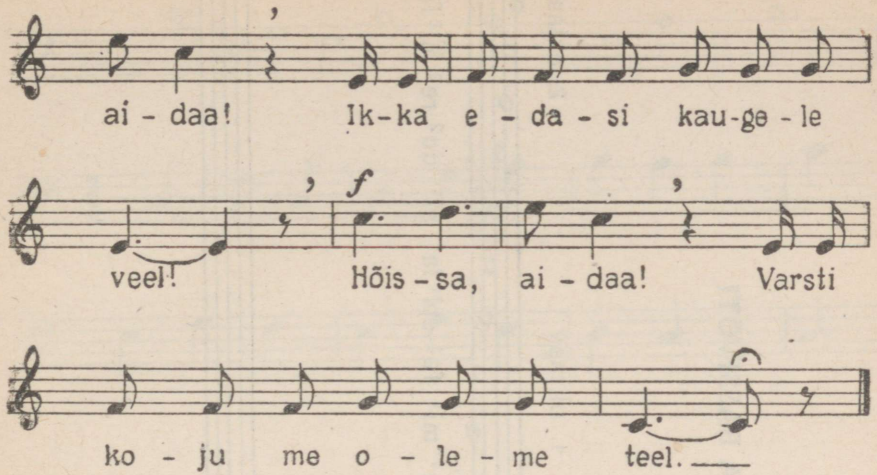
ai - daa! Ik-ka e - da - si kau-ge - le
veel! Hõis - sa, ai - daa! Varsti
f
ko - ju me o - le - me teel.

OKTAAVIDE NIMETUSED JA BASSIVÕTI
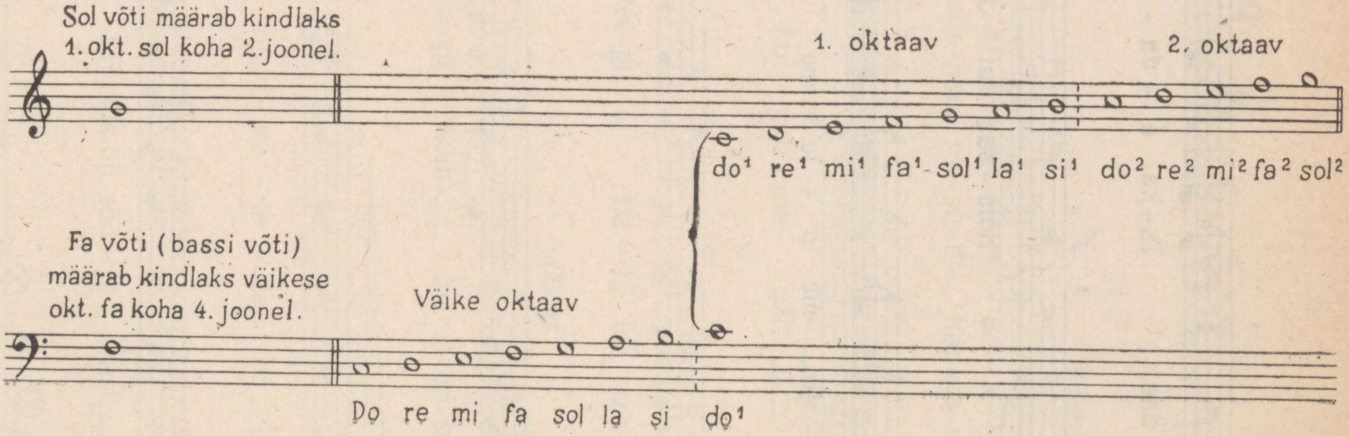
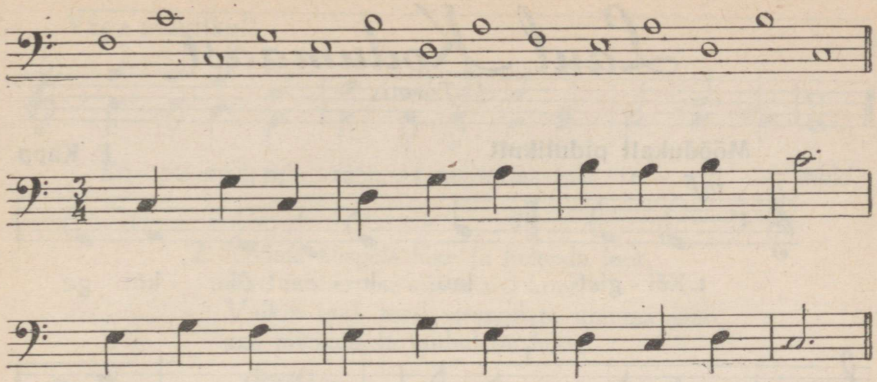

Laul Kodumaast

L. Tormis

Mõõdukalt pidulikult

E. Kapp

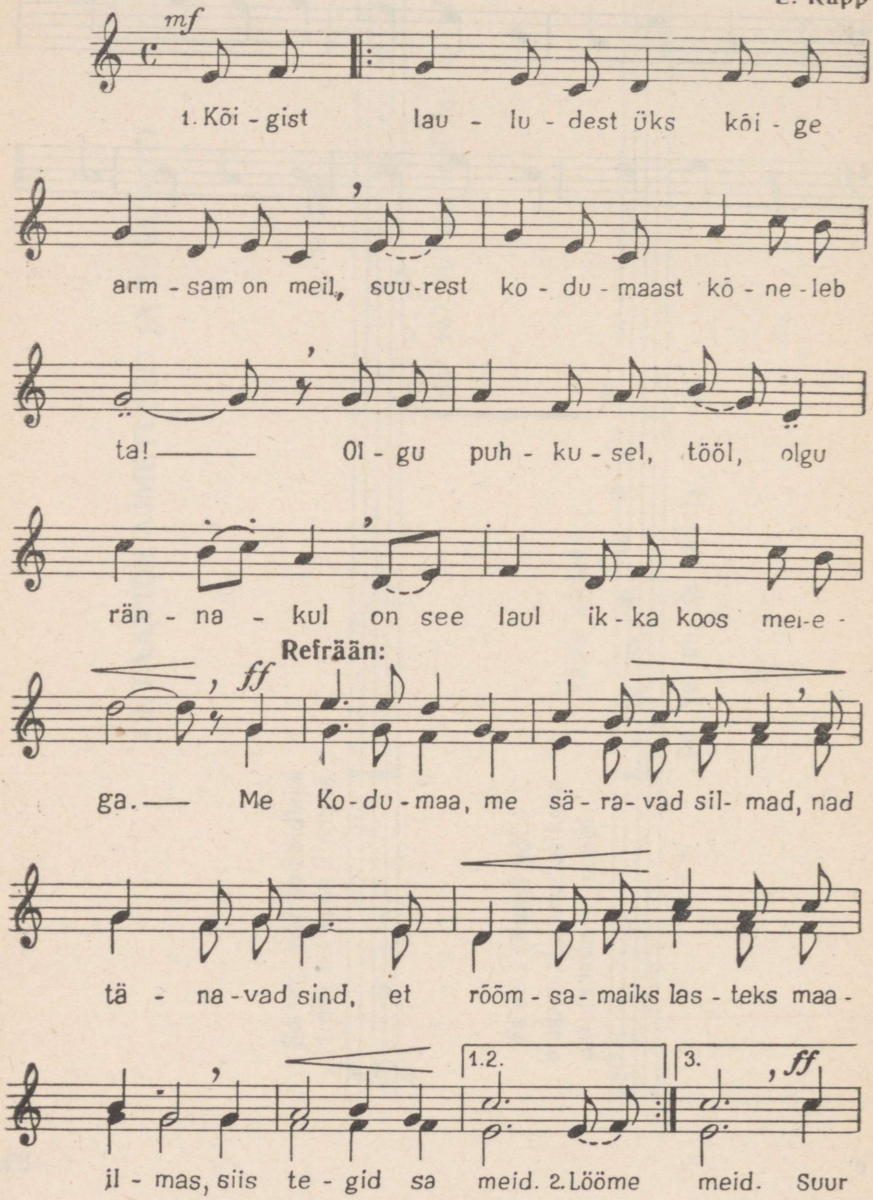

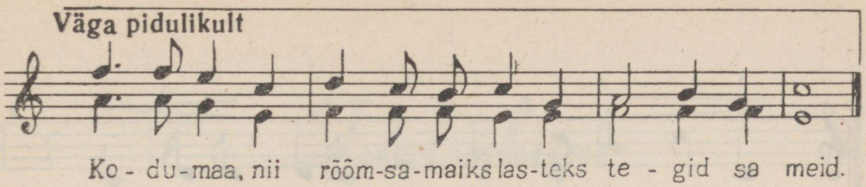

2. Lõõma kõrgele lõke ja helenda leek,
sinu ümber me rõõmsasti koos.
Vaikib tuul, meri virvendab, uinuma jääb,
aga mängud ja laulud on hoos.

Refrään.

3. Las mööduvad aastad, me kasvame töös,
meil korda on saata nii palju.
Meil on süda täis õnne ja ta rõõmsamalt lööb,
kui me kodumaast laulame laulu.

Refrään.

Majake jõe kaldal

S. Foster

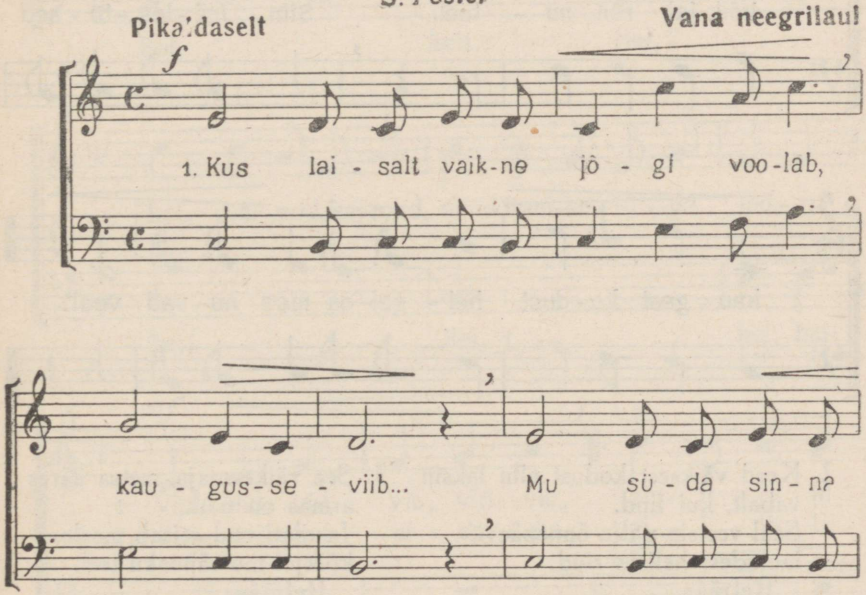

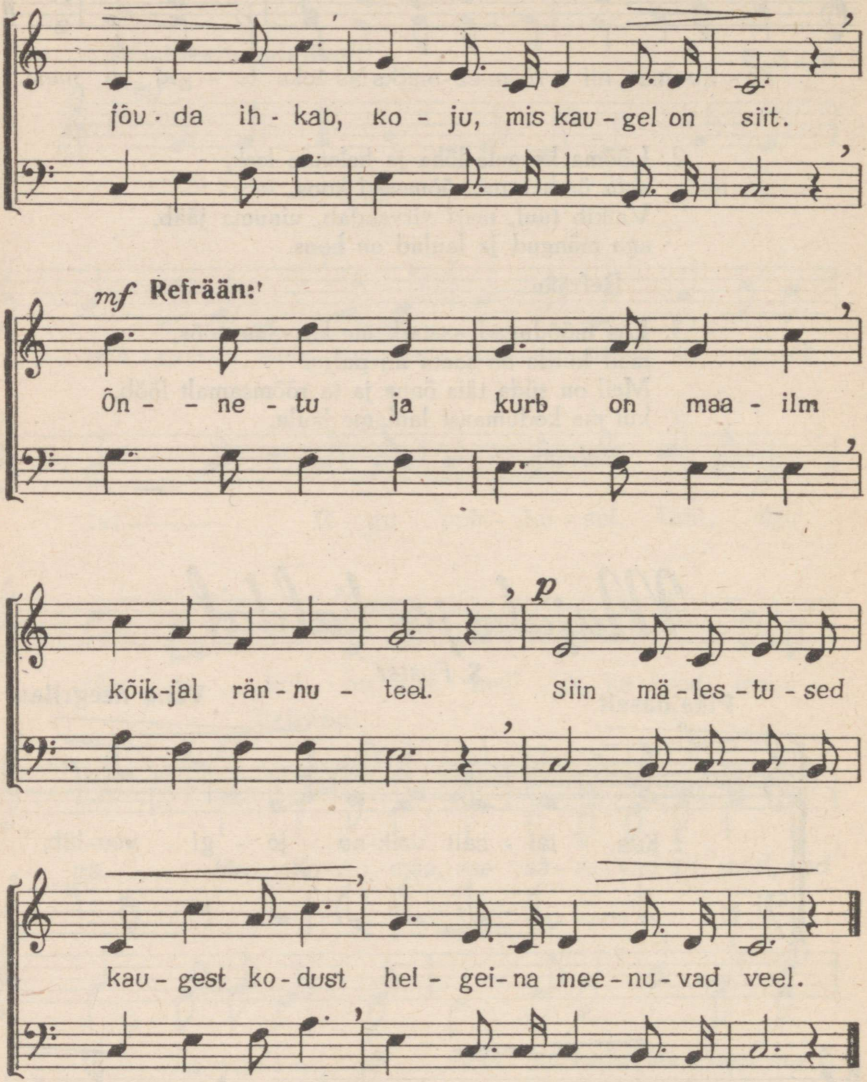

2. Kord väiksest kodust ellu läksin
vabalt, kui lind.
Seal veetsin palju õnnepäevi,
lauludest helises rind.
Refrään.

3. See väike maja metsa ääres
armas on mul.
Ja alati mul seisab meeles
kõikjal mu rännaku teel.
Refrään.

Tantsulugu

Rõõmsalt

Rootsi viis
T. Vettik

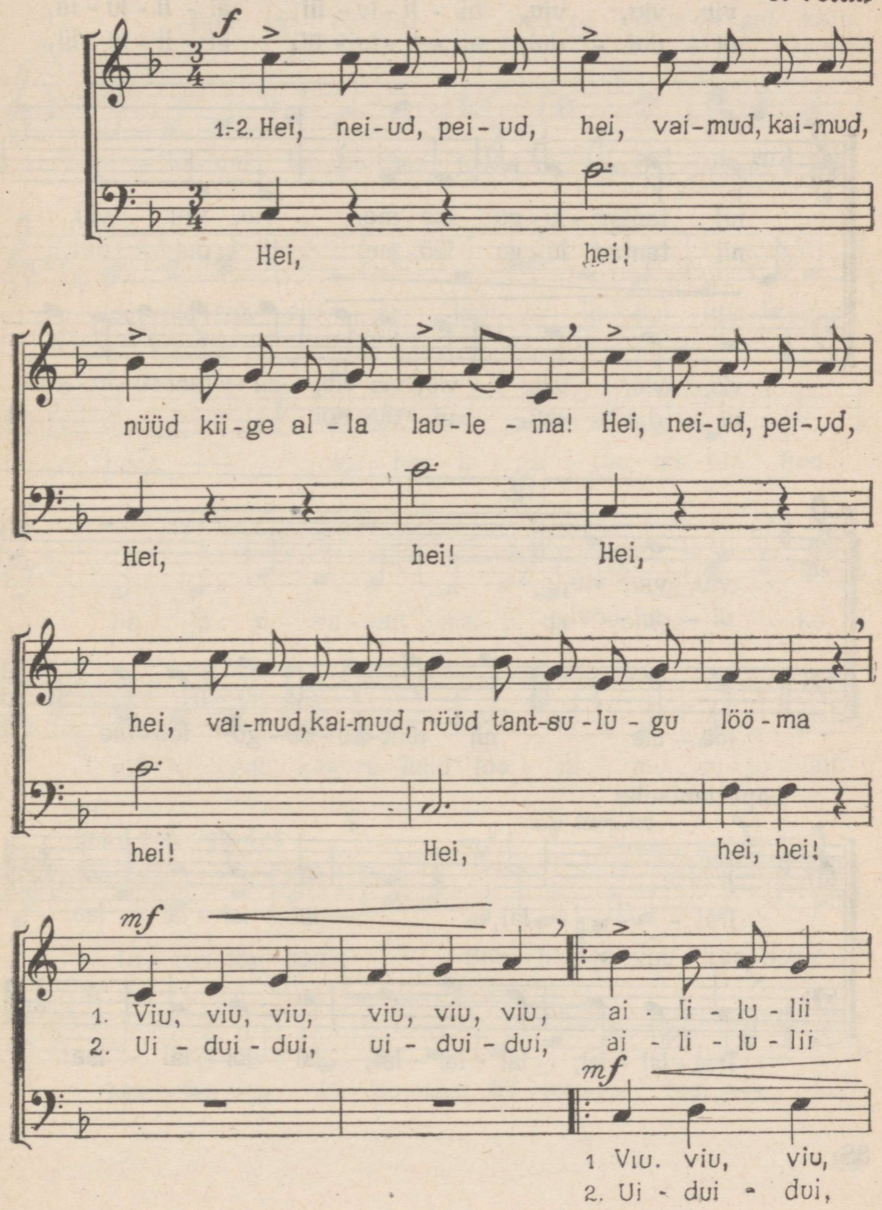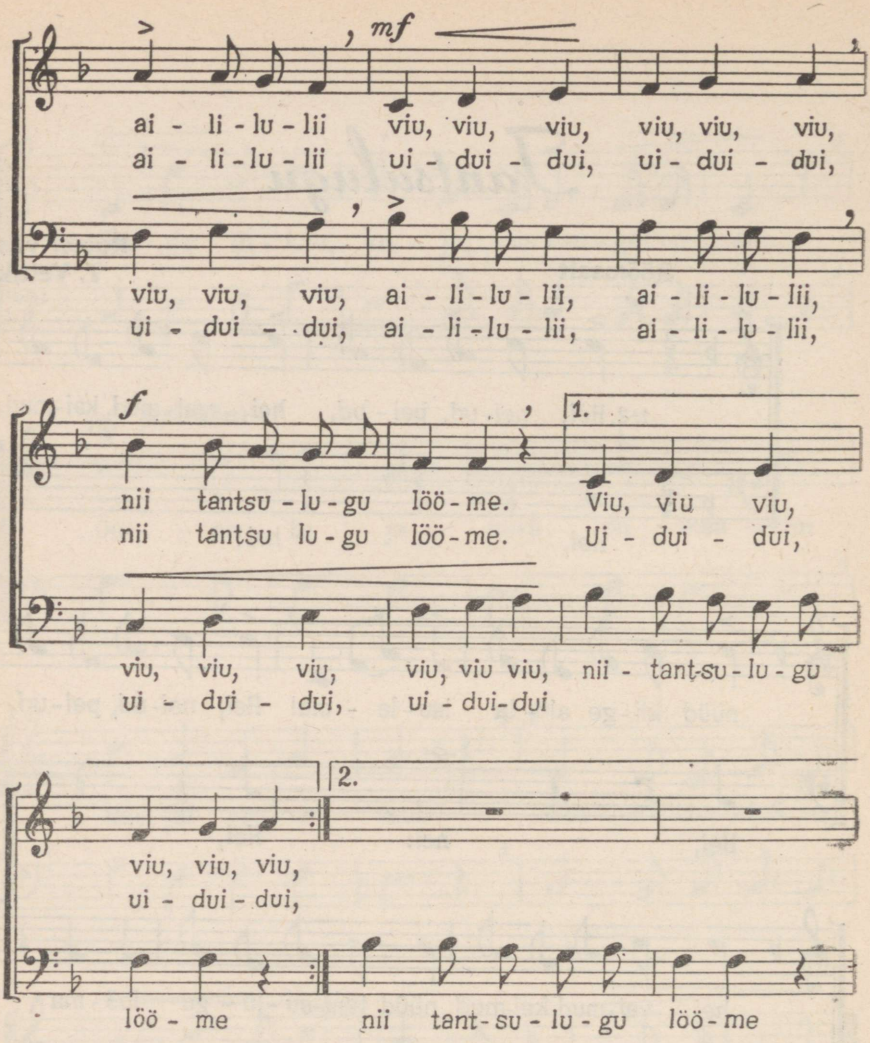

Lõpetamiseks

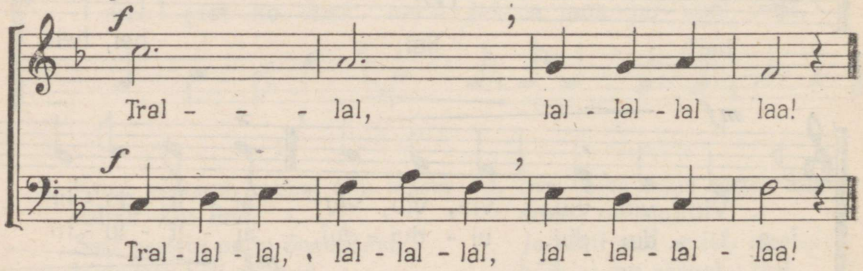

Liuväljal

K. Korsen

V. Lipand

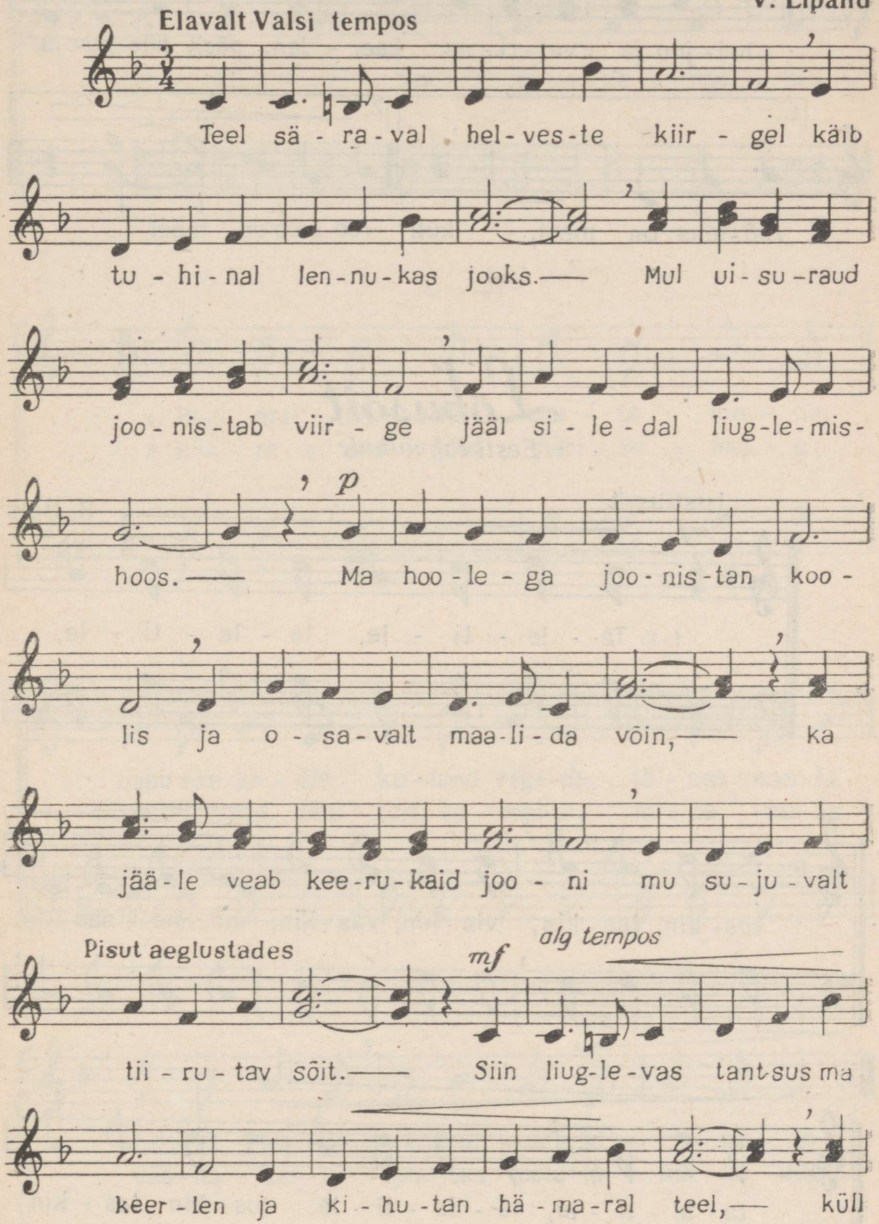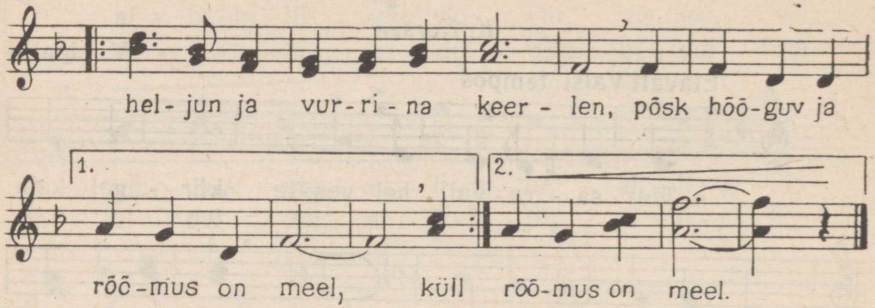

Lõbusõit

Eesti rahvaluule

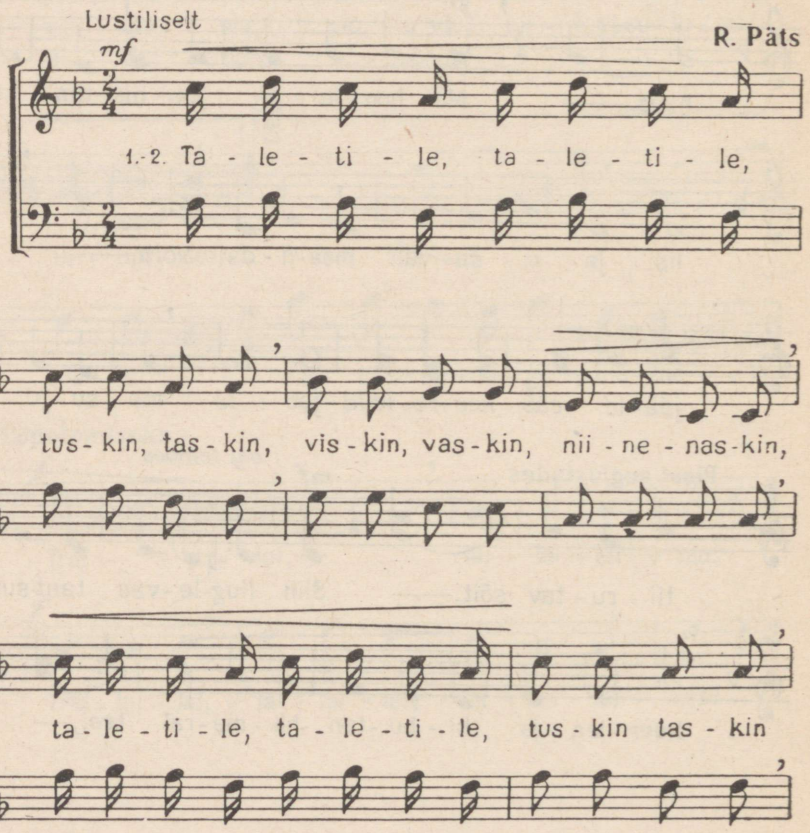

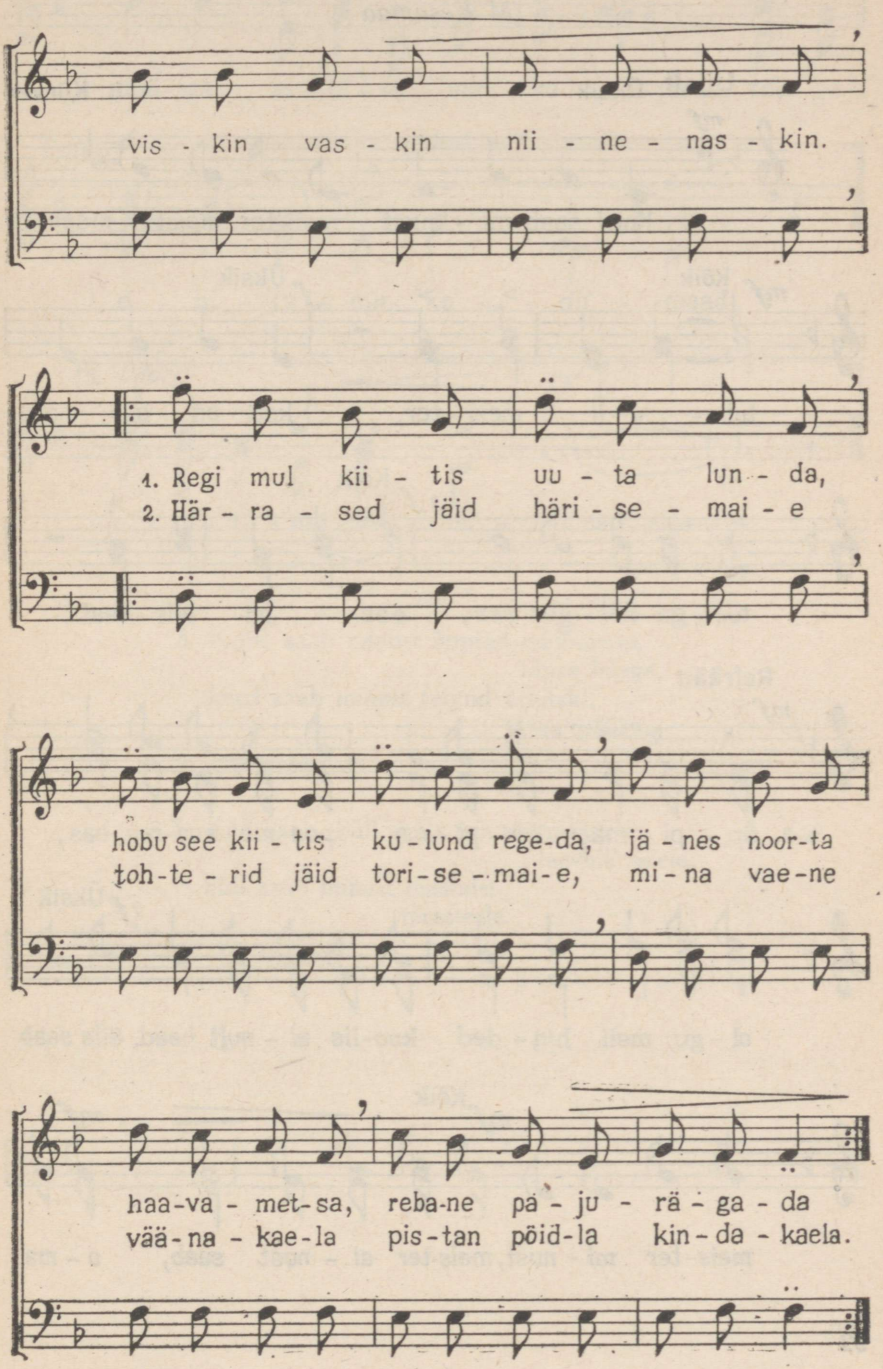
vis - kin vas - kin nii - ne - nas - kin.
1. Regi mul kii - tis uu - ta lun - da,
2. Här - ra - sed jäid häri - se - mai - e
hobu see kii - tis ku - lund rege-da, jä - nes noor-ta
toh-te - rid jäid tori-se - mai-e, mi - na vae-ne
haa-va - met-sa, reba-ne pa - ju - rä - ga - da
vää-na - kae-la pis-tan põid-la kin - da - kaela.

Töölaul

M. Kesamaa
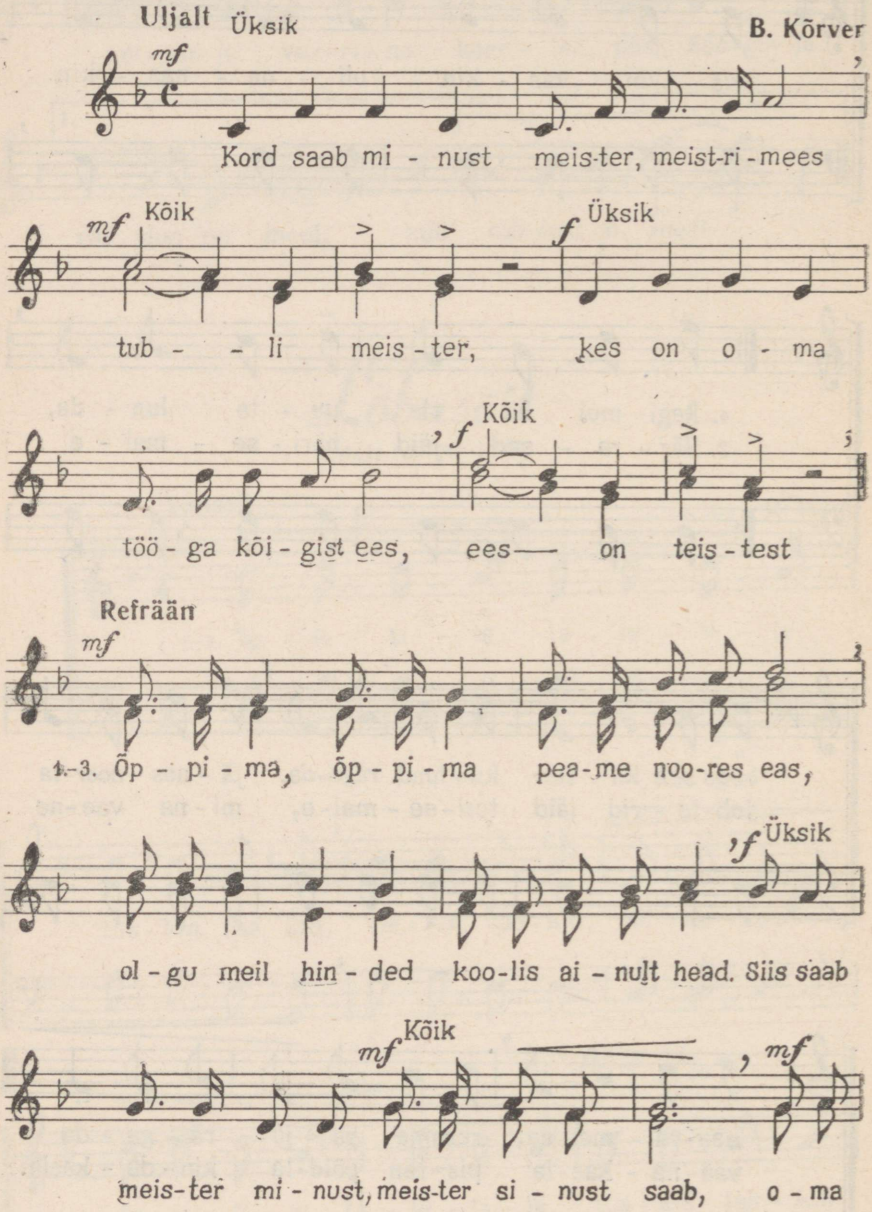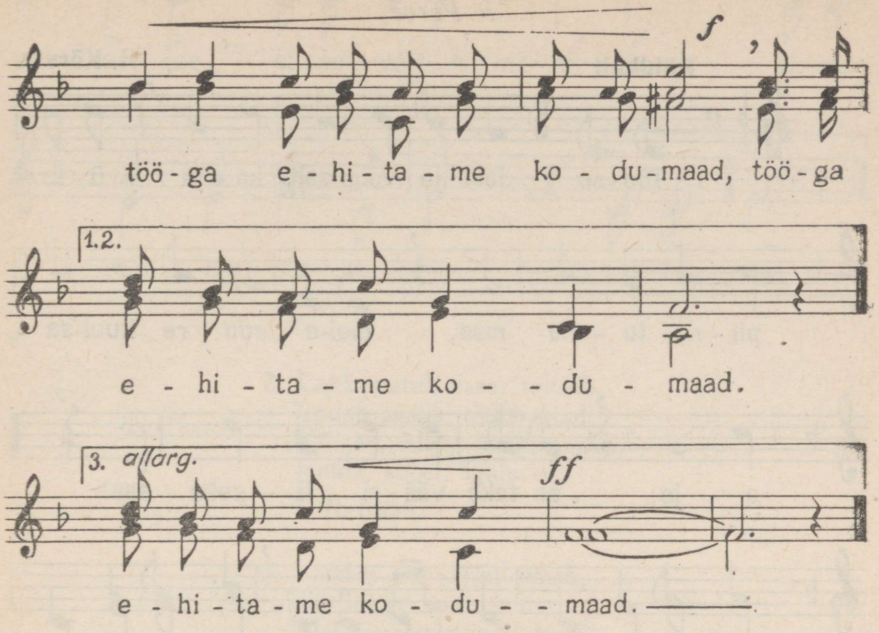
2. Kord saab minust õppind müürisepp,
täpse käega,
kord saab minust tuntud arhitekt,
targa pääga.

Refrään.

3. Küll saab, küll saab minust traktorist,
laevnik veele,
küll saab minust masinist
terasteele.

Refrään.

Nõukogude Armeele

R. Parve
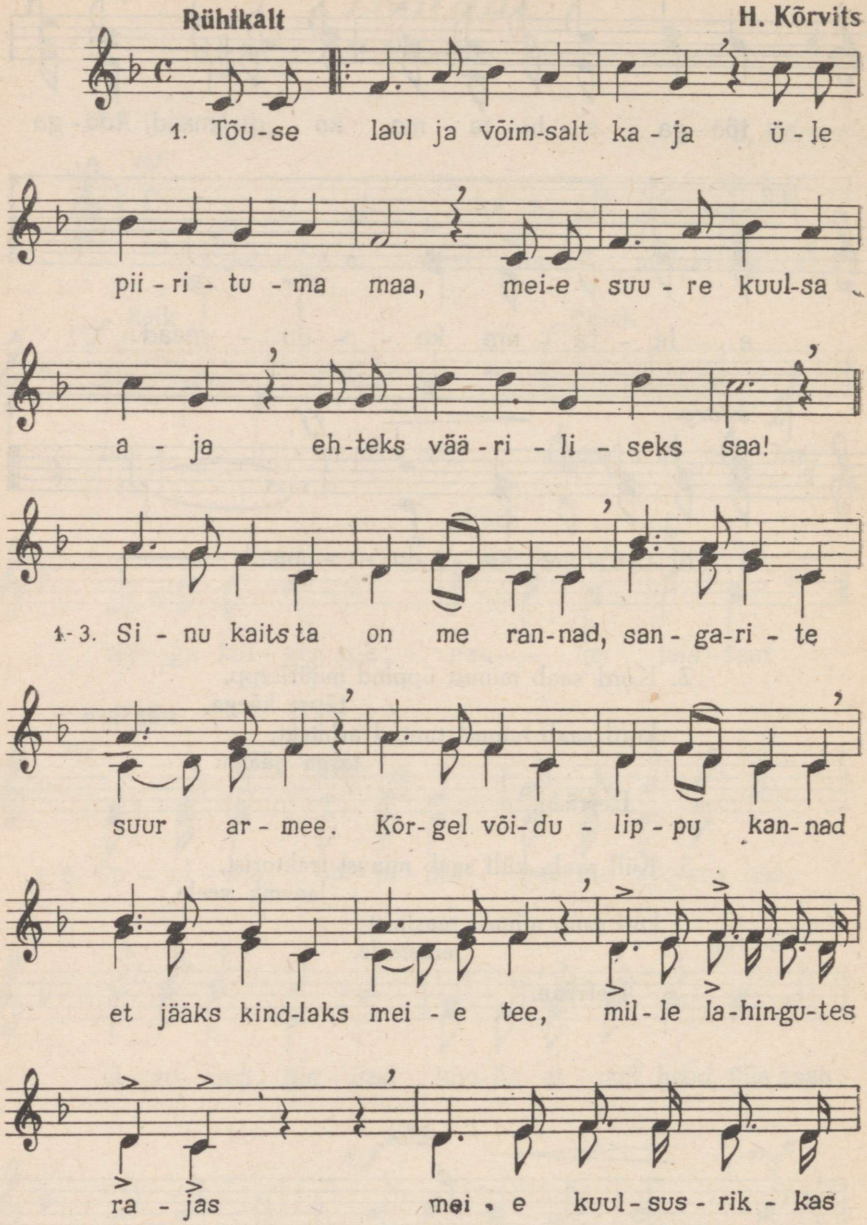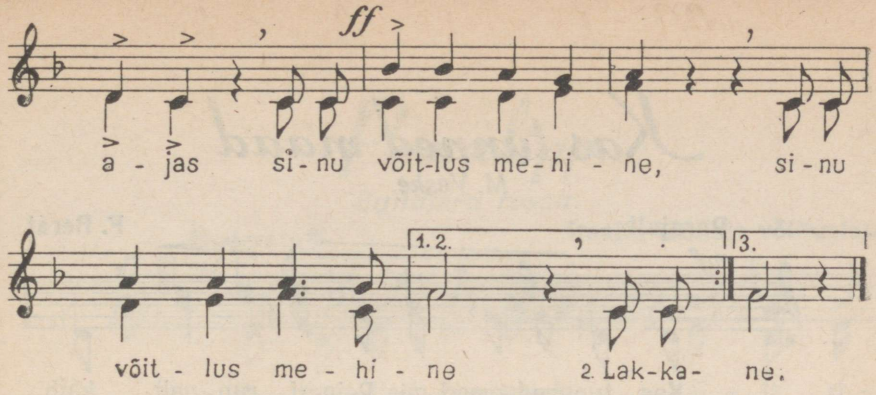
2. Lakkamatult vasar raksub,
lendab süstik, tõtleb pool.
Kõigest sellest laulda maksab,
laulda, sõber, igalpool.

Refrään.

3. Kuldne vili väljul vohab,
hõbelev on mere and.
Meie õnnest männik kohab,
kohab päikseline rand.

Refrään.

Kas tunned maad

M. Veske

Parajalt — F. Berát

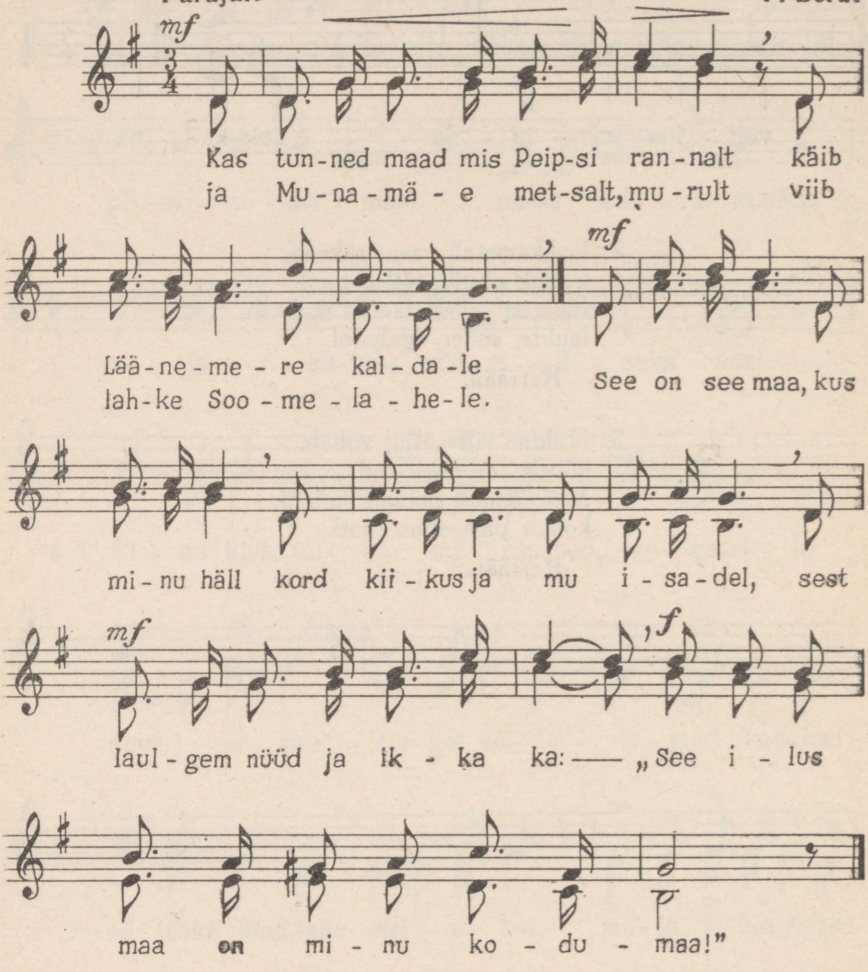

2. Siin tervitavad metsaladvad
nii lahkelt järvi, rohumaid,
siin taevavihmal oras võrsub
ja päike paitab viljapäid.

See on see maa...

3. Siin kasvab eesti meeste sugu
ja sammub vabadusele,
siin kasvab priskelt eesti neiu
ja sirgub eesti mehele.

See on see maa...

Punalipp

Bandiera rossa.

Moderato

Itaalia tööliste võitluslaul
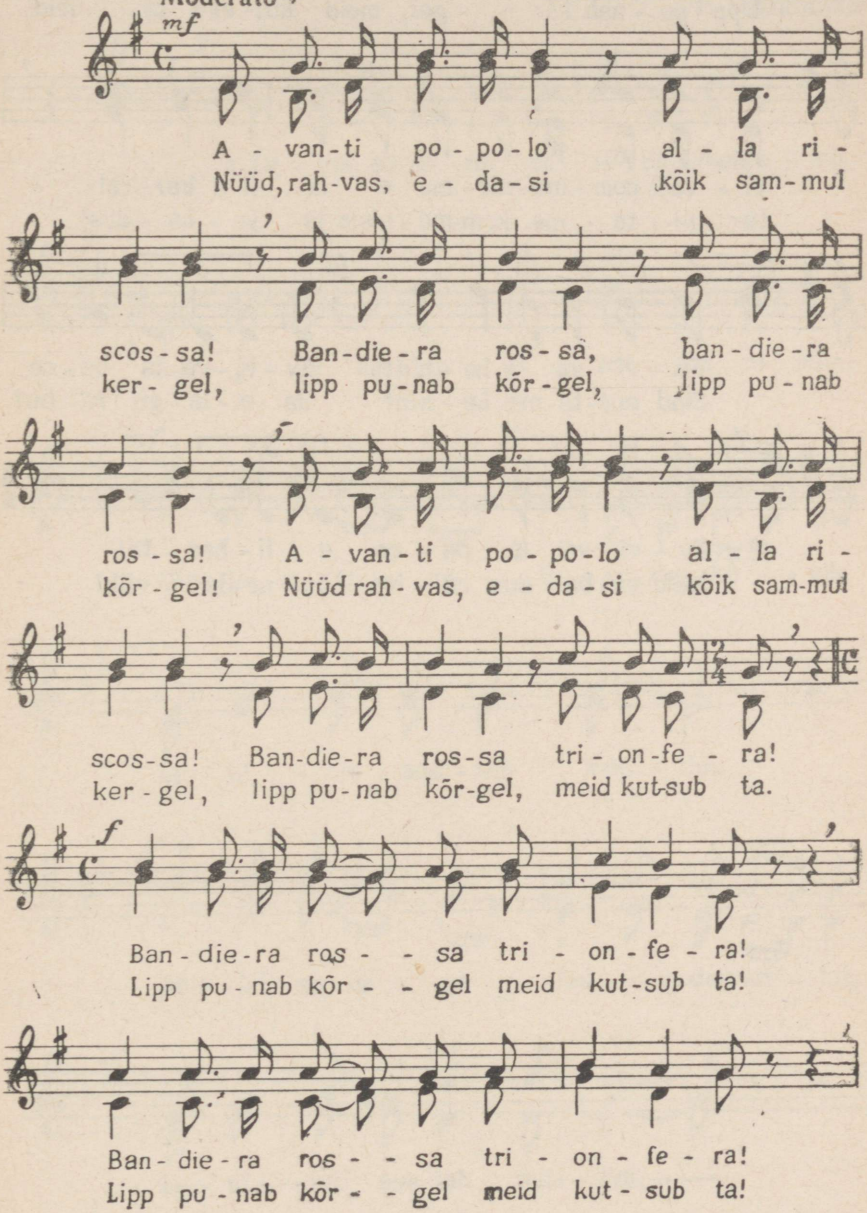
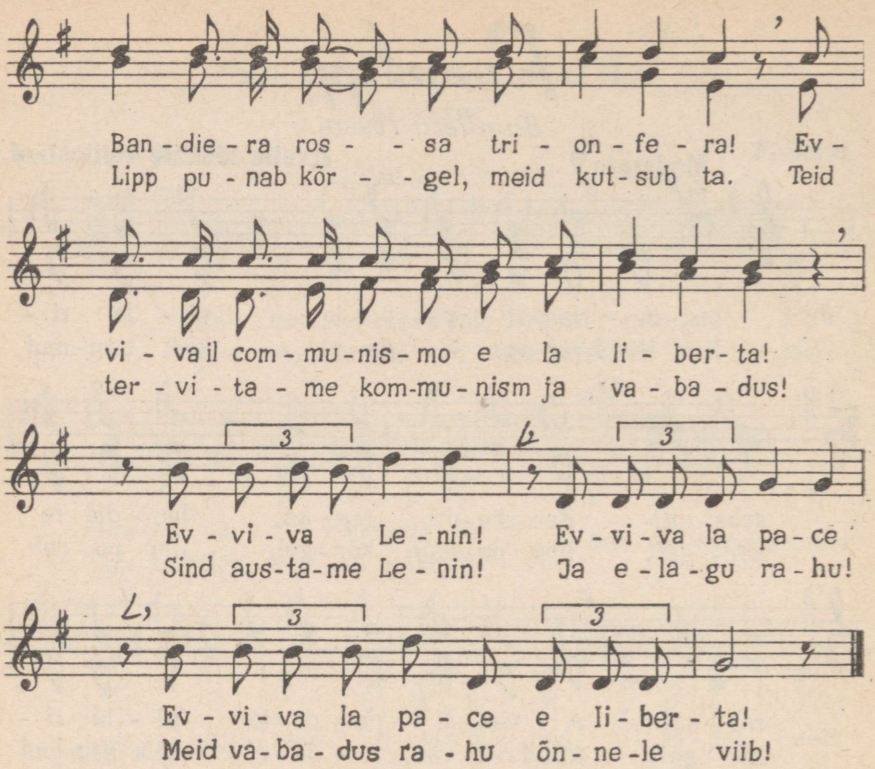
Ban - die - ra ros - - sa tri - on - fe - ra! Ev -
Lipp pu - nab kõr - - gel, meid kut - sub ta. Teid
vi - va il com - mu - nis - mo e la li - ber - ta!
ter - vi - ta - me kom - mu - nism ja va - ba - dus!
Ev - vi - va Le - nin! Ev - vi - va la pa - ce
Sind aus - ta - me Le - nin! Ja e - la - gu ra - hu!
Ev - vi - va la pa - ce e li - ber - ta!
Meid va - ba - dus ra - hu õn - ne - le viib!

Laul Leninist

K. Altaiskij

F. Šafrannikov
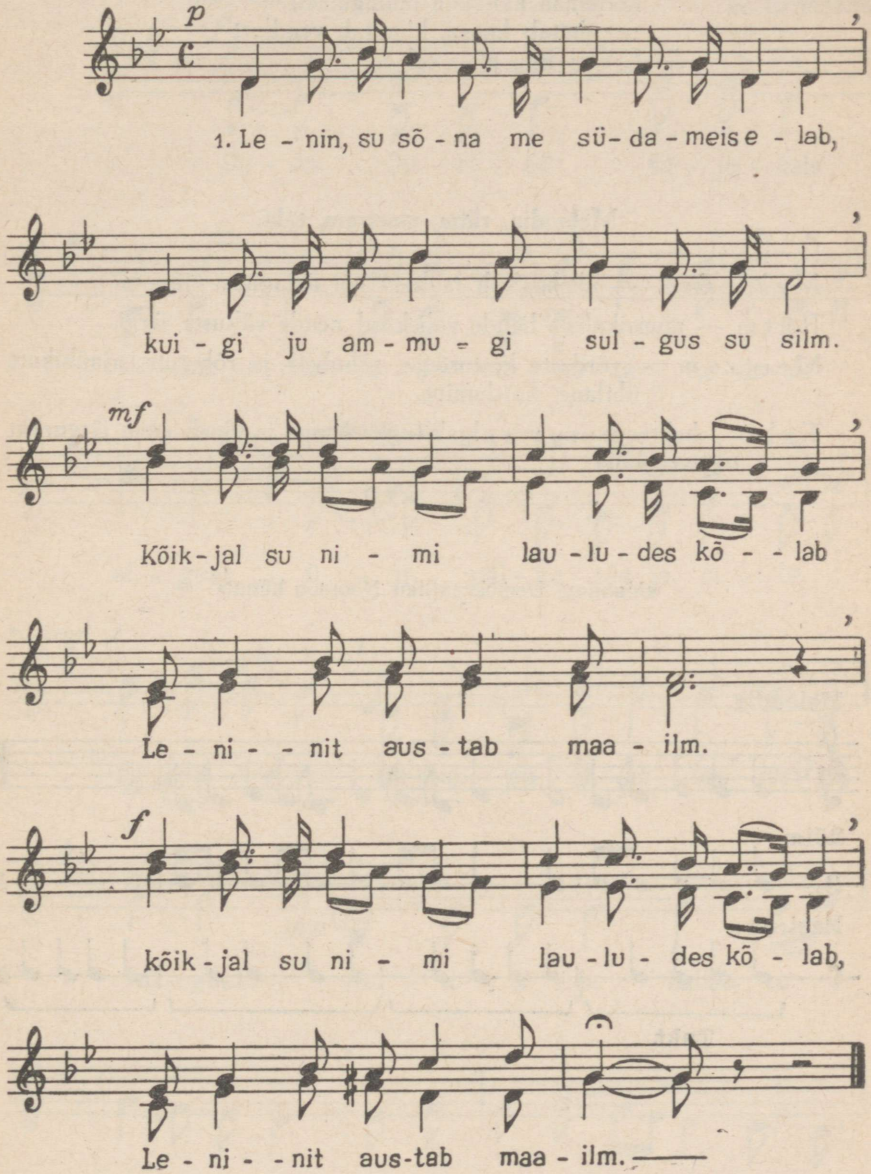
2. Külvame, lõikame, rajame koole —
nõnda meid tänagi õpetad sa.
:,: Lenini sõnast, töötaja hoolest
õitsele lööb meie maa. :,:

3. Andnud su sõna on vaprust ja kindlust
kodumaa kaitsjale lahinguteel,
:,: õhutab kaasa, kinnitab vendlust
Lenini lipp meie eel. :,:

Meloodia, rütm, meetrum, takt.

M e l o o d i a — ühehäälselt lauldav või mängitav viis.

R ü t m — muusikaliste helide vahekord nende vältuste järgi.

M e e t r u m — võrdsete kestustega rõhuliste ja rõhutute ajaühikute ühtlane kordumine.

T a k t — heliteose osa, mis algab tugevrõhuga ja lõpeb enne järgnevat tugevrõhku.

«Maailma Demokraatliku Noorsoo hümn»

A. Novikov

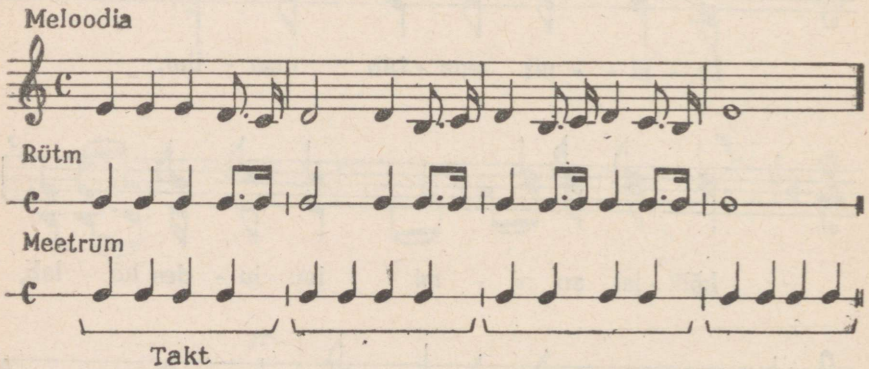

Mai tuli

J. Smuul

Mõõdukalt

G. Ernesaks

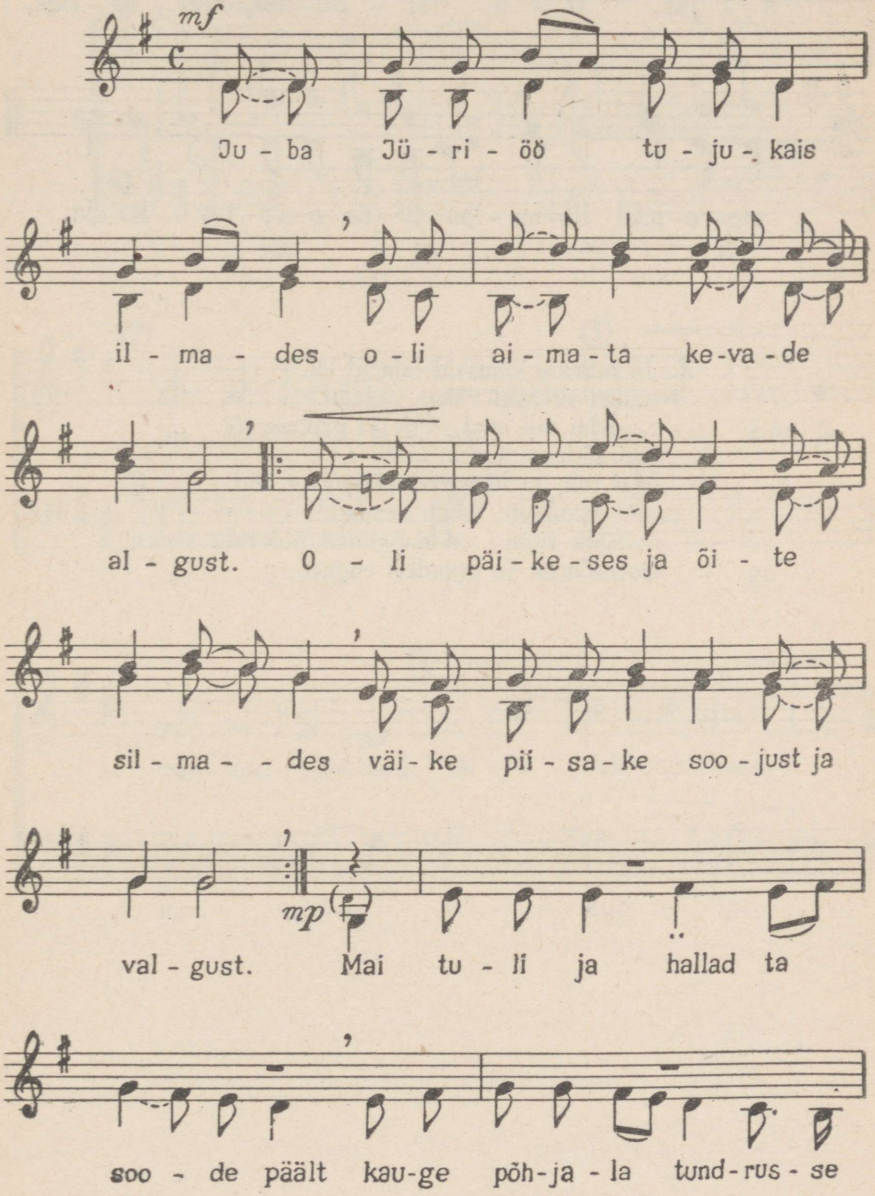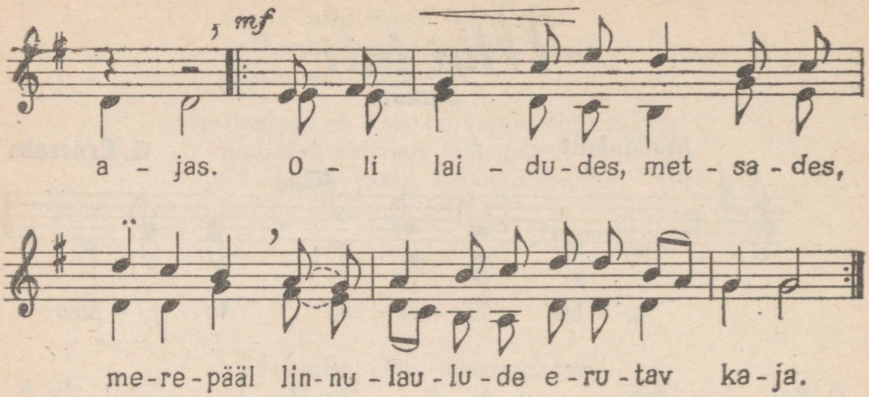

2. Ja rannale lõbusaid laineid lõi,
tuuled riivasid väinu ja lahti.
:,: Mai tuli, mai võitis ja päikese tõi,
tegi südame suvele lahti. :,:
Mai tuli, ta hämarad hõõguvad ööd
olid jaanikuu õhtute vennad.
:,: Süda rinnus on muutunud põlevaks söeks,
teo rõõmust ja kevadest endast. :,:

Suvekaanon

Painduvalt

Vana inglise laul 13. sajandist

Kahekordne kaanon (4+2 häälne)

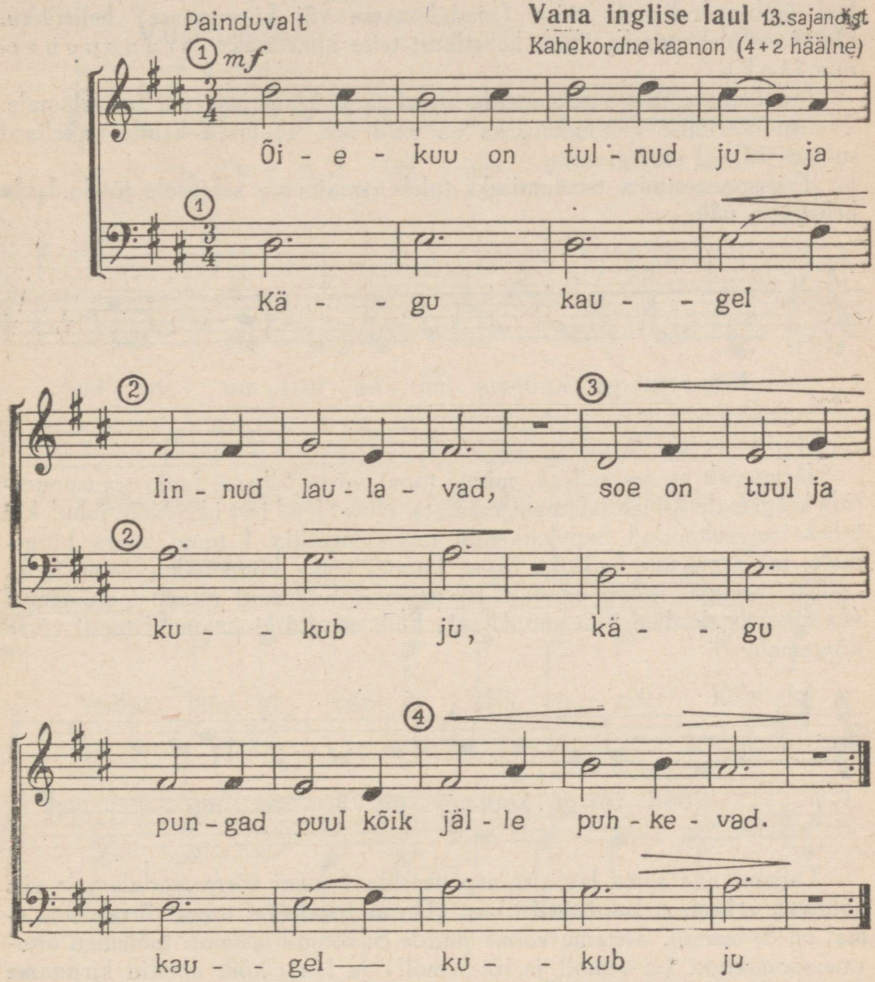

TRANSPONEERIMINE.

Mõnikord võib tekkida vajadus näit. kõrgele häälele kirjutatud laulu madalamalt mängida ja laulda, või ka ümberpöördult. Sellisel juhul tuleb laul ümbernoodistada teise (madalamasse või kõrgemasse) helistikku. Heliteose ülekandmist ühest helistikust teise nimetatakse *transponeerimiseks*.

Iga laulu võib transponeerida soovi järgi kõrgemale või madalamale. Transponeerimise eeltingimuseks on vaid see, et laulu helide vahelised suhted jääksid muutmatuks.

Transponeerimise teostamiseks tuleb esmajoones selgusele jõuda laulu helistikus, näit.

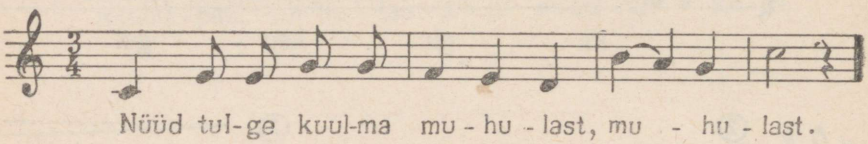

Järgnevalt seoses sellega, mitme tooni võrra tahame laulu transponeerida kõrgemale või madalamale, määrata *uus helistik*. Näit. juhul, kui tahaksime eeltoodud laulukatkendit transponeerida 1 tooni võrra kõrgemale, määrame uue helistiku do-st 1 tooni võrra kõrgemale: Re-mažoori.

Siis asetame võtme kõrvale Re-mažoori mõlemad alteratsioonimärgid (fa-diees ja do-diees) ja antud laulu kõik noodid kirjutame 1 tooni võrra kõrgemale:

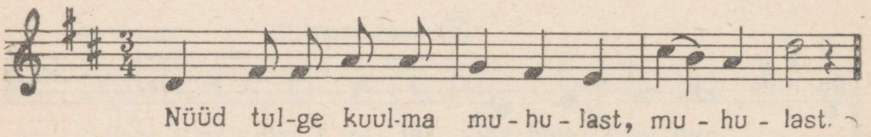

Tahame aga sama laulu transponeerida 1 tooni võrra madalamale, siis sõltuvalt sellest, et antud helistikust (Do-mažoorist) 1 tooni võrra madalamal on Si-bemoll, asetame võtme juurde Si-bemoll-mažoori mõlemad alteratsioonimärgid (si-bemoll ja mi-bemoll) ja laulu kõik noodid kirjutame ühe noodi võrra madalamale:

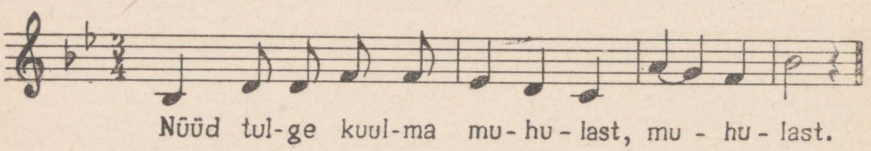

Ülesanne: Transponeerida «Suvekaanon» (lhk. 103) ühe tooni võrra madalamale.

Mängi, mängi lõõtsapill

R. Parve

Valsi tempos **L. Tauts**

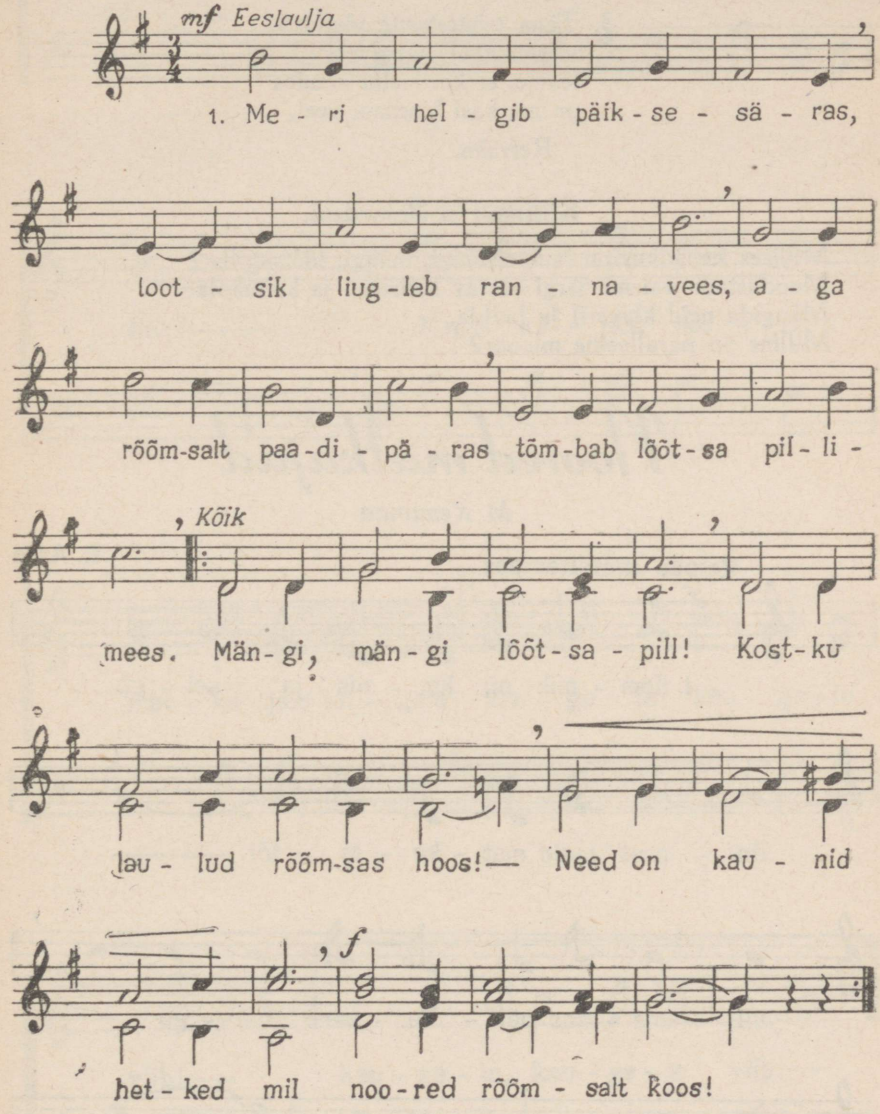

2. Üle mõõtmatute vete
laiub sinav taevakaar
sõuab kindlalt teistest ette
kõige sitkem kätepaar.

Refrään.

3. Täna teistest ette jõudes
virvendaval rannaveel
teame, et kord ellu sõudes
on me käsi kindlam veel.

Refrään.

Küsimusi ja ülesandeid.

Millises helistikus on laul «Mängi, mängi, lõõtsapill»?
Moodustada valemi järgi vastav heliredel ja kolmkõla.
Mängida neid klaveril ja laulda.
Milline on paralleelne minoor?

Noored matkajad

M. Kesamaa

Reipas marsitempos **E. Arro**
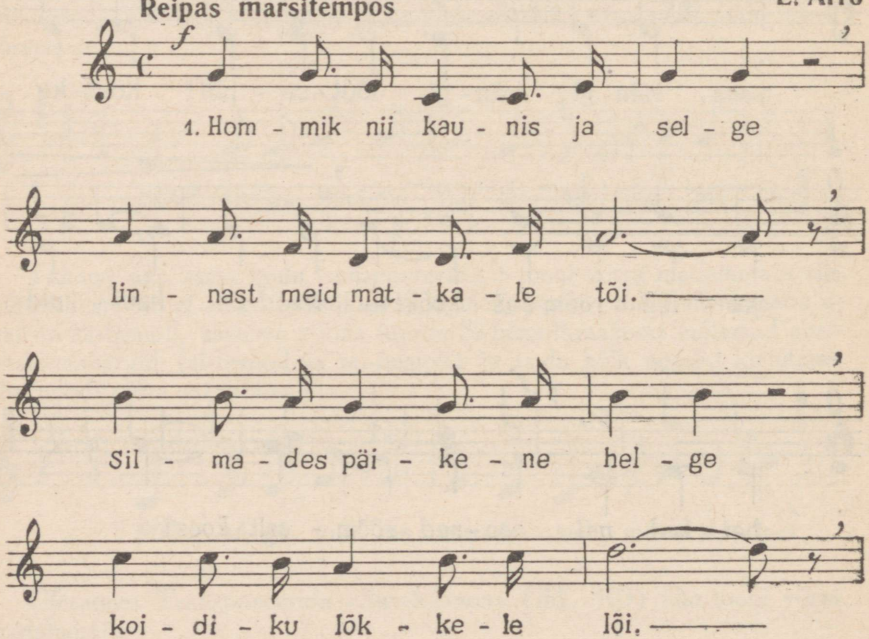
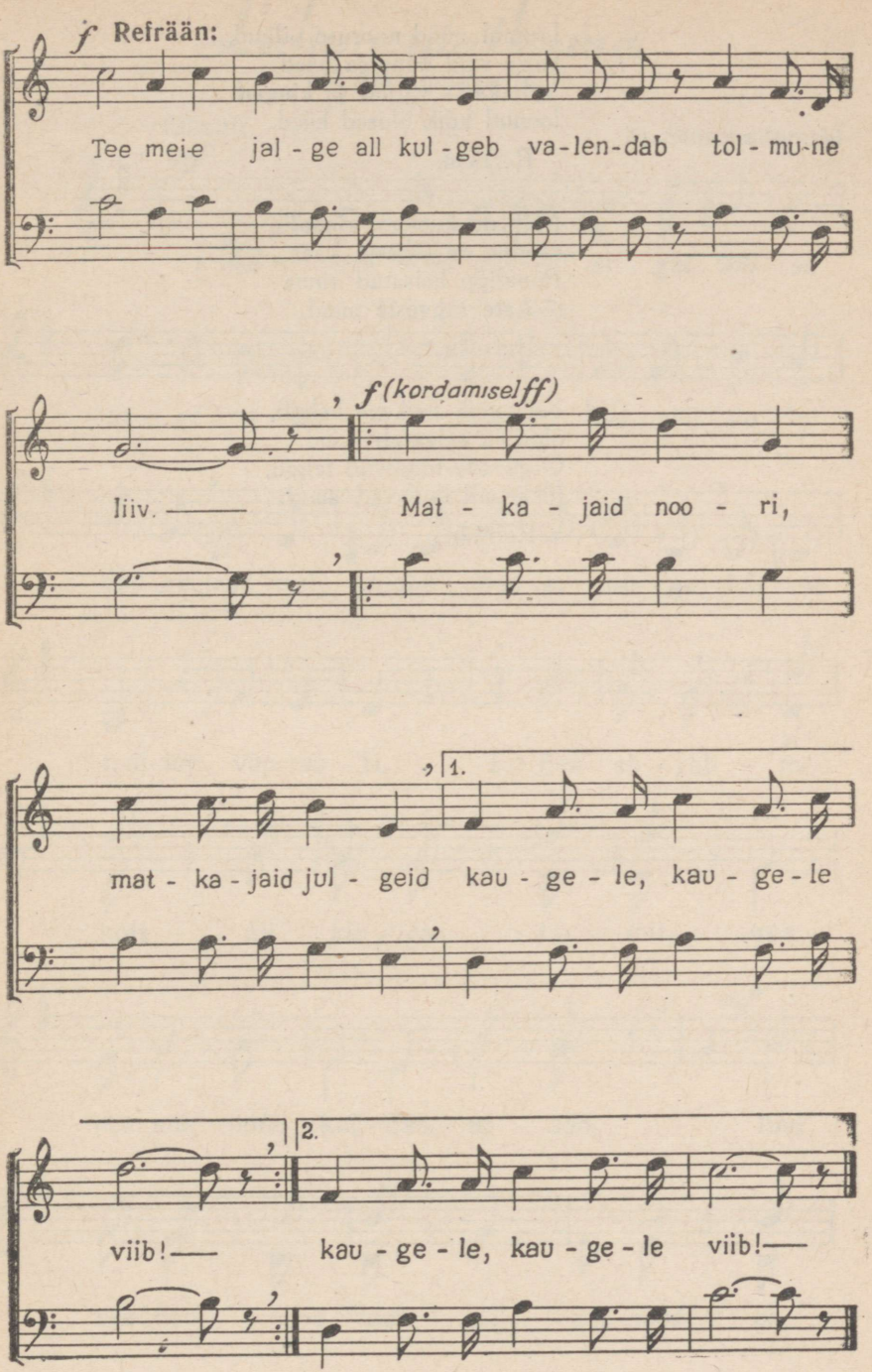
f Refrään:
Tee mei-e jal-ge all kul-geb va-len-dab tol-mu-ne
f (kordamiselff)
liiv. —— Mat-ka-jaid noo-ri,
1.
mat-ka-jaid jul-geid kau-ge-le, kau-ge-le
2.
viib! — kau-ge-le, kau-ge-le viib! —

2. Lennul nüüd nooruse pilgud,
käies vaid õnne sa näed.
Viljakaiks väljad ja kingud
loonud kõik ühised käed.

Refrään.

3. Mägede kumeral rinnal
raudne on tehaste kaar.
Punalipp heisatud sinna
töökate rahvaste maal.

Refrään.

4. Kutsuvalt päikene helgib,
õhtu ju suigutab puud.
Orgu siis tõusevad telgid,
lõkke all laulavad suud.

Refrään.

Lähme matkama

N. Aleksandrõvitš

Elavalt

M. Starokadomski

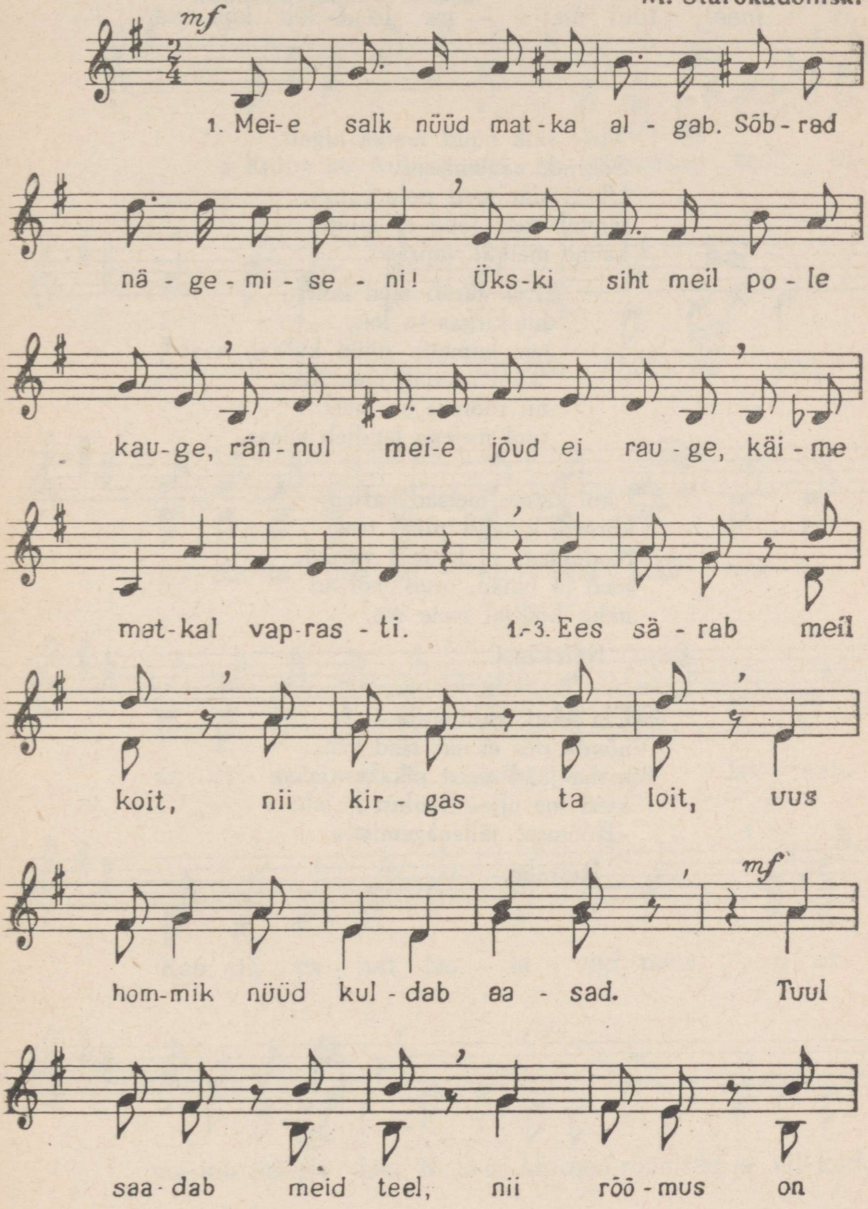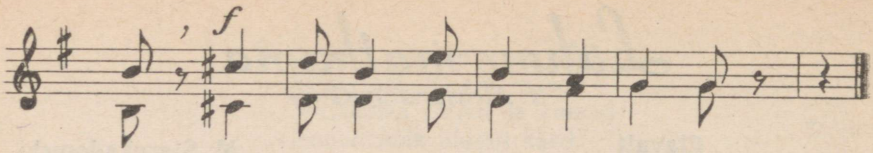

1. Meie salk nüüd matka algab.
Sõbrad, nägemiseni!
Ükski siht meil pole kauge,
rännul meie jõud ei rauge,
käime matkal vaprasti.

Ees särab meil koit,
nii kirgas ta loit,
uus hommik nüüd kuldab aasad.
Tuul saadab meid teel,
nii rõõmus on meel,
tuul meiega lendleb kaasa.

2. Läbi käime metsad haljad,
kõrged kingud pikal teel.
Kodumaa, su kaunid väljad,
jõed ja luhad, orud, nõlvad
näha kõikjal meie ees.

Refrään.

3. Ela hästi, koolimaja —
nõnda pea ei näe sind vist,
maha jääd meist pikaks ajaks,
kuid me uljast laulust kajab:
«Rõõmsat jällenägemist!»

Refrään.

Metsateel

A. Otto

Rõõmsalt, parajas tempos

V. Kapp

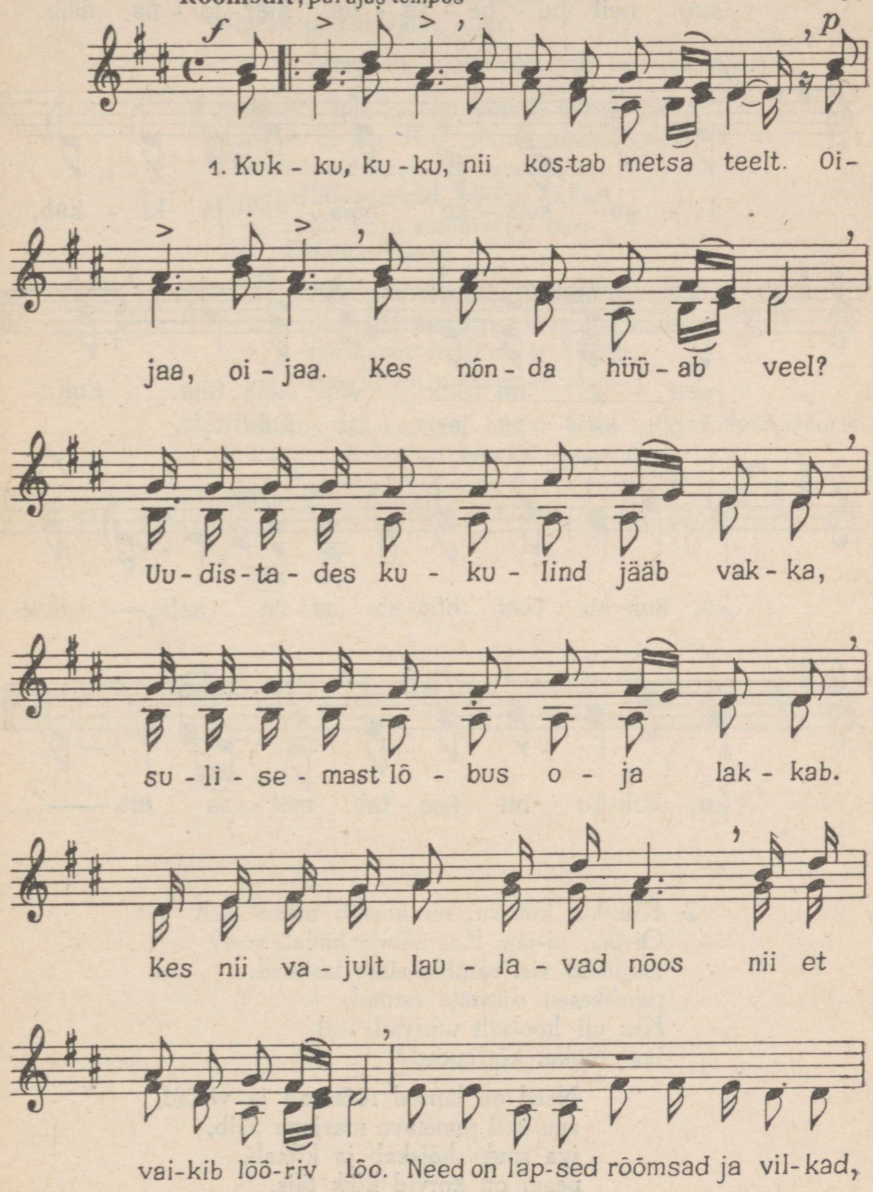

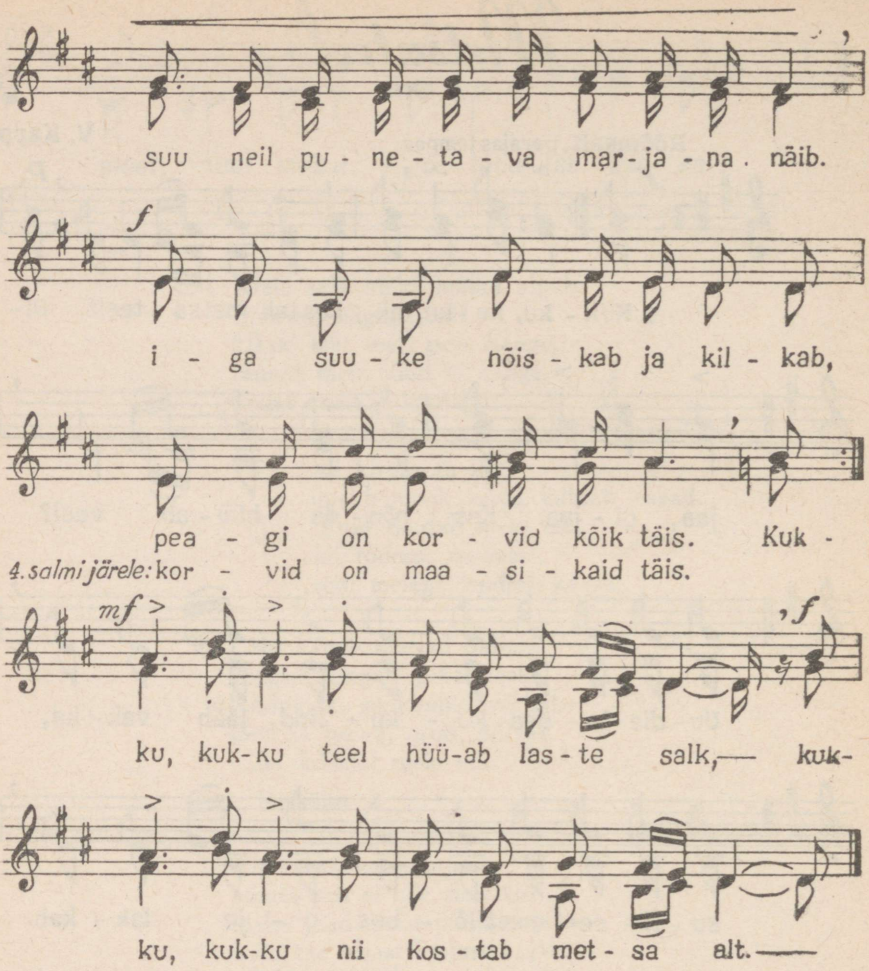

2. Kuk-ku, kuk-ku, nii kostab metsa teelt.
Oi-jaa, oi-jaa. Kes nõnda hüüab veel?
Liblikad vist sambla sülle laskund,
pardikesed ojavette astund.
Kes nii hoolsalt uurivad seal
igat tõuku, kõrrepead?

Need on lapsed rõõmsad ja vilkad,
suu neil punetava marjana näib,
iga suuke hõiskab ja kilkab,
peagi on korvid kõik täis.

3. Kuk-ku, kuk-ku, nii kostab metsa teelt.
Oi-jaa, oi-jaa. Kes nõnda hüüab veel?
Mari marja järel veereb rohust,
kargab korvi, mis on kasetohust.
Kes need kärmed korjajad on?
Imeks paneb väike konn.

Need on lapsed rõõmsad ja vilkad jne.

4. Kuk-ku, kuk-ku, nii kostab metsa teelt.
Oi-jaa, oi-jaa. Kes nõnda hüüab veel?
Tiritammed kasvand kuuse alla,
uperpallid veerend mööda kallast.
Kes nüüd koju sammuvad reas
õite, põrnikate seast.

Need on lapsed rõõmsad ja vilkad,
suu neil punetava marjana näib,
iga suuke hõiskab ja kilkab,
korvid on maasikaid täis.

Kuk-ku, kuk-ku, teel hüüab laste salk,
kuk-ku, kuk-ku, nii kostab metsa alt.

Õhtulaul

Rahulikult

Vana koolilaul
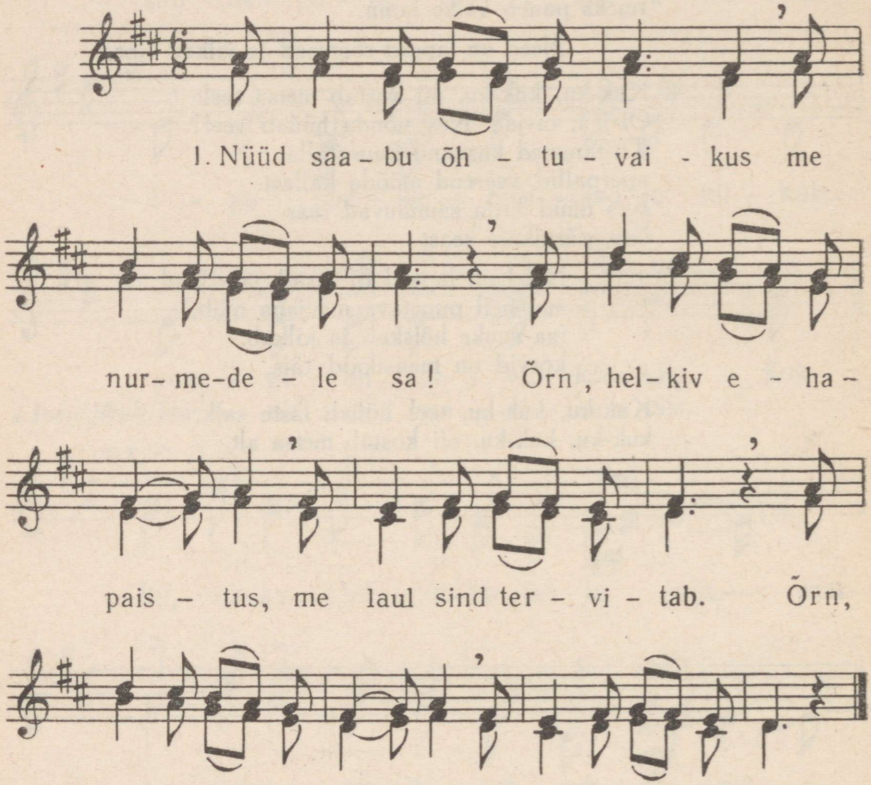
2. Kui vaikseks jäänud kõikjal!
vaid tuul ei uinu veel,
:,: ja eemal salus hõiskab
üks ööbik õhtu eel. :,:

3. Ju laotab alla orgu
end hämaruse tiib,
:,: ja kaseladval kõrgel
on kustund päiksekiir. :,:

4. Nüüd saabu, õhtuvaikus,
me nurmedele sa!
:,: Õrn, helkiv ehapaistus
me laul sind tervitab. :,:

СЛЕТИ К НАМ, ТИХИЙ ВЕЧЕР

Старая школьная песня.

1. Слети к нам, тихий вечер,
на мирные поля.
Тебе поем мы песню,
вечерняя заря.

2. Как тихо всюду стало,
как воздух охладел!
И в ближней роще звонко
уж соловей пропел.

3. Темнеет уж в долине
и ночи близок час,
на маковке березы
последний луч погас.

4. Слети к нам, тихий вечер,
на мирные поля.
Тебе поем мы песню,
вечерняя заря.

Minge üles mägedele

Hoogsalt

M. Veske

K. A. Hermann
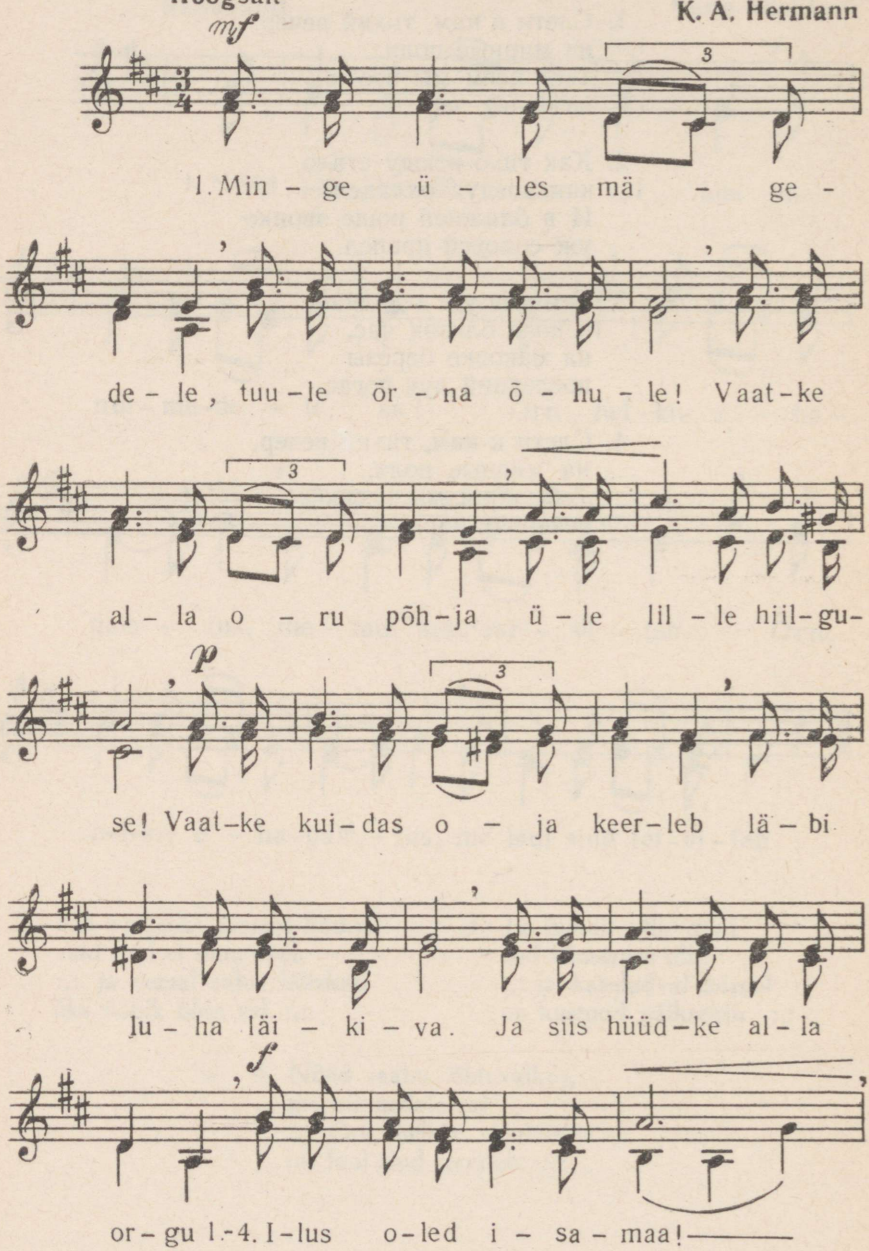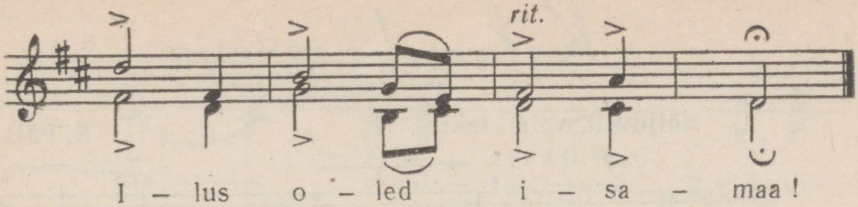
2. Vaatke, metsad pilve poole
tõstvad latvu uhkuses!
Kuulge, kuidas kaasik kohab
lõhnavates lehtedes!
Vaatke, jõed, järved läikvad
metsas virvendusega!
Ja siis hüüdke metsa poole:
:,: Ilus oled, isamaa! :,:

3. Vaatke, rohke rukis hällib
uhke nurme nõlvadel!
Tõuvili tõotab anda
rohket saaki sügisel!
Viljapuude okste otsas
hiilgvad anded iluga!
Ja siis hüüdke üle nurme:
:,: Ilus oled, isamaa! :,:

4. Vaatke karja lustipidu
leherikkas lepikus!
Kuulge karjalaste laulu
vastuhelkjas võsikus!
Vaatke, kuidas kõrgel võlvil
taevas helgib sinaga!
Ja siis hüüdke taeva poole:
:,: Ilus oled, isamaa! :,:

Küsimusi ja ülesandeid.

Millises helistikus on laul «Minge üles mägedele»?
Moodustada valemi järgi vastav heliredel ja kolmkõla.
Mängida neid klaveril ja lauldа.
Milline on paralleelne minoor?

Kalamehe mõrsja

A. Haava

Hõljuvalt, valsi taktis

R. Päts
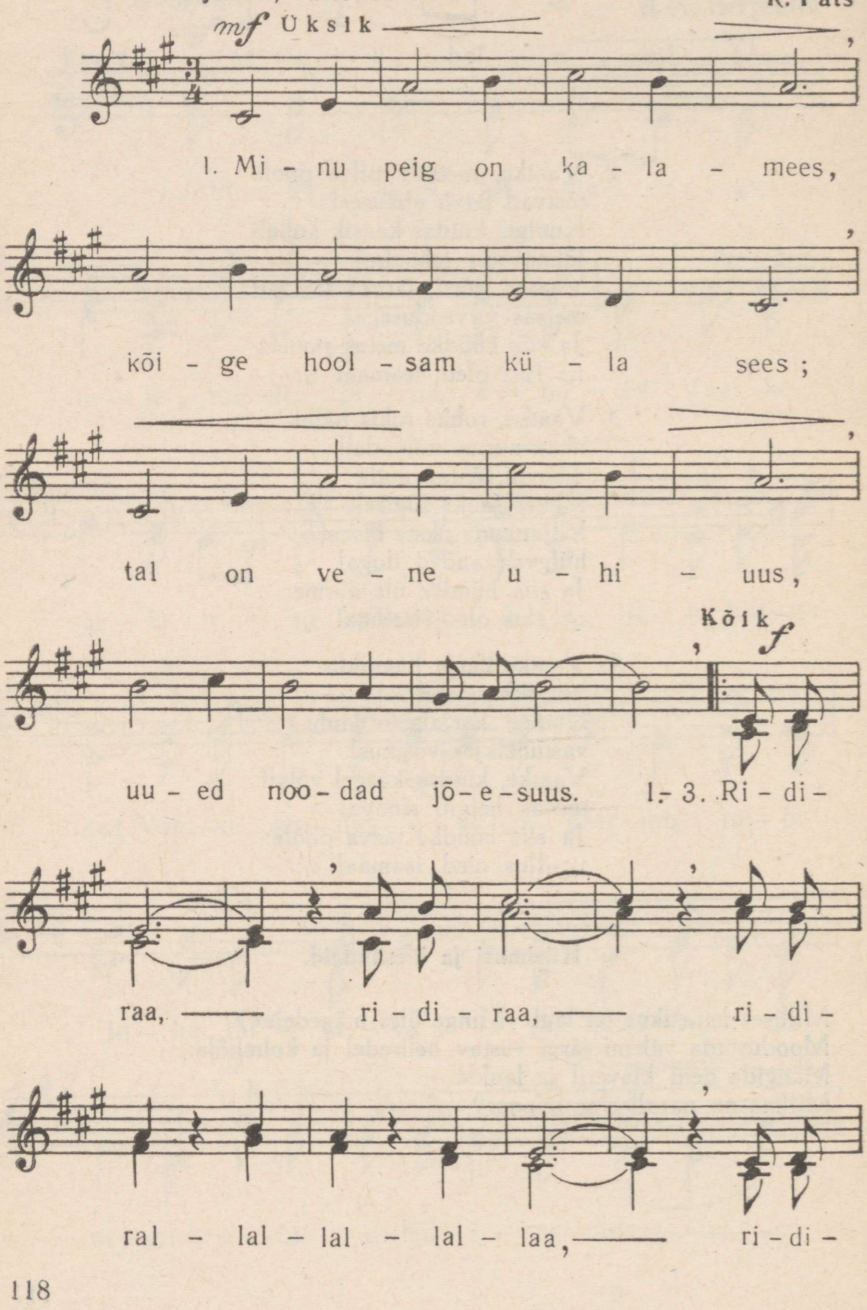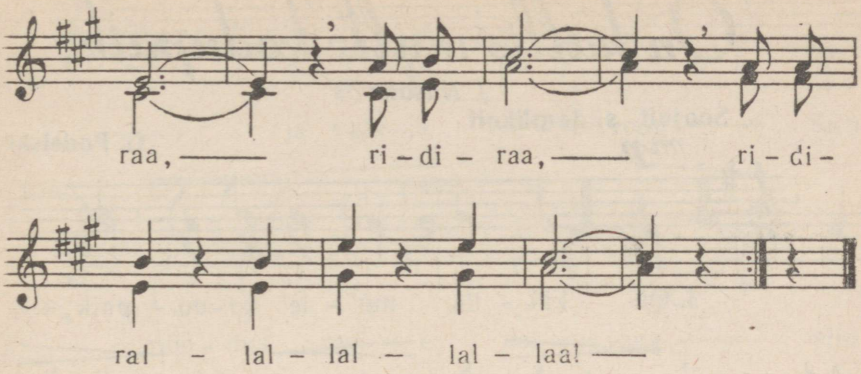
2. Minu peig on lahke mees,
sest ta on ka laulumees;
ikka kõlab mere pääl
tema ilus lauluhääl.
Ri-di-raa, ri-di-raa jne.

3. Minu peig on kalamees,
keegi terve küla sees
veel ei tea midagi —
pole teada vajagi, —
Ri-di-raa, ri-di-raa jne.

On kallis mulle kodupaik

J. Nasalevitš

Soojalt südamlikult

G. Podelski
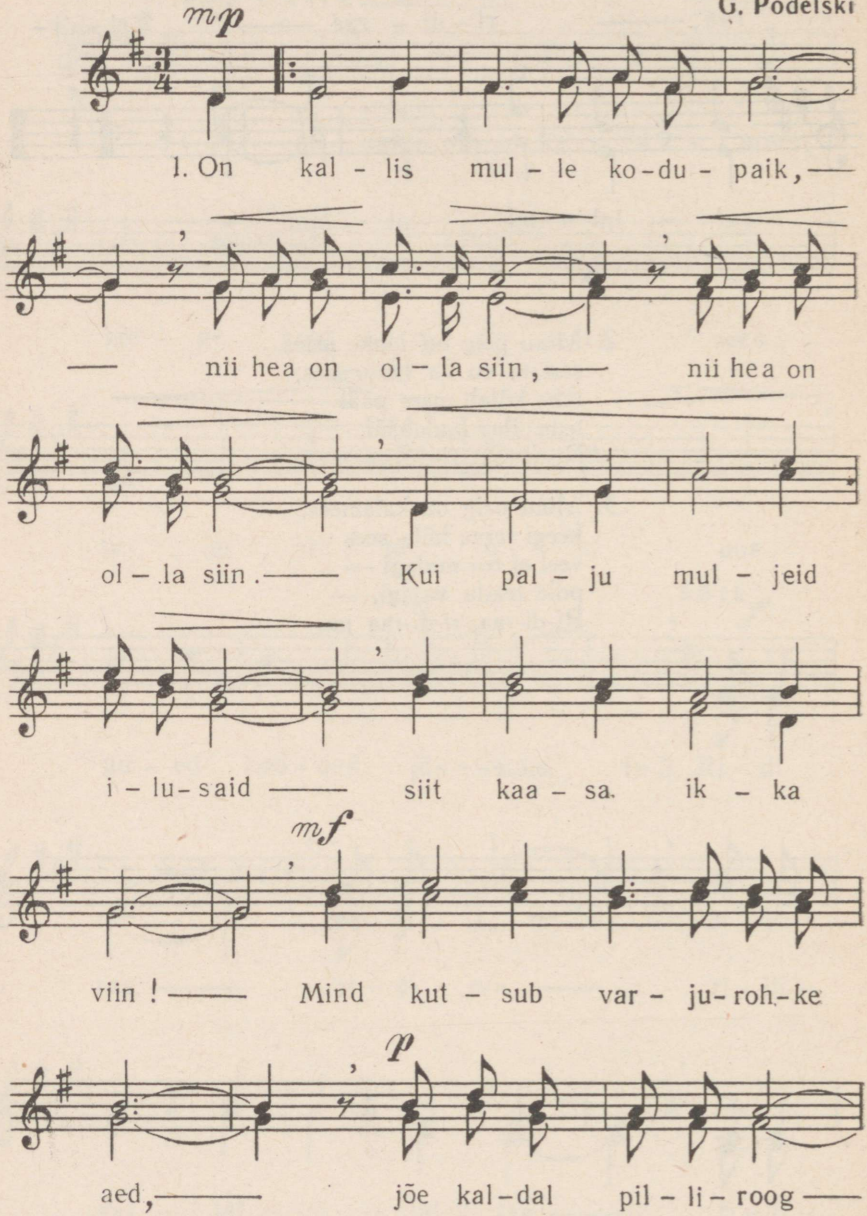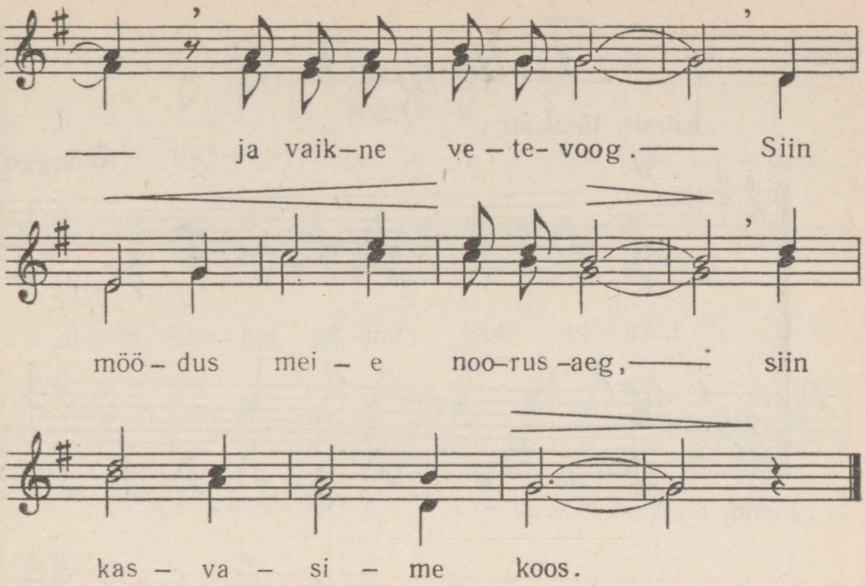
2. Kui kauniks meie kask on saand,
tast sirgund kahar puu,
tast sirgund kahar puu.
Siin ööbik laulis ilmast-maast
ja meid ei märgand kuu.

:,: On kallis mulle kodupaik,
nii hea on olla siin,
nii hea on olla siin.
Kui palju muljeid ilusaid
siit kaasa ikka viin! :,:

Teekonna laul

A. Neggo

Kiirelt, lõbusalt

A. Neggo

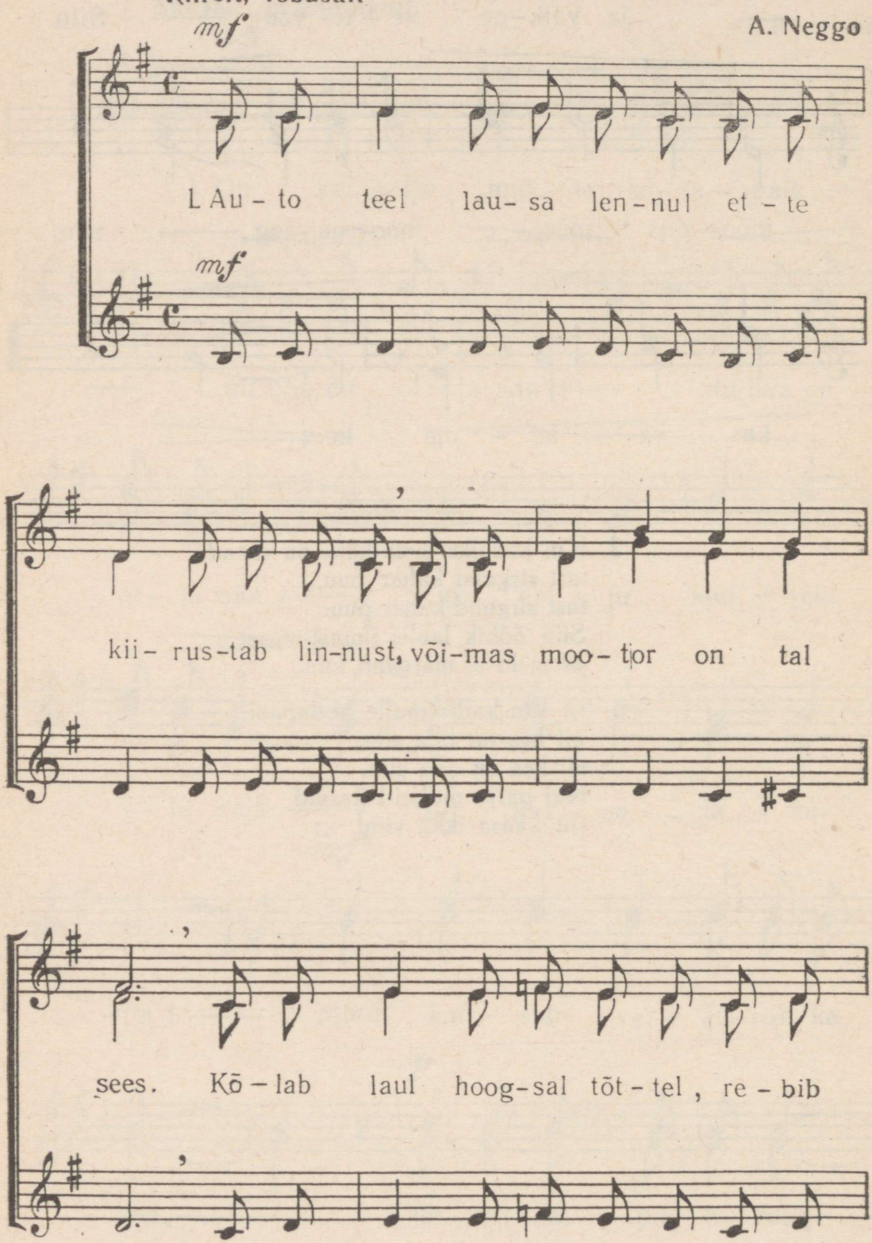

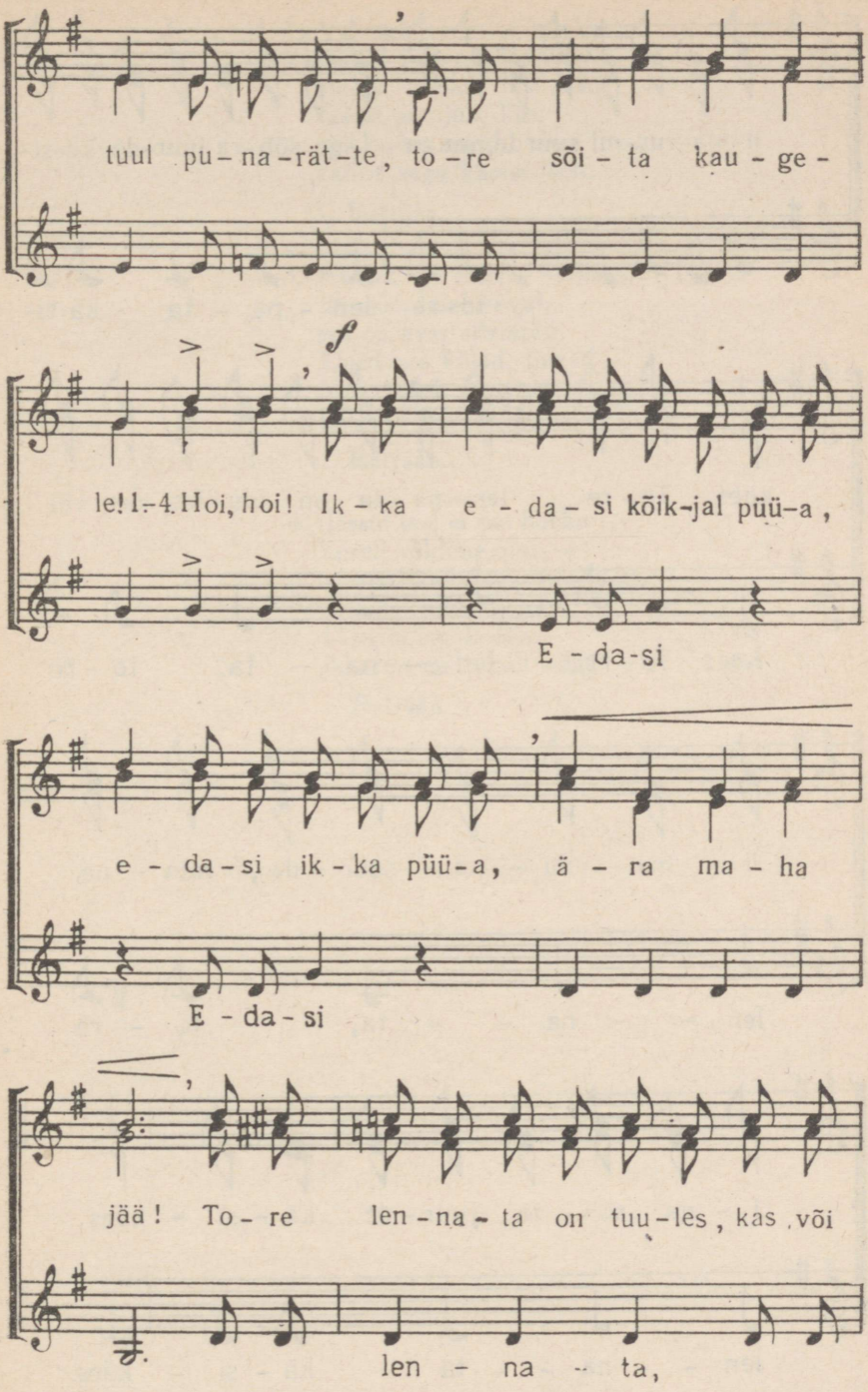
tuul pu-na-rät-te, to-re sõi-ta kau-ge-
f
le! 1.-4. Hoi, hoi! Ik-ka e-da-si kõik-jal püü-a,
E-da-si
e-da-si ik-ka püü-a, ä-ra ma-ha
E-da-si
jää! To-re len-na-ta on tuu-les, kas või
len-na-ta,
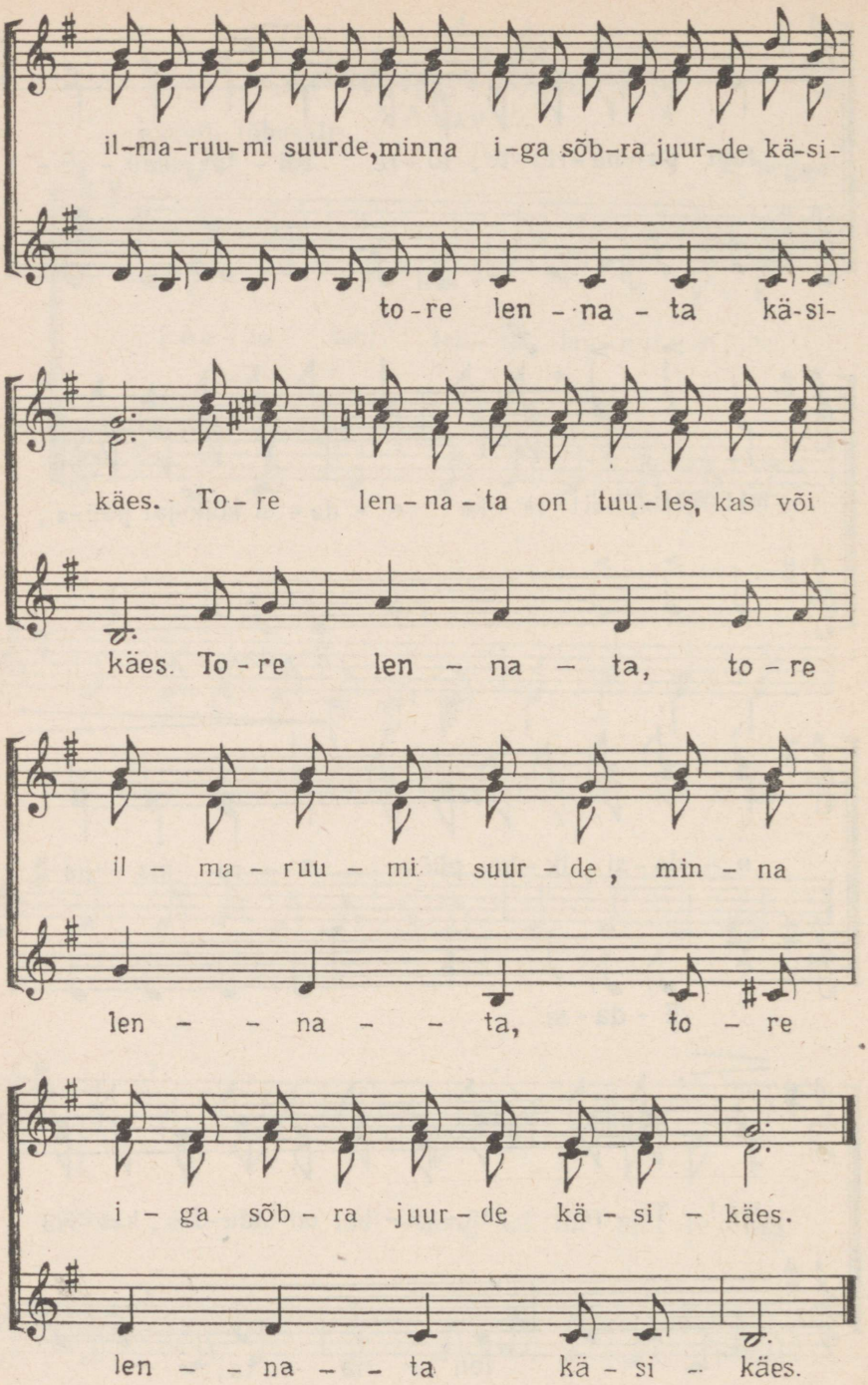
il-ma-ruu-mi suurde, minna i-ga sõb-ra juur-de kä-si-
to-re len-na-ta kä-si-
käes. To-re len-na-ta on tuu-les, kas või
käes. To-re len-na-ta, to-re
il-ma-ruu-mi suur-de, min-na
len-na-ta, to-re
i-ga sõb-ra juur-de kä-si-käes.
len-na-ta kä-si-käes.

2. Valvsalt käi jalarännul,
kui on auto sul kannul —
muidu kannast ilma jääd!
Gaasi autojuht lisa,
mäkketõus muidu visa,
kallist aega kaotsi läeb.

Refrään.

3. Kulgeb tee metsas haljas,
üle jõe, laial väljal,
ees on avar silmapiir.
Uued ees külad, linnad
orus, mäel, kingurinnal.
Uusi sõpru kohtad siin.

Refrään.

4. Järsul teel ei me kohku —
kurvil väldime ohtu —
kui on hoolt, siis hästi kõik.
Kindlalt hoiame rooli,
hästi õpime koolis,
ikka on me päralt võit.

Refrään.

Nüüd peole kõik

A. Otto

Marsi tempos

L. Tauts
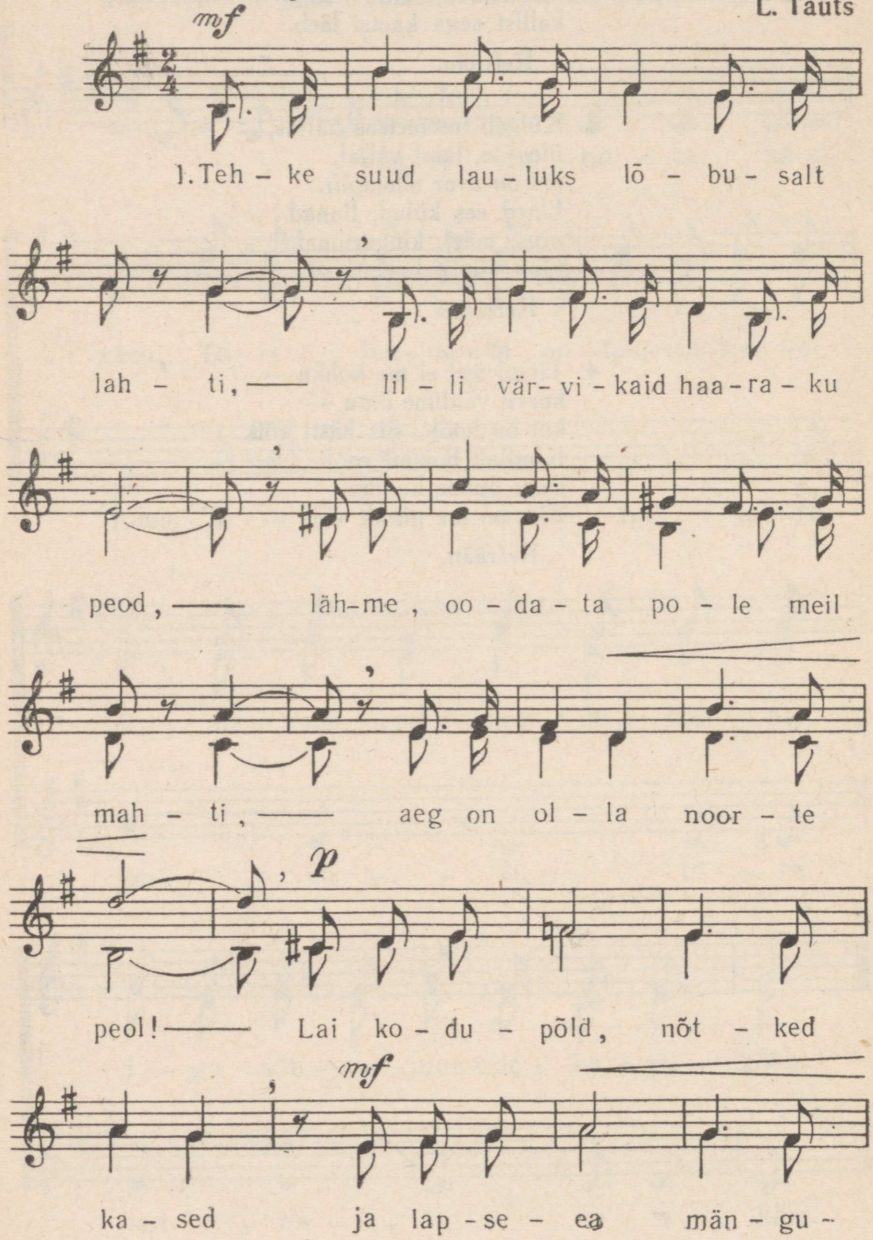
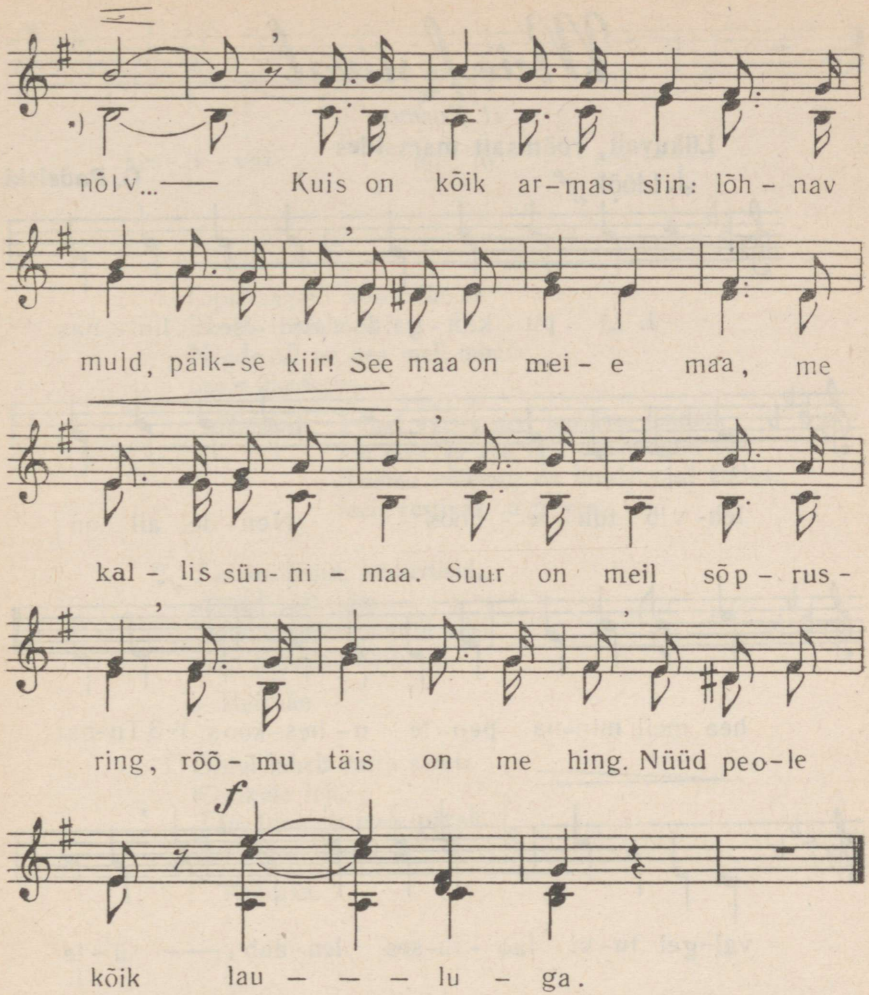

2. Kõikjal tervitab rahvas meid lahkelt,
kõikjal sõpru meil julgeid ja häid,
lokkab maa, kasvab linn meie tahtel,
noored, lähme püsti päi.
Lai puiestee, tõusvad tornid
ja tulekiirg meie ees...

Kuis on kõik armas siin:
pargipuud, vaikne tiik...
See maa on meie maa,
me kallis sünnimaa.
Suur on meil sõprusring,
rõõmu täis on me hing.
Nüüd peole kõik lauluga!

Meie festival

H. Karmo

Liikuvalt, rõõmsalt marssides

G. Podelski

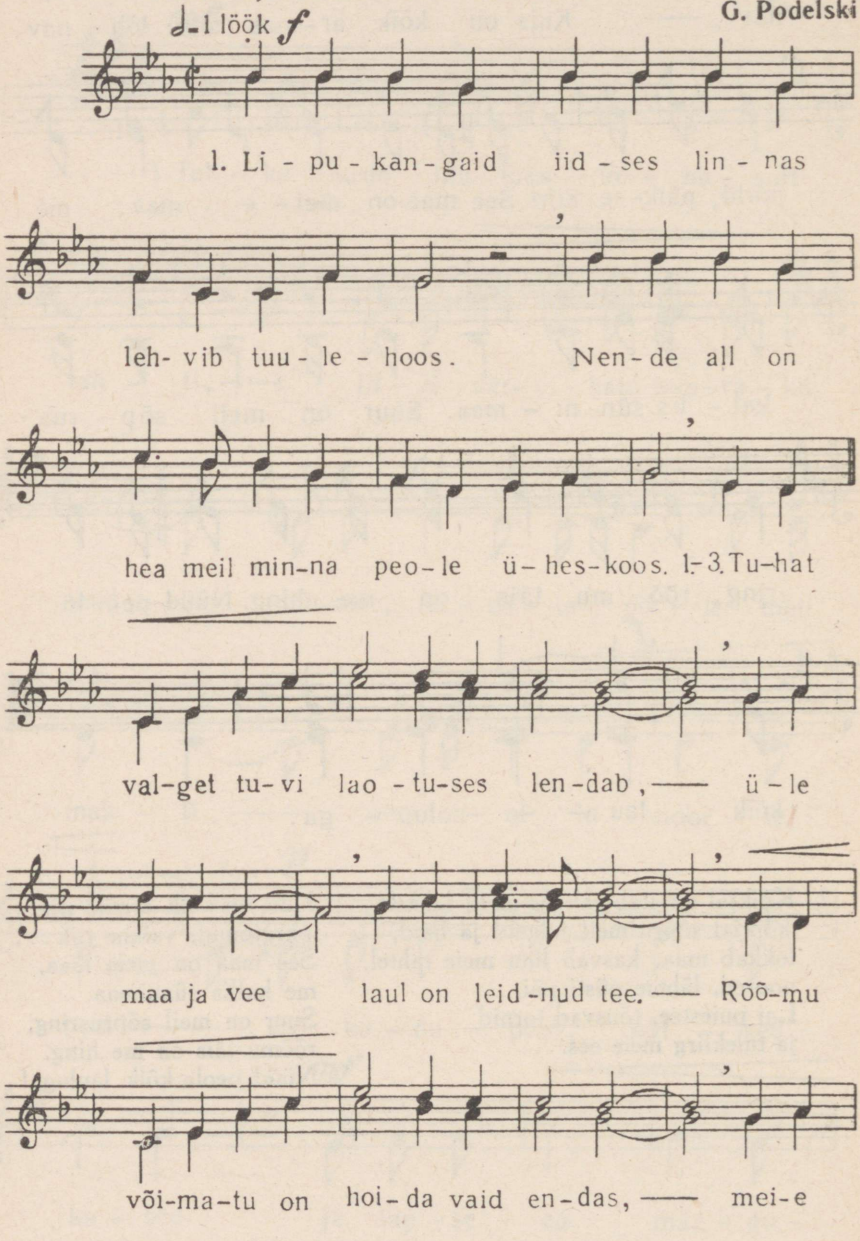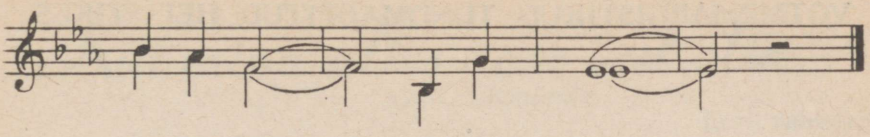

1. Lipukangaid iidses linnas
lehvib tuulehoos.
Nende all on hea meil minna
peole üheskoos.

Refrään: Tuhat valget tuvi laotuses lendab, —
üle maa ja vee laul on leidnud tee.
Rõõmu võimatu on hoida vaid endas,
meie festival on ju ees.

2. Tantsurütmid, lauluviisid,
silmad sära täis.
Nõnda ehtsalt noorte viisi
pidu hoogsalt käib.

Refrään.

3. Õhtul lahelt vastu särab
tõrvikute loit.
Täna linn on meie päralt
kuni tõuseb koit.

Refrään.

VÕTMEMÄRGISTIKUD TUNDMAÕPITUD HELISTIKES.

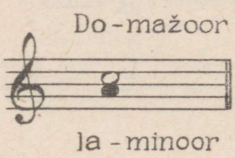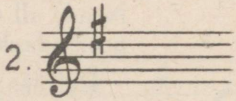

Kõrgendustega (dieesidega):

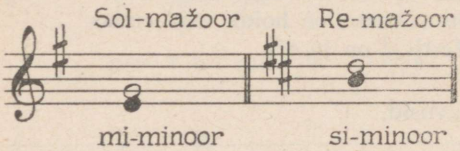

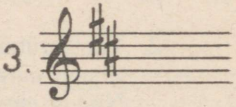

Madaldustega (bemollidega):

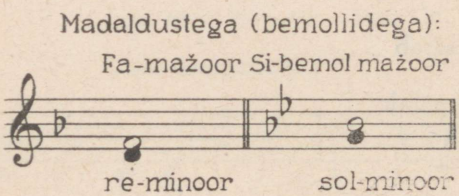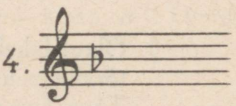

Kui mina alles noor veel olin

Eesti rahvaluule

Eesti rahvaviis

Parajalt.
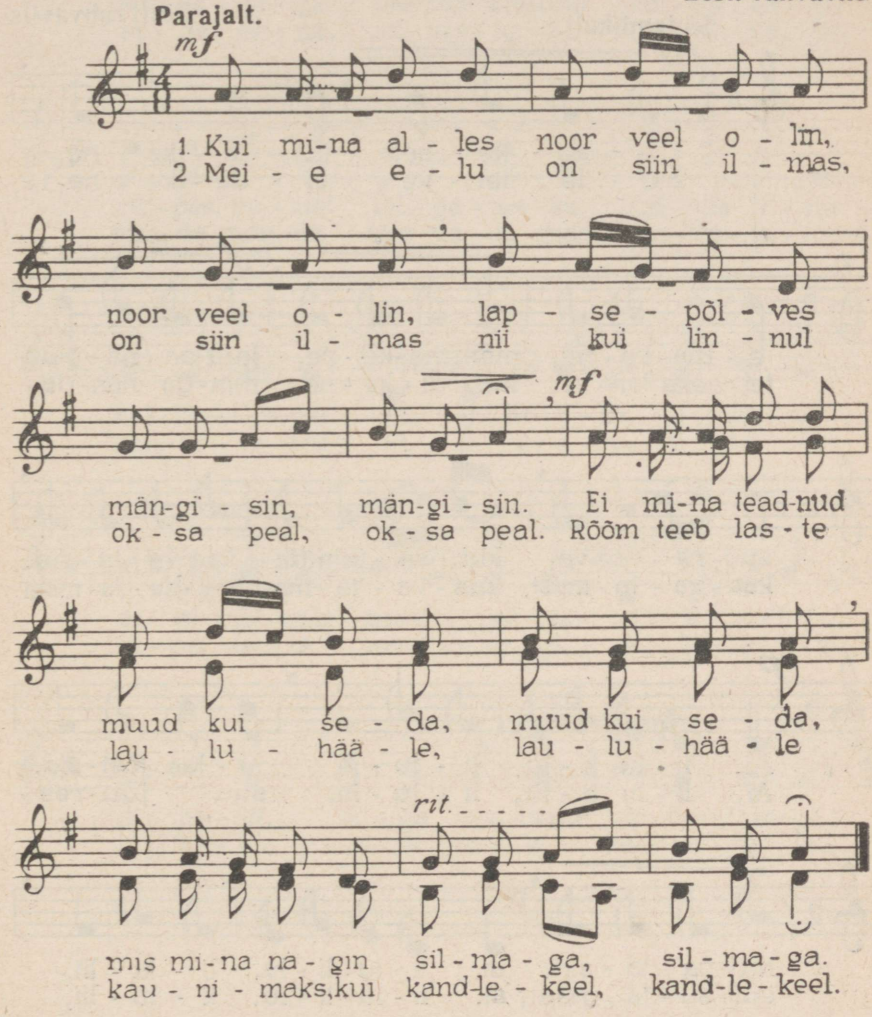
Tütre tänu

Rahvaluule

Südamlikult.

Eesti rahvaviis
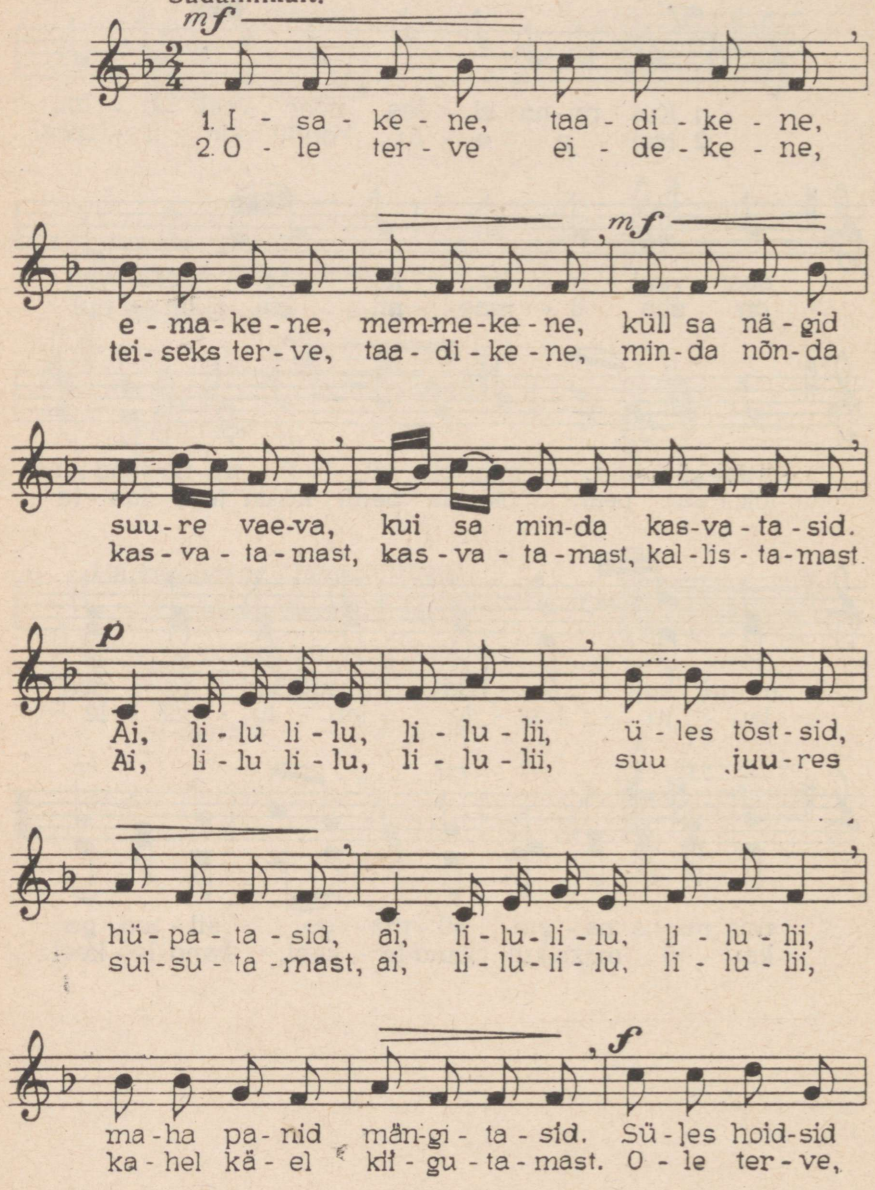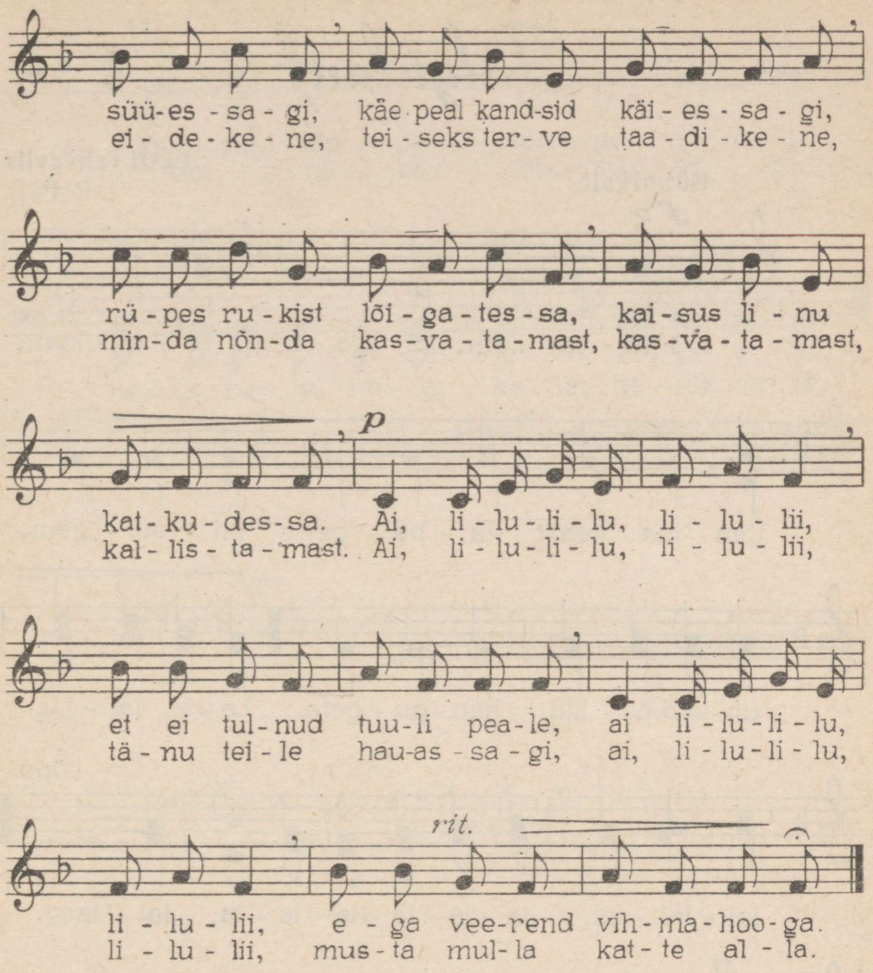
süü-es - sa - gi, kãe peal kand-sid käi - es - sa - gi,
ei - de - ke - ne, tei - seks ter - ve taa - di - ke - ne,
rü - pes ru - kist lõi - ga - tes - sa, kai - sus li - nu
min-da nõn-da kas-va - ta - mast, kas-va - ta - mast,
p
kat - ku - des-sa. Ai, li - lu - li - lu, li - lu - lii,
kal - lis - ta - mast. Ai, li - lu - li - lu, li - lu - lii,
et ei tul - nud tuu-li pea - le, ai li - lu - li - lu,
tä - nu tei - le hau-as - sa - gi, ai, li - lu - li - lu,
rit.
li - lu - lii, e - ga vee-rend vih - ma - hoo - ga.
li - lu - lii, mus - ta mul - la kat - te al - la.

Talgulaul

Rütmikalt.

Eesti rahvaviis
R. Päts
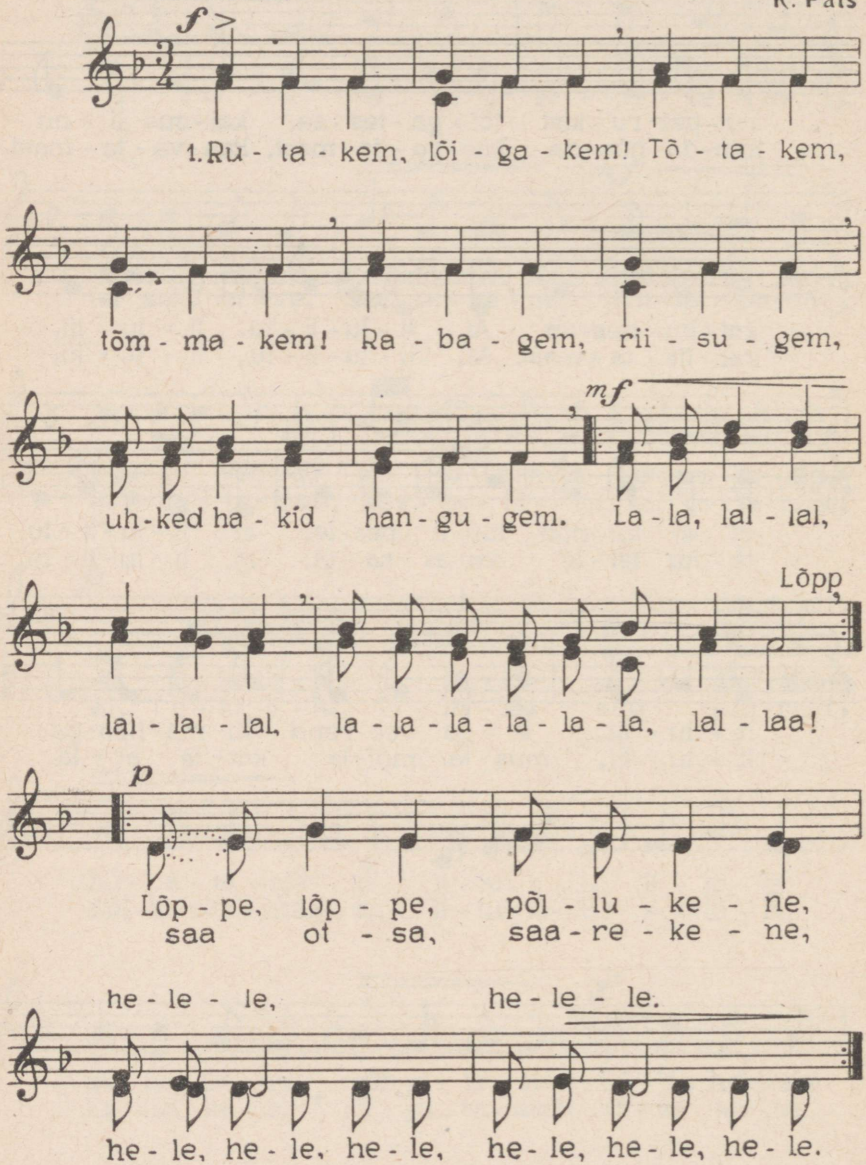
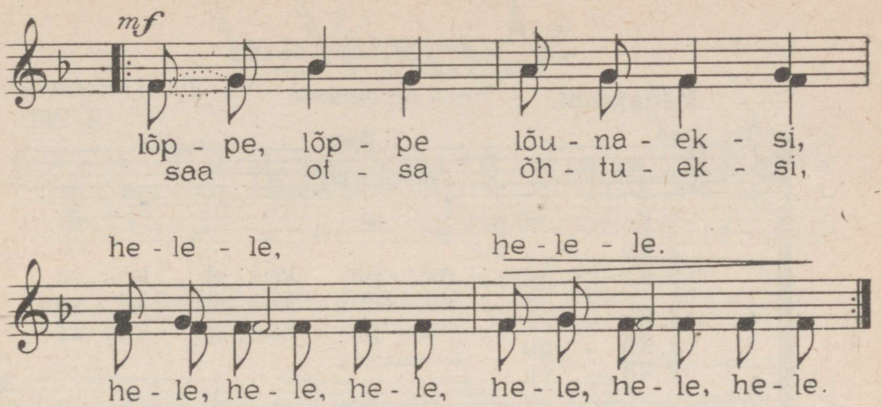

Korrata algusest kuni sõnani
Lõpp

Karjase laul

Mänglevalt. *Eesti rahvaluule* Eesti rahvaviis
R. Päts

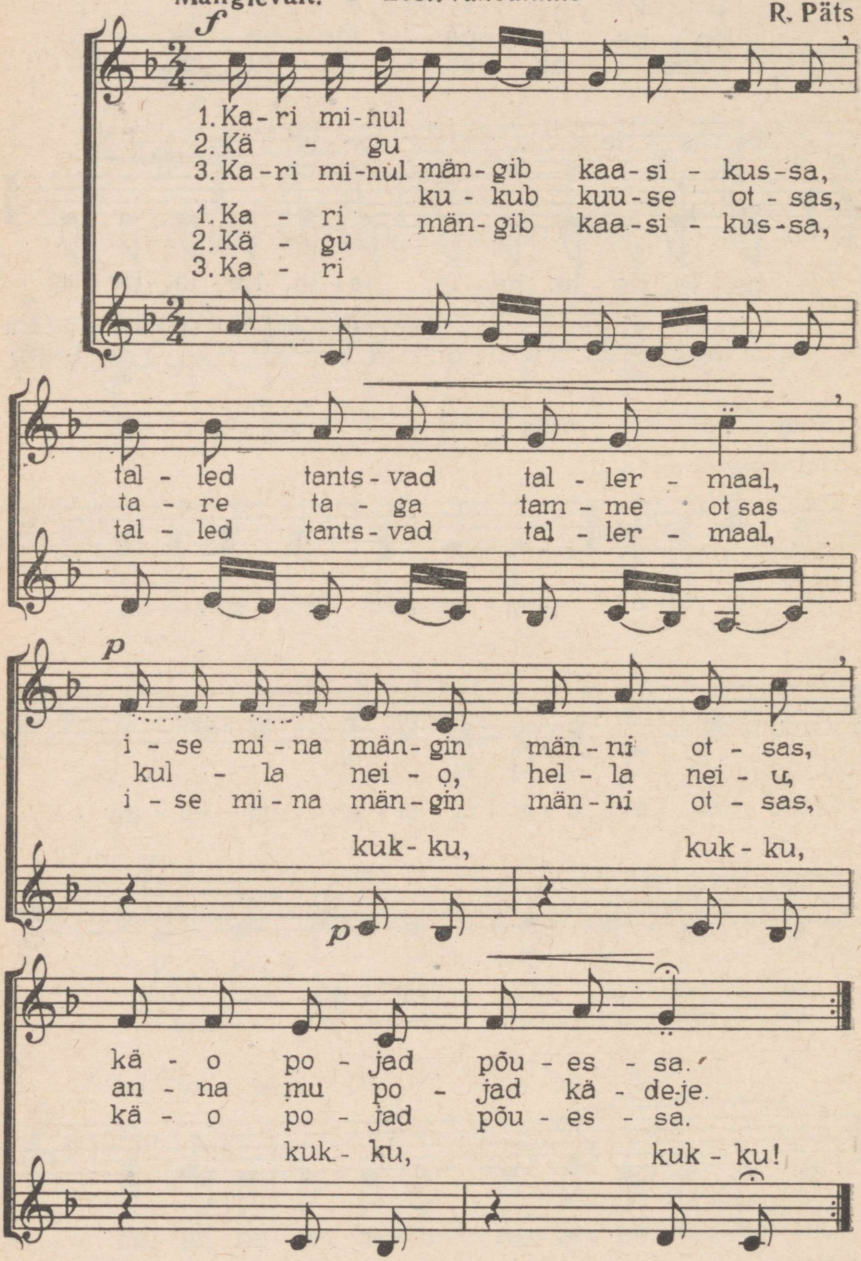

Kiigelaul

Hõljuvalt.

Eesti rahvaviis
M. Lüdig
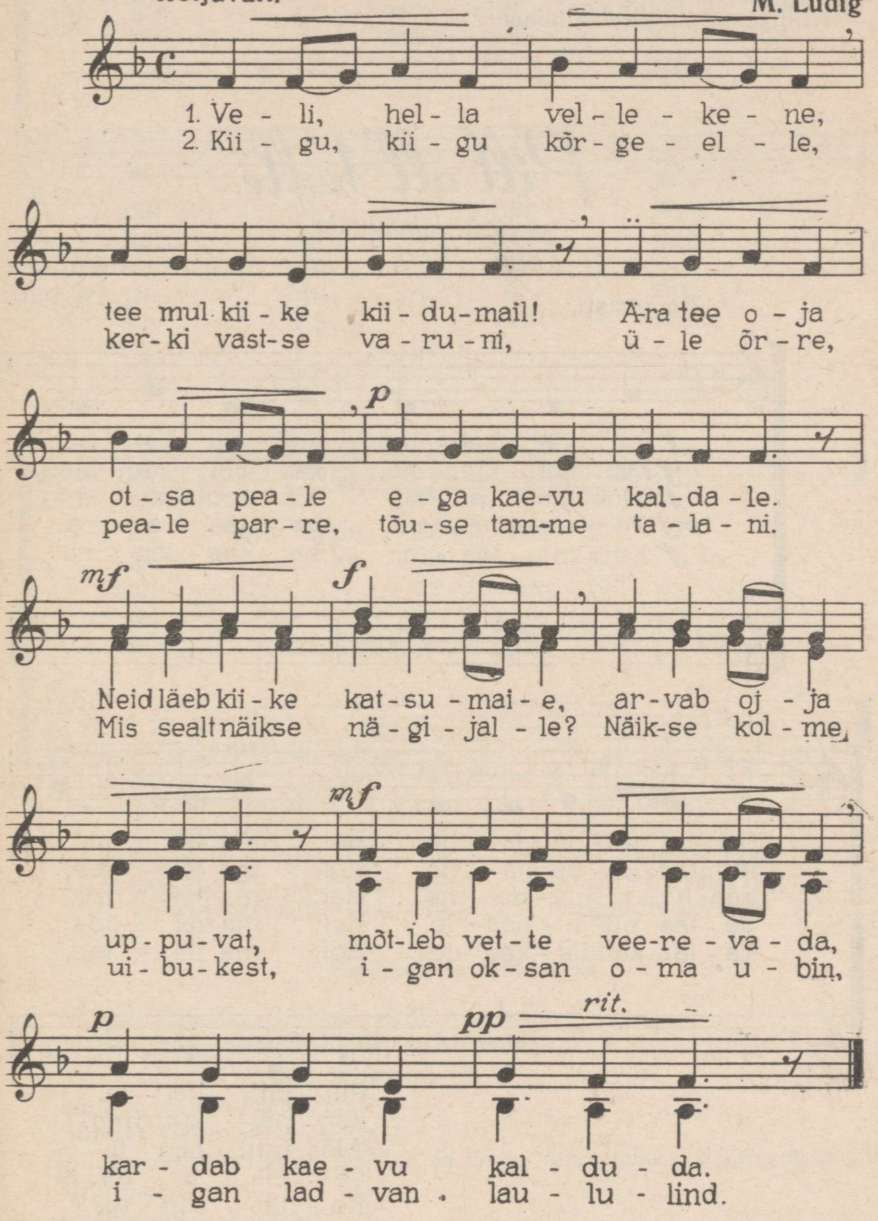
Küsimusi ja ülesandeid.

Millises helistikus on «Kiigelaul»?
Moodustada valemi järgi vastav heliredel ja kolmkõla.
Mängida neid klaveril ja laulda.
Milline on paralleelne minoor?

Pill oll' helle

Eesti rahvaluule

Setu viis
R. Päts

Hoogsasti.
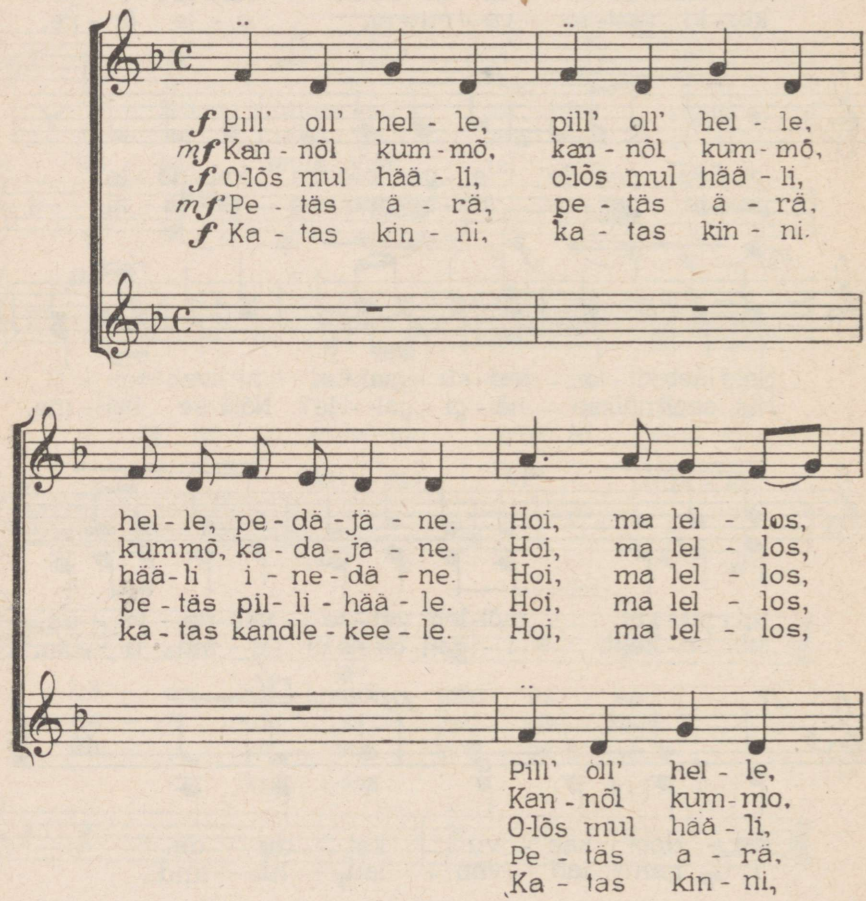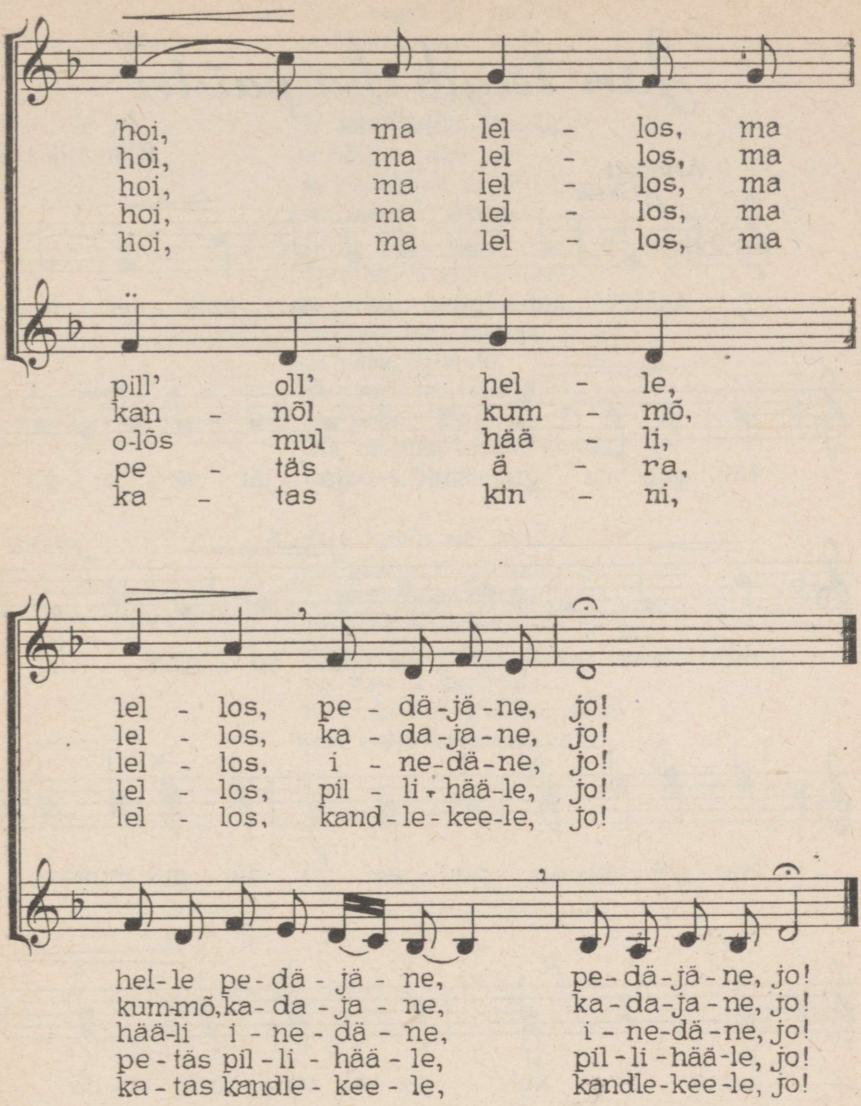
Küsimusi ja ülesandeid.

Millises helistikus on laul «Pill' oll' helle»?
Moodustada vastav heliredel ja kolmkõla.
Mängida neid klaveril ja laulda.
Milline on paralleelne mažoor?
Millises taktimõõdus on laul?
Milline on laulu tempo, Milline on laulu dünaamika? Koputada noodi järgi laulu rütmi.
Laulda noodi kaasabil.

Järv leegib eha paistel

A. Haava

Rahvalik viis
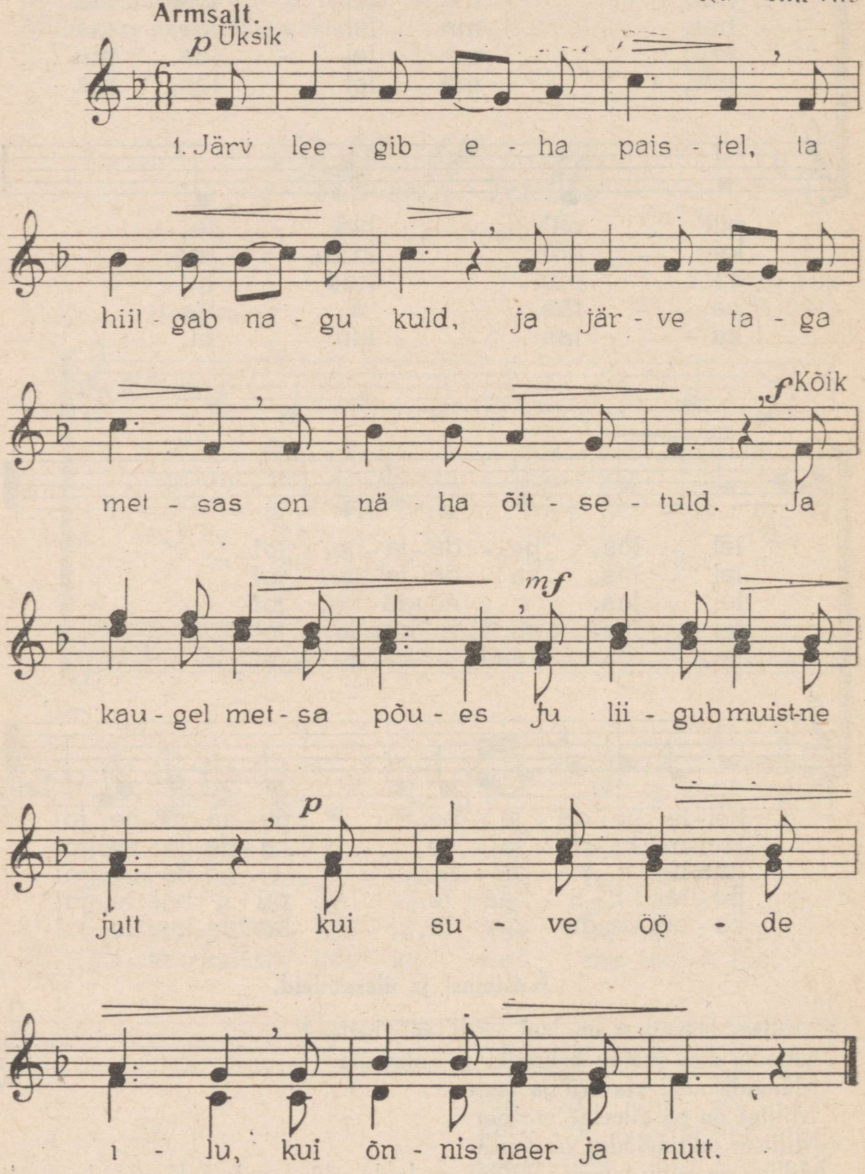
2. Järv leegib eha paistel,
ta hiilgab nagu kuld,
ja järve taga metsas
on näha õitsetuld.
Ja udu kerkib, tõuseb,
ta hõljub nagu loor,
ja pühalikult särab
seal kõrgel tähtekoor.

3. Järv leegib eha paistel,
ta hiilgab nagu kuld,
ja järve taga metsas
on näha õitsetuld.
Ja vanemate vaimud
mu ümber lehvivad.
Ma mõistan nende juttu
ja metsa kohinat.

4. Järv leegib eha paistel,
ta hiilgab nagu kuld,
ja järve taga metsas
on näha õitsetuld.
See on mu kuldakallis,
mu kaunis kodumaa.
Kuid koidul, päik'se-paistel
veel palju kaunim ta.

Päike on õhtule läinud

F. Kuhlbars

Rahvalik viis
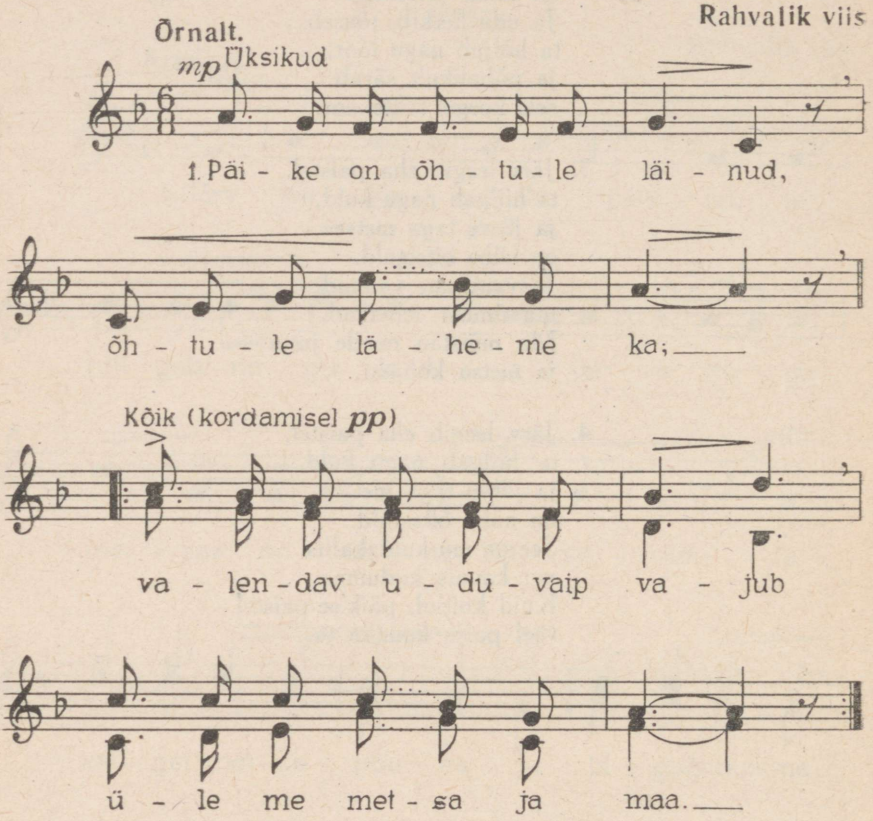
2. Haljaste põõsaste peidus
allikad auravad,
:,: särava silmaga tähed
vagusalt vaatavad. :,:

3. Kuukene kuldses paadis
purjetab üle me maa,
:,: palistab mäge ja metsa
läikiva lõngaga. :,:

4. Siin läbi õhtuse õhu
sammume lauluga;
:,: lauldes me ast'sime õue,
lauldes me lahkume ka. :,:

Mööda suurt ja laia Volgat

Вниз по матушке, по Волге

Laialt
Широко

Vene rahvaviis
Русская народная песня

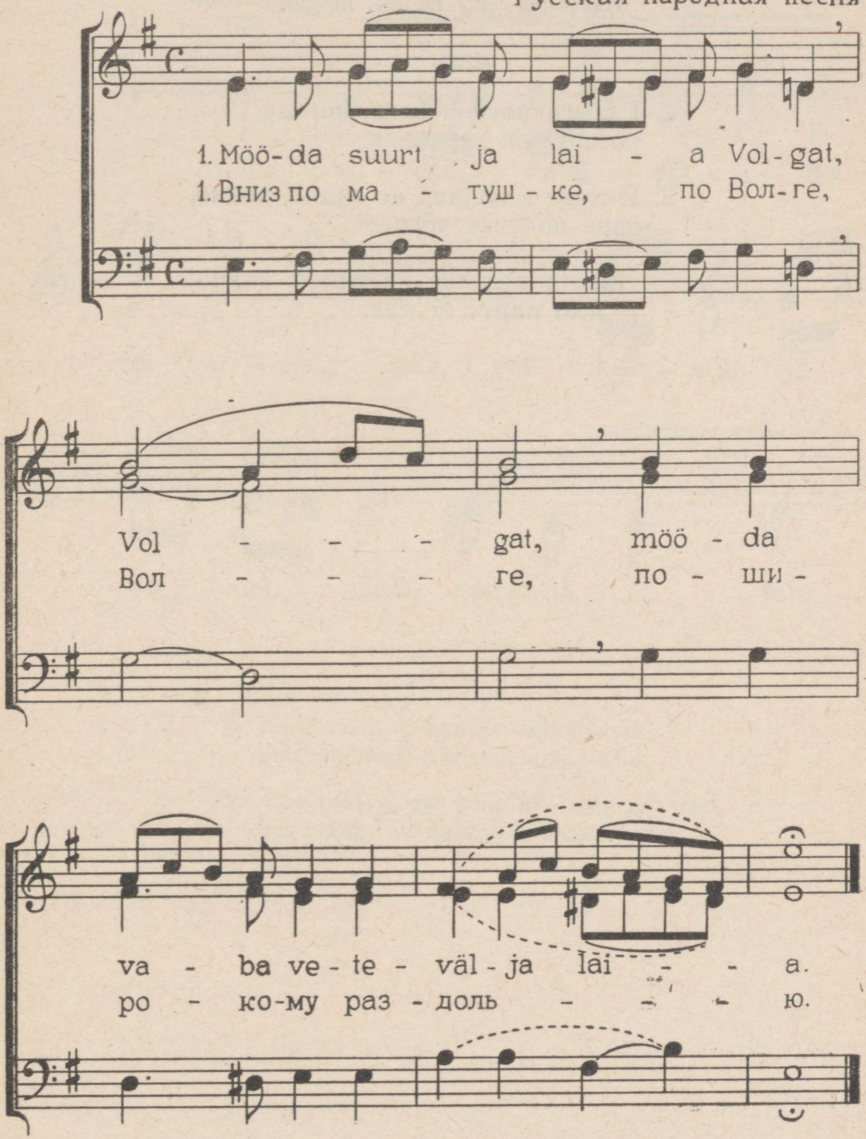

2. Toovad pilvi kaasa tuuled, tuuled.
Maru valla pääseb tormihoona.

3. Vete piir kaob pilve varju, varju.
Laineid vene julgelt lõikab, lõikab.

4. Laineid vene julgelt lõikab, lõikab,
vetevahus puri helgib, helgib.

2. Разыгралася погода, погода
погодушая верховая.

3. Ничего в волнах не видно, видно,
одна лодочка чернеет.

4. Никого в лодке не видно, видно,
только парус белеет.

Mu kodura'al põline laiumas laas

Vene rahvaviis
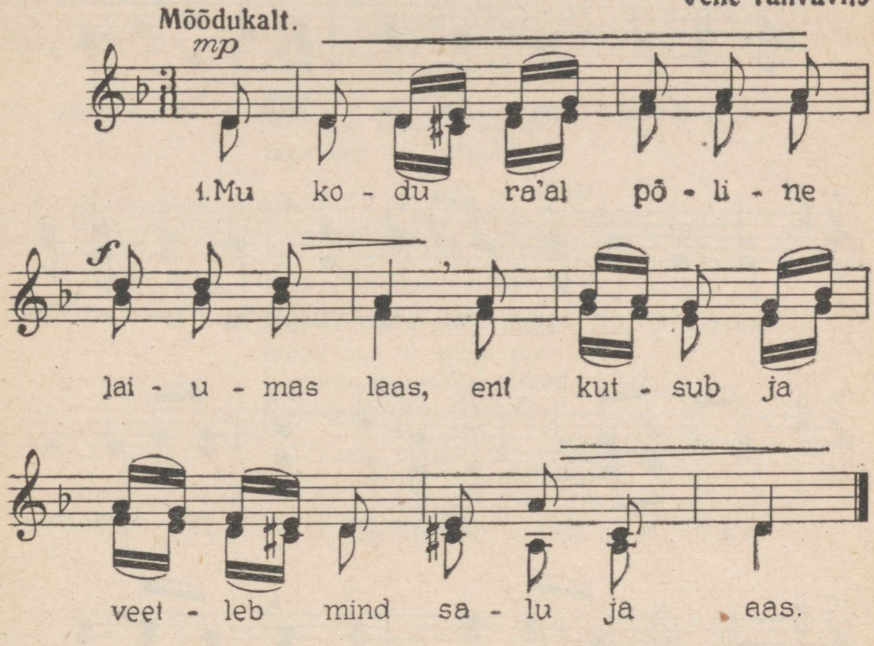
2. Kuis vallutab igatsev ööbiku hääl,
kuis sätendab pärleina ojake sääl.

3. Too salu ja aas sääl, kus mägised teed,
kus voogavad kaldale vahused veed.

Kallis õeke, laula sa!

Rahvaluule

Läti rahvaviis
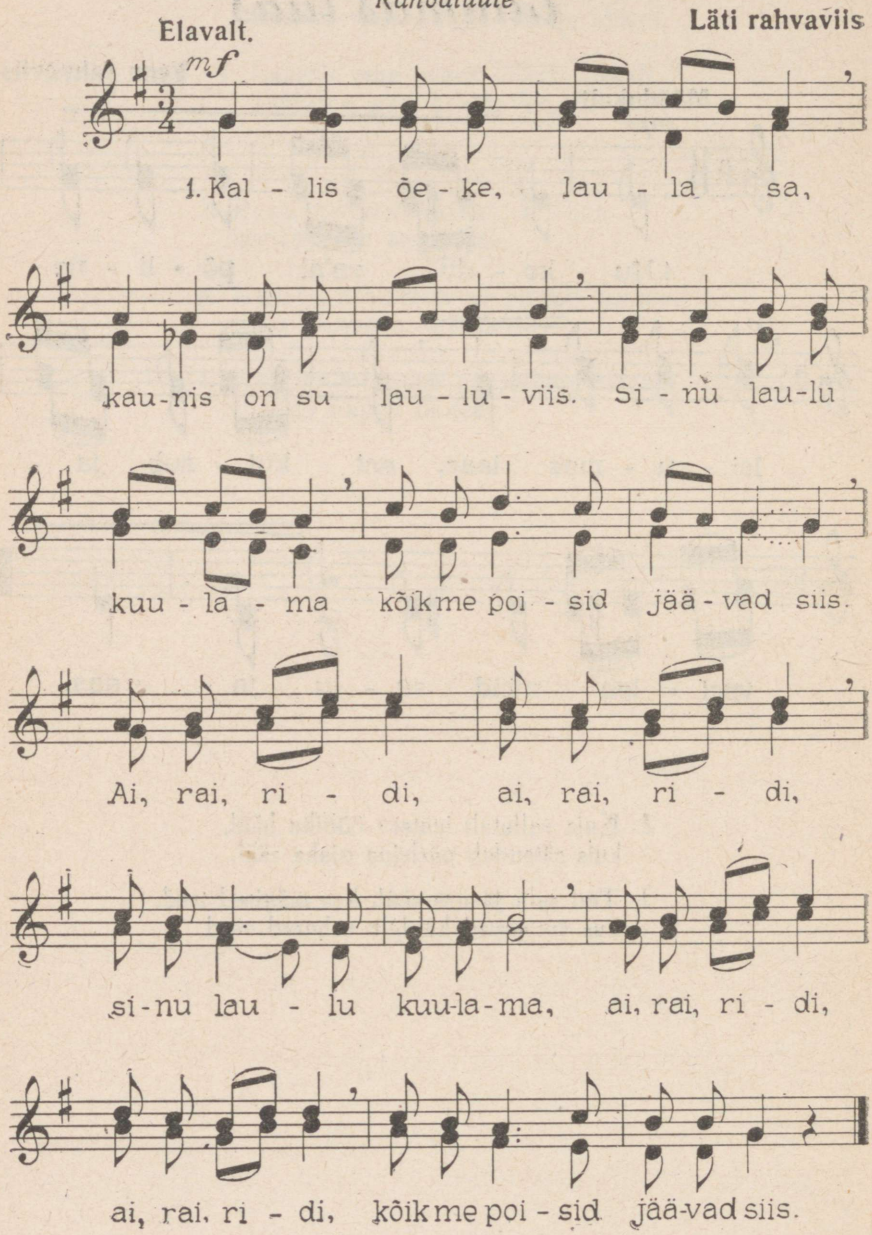
2. Tulen linde kuulama
kastesele kaldale.
Ööbik metsas laksutab,
kõlab rästa lauluke . . .

Ai rai ridi, ai rai ridi,
ööbik metsas laksutab.
Ai rai ridi, ai rai ridi,
kõlab rästa lauluke. . .

3. Üles mäele tõusen ma,
astun aia vilusse.
Seal, kus õitseb õunapuu,
minu laul siis heliseb!

Ai rai ridi, ai rai ridi,
seal, kus õitseb õunapuu,
ai rai ridi, ai rai ridi,
minu laul siis heliseb!

4 Kui ka raske oleks süda,
norgu mul ei lange pea!
Lauluga ma põllul töötan,
lauldes tööd on teha hea!

Ai rai ridi, ai rai ridi,
lauluga teen põllul tööd.
Ai rai ridi, ai rai ridi,
lauldes tööd on teha hea!

Hele päike tõusis

Reipalt.

Leedu rahvavits
Kaanon 3-häälne

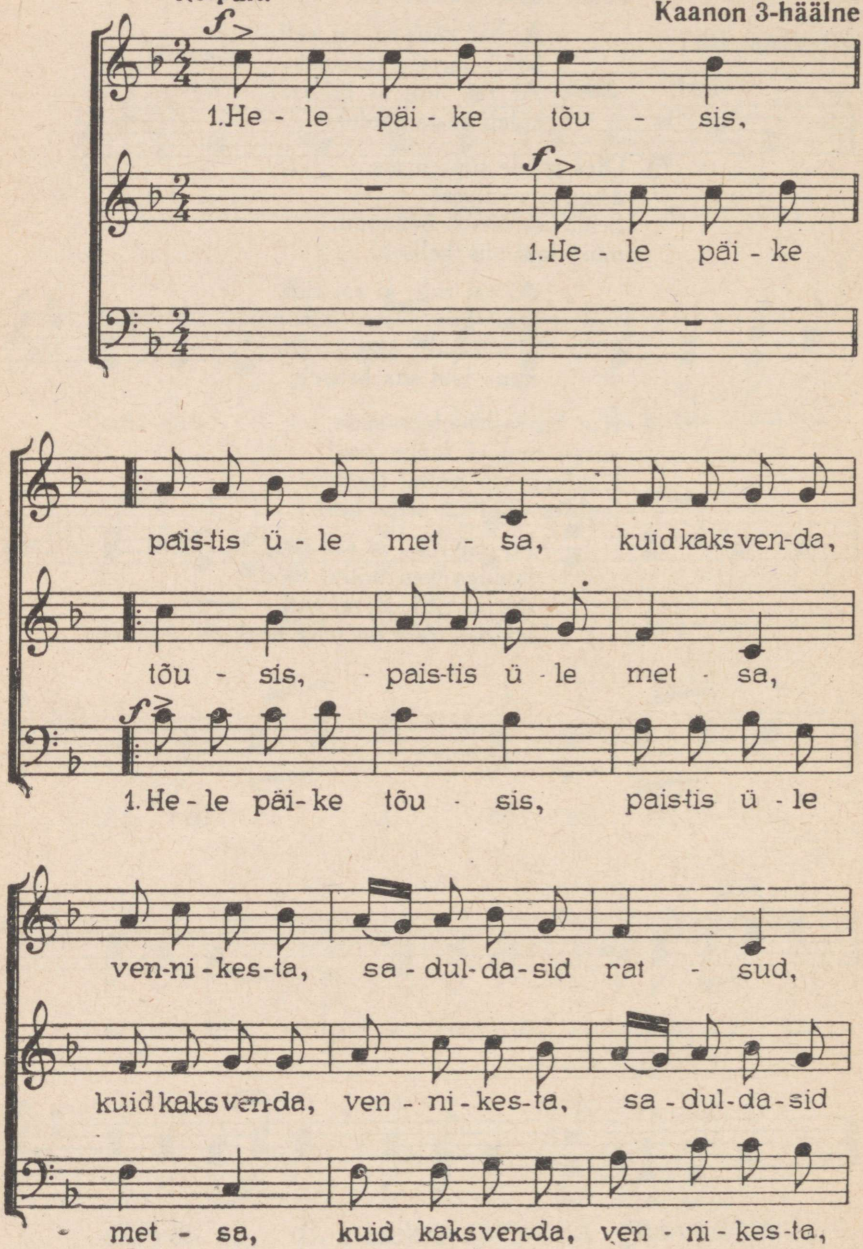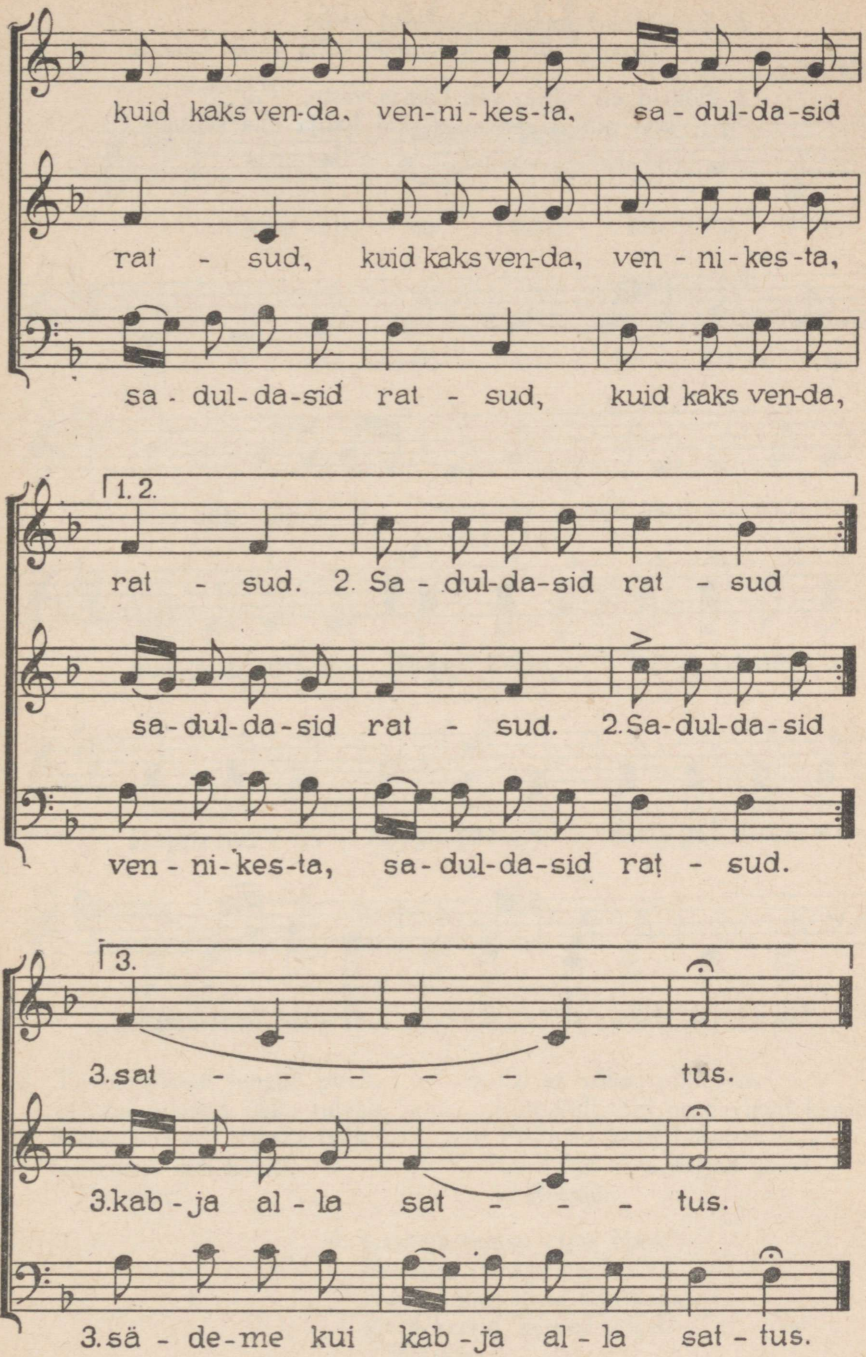

kuid kaks ven-da, ven-ni-kes-ta, sa-dul-da-sid
rat - sud, kuid kaks ven-da, ven - ni-kes-ta,
sa - dul-da-sid rat - sud, kuid kaks ven-da,
1. 2.
rat - sud. 2. Sa - dul-da-sid rat - sud
sa-dul-da-sid rat - sud. 2. Sa-dul-da-sid
ven - ni-kes-ta, sa-dul-da-sid rat - sud.
3.
3. sat - - - - - - tus.
3. kab - ja al - la sat - - - tus.
3. sä - de-me kui kab - ja al - la sat - tus.

2. Saduldasid ratsud, kõnelesid neile:
:,: Sõidame nüüd, kihutame külla oma õele. :,:

3. Sõitsid üle välja, väli kõmas vastu,
:,: kivi pildus sädemeid, kui kabja alla sattus. :,:

Hopakk

Tuliselt

Ukraina tantsuviis

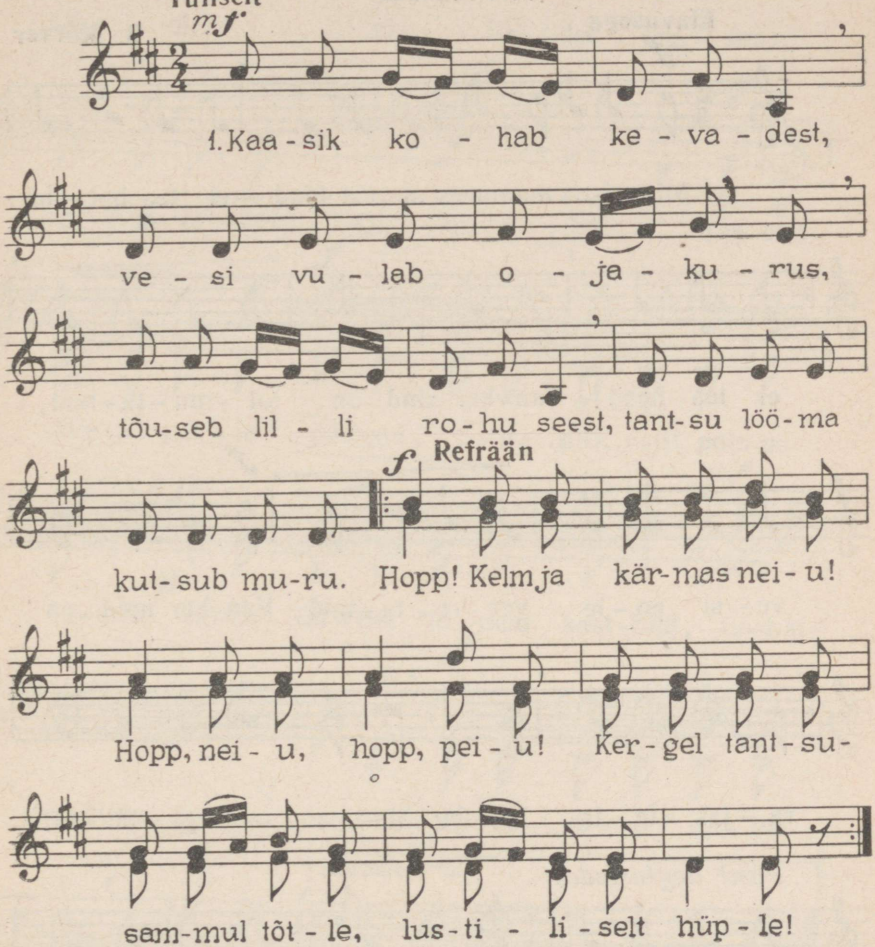

2. Toomehelbeid langeb puult,
valgeid õilmeid õhku tulvab.
Meie tants kui tõstaks tuul
kiharaisse õisi külvab.
Refrään.

3. Oi sa võlur, pillimees,
kust küll tõid need viisid kaasa?
Pillihääl kord hõisates,
kord kui kaja heljub aasal.
Refrään.

4. Laskem tantsu uljas hoos,
õhetage, punapalged!
Kogu külast meid siin koos
kiirel keerul, kergeil jalgel.
Refrään.

Küll sinust meri mehe teeb

M. Kesamaa

Elavusega **B. Kõrver**

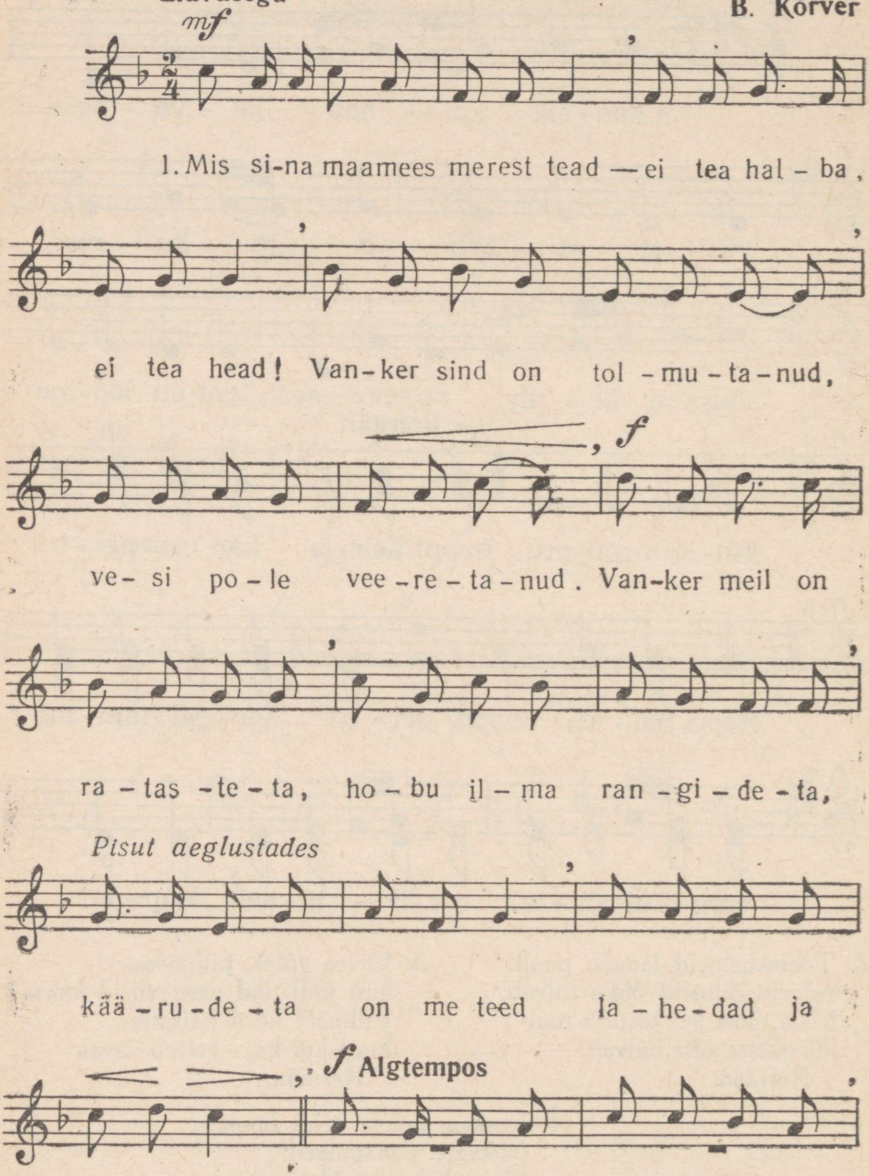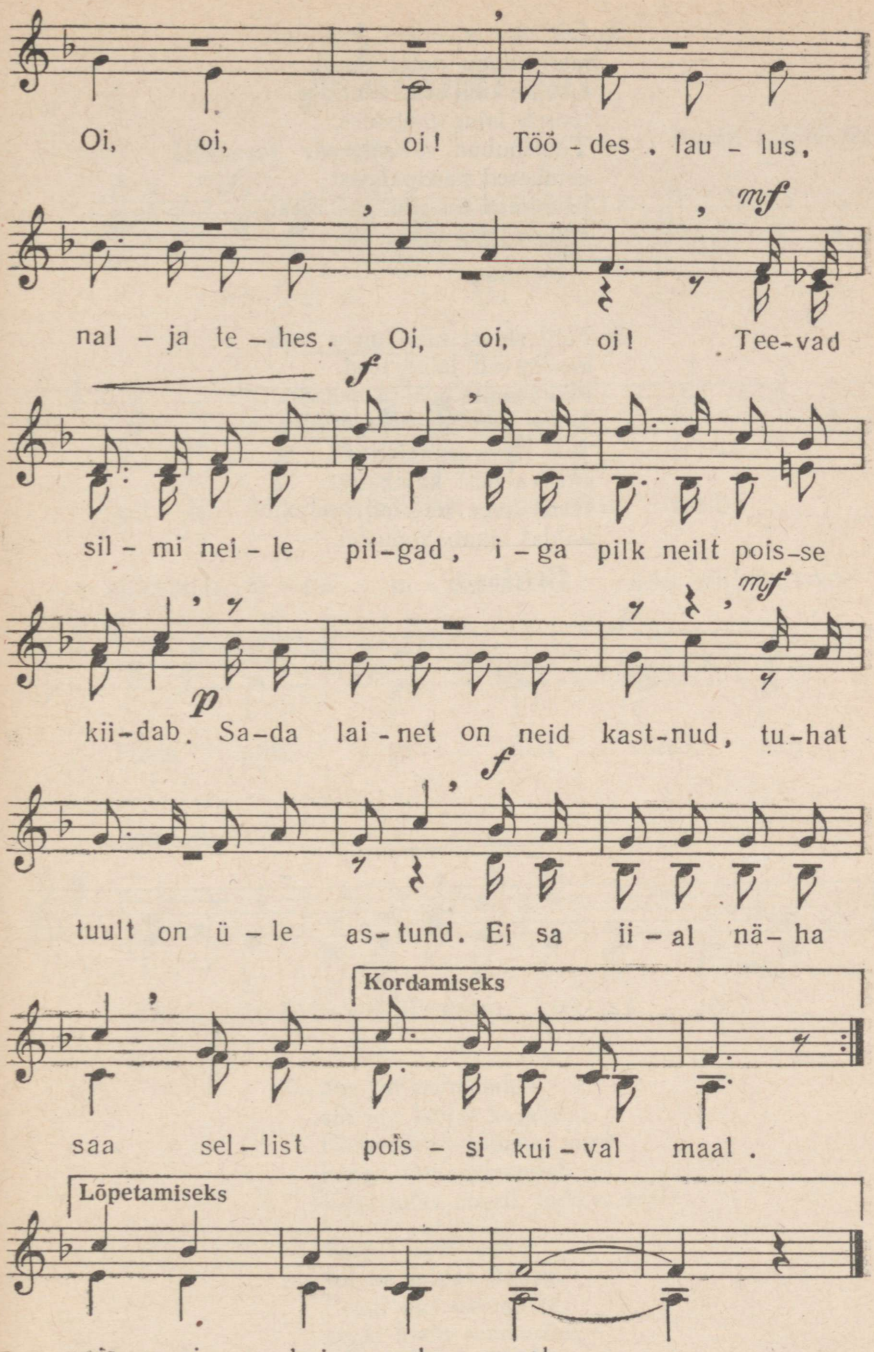

Oi, oi, oi! Töö - des , lau - lus,
mf
nal - ja te - hes. Oi, oi, oi! Tee-vad
f
sil - mi nei - le pii-gad, i - ga pilk neilt pois-se
p
mf
kii-dab. Sa-da lai - net on neid kast-nud, tu-hat
f
tuult on ü - le as-tund. Ei sa ii - al nä- ha
Kordamiseks
saa sel - list pois - si kui - val maal .
Lõpetamiseks
pois - si kui - val maal .

2. Oh sina maamees, kukulind,
meri ammu ootab sind!
Laulab tuul siin vantides,
tõuseb laine tantsides.
Tuulehobud välejalgsed,
neiukesed punapalgsed
kaunimad on siin kui maal,
vallatud ja lõbusad.

Refrään.

3. Küll sinust meri mehe teeb
meelitavad laiad teed.
Näita neile mis sa oskad,
haara soodid, ohjaotsad.
Juhi laeva lennutades
ette valgeist kajakatest.
Ruunakene las sind veel
kaldal ootab koduteel.

Refrään.

Pulmalaul

Lõbusalt, elavalt. Poola rahvaviis
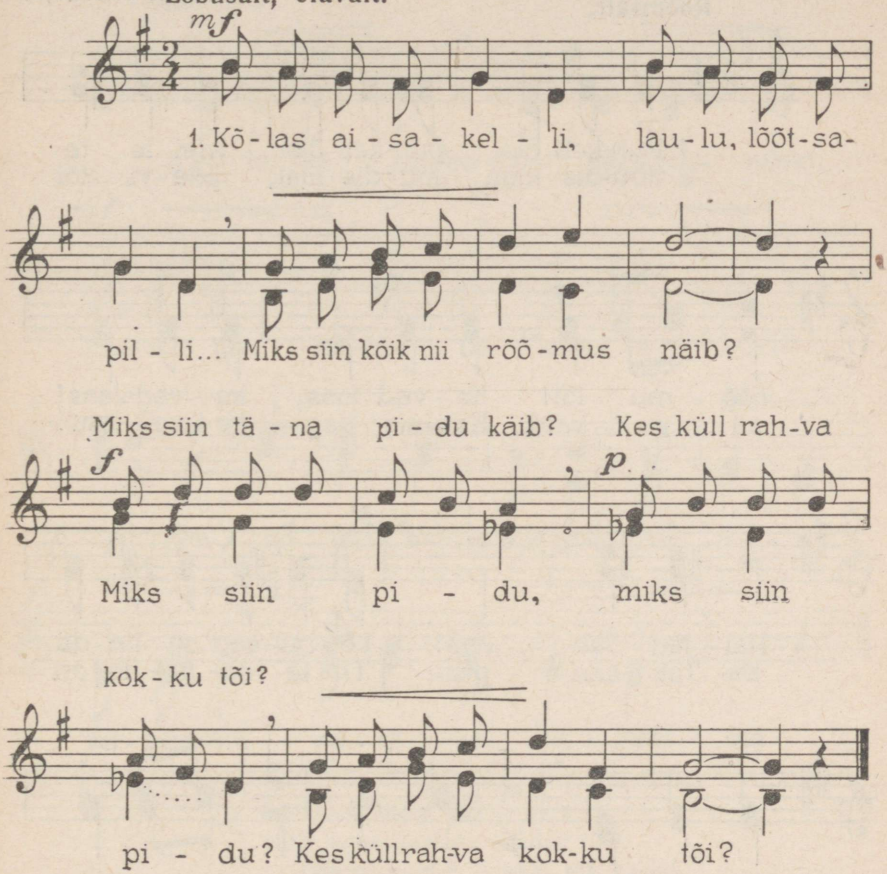
2. See on pulmamaja,
siit see laulgi kajab...
Piduvõõrail rõõmus meel,
hoogu tantsukeerudel.
Kuid miks noorik nukker veel?

3. Emast-isast lahku
tal on minna kahju.
Peagi aga naerab ta:
uuski kodu rõõmustab,
talle kalliks paigaks saab.

Kevadaeg

Rõõmsalt.

Tšehhi rahvaviis
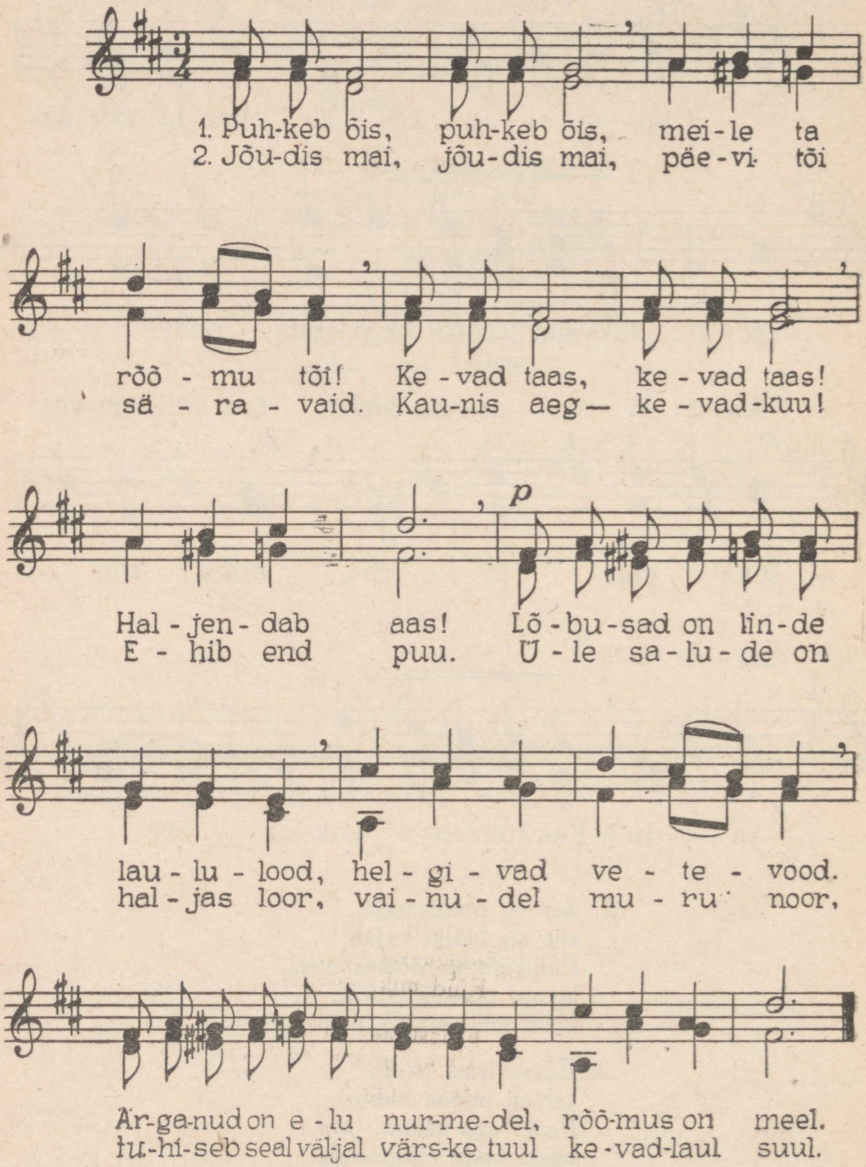
Karjus

Slovakkia rahvaviis
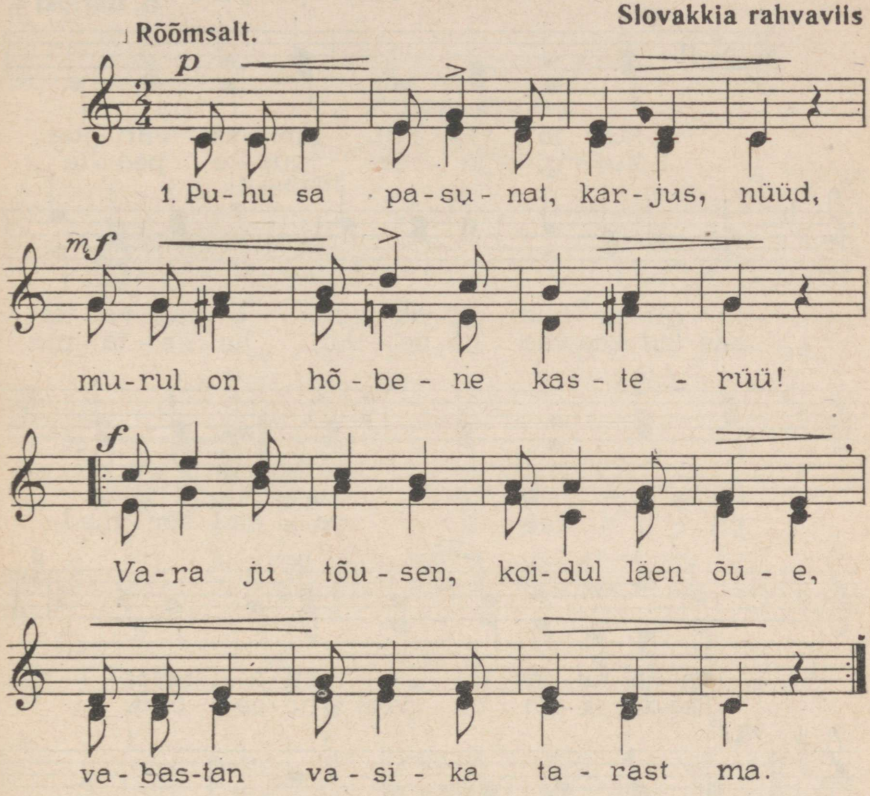
2. Utekest väikest siis joodan ka,
välja koos karjaga saadan nad,
:,: ojak'se kaldal, kingul ma haljal
sinule leelotan laulukest :,:

3. Kõrvetab keskpäeva päiksekiir,
laula ka minust sa laulukest,
:,: õhtu kui tuleb, vastas sul olen,
istume kõrvu veel väraval :,:

Küsimusi ja ülesandeid.

Mis helistikus on laul «Karjus»?
Moodustada valemi järgi vastav heliredel ja kolmkõla.
Mängida neid klaveril ja laulda.
Milline on paralleelne minoor?

Küla pillimees

Pikkamisi.

Ungari rahvaviis
B. Bartoki j.
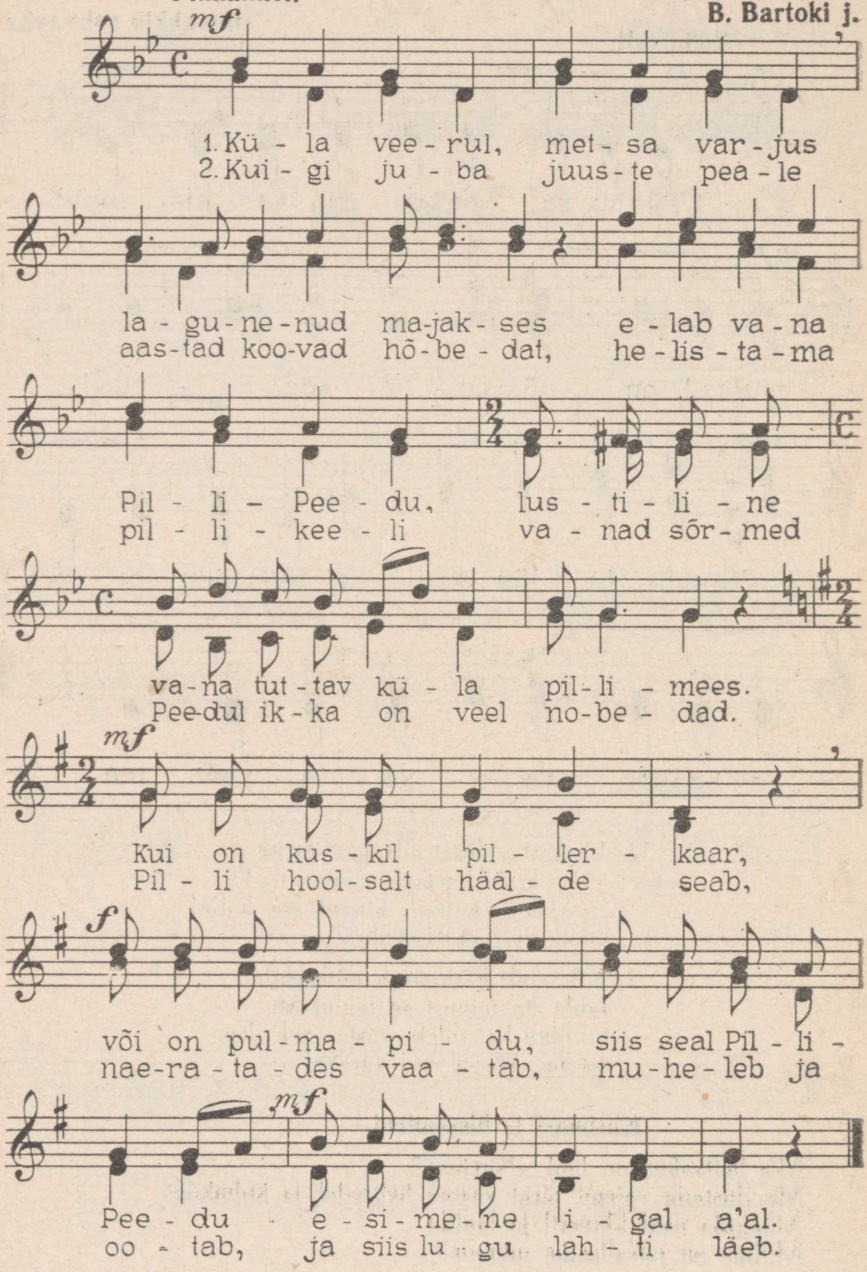
Küsimusi ja ülesandeid.

Millises helistikus on laul «Küla-pillimees»? (I pool, II pool)
Moodustada valemi järgi vastavad heliredelid ja kolmkõlad.
Neid klaveril mängida ja laulda.

Hei-rup!

Rumeenia ehitajate laul

Kindlalt. M. Vescan
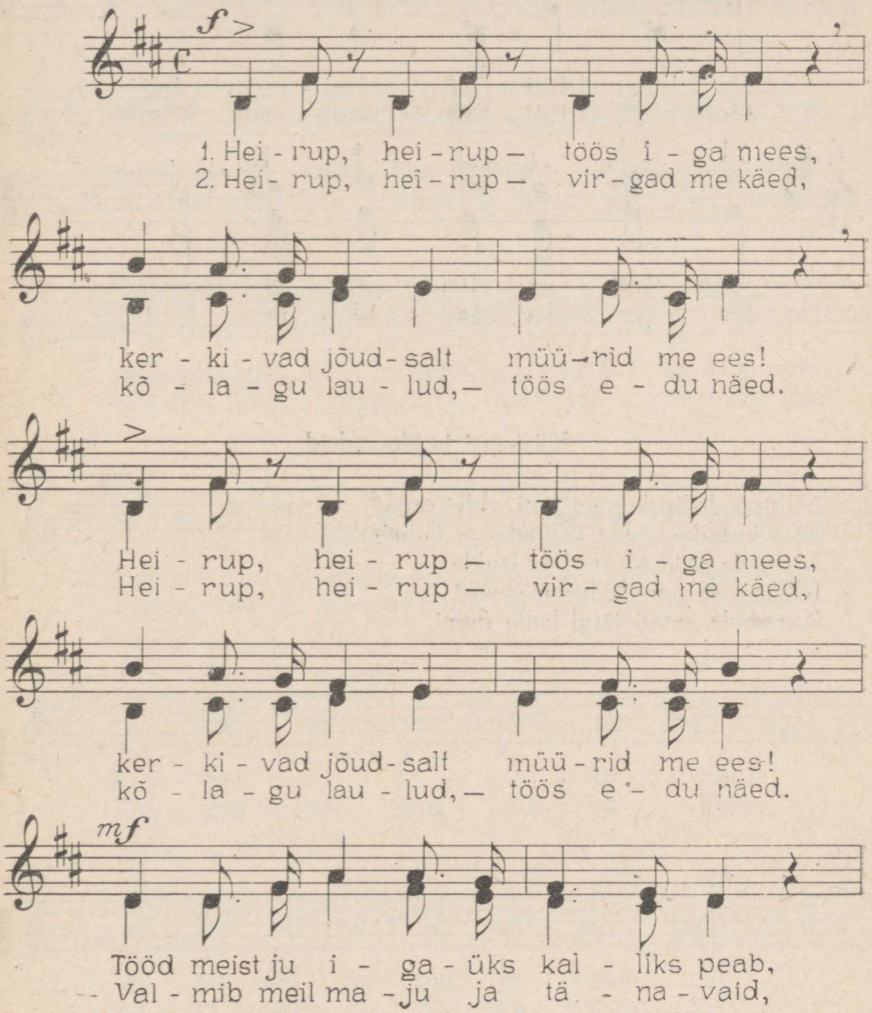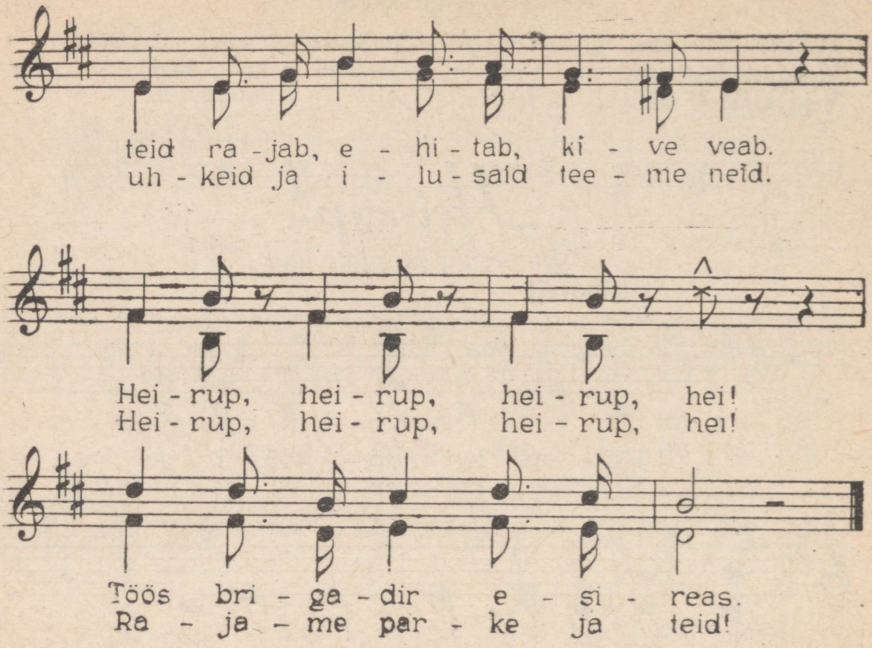
Küsimusi ja ülesandeid.

Millises helistikus on laul «Hei-rup»?
Moodustada vastav heliredel ja kolmkõla.
Mängida neid klaveril ja laulda.
Milline on paralleelne mažoor?
Koputada noodi järgi laulu rütmi.

Tore mai!

M. Baratašvili

S. Tsintsadze

Rõõmsalt.
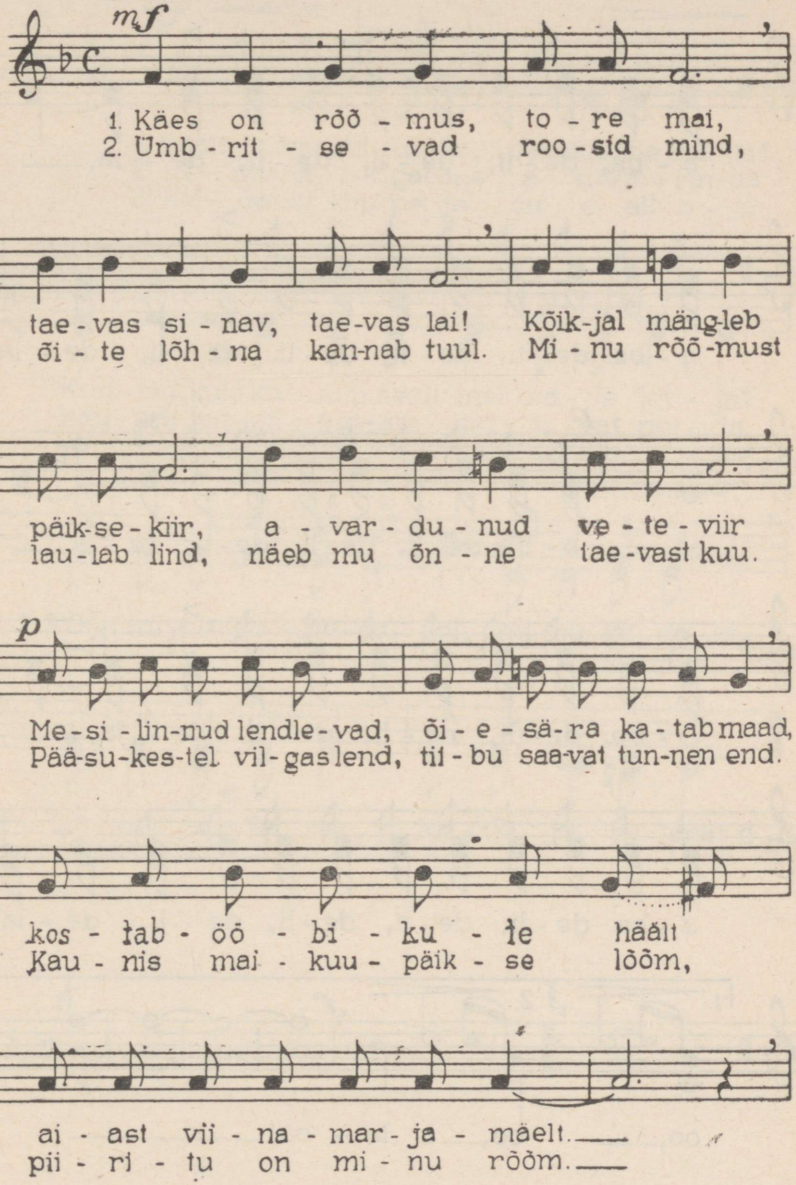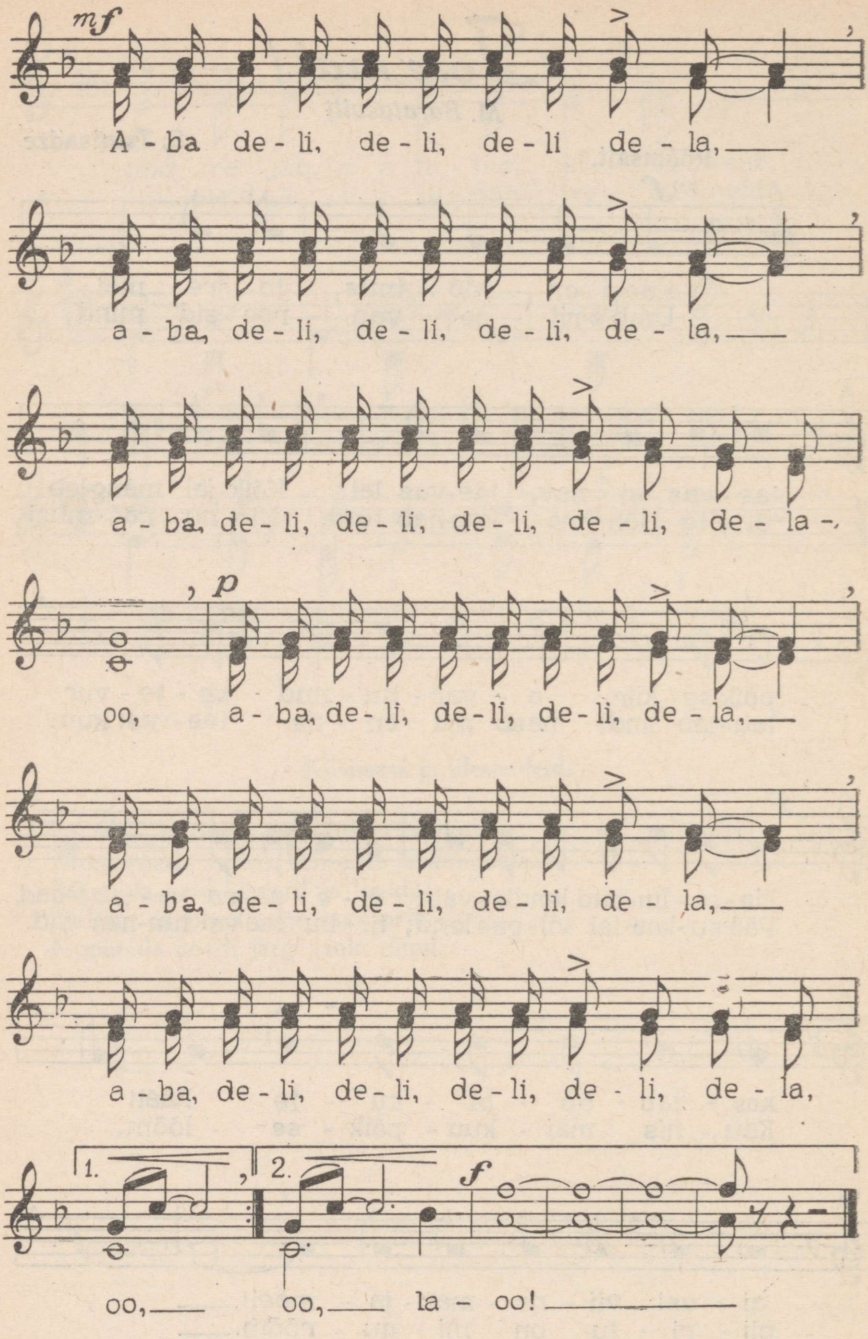
mf
A - ba de - li, de - li, de - li de - la,
a - ba, de - li, de - li, de - li, de - la,
a - ba, de - li, de - li, de - li, de - li, de - la -
p
oo, a - ba, de - li, de - li, de - li, de - la,
a - ba, de - li, de - li, de - li, de - la,
a - ba, de - li, de - li, de - li, de - li, de - la,
1.
2.
f
oo, oo, la - oo!

Kojutulek

Soome rahvaviis

Südamlikult.
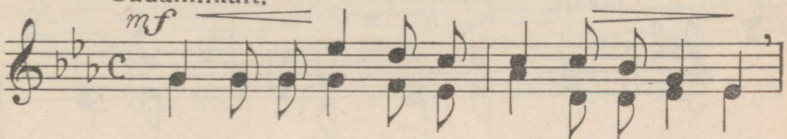
1. Sealt ju, mu kul - la - ke, pais-tab me ma - ja!
2. I - me-lik i - gat-sus a - sus mu rin-da
3. Kal - da all kop-pel ja õu - e all o - ja

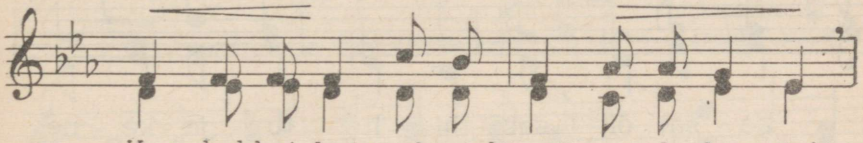

Kuu - led, kuis kut - sub sealt met - sa - de ka - ja!
kau - gelt kuj sil - ma - sin tut - ta - vat pin - da.
ä - ra - tab meel-de mul kau - ni - ma a - ja.

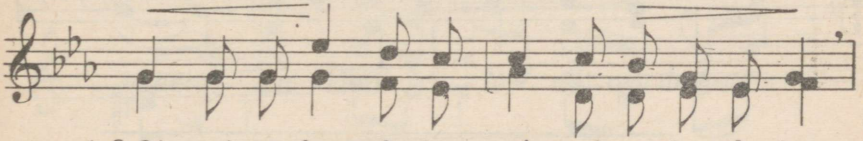

1-3. Oi, mi - nu ko - du - ke, oi, mi - nu ko - du - ke,
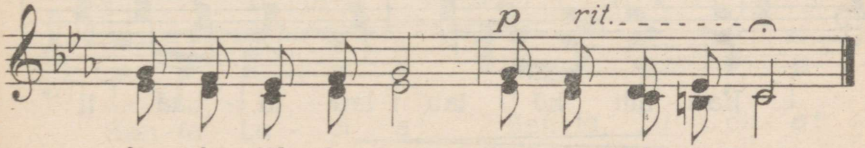
ko - du jäl - le ma, ko - du jäl - le ma!

Kevadelaul

Elavalt.

Rootsi rahvaviis
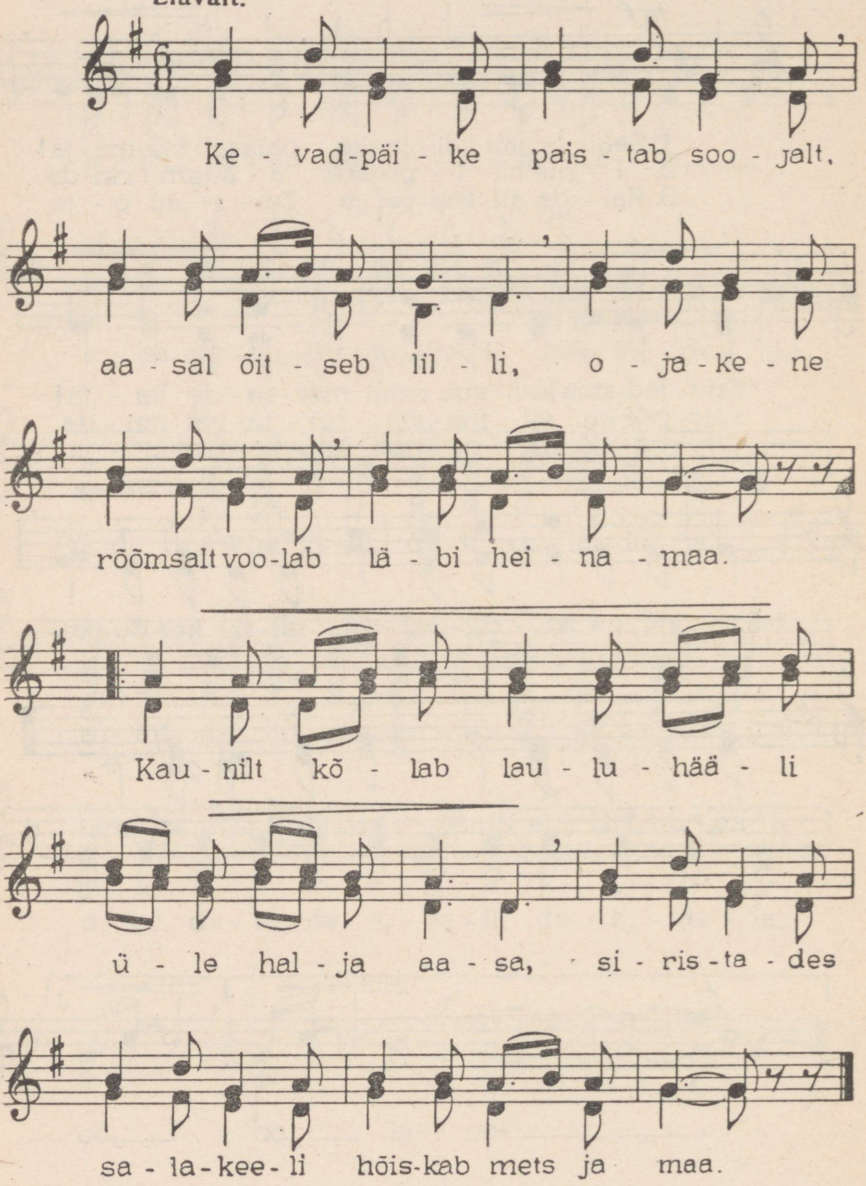
Santa Lucia

Liikuvalt. Napoli viis
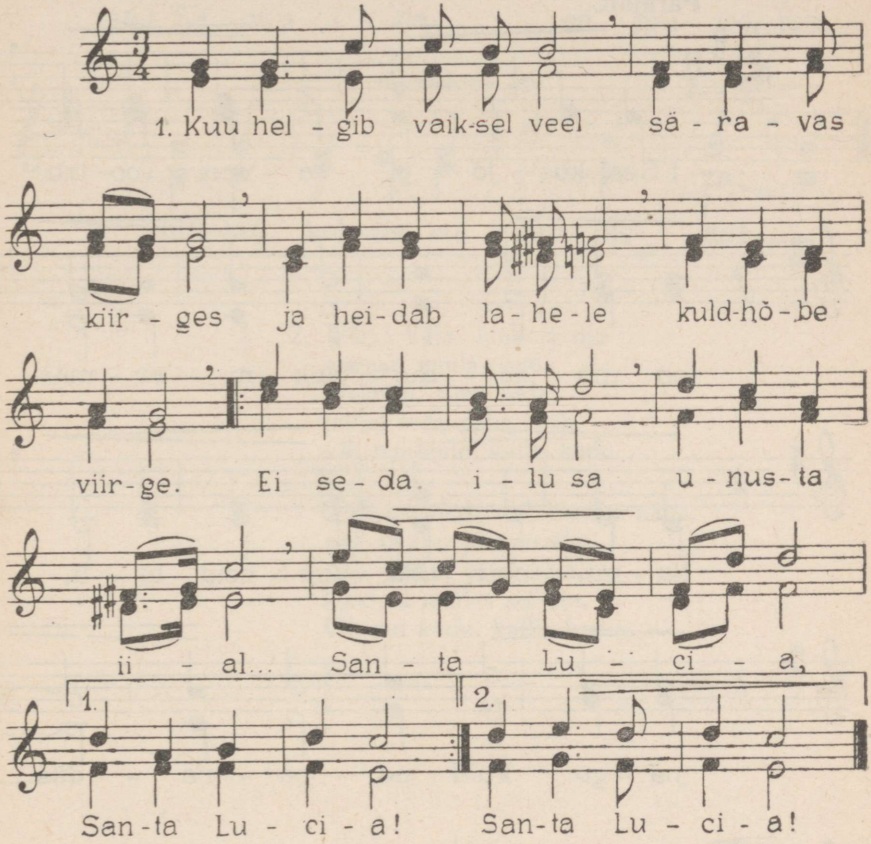
2. Mis oleks Napolist
kaunim maailmas!
Voog helgib tähtedest
öö soojas hõlmas.
Kaugelgi olles sa
ihaldad siia...
Santa Lucia! Santa Lucia!

3. Oo heljuv avarus,
taevas nii kõrge!
Las kõlab laul mu suus,
süda nii kerge!
Ei seda ilu sa
unusta iial...
Santa Lucia! Santa Lucia!

Kodule

Portugali rahvaviis

Parajalt.
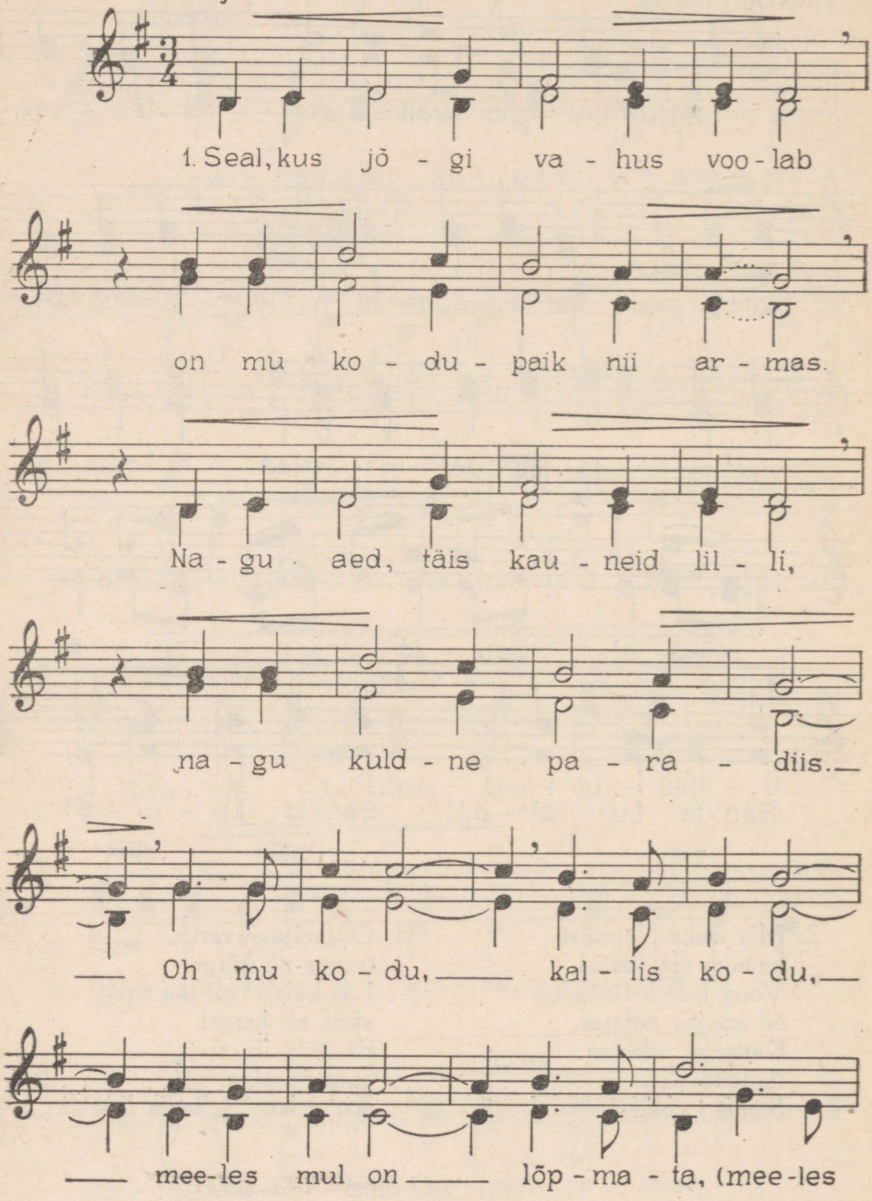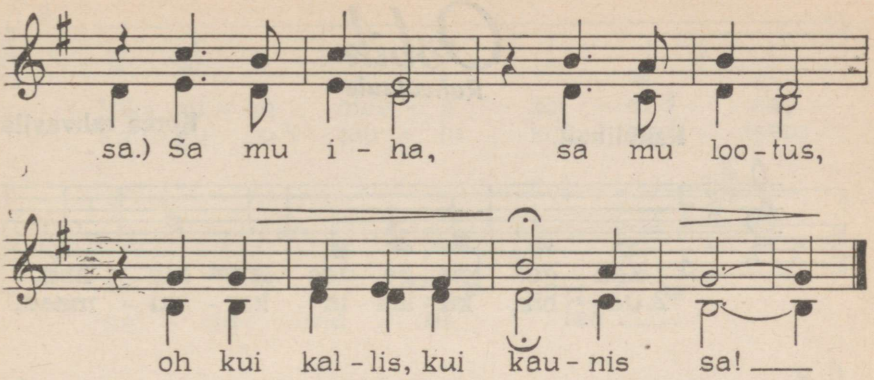
2. Väike küla, kink ja oja
armsad mulle olete.
Isakodu, sünnimaja,
millal teda näha saan.
Oh mu kodu, kallis kodu...

Tahaks sind veel kordki näha,
end su ilus joovastada,
sinu päikse rajal käia,
kord su mullas puhata.
Oh mu kodu, kallis kodu...

Ööbik

Rahvaluule

Rahulikult.

Korea rahvaviis
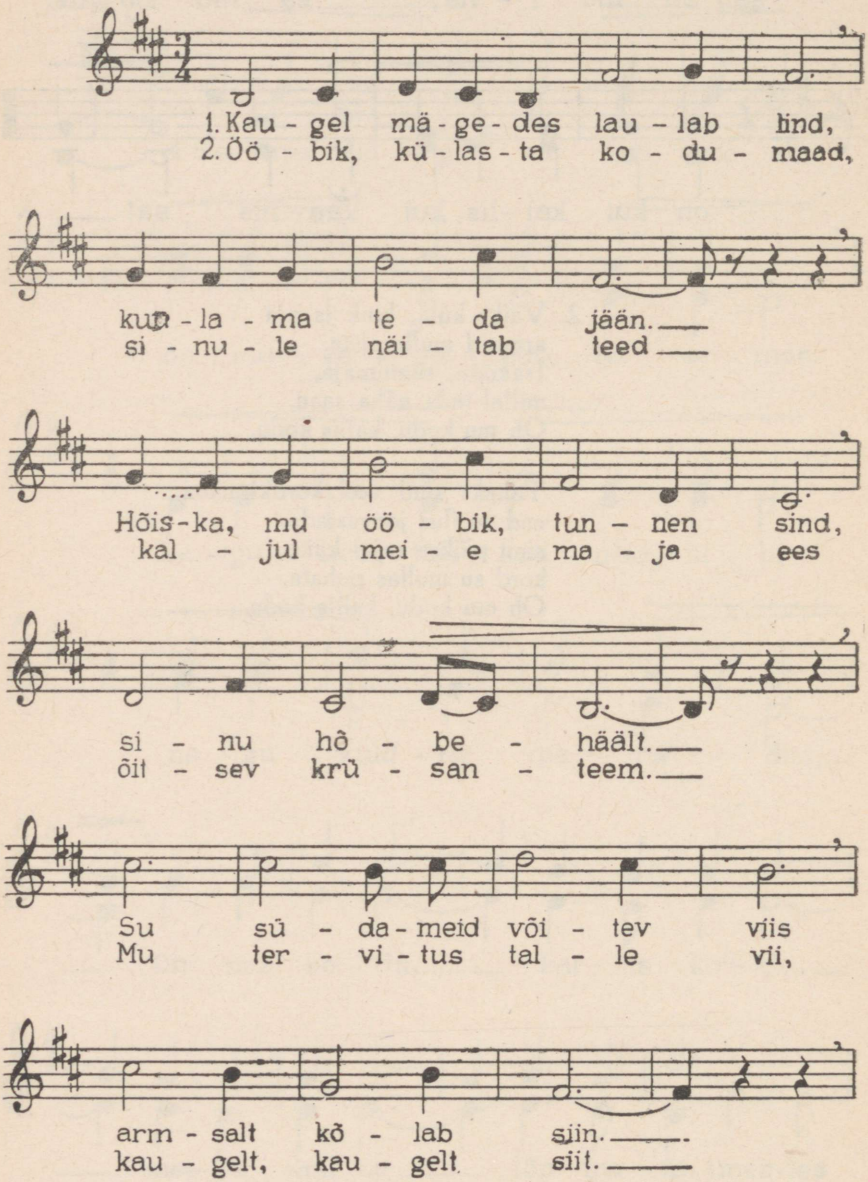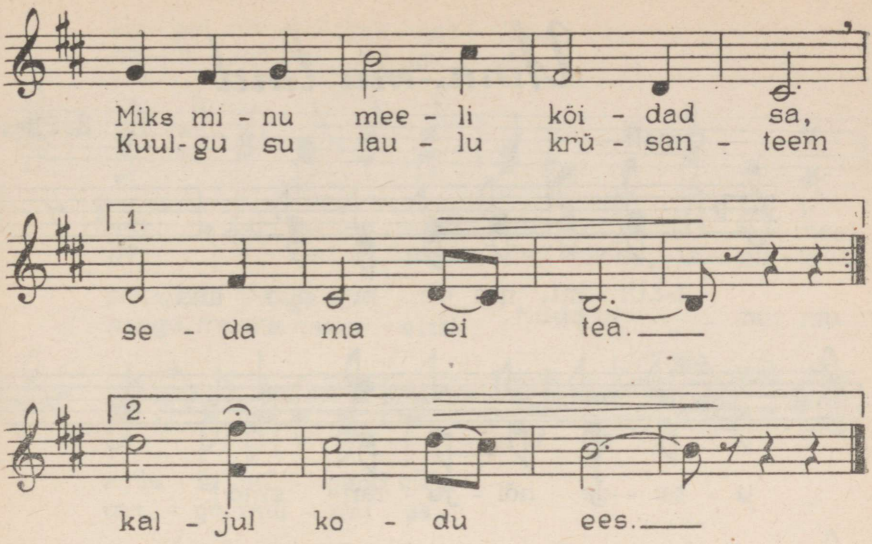
Miks mi - nu mee - li kõi - dad sa,
Kuul-gu su lau - lu krŭ - san - teem
1.
se - da ma ei tea.
2.
kal - jul ko - du ees.

Uinu, mu lind

Õrnalt

B. Flies*
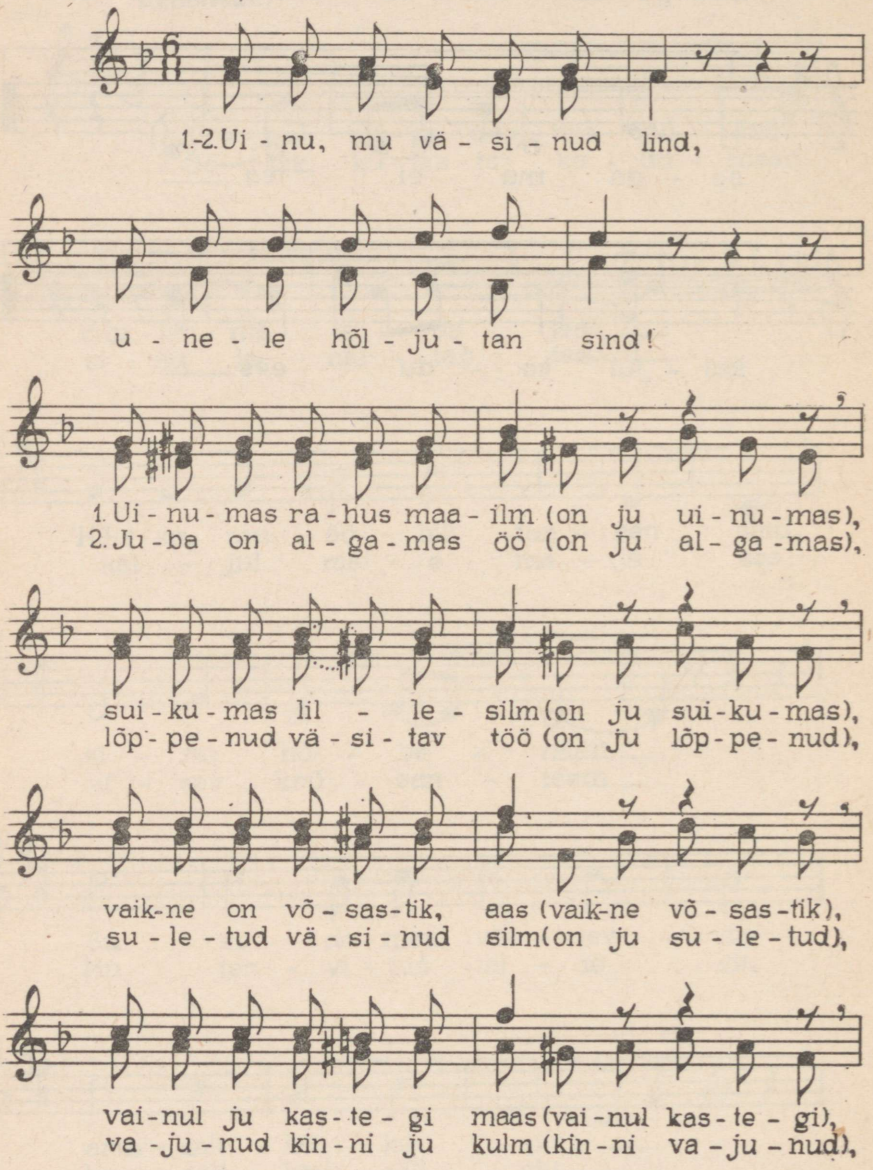
kin - gul on ku - ma - mas kuu,
he - li - seb ui - nu - tav viis,
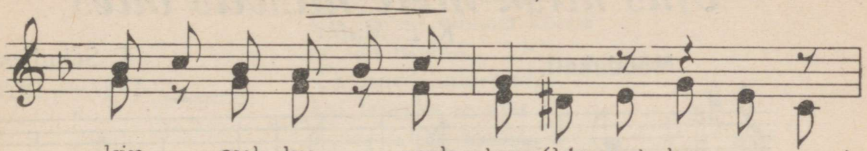
kin - gul ku - mab kuu (kin - gul ku - ma - mas),
he - li - se - mas viis (vaik - ne, ui - nu - tav),

sirt - su - ke sul - ge - nud suu!
ma - ga, mu mai - mu - ke siis! Nüüd ui – nu, mu

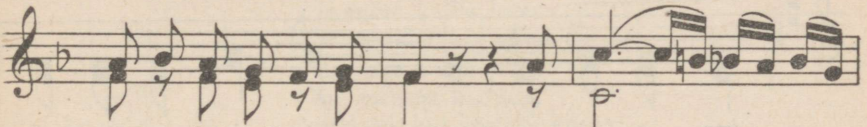

sirts - ki sul - gend suu!
ma - ga, mai - mu ga. Ui - - -

lind, ma val - van ju sind!
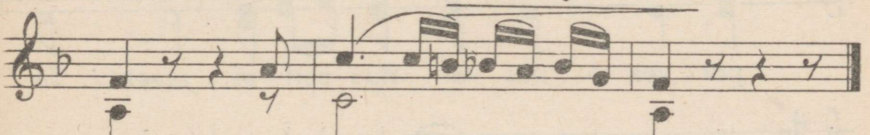
nu, ui - - - nu!

*Selle laulu autoriks peeti kaua aega W. A. Mozart'it.

Üks kask meil kasvas õues

K. E. Malm

Mõõdukalt.

F. Schubert
1797 — 1828
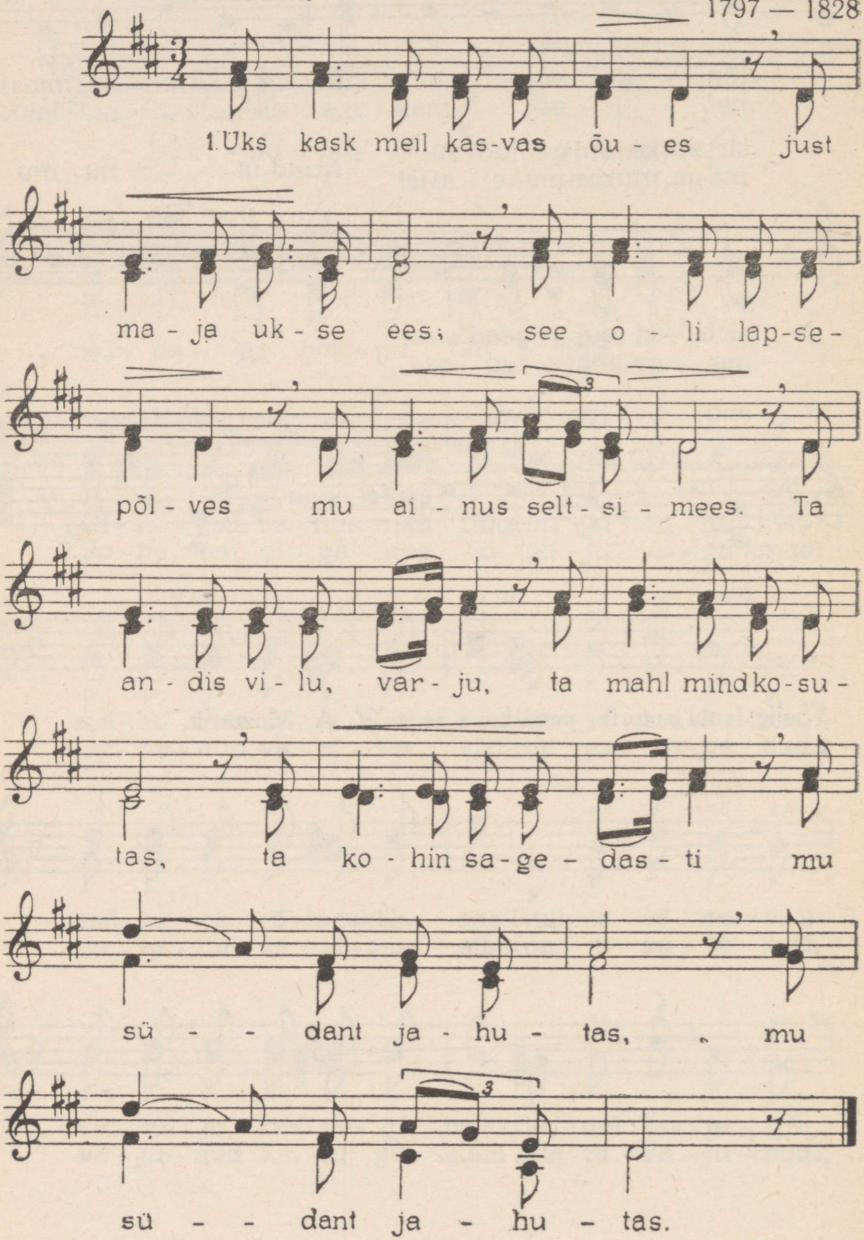
2. Kui suureks sain, siis pidin
ma kodust lahkuma,
siis läksin viimast korda
ta alla istuma.
Ta lehed kahisesid,
kui lausuks salaja:
«Jää, sõber, isamaale,
:,: siit leiad rahu sa!» :,:

3. Nüüd olen kodust kaugel
ja mõnda vaeva näind
ja mõni kallis lootus
on minul tühja läind.
Ei kase kahin taha
mu meelest kaduda,
mul on, kui kostaks kõrvu:
:,: «Siit leiad rahu sa!» :,:

Kevadtervitus

H. Heine

Õrnalt

F. Mendelssohn
1809 — 1847
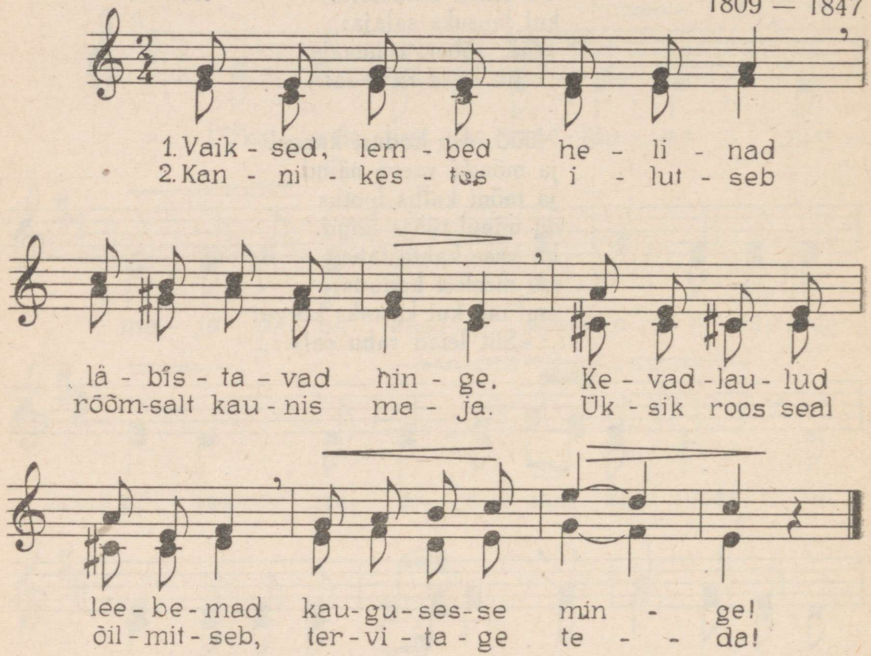
Austus, au sulle, Venemaa!

Lõpukoor ooperist „Ivan Sussanin"

M. Glinka
1804 — 1857

Kiirelt.
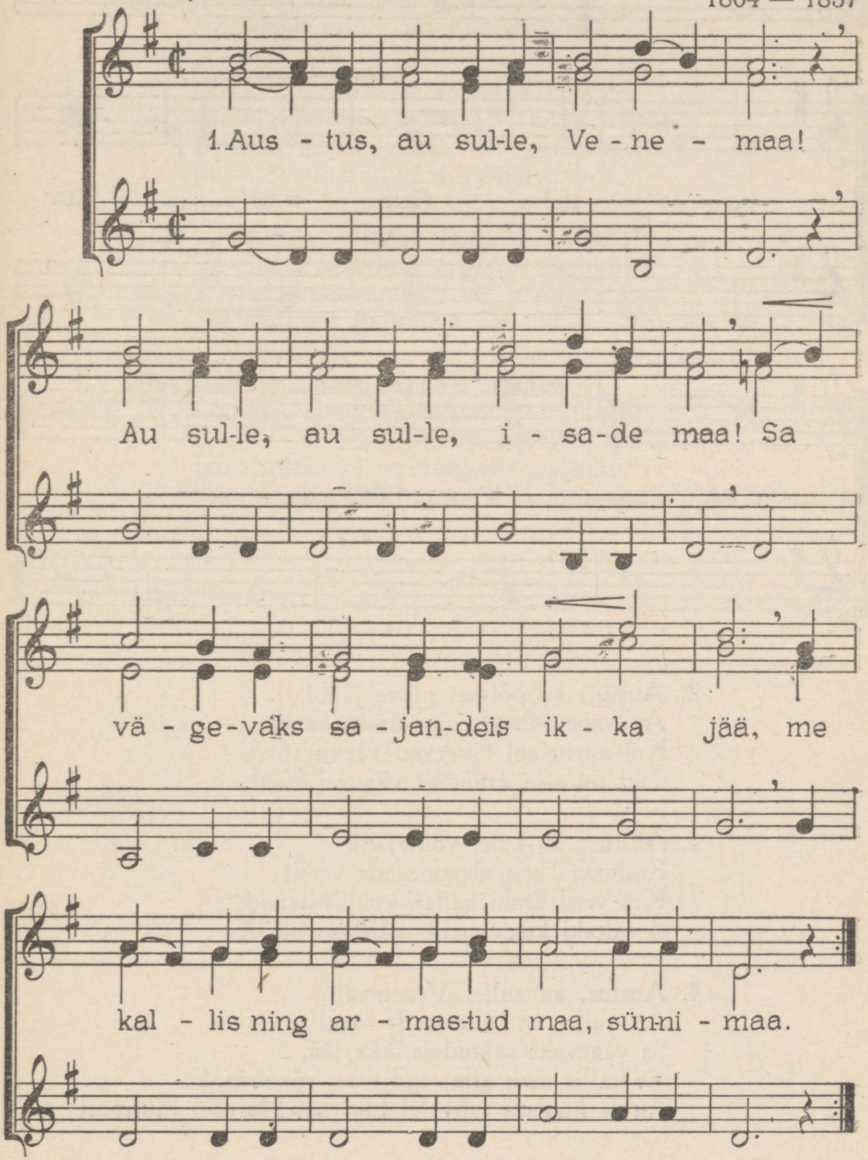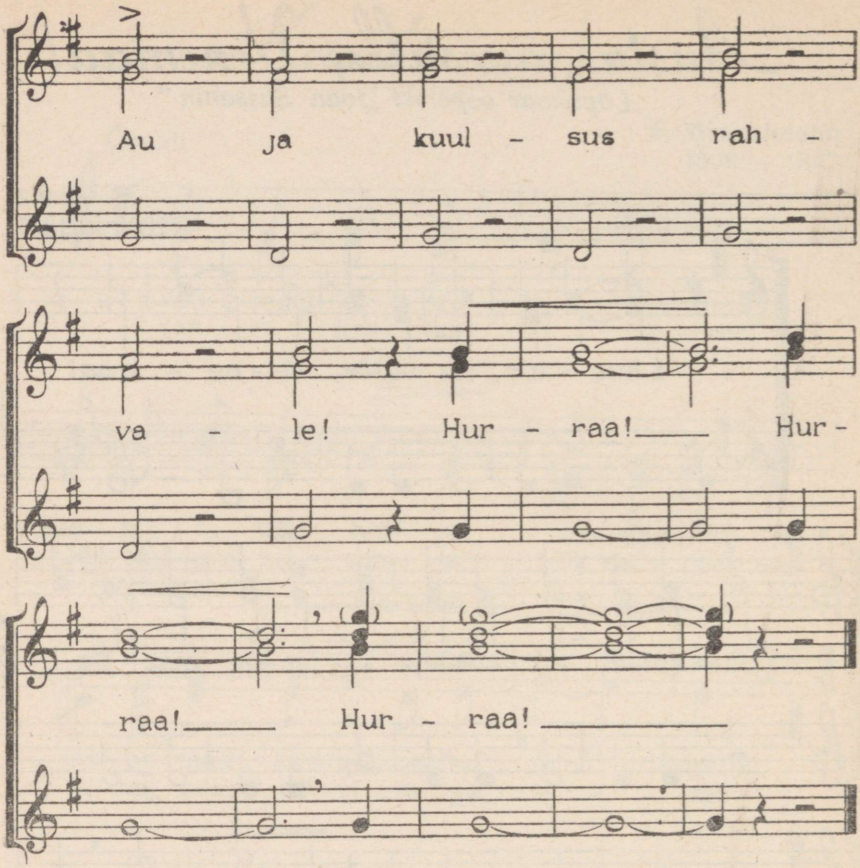
2. Austus, au põlvest põlve jääb!
Au vene rahvale siin osaks saab!
Kui vastu sul tõusevad vaenu väed,
neid purusta armutult vägeval käel!

3. Austus, au teile, võitlejad!
Kodumaa kangelaspoegade väed!
Kes verd kodu kaitseks on valanud,
ei ealeski kustu neist mälestus nüüd!

4. Austus, au sulle, Venemaa!
Au sulle, au sulle isade maa!
Sa vägevaks sajandeis ikka jää,
me kallis ning armastud maa, sünnimaa!
Au ja kuulsus rahvale! Hurraa! Hurraa! Hurraa!

СЛАВЬСЯ

Заключительный хор из оп. «Иван Сусанин».
Муз. М. И. Глинка.

1. Славься, славься ты Русь моя,
Славься, ты русская наша земля,
Да будет вовеки веков сильна,
любимая наша родная страна.

2. Славься, славься из рода в род,
славься великий наш русский народ!
Врагов посягнувших на край родной,
рази беспощадно могучей рукой.

3. Славься, славься родная Москва!
Славься, великой страны голова!
Живи, возвышайся на радость нам,
На счастье народам, на гибель врагам.

4. Слава, слава героям-бойцам
Родины нашей отважным сынам!
Кто кровь за отчизну свою прольет,
Того никогда не забудет народ.
Будь жив, будь здрав, весь наш край! Ура! Ура! Ура!

Lõoke

N. Kukolnik

M. Glinka
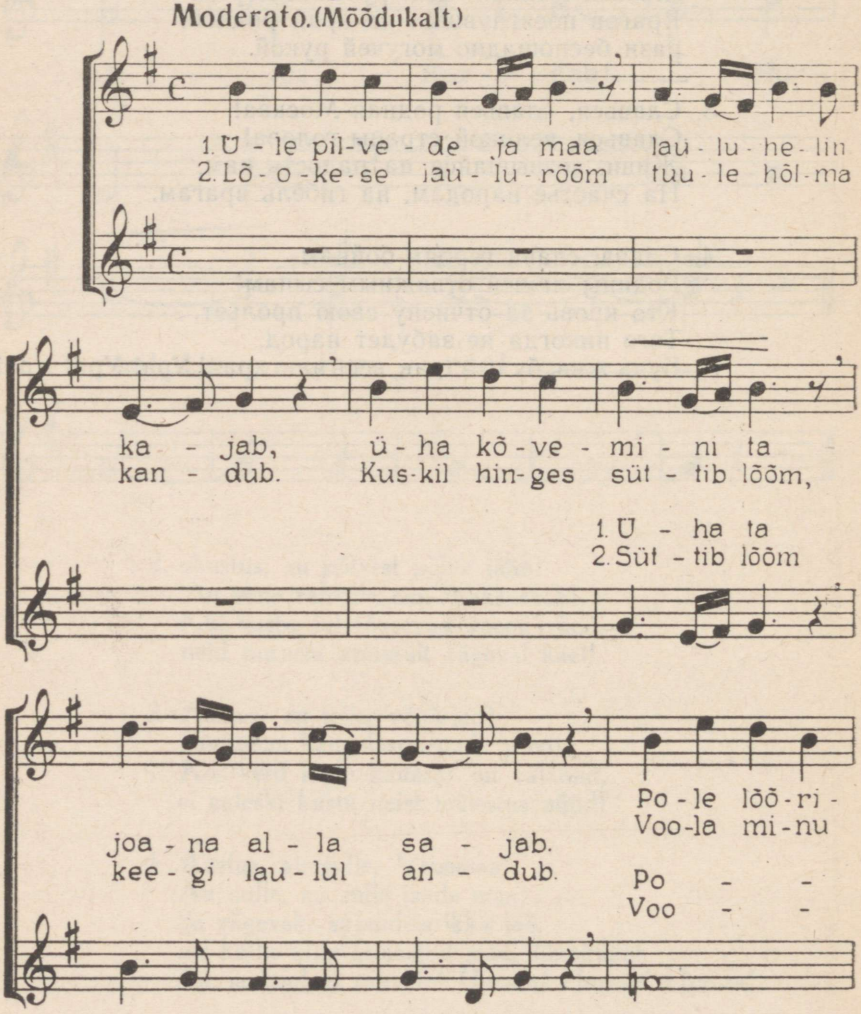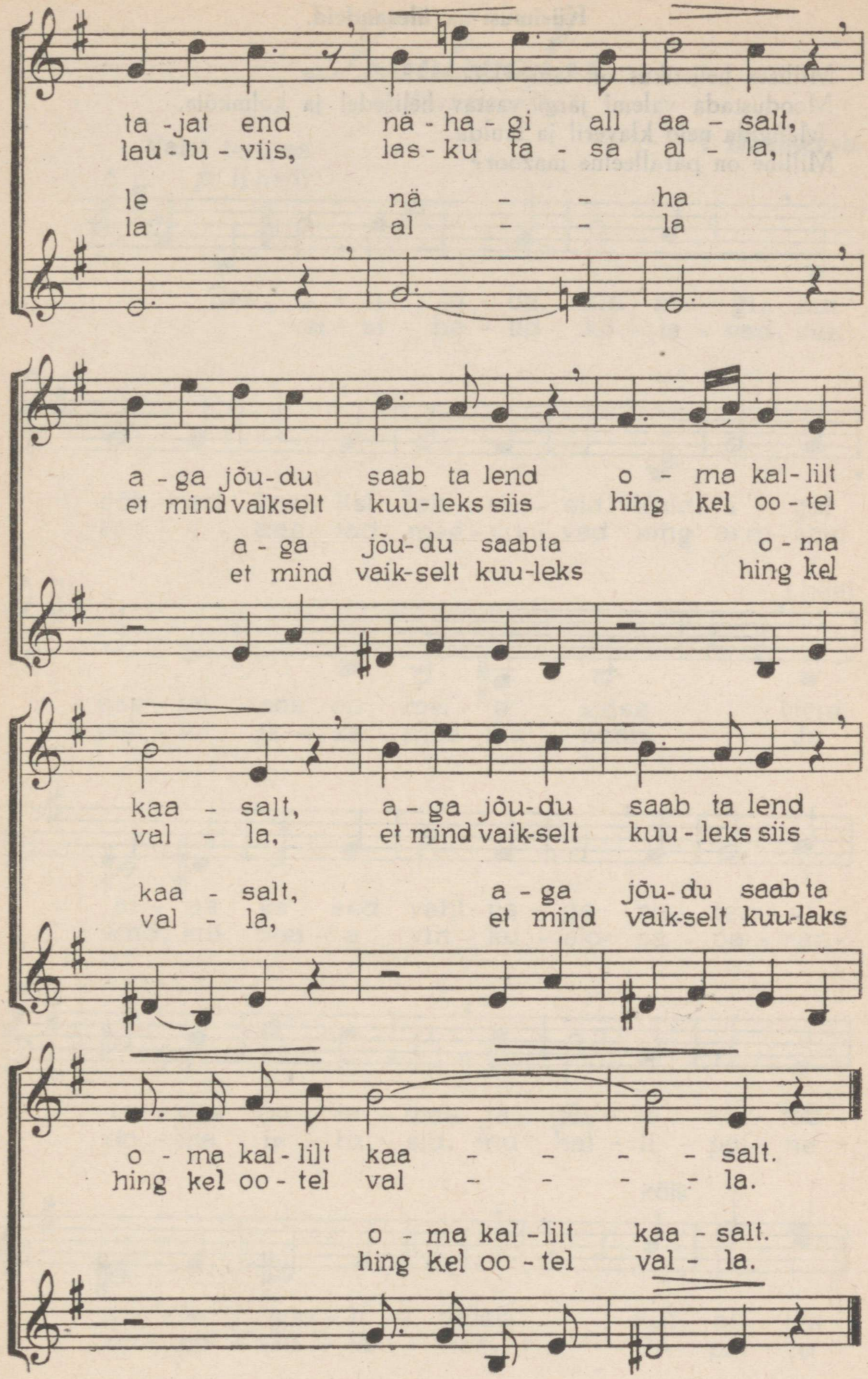
ta - jat end nä - ha - gi all aa - salt,
lau - lu - viis, les - ku ta - sa al - la,
le nä - - ha
la al - - la
a - ga jõu - du saab ta lend o - ma kal - lilt
et mind vaikselt kuu - leks siis hing kel oo - tel
a - ga jõu - du saab ta o - ma
et mind vaik - selt kuu - leks hing kel
kaa - salt, a - ga jõu - du saab ta lend
val - la, et mind vaik - selt kuu - leks siis
kaa - salt, a - ga jõu - du saab ta
val - la, et mind vaik - selt kuu - laks
o - ma kal - lilt kaa - - - - salt.
hing kel oo - tel val - - - - la.
o - ma kal - lilt kaa - salt.
hing kel oo - tel val - la.

Küsimusi ja ülesandeid.

Millises helistikus on laul «Lõoke»?
Moodustada valemi järgi vastav heliredel ja kolmkõla.
Mängida neid klaveril ja laulda.
Milline on paralleelne mažoor?

Koolivalss

M. Matussovski

I. Dunajevski

Valsi tempos.

p II hääl
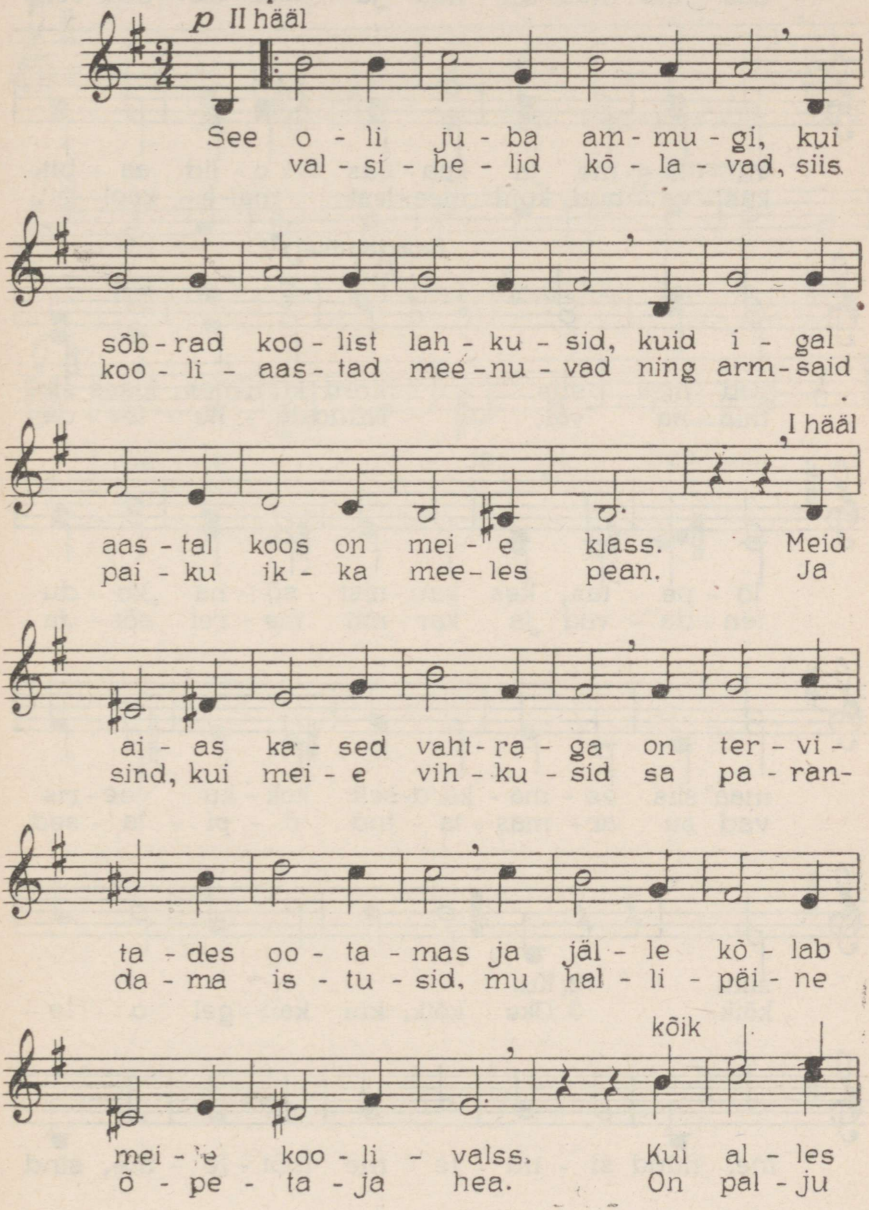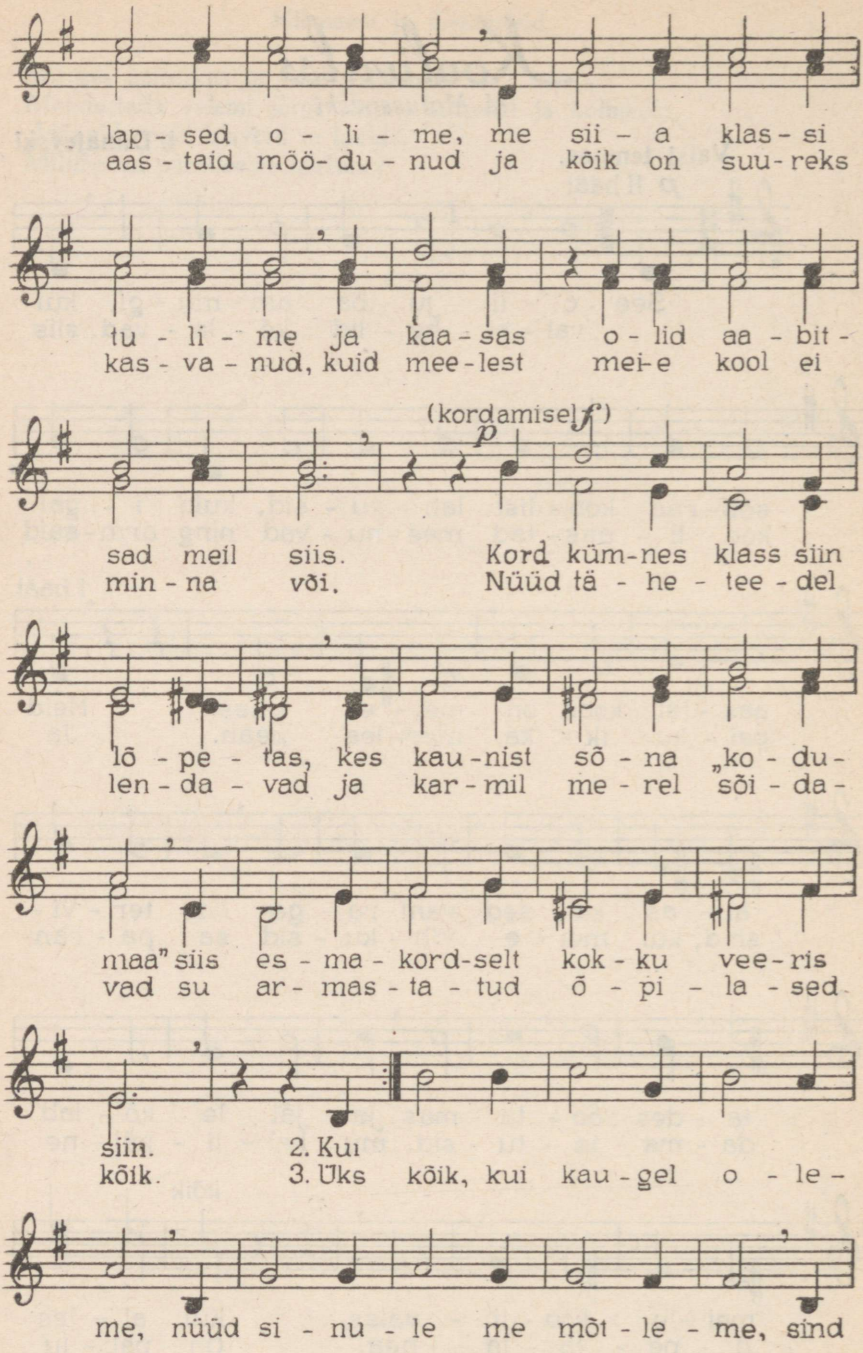
lap - sed o - li - me, me sii - a klas - si
aas - taid möö - du - nud ja kõik on suu - reks
tu - li - me ja kaa - sas o - lid aa - bit -
kas - va - nud, kuid mee - lest mei - e kool ei
(kordamisel f)
p
sad meil siis. Kord küm - nes klass siin
min - na või. Nüüd tä - he - tee - del
lõ - pe - tas, kes kau - nist sõ - na „ko - du -
len - da - vad ja kar - mil me - rel sõi - da -
maa" siis es - ma - kord - selt kok - ku vee - ris
vad su ar - mas - ta - tud õ - pi - la - sed
siin. 2. Kui
kõik. 3. Üks kõik, kui kau - gel o - le -
me, nüüd si - nu - le me mõt - le - me, sind

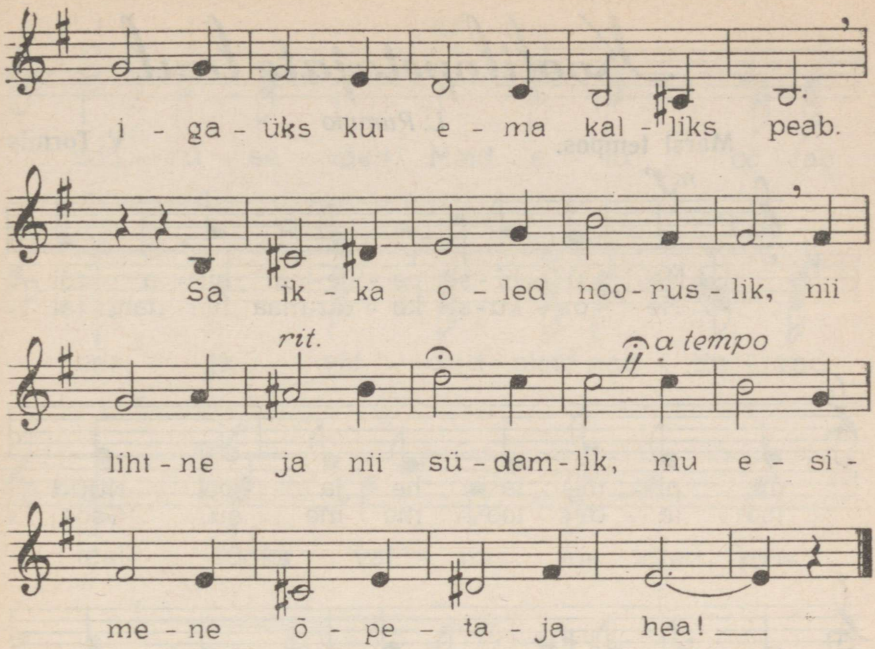
i - ga - üks kui e - ma kal - liks peab.
Sa ik - ka o - led noo - rus - lik, nii
rit.
a tempo
liht - ne ja nii sü - dam - lik, mu e - si -
me - ne õ - pe - ta - ja hea!

Koolilõpetajate laul

L. Rummo

Marsi tempos. V. Tormis

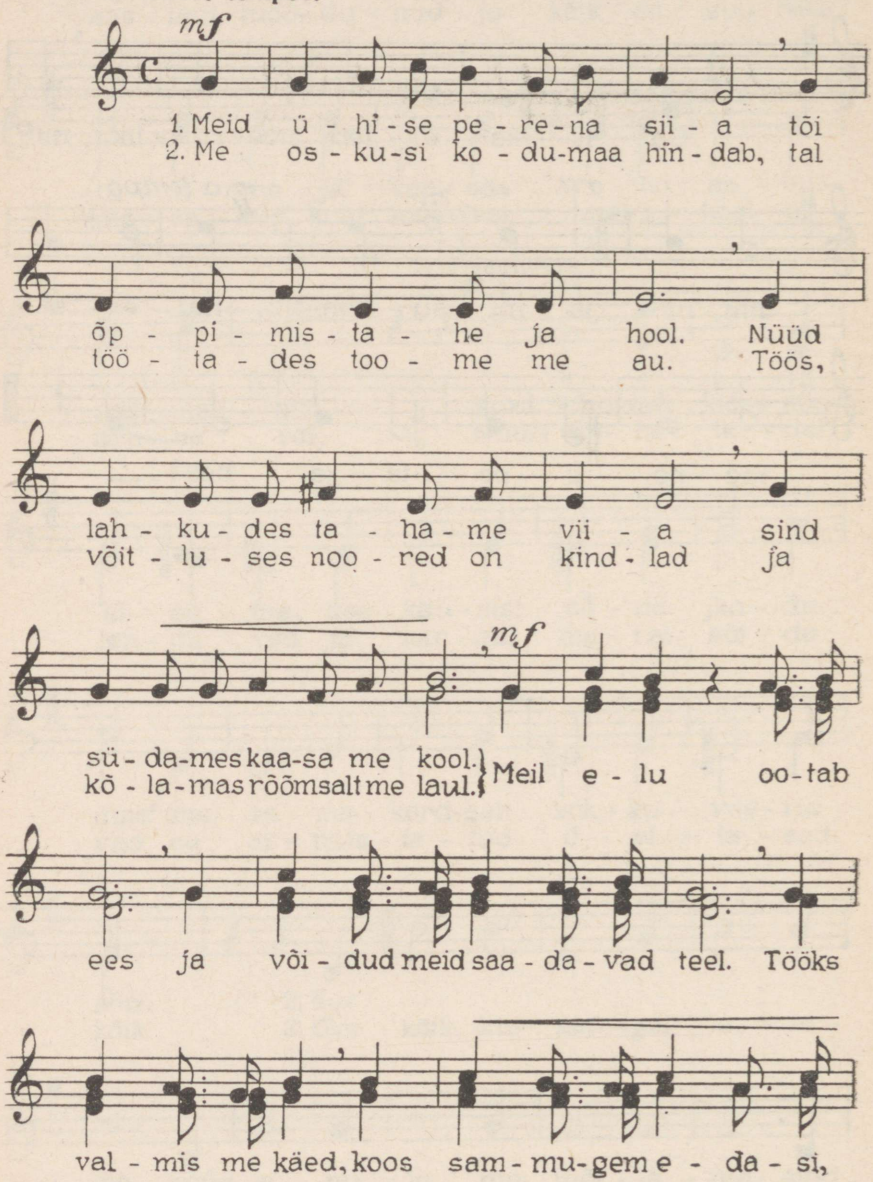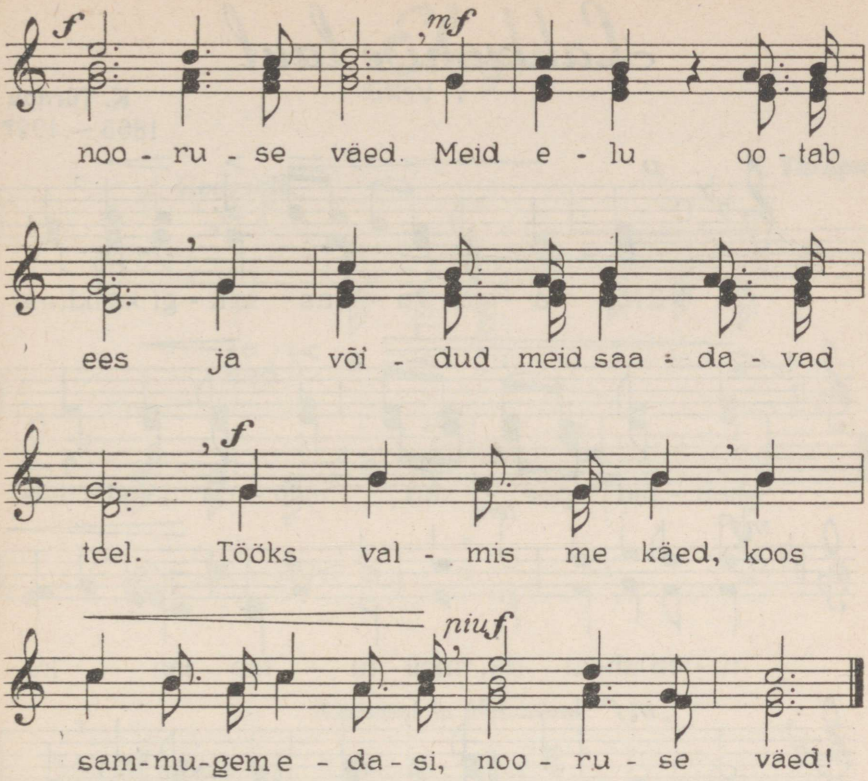

f
mf
noo - ru - se väed. Meid e - lu oo - tab
ees ja või - dud meid saa - da - vad
f
teel. Tööks val - mis me käed, koos
piuf
sam-mu-gem e - da - si, noo - ru - se väed!

Lahkumise laul

T. Vettik

K. Türnpu
1865 — 1927
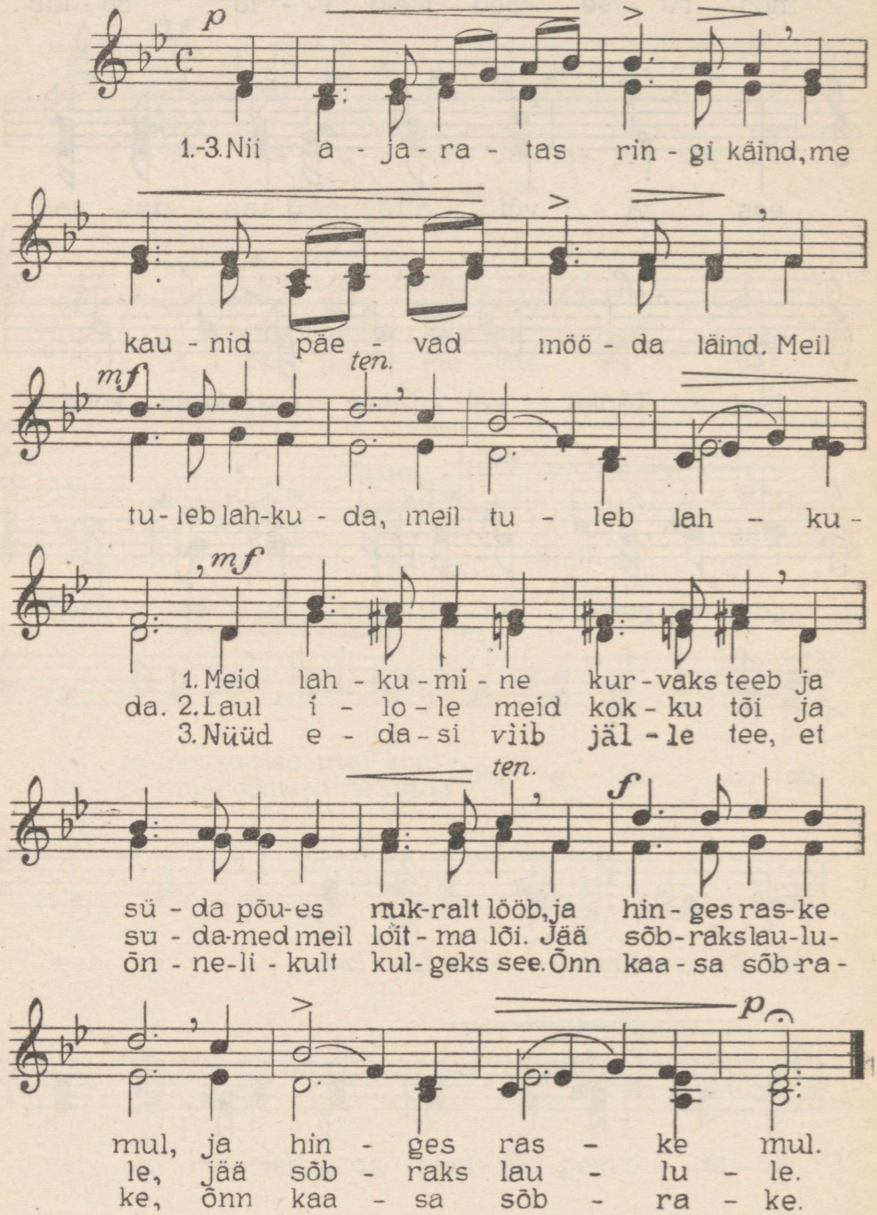
Elagu
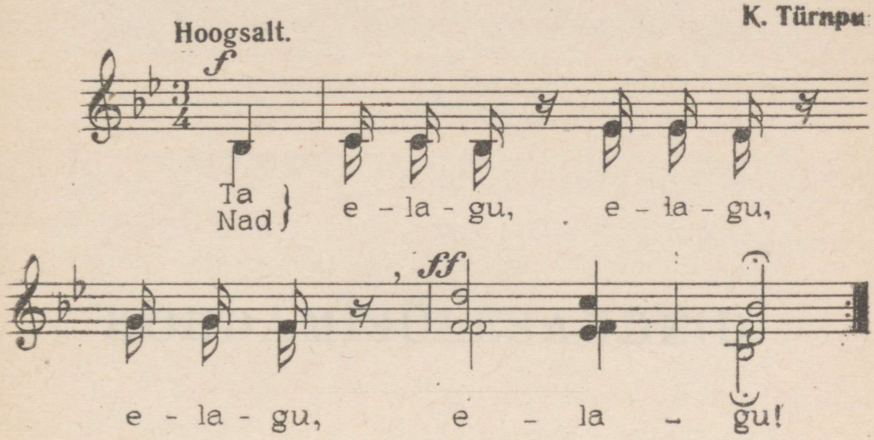
Küsimusi ja ülesandeid.

Millises helistikus on «Lahkumise laul»?
Moodustada valemi järgi vastav heliredel ja kolmkõla.
Mängida neid klaveril ja laulda.
Milline on paralleelne minoor?

KORDAMISÜLESANDEID

Küsimusi ja ülesandeid.

1. Kuulata muusikalisi ettekandeid ja märkida noodivihikusse vastavas järjekorras, mitmelöögilises taktis need on:

   a)

   b)

   c)

2. Märkida noodivihikusse, mitmelöögilises taktis on igaüks alljärgnevaist lauludest:

   a) Ei saa mitte vaiki olla.

   b) Kiigelaul.

   c) Tantsulaul.

3. Kirjutada ära alljärgnev noodirida ja märkida iga noodi ning pausi alla nende kestus löökides:

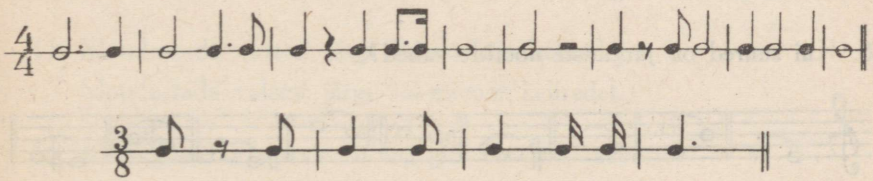

4. Kirjutada ära alljärgnev noodirida ja märkida taktijooned vastavalt 4/4 taktimõõdule.

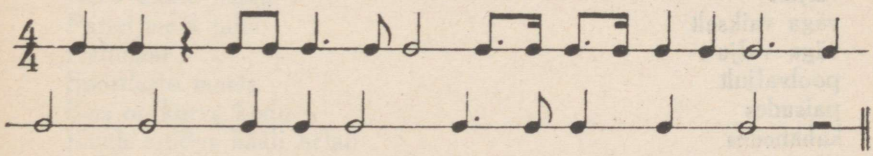

5. Kirjutada ära alljärgnevad noodiread ja märkida vastavas kohas puuduv rütm.

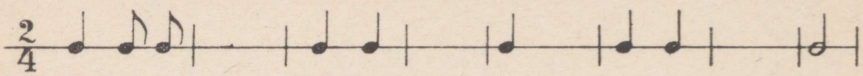

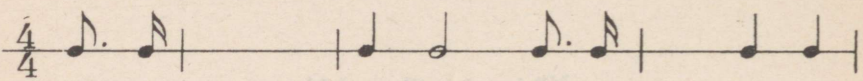

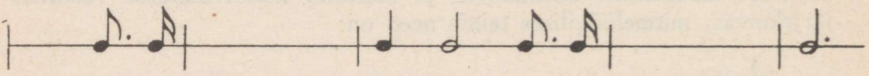

6. Kirjutada noodivihikusse alljärgnev ülesanne ja korraldada see rütmiliselt antud taktimõõdule vastavaks. Laulda noodi järgi.

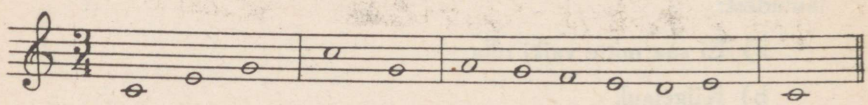

7. Missugune noot asub

fa-st 1/2 tooni võrra kõrgemal?
do-st 1/2 „ „ „
do-st 1 „ „ madalamal?
fa-st 1 „ „ „

8. Kui suured on järgmiste nootide vahed?

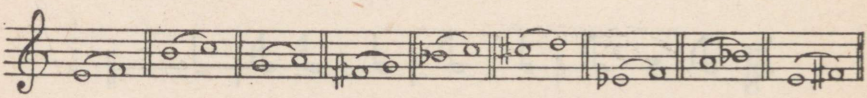

9. Kuidas märgitakse noodis järgmisi dünaamilisi varjundeid:

vaikselt
valjult
väga vaikselt
väga valjult
poolvaljult
paisudes
kahanedes

10. Milliste võõrsõnadega tähistatakse järgmisi temposid:

Parajalt
Kiirelt
Laialt
Elavalt
Pikkamisi
Algtempos

11. Kuidas tähistatakse noodis aeglustamist?

12. Kirjutada ära järgnev noodirida ja märkida iga noodi alla ta nimetus:

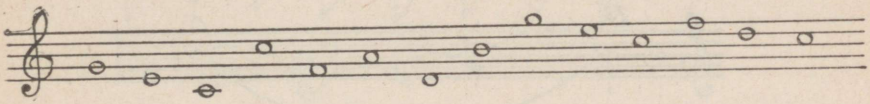

13. Kõrgendada järgmisi noote $^1/_2$ tooni võrra ja märkida nende juurde nimetused:

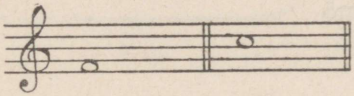

14. Madaldada järgmisi noote $^1/_2$ tooni võrra ja märkida nende juurde nimetused:

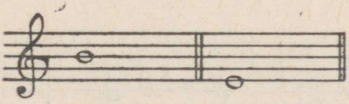

15. Moodustada valemi järgi Re-mažoor heliredel.
Moodustada valemi järgi sol-minoor heliredel.

16. Missugused alteratsiooni märgid on Sol-mažooris?
Missugused alteratsiooni märgid on re-minooris?

17. Kindlaks määrata noodi järgi alljärgnevate laulude helistik:

NSV Liidu hümn
Partei meid juhib
Rahulaul
Sportlaste marss
Kus on kurva kodu
Kuule kuidas hääli helab

HINGAMIS-, HÄÄLE- JA HÄÄLDAMISHARJUTUSI.

Laulda huulte aktiivse, ilmeka rakendamisega.
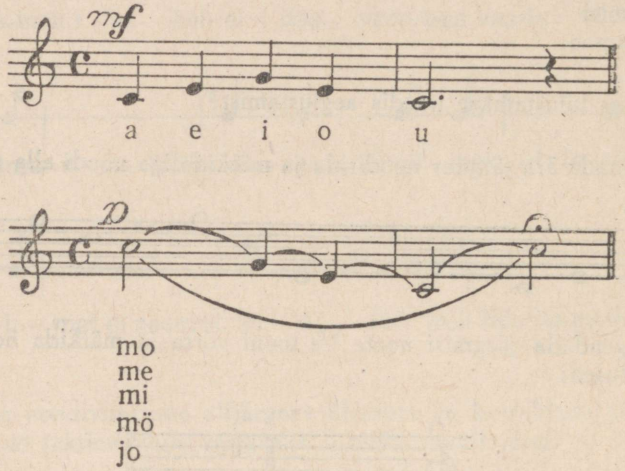
Laulda kergelt, lühitoonides

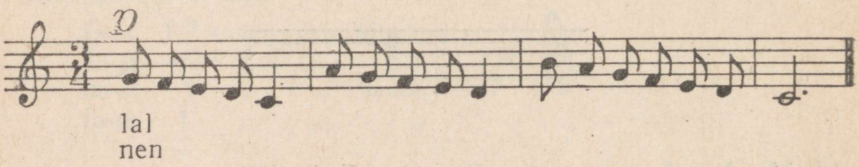

Laulda pehme tooniga

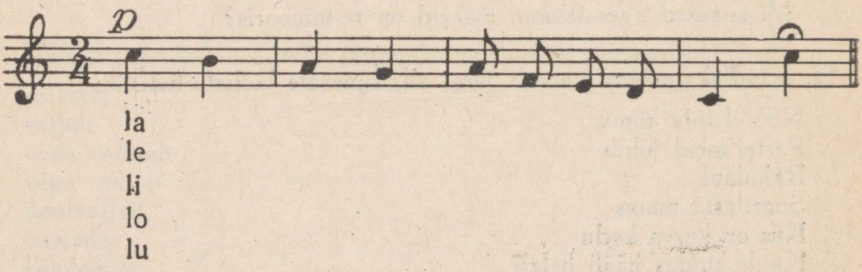

Laulda kergelt, lühitoonides

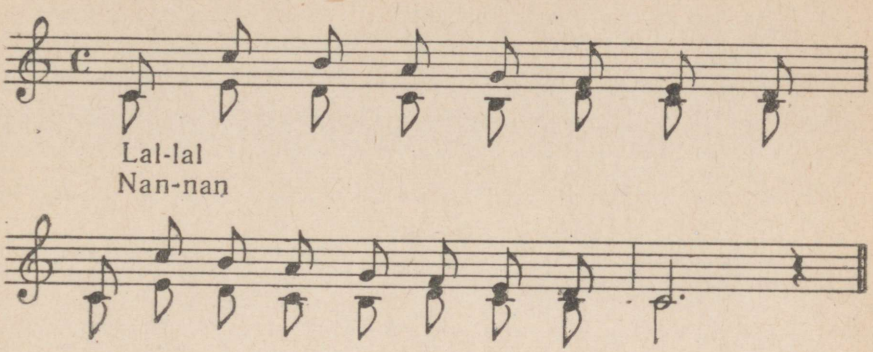

Laulda pehmelt, sujuvalt

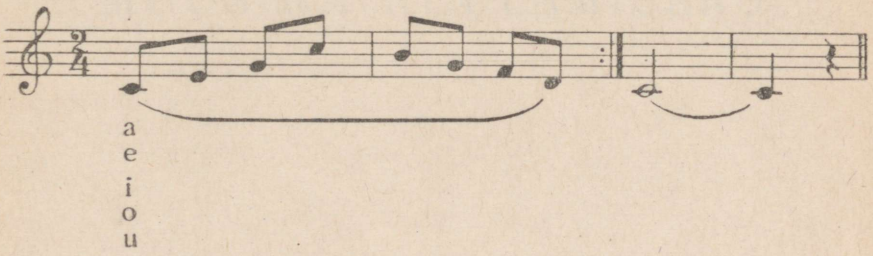

Laulda sujuva kooskõlalisusega

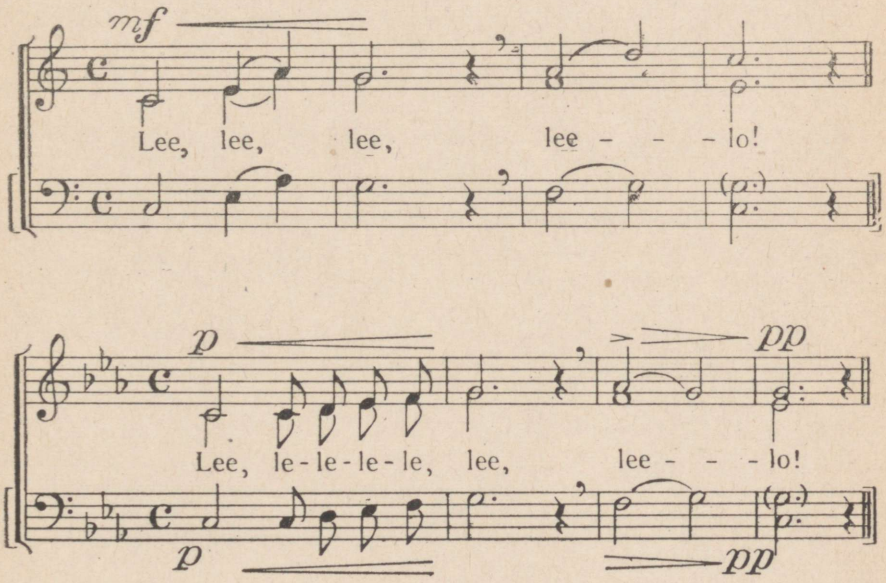

MUUSIKA KUULAMISEKS

MENUETT

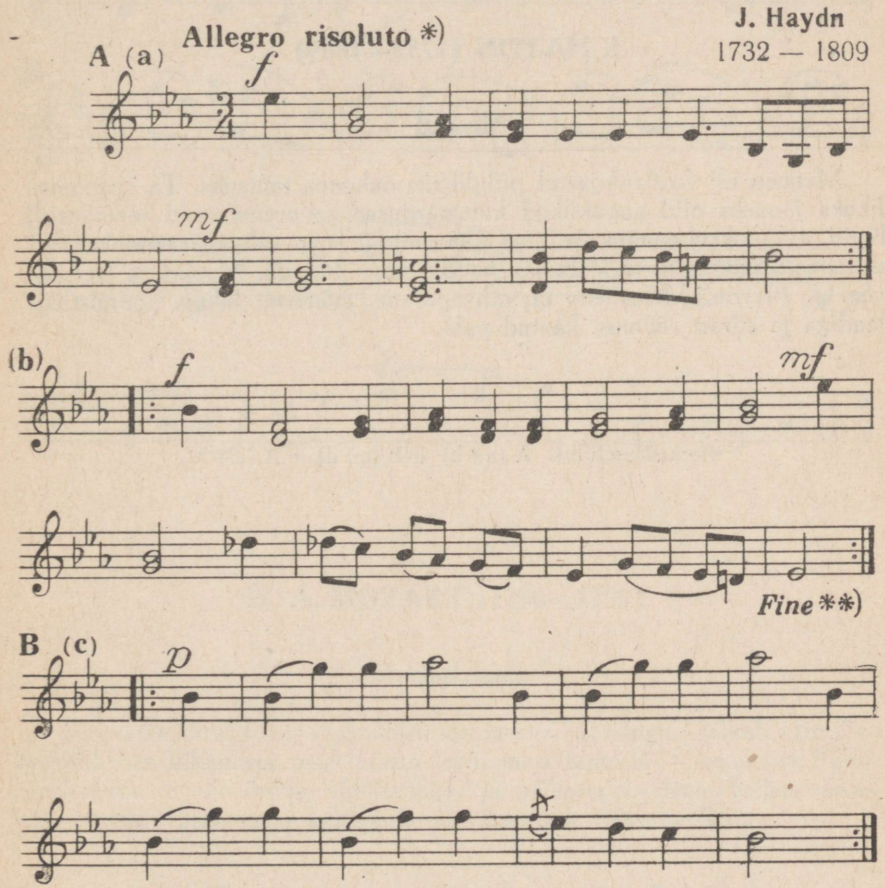

*) Allegro-risoluto — otsustavalt kiiresti
**) Fine — lõpp
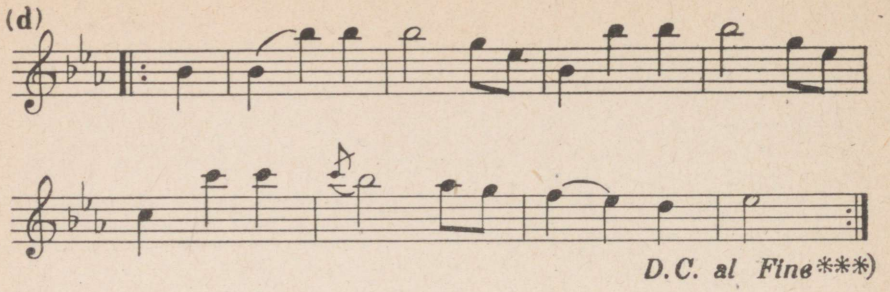
J. HAYDN (1732—1809)

Menuett

Menuett oli feodaalajastul pidulikuks õukonna tantsuks. Ta iseloomulikuks jooneks olid aupaklikud kummardused ja peenutsevad reveransid. Kuid aja jooksul muutus see tants ikka enam ja enam rahvapärasemaks, eriti niisuguste suurmeistrite loomingu kaudu, nagu Haydn, Mozart ja Beethoven. J. Haydn'i «Menuett» on rahvapärane, mõnusalt liikuv, optimistliku laadiga ja siirast rõõmust kantud pala.

Pala ülesehitus: A (a+b) + B (c+d) + A (a+b)

***) Da Capo al Fine — algusest kuni lõpuni

KANAARIALINĎ

(temaatika)

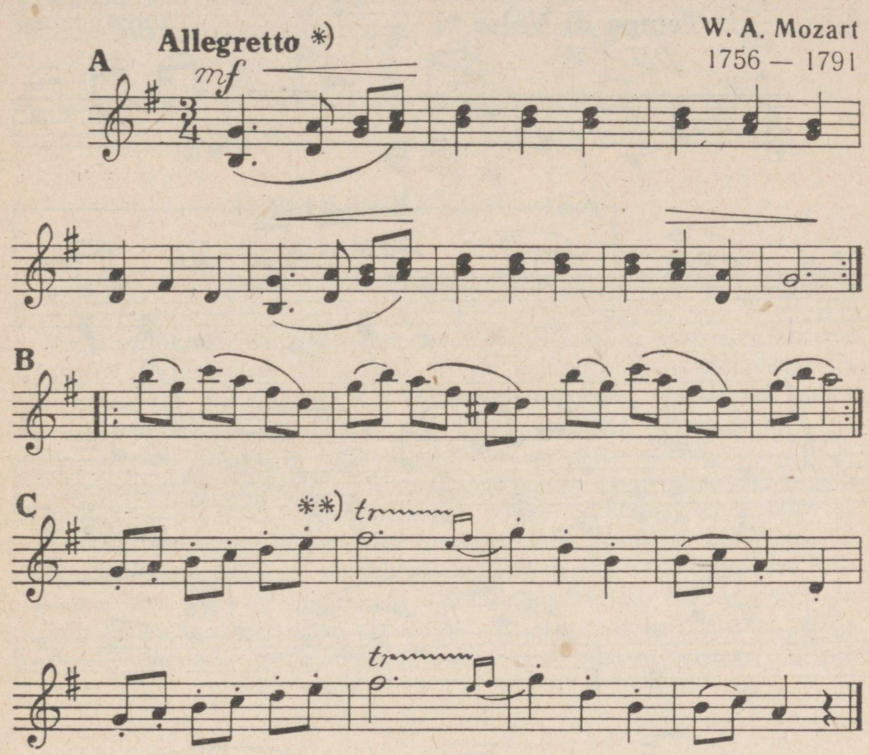

W. A. MOZART (1756—1791)

«Kanaarialind»

See väike karakterpala geniaalse suurmeistri loomingust lähtub rütmilis-meloodilises liikumises oma ajastu levinumast tantsust — menuetist. Põhimeeleoluks on siin õrnus, südamlikkus ja päikesepaistelisus. Sellele vastavalt on pala mažoorses helilaadis ja rütmiliselt reipailmeline.

Pala ülesehitus: A + B + A + C + A + B + A

*) Allegretto — kaunis kiiresti

**) tr ⌒ — triller; kirjutatud tooni kiire vaheldumine naabertooniga.

VALSS

F. Schubert
1797 — 1828

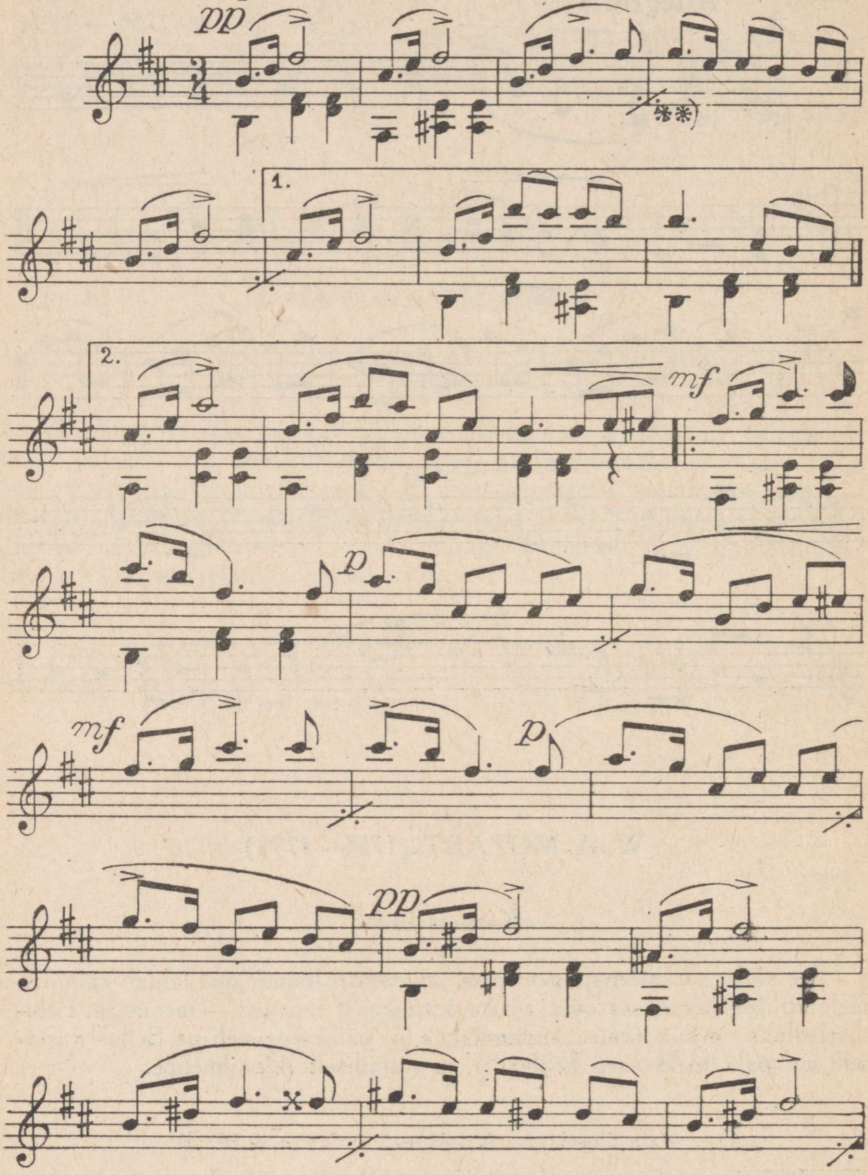

*) Tempo di valse — valsi tempo
**) — tähendab, et partiis korduvad kaks eelnevat kõrvutiolevat takti.
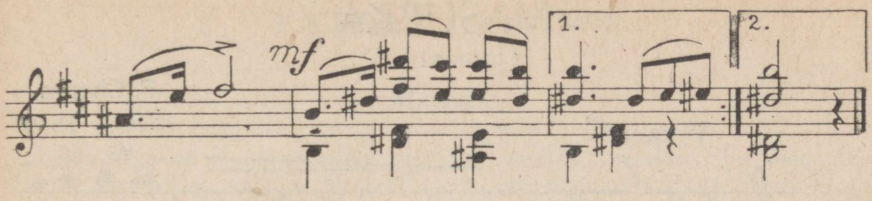
F. SCHUBERT (1797—1828)

Valss

Valss on üks levinumaid tantse. Selle algallikaks on austria rahvatants «Ländler». Palju valsse on loonud austria helilooja Franz Schubert. Ta valsid, erinevalt hilisema aja (J. Strauss'i) valssidest, kujutavad endast väikeseid klaveripalakesi (kahe- või kolmejärgulisi). Neile kõigile on omane rahvalik lihtsus ja siirus ning haruldane meloodilisus.

Siin toodud F. Schubert'i «Valss» si-minooris omab igatsevalt nukrat põhimeeleolu. Ilmekalt laulev meloodia, nõtke liikumine, terav rütm ja tagasihoidlik, pehmetooniline kõla annavad talle õhuliselt õrna, nukralt unistava iseloomu. Sügavat tundelisust kriipsutab alla ka ta minoorne helilaad, mis aga lõpu eel ootamatult asendub mažooriga. Selline ootamatu mažoori ilmumine mõjub väga värskelt ja värvikalt ning loob justkui heleda päikesekiire ilmumise mulje, mis sügavalt haarab oma soojusega.

MASURKA

(temaatika)

F. Chopin
1810 — 1849

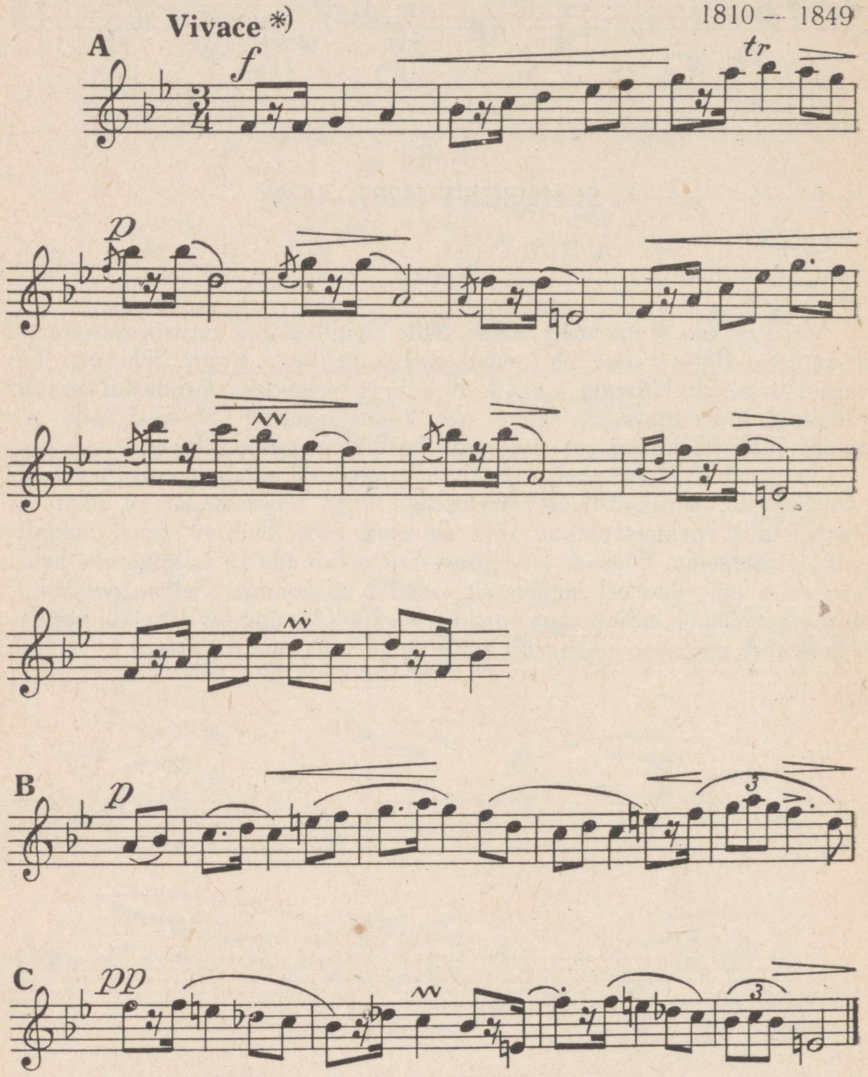

*) Vivace — elavalt

F. CHOPIN (1810—1849)

Masurka

Masurka on elavatempoline poola rahvatants 3/4 taktis. Ta iseloomulikuks jooneks on tujukus ja terav rütm, mis oma iselaadsete aktsentidega takti rõhutuil osadel tantsule väga temperamentse ilme annavad.

Täiuslikku käsitlust on masurka leidnud poola helilooja F. Chopini loomingus. Ta rohkearvulised masurkad, nagu siingi esitatud pala, on oma muusikalise ilu ja elulisusega toredaiks poeetilisteks piltideks rahva elust.

Pala ülesehitus: A + B + A + C + A

POLKA

(temaatika)

P. Tšaikovski
1840 — 1893
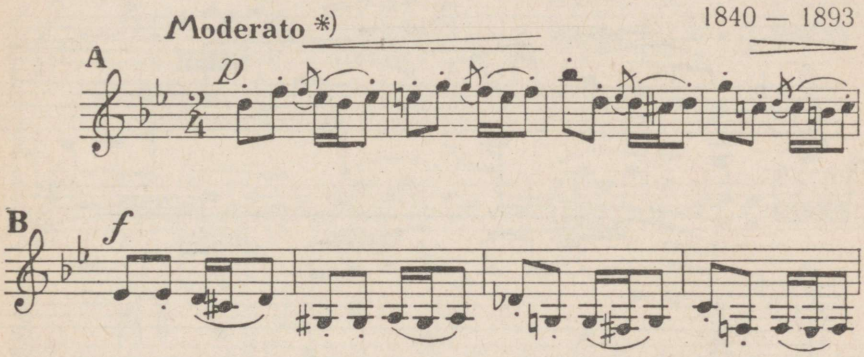
P. TŠAIKOVSKI (1840—1893)

Polka

See on üks populaarsemaid klaveripalasid kuulsa helilooja «Lastealbumist». Tants on kujundatud kolmejärgulisena. Ta rütmiline kergus ja nõtked meloodilised hüpped annavad sellele muusikale kelmikalt-naljatleva iseloomu. Koomiliselt kõlab keskosa, milles meloodia kandub madaltoonidesse ja seega võtab justkui kohmakama ilme. Kuid keskosa lõpus kõla järk-järgult selgineb ja siirdub taas algteemale kõrgtoonides.

Pala ülesehitus: A + B + A

*) Moderato — parajalt, mõõdukalt

KURB LAULUKE

V. Kalinnikov
1866 — 1900

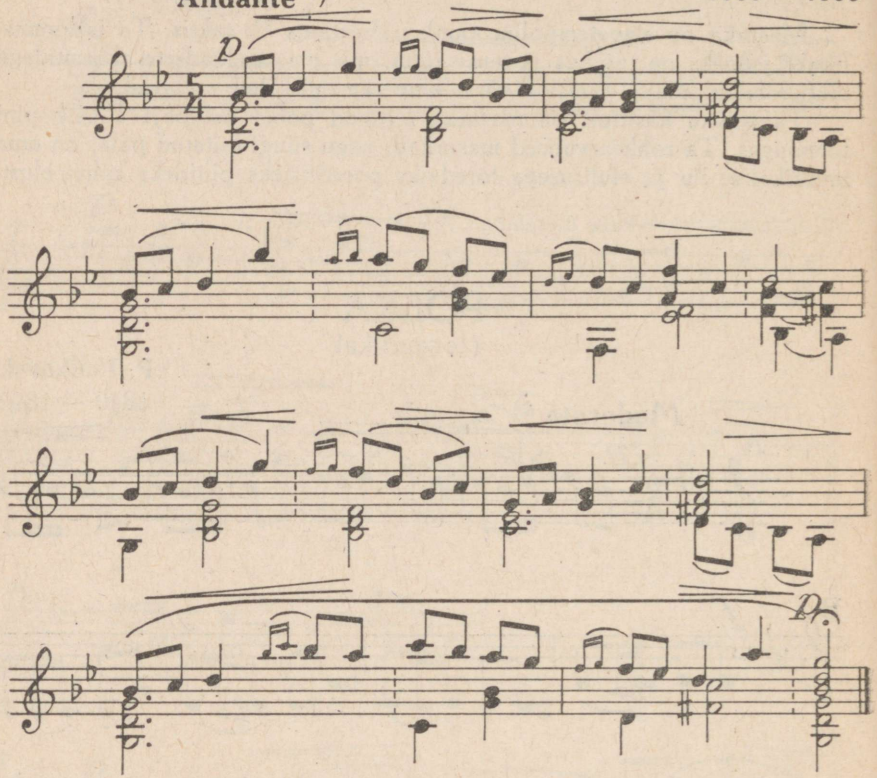

V. KALINNIKOV (1866—1900)

Kurb lauluke

Selle lühipala meloodia, mille on loonud andekas vene helilooja V. Kalinnikov, liigub ladusalt, rahulikult ja on väga väljendusrikas. Kuulates seda me tunneme, et just selle nukralt-rahulik, õrnailmeline, tasane meloodia kutsub meis esile mõtiskluse meeleolu.

*) Andante — väljapeetult, parajalt pikkamisi käies.

LINNUKE

(algkatkend)

E. Grieg
1843 — 1907

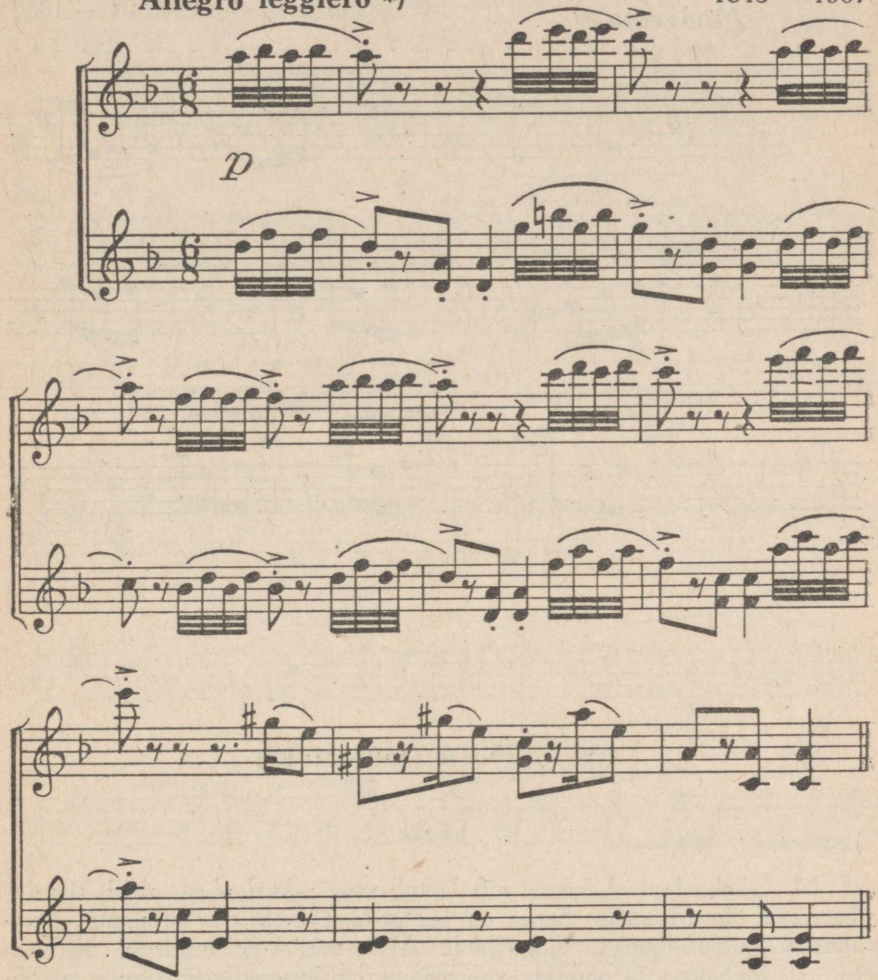

EDVARD GRIEG (1843—1907)

Linnuke

Norra helilooja Edvard Grieg'i klaveripalas «Linnuke» on kujutatud üksildast nukrutsevat siristajat. Paiguti kuuldub selles midagi muinasjutulist, fantastilist, nagu see on üldse omane E. Grieg'i loomingule.

*) Allegro leggiero — kiirelt, kergelt

LÕOKE

(eelmäng)

M. Glinka
1804 — 1857
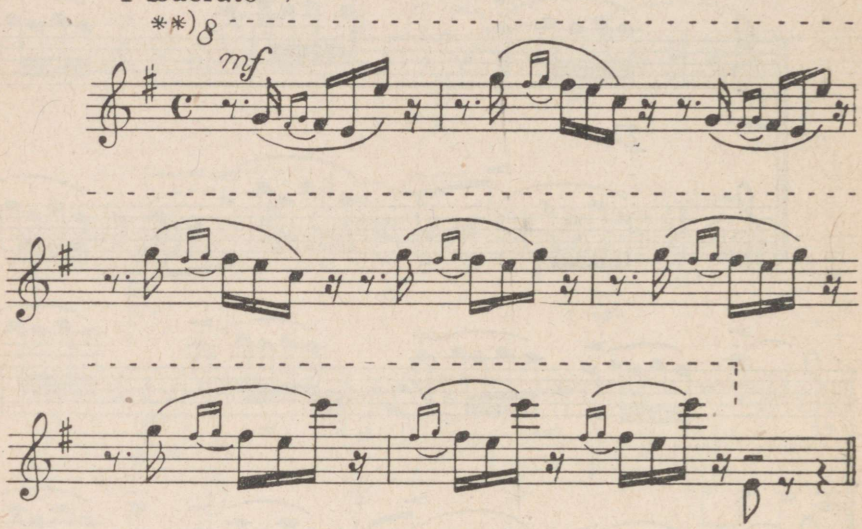
M. GLINKA (1804—1857)

Lõoke

M. Glinka laul «Lõoke», mis lähtub vene rahvalaulust, algab sissejuhatusega klaveripartiis. Selles on helilooja poeetiliselt kujutanud õrnailmelist lõo lõõritamist. Kogu laulu läbib mõtisklev meeleolu, mis lähtub sissejuhatuse ja salmide vahemängu lõõritusmotiivist. Laulu meloodias avaldub haruldast tundesiirust ja puhtust.

*) Moderato — parajalt, mõõdukalt
**) 8 va — mängida oktaavi võrra kõrgemalt

PIONEERIDE MARSS

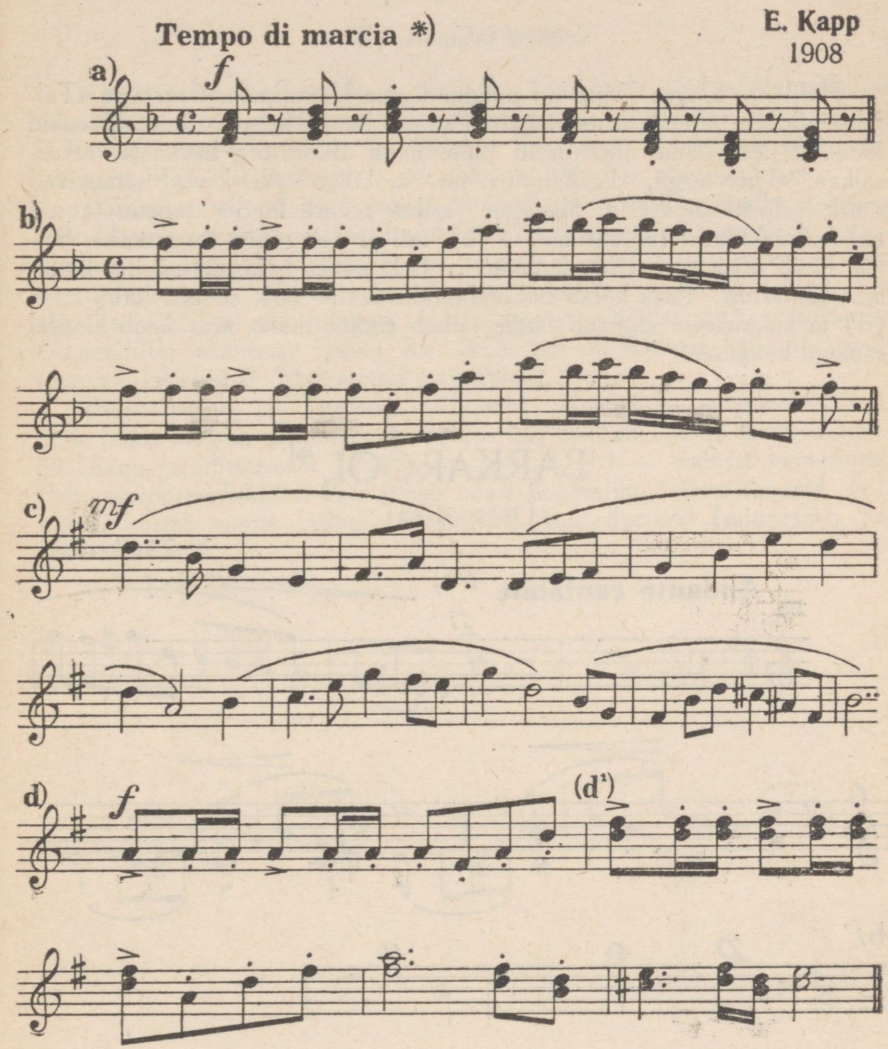

*) Tempo di marcia — marsi tempos

EUGEN KAPP (1908)

Pioneeride marss

Tsüklist «Tallinna pildid»

Helilooja Eugen Kapp on püüdnud oma klaveripalade sarjaga «Tallinna pildid» väljendada mõningaid Tallinna linnale kõige iseloomulikumaid jooni. Selles leiame niisuguseid palu, nagu «Kadriorg kevadel», «Russalka», «Uus turg», «Laulupidu» jne. ja kõige selle keskel sammuvad südilt vahvad pioneerid. Kuuleme justkui noorte kindla sammu taustal (a) heledakõlalist fanfaarimotiivi (b), mis areneb rõõmsaks marsiks. Sellele liitub uljas pioneeride laulumotiiv (c), milles kajastub piiritut kodumaa armastust. Taas kõlab tuttav fanfaarimotiiv (b), sellega liitub teine (d) ja kokkukutse signaali järele jätkub endine marss ning kaob kindlal sammul kaugusse.

BARKAROOL *)

(temaatika)

P. Tšaikovski

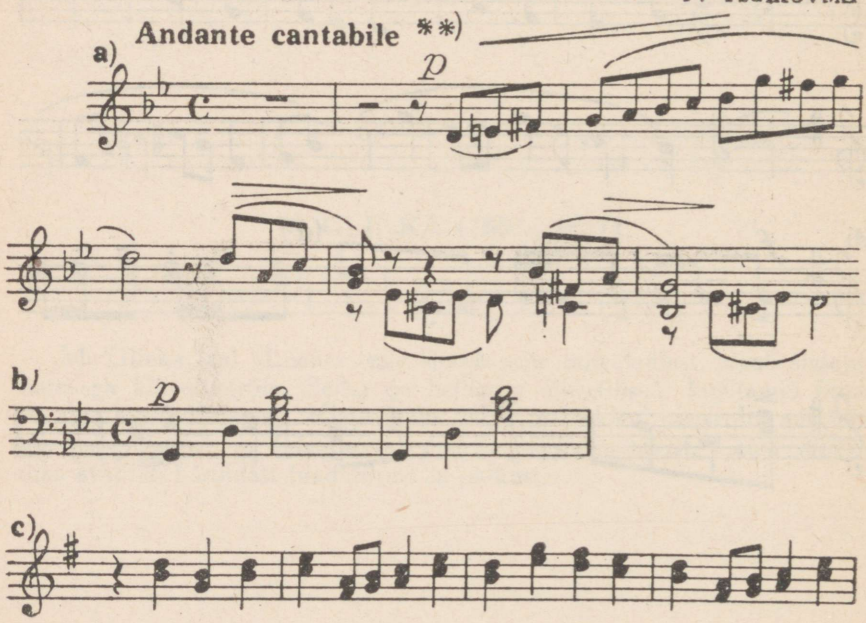

*) Barkarool — paadilaul
**) Andante cantabile — väljapeetult, parajalt pikkamisi, laulvalt.

P. TŠAIKOVSKI

Barkarool

Tsüklist «Aastaajad»

Klaveripala «Barkarool» kuulub P. Tšaikovski lühipalade tsüklisse «Aastaajad», mis avab meile kõige ilmekamal kujul need heliloo ja mõtted ja tunded inimese saatusest, ta võitlusest õnne eest, ta isiklikest elamusist, mis alati heliloojat erutasid ja mis ikka on olnud ta muusika sisuks.

Tsükkel «Aastaajad» koosneb 12 üksikpalast, millest igaüks, esitades teatud kuud, annab poeetilisel kujul edasi mõne karakteerse meeleolu, olustikulise või looduspildi. Tsüklis on palad, mis kajastavad pilte rahva elust («Vastlad», «Viljalõikus») ja töötavast inimesest («Niitja laul»). On aga ka lüürilist meeleolukust («Barkarool», «Sügislaul»), looduspilte («Lumilill», «Lõokese laul») jne. Kõik see on leidnud heliloo poolt sügavalt läbituntud, hingestatud kajastamist.

«Barkaroolis» on heliloo lähtunud paadisõidu suvimeeleoludest. Selle laialt laulvas minoorses meloodias (a) tundub soojalt paitava suveöö hõngu ja ühetasaselt liikuvas saatepartiis (b) — vaikset lainterütmi. Pala mažoorne keskosa aga annab edasi noorusliku rõõmu tundeid (c). Lõpus kostab uuesti endine unistav laul, kuid duetina[3] (minooris). See kaob kaugusse . . .

[3] Duett — kahe laulja või pillimängija ansambel.

EKOSSEES

(temaatika)

L. Beethoven
1770 — 1827

Leggiero e vivo *)

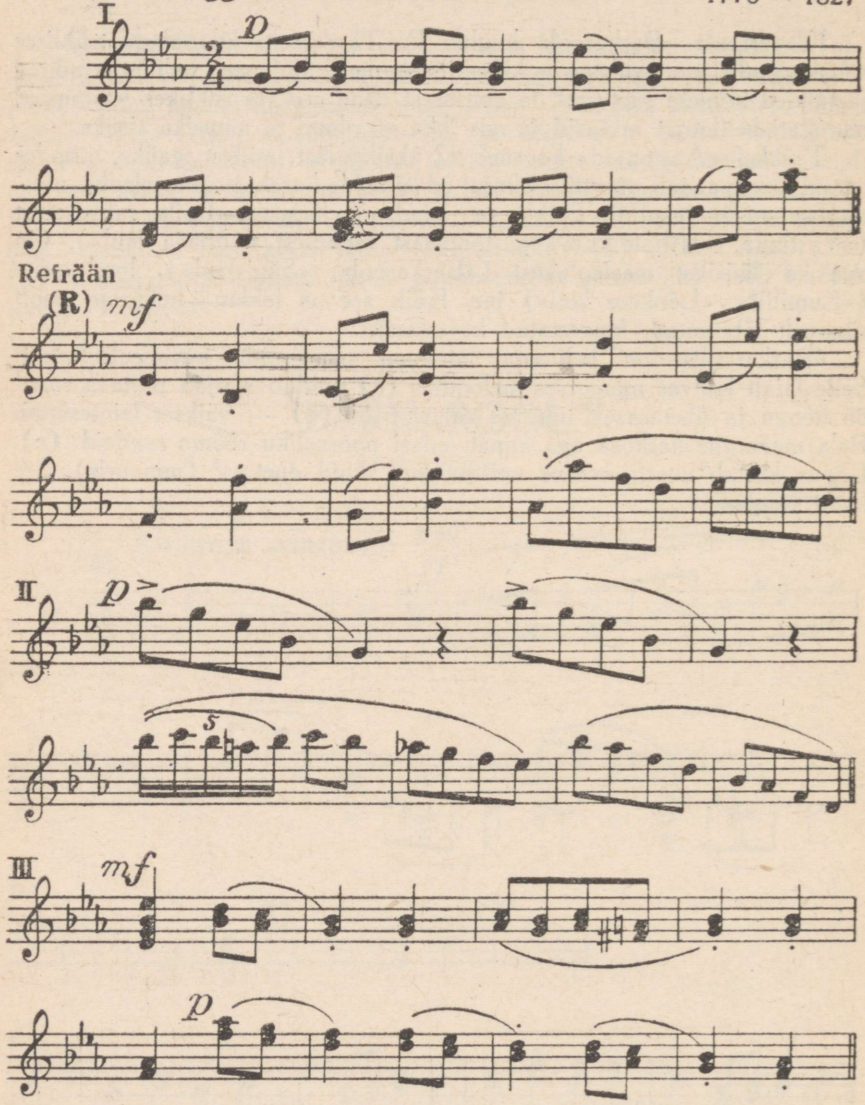

*) Leggiero e vivo — kergelt ja elavalt
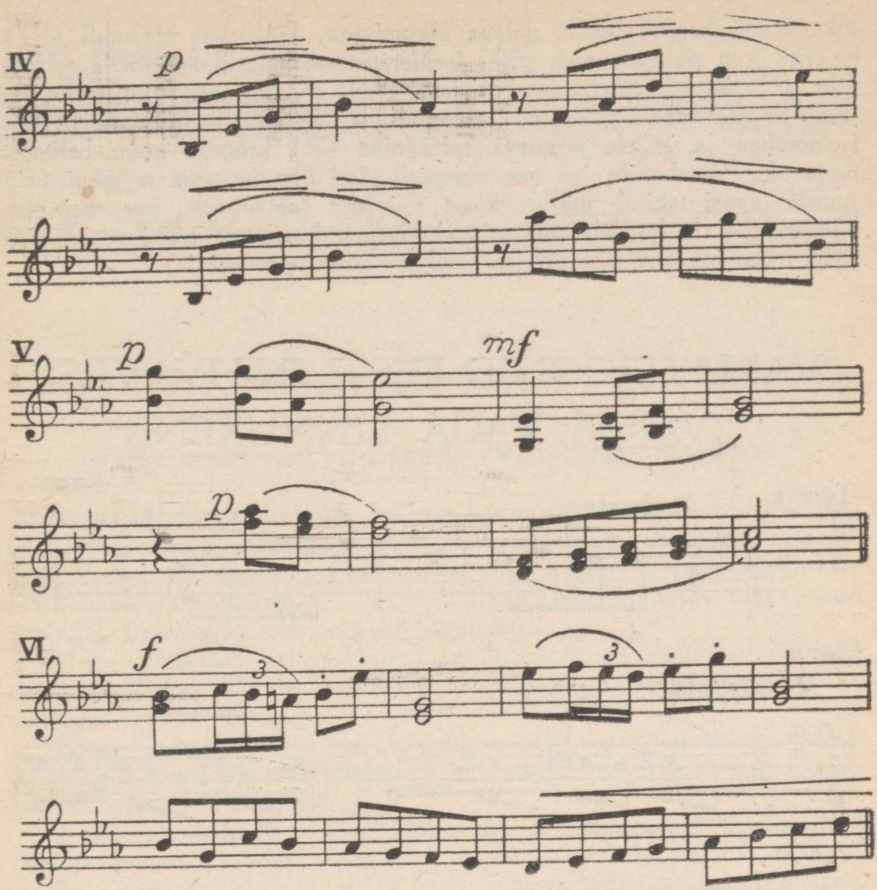
Pala ülesehitus: I + R + II + R + III + R + IV + R + V + R + VI + R + + I + R

L. van BEETHOVEN (1770—1827)

Ekossees

Ekossees on algpäritolult elavaloomuline vana šoti hüppetants 2/4 taktis.

Beethoveni «Ekossees» koosneb reast mitmekesiseist episoodidest, mis omavahel on liidetud ühtseks tervikuks. Heliteose 1. episood (I) omab pisut vallatleva, naljatleva iseloomu. Talle liitub vahetult refrään (R), mis on kõikidele järgnevaile episoodidelegi ühine ja oma tunglevuse ning tantsulise painduvusega mõjub kaasakiskuvalt. Järgmine episood (II) on pehmekõlaline ja sellele järgnev refrään (R) mõjub ta kõrval eriti kontrastselt. Uues episoodis (III) on kõrvutatud kaks meeleolu: energiline

liikumine vaheldub nõtke, pehme liikumisega. Järgnevat episoodi (IV) ta eriti õrna painduvusega võiks iseloomustada naiselikuna. Selle refrääniile (R) järgneb eelviimane episood (V), mis samuti nagu kolmaski jätab ilmeka kahekõne mulje. Ja lõpposa (VI) oma mehise marsilaadse iseloomuga ja sellele järgneva refrääniga (R) kroonib kogu heliteost mõjuvalt. Pöördumine iga uue episoodi järel ühe ja sama refrääni (R) juurde tagasi tekitab mulje vanast rõõmsast tantsupeost, kus meie ees kõik ringleb ja keerleb oma mitmekesisuses, kusjuures kõiki seob ühine rõõm liikumisest (väljendub eriti eredalt korduvas refräänis).

VARIATSIOONID EESTI RAHVAVIISIL „VARES, VAGA LINNUKENE"

Teema **Andante** A. Kapp 1878 — 1952
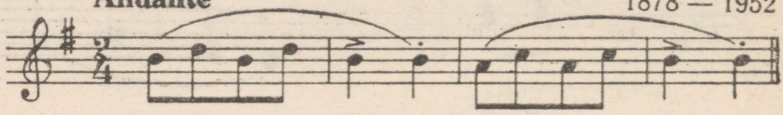
Var. I **Moderato**
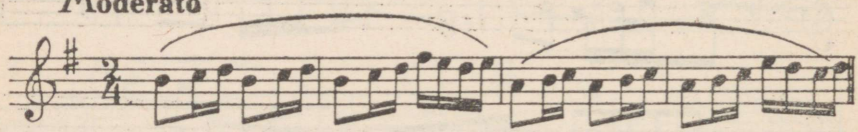
Var. II **Allegro**
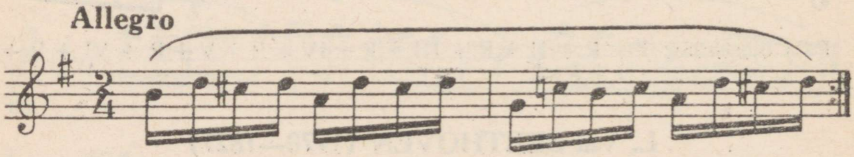
Var. III **Andante**

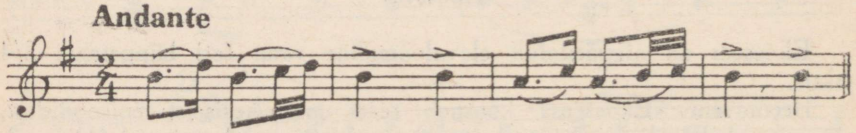

Variatsioon — teisend
Andante — väljapeetult, parajalt pikkamisi käies
Moderato — mõõdukalt, parajalt
Allegro — kiiresti

Var. IV

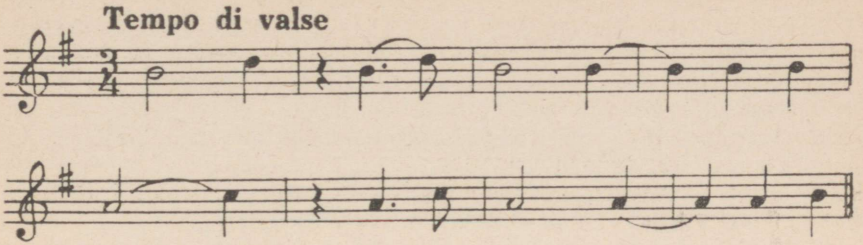

ARTUR KAPP (1878—1952)

Variatsioonid eesti rahvalaulule «Vares, vaga linnukene»

Variatsioonid on niisugune heliteos, kus mingi motiiv leiab mitmekülgset lahtimõtestamist. See toimub selle motiivi teisendatud kordamiste kaudu, mis talle annavad sügava ja mitmekesise tähenduse. Variatsioonid on saanud alguse rahvamuusikast, kus rahvalaulik või pillimees oma esitust teisendab (varieerib), olenevalt ettekande sisust.

Meie vanameistri Artur Kapp'i variatsioonid on kirjutatud õppivale noorsoole. Nende algteemaks on tuntud eesti rahvalaul «Vares, vaga linnukene».

1. variatsioon areneb mõõdukas, väljapeetud liikumises. Olgugi et see näib keerulisemana algteemast, tunneme me temas selgesti algteemat, kuid elavamas väljenduses.
2. variatsioon elavneb tunduvalt. Liikumine võtab katkestamatu ilme ja suundub kõrgtipule, et
3. variatsioonis maad anda rohkem väljapeetud mõtisklusele.
4. variatsioon on valss algteemal. Nõtkes tantsulises liikumises keerleb meile tuntud viis omapäraselt kujundatult. Teos lõpeb keerleva hooga. Läbistame antud teemal mitmesuguseid meeleolusid, mis lõppeks kinnitust leiavad valsirõõmus.

Tempo di valse — valsi tempos

LAULUKOOR

LAULUKOOR

Laulukoor on üks armastatumaid ja levinumaid isetegevusliku musitseerimise üksusi.

Laulukooride liigitus on järgmine:

L a s t e k o o r — koosneb enamasti häälemurde ajastusse veel mitte jõudnud tütarlastest ja poistest. Tavaliselt kas kahe- või kolmehäälne.

Häälerühmade koosseis: I hääl (do' — fa")
II „ (la — re")
III „ (sol — do")

(Vt. lastekoori laulu partituuri — «Teekonna laul»)

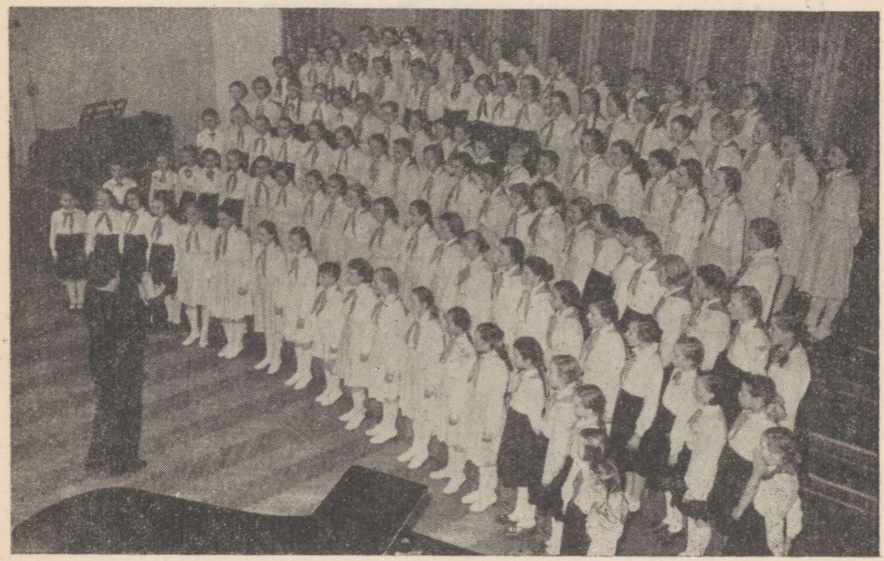

Tallinna Pioneeride Palee Lastekoor

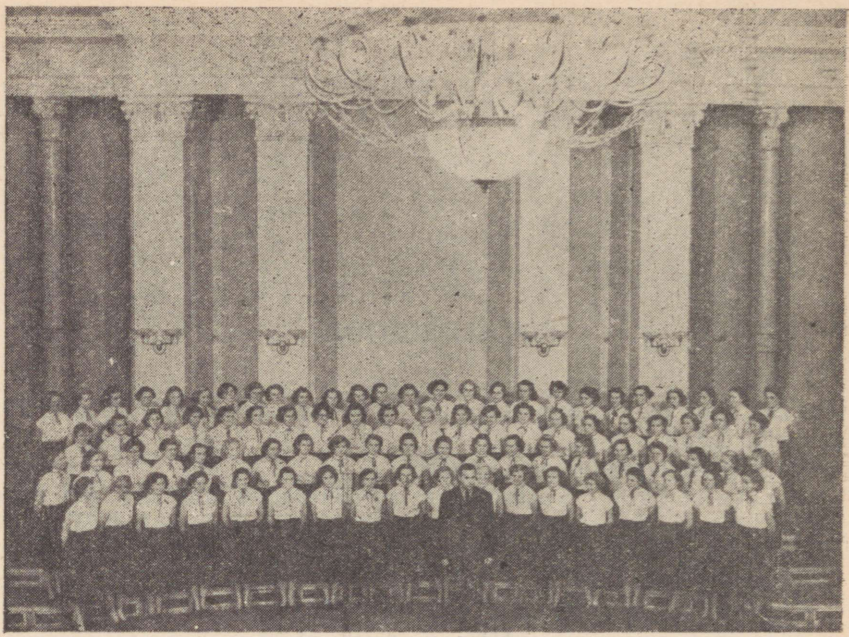

Tallinna Ed. Vilde nim. Pedagoogilise Instituudi Naiskoor

N a i s k o o r — koosneb naishäältest. 4-häälne.

Koosseis: I sopran (kõrge naishääl)
II „ (keskmine naishääl)
I alt (madal naishääl)
II „ (madalaim naishääl)

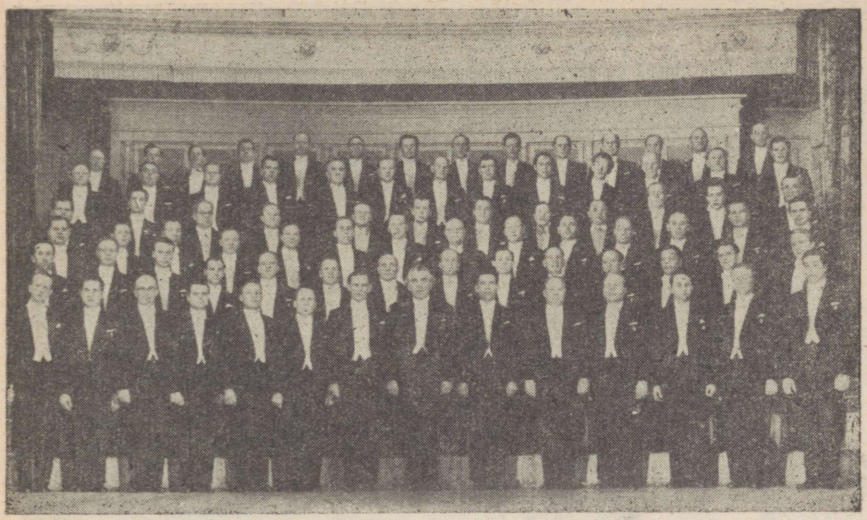

Riiklik Akadeemiline Meeskoor

M e e s k o o r — koosneb meeshäältest. 4-häälne.

Koosseis: I tenor (kõrge meeshääl)
II „ (keskmine meeshääl)
I bass (madal meeshääl)
II „ (madalaim meeshääl)

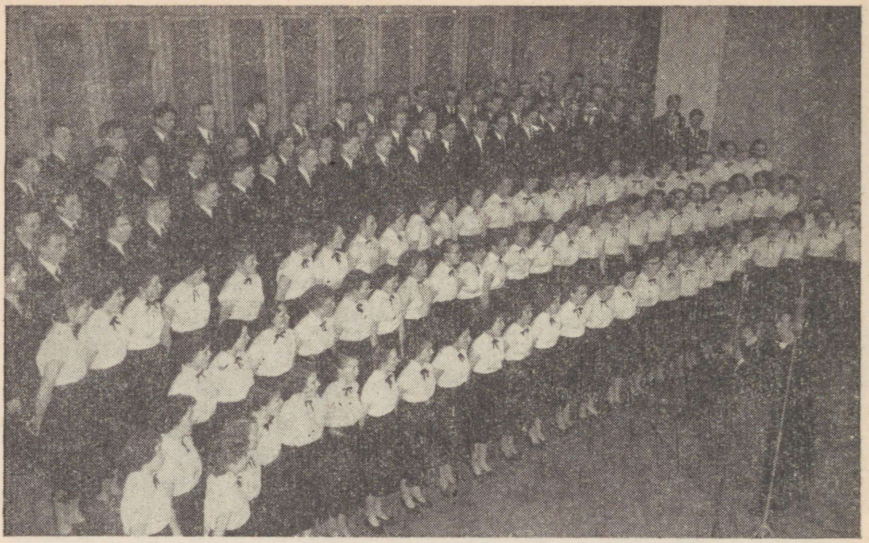

Tallinna Koolinoorte Segakoor

Segakoor — koosneb nais- ja meeshäältest. 4-häälne.

Koosseis: sopran (kõrge naishääl)
alt (madal naishääl)
tenor (kõrge meeshääl)
bass (madal meeshääl)

Segakoor on kõige täiuslikum ja ulatuslikum laululiste väljendusvõimaluste poolest.

ORKESTER

ORKESTER.

Kontserdisaalis ja raadios kuuleme muusikat, mille ettekandest võtab osa mitukümmend mitmesugustel instrumentidel mängivat inimest. Sellist suurt instrumentidel mängijate rühma nimetatakse orkestriks.

Orkestrite liigitus on peamiselt järgmine:

1. keelpillide orkester — koosneb mitmesugust liiki keelpillidest;
2. puhkpillide orkester — koosneb mitmesugust liiki puhkpillidest;
3. sümfooniaorkester — koosneb mitmesugust liiki keel-, puhk- ja löökpillidest.

Pillide asetus sümfooniaorkestris.

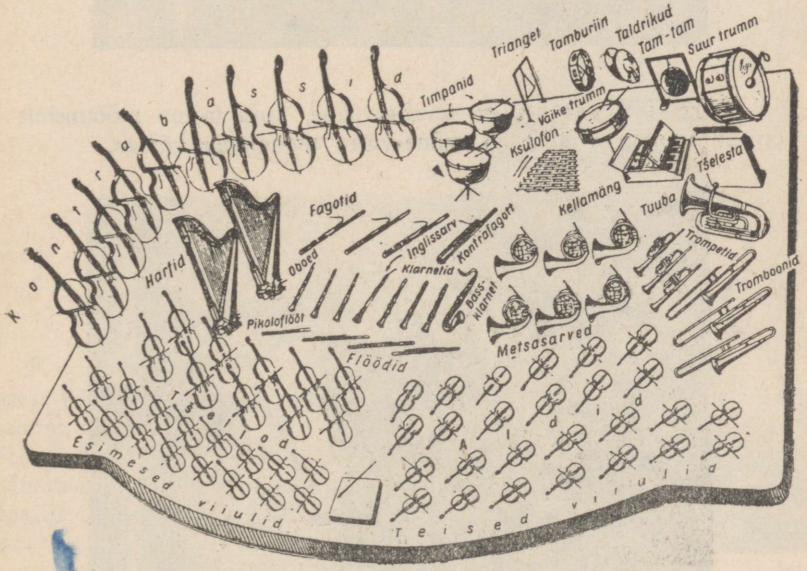

K e e l p i l l i d e rühma kuuluvad: v i i u l, a l t (vioola), t š e l l o ja k o n t r a b a s s.

Kõik keelpillid sarnanevad üksteisega kujult, kuid nende suurus on erinev ning seepärast mängitakse neid ka erinevalt: viiulit ja alti hoiavad muusikud lõua all, tšellot ja kontrabassi aga toetavad põrandale. Keelpille mängitakse poognaga. Seepärast nimetatakse kogu rühma poognaga mängitavateks keelpillideks, erinevalt h a r f i s t ja mõnest teisest keelpillist, mida mängitakse näppides.

V i i u l i heli tähelepanuväärsem omadus on l a u l v u s. Kuid viiulil võib esitada ka kiiruselt ja liikumise kerguselt väga nõudlikke teoseid. Viiulile, kui ühele kõige väljendusrikkamale pillile antakse orkestris kõige vastutusrikkam osa.

A l t (vioola) — on viiulisarnane, kuid ta on mõõtmetelt pisut suurem viiulist ja mõne-võrra madalama kõlaga.

Tšello heli on sama laulev ja tugeva kõlaga nagu viiuli heligi, kuid erineb sellest oma madala, mehise kõlavärvinguga.

Kontrabass on keelpillidest kõige suurem ja kõige madalama kõlaga. Ta sarnaneb tšellole, kuid on nii suur, et teda mängitakse püsti seistes. Kontrabassile antakse orkestris bassi osa.

Orkestri keelpillidest tuleb eraldi märkida h a r f i. See on suur kolmenurkne püstkannel; omapäraselt mahedakõlaline; iseloomulikuks mänguvõtteks on arpedžod (s.o. üksikute helide mängimine üksteise järele).

P u h k p i l l i d jagunevad:

1. puupillideks ja
2. vaskpillideks.

P u u p i l l i d pärinevad karjaste pajuviledest ja vilepillidest. Heliloojad kasutavad neid sageli looduse ja külaelu piltide edasiandmiseks.

V a s k p i l l i d e kõla meenutab sõjaväe signaale. Vaskpillide kõla annab muusikale sageli erilise võimsuse ja pidulikkuse.

Puupillide rühma kuuluvad:

f l ö ö t, o b o e, k l a r n e t ja f a g o t t.

Flööt — aukhuulikuga kõrgekõlaline orkestripill, mille iseloomulikuks mänguvõtteks on kiirkäigud. Flöödil kõlavad hästi ka laulvad meloodiad, mis saavad selle instrumendi esituses erilise heleda varjundi. Piccolo flööt (s. o. väike flööt) — eelmisest oktaavi võrra kõrgem; läbitungiva kõlaga.

Oboe — on kahekordse roohuulikuga pill; tundelise (lüürilise) iseloomuga, kuid mõnevõrra ninatoonilise kõlaga; tema esituses kõlavad eriti hästi laulvad, pikaldased meloodiad.

Klarnet — lihtroohuulikuga pill, mitmekesise kõla ja puupillide hulgas kõige suurema ulatusega.

Fagott — on samuti nagu oboegi kahekordse roohuulikuga; omapärase, tuhmivõitu kõlaga basspill.

Vaskpillide rühma kuuluvad:
trompet, metsasarv,
tromboon ja tuuba.

Kui kõik need pillid kõlavad koos, saavutatakse eriti võimas kõla.

T r o m p e t — särava, heroilise iseloomuga; tema esituses kõlavad eriti hästi energilised motiivid.

M e t s a s a r v — üks väljendusrikkamaid vaskpille; oma maheda, pehme ja laulva tooniga keskregistris tal on sageli tähtis osa orkestris.

Tromboon — jõuline, madalakõlaline vaskpuhkpill; mängitakse liikuva krooniga.

Tuuba — madalaima kõlaga vaskpuhkpill; bassi osa täit- ja võimsatel kohtadel.

Löökpillide rühma kuuluvad:

timpanid, trummid (suur ja väike),
taldrikud, kellamäng, triangel.

Need on kõik rütmipillid.

T i m p a n — kujutab endast vasest kateltrummi, millele on kaaneks peale tõmmatud nahk, kruvide abil pingutatav ja häälestatav. Timpani heli on pehme ja kumisev.

S u u r t r u m m — suuremõõduline löökpill, kujutab endast laia metall-tsilindrit, mis on kummagilt poolt nahaga ületõmmatud; taotakse viltotsalise nuiaga.

Väike trumm — väiksemamõõduline löökpill; metalltsilinder, mis kummagilt poolt on nahaga üle tõmmatud; mängitakse pulkadega.

Tamburiin — trumm, kujutab endast puust võru, mille külge on kinnitatud vasklitrid ja sageli ka kuljusekesed; ühelt poolt nahaga üle tõmmatud; mängitakse sõrmedega lüües või ka raputades.

Taldrikud — kahest teineteise vastu taotavast vasksest kettast koosnev löökpill.

Triangel — jämedast terastraadist kolmnurgaks painutatud löökpill, mida mängitakse metallpulgakesega.

K e l l a m ä n g — heledakõlaline instrument, mis koosneb häälestatud metallplaadikestest, mida mängitakse puust vasarakestega.

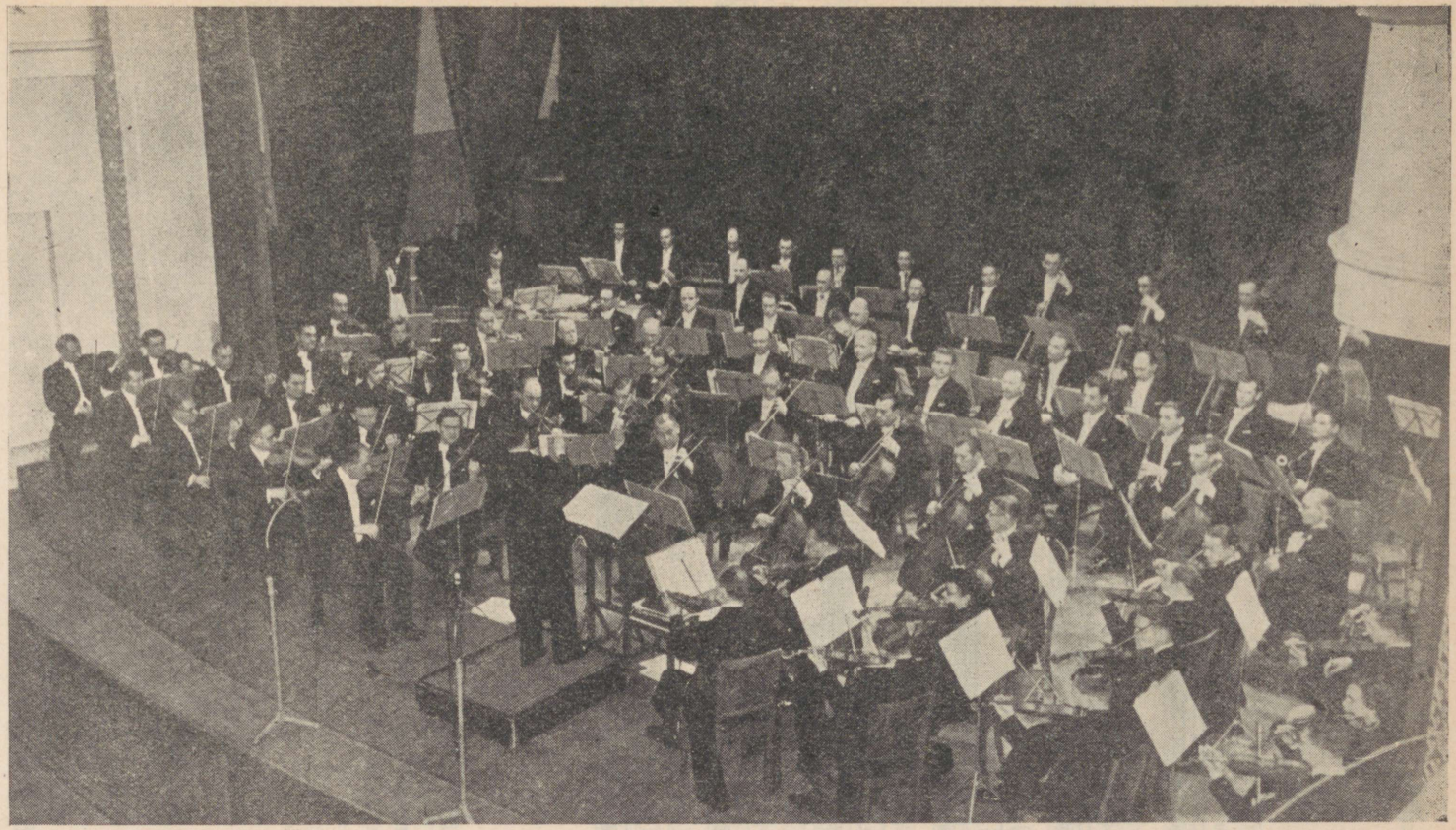

Sümfooniaorkestri üldvaade

Partituur*)

Instrumentaal

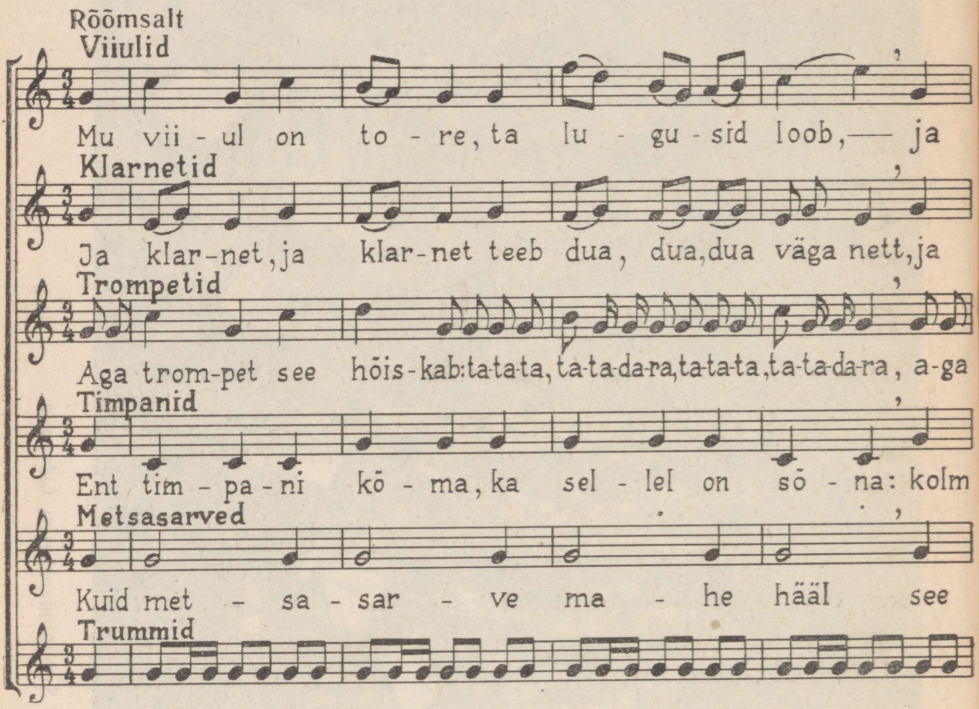

Märkus: Algul esitavad kõik «pillid» antud järjekorras oma partii eraldi. Seejärel nad peale veelkordset «viiuli» esitust moodustavad samas järjekorras dueti, tertseti, kvarteti, kvinteti ja lõpuks kujundavad toreda seksteti.

«quodlibet»)**

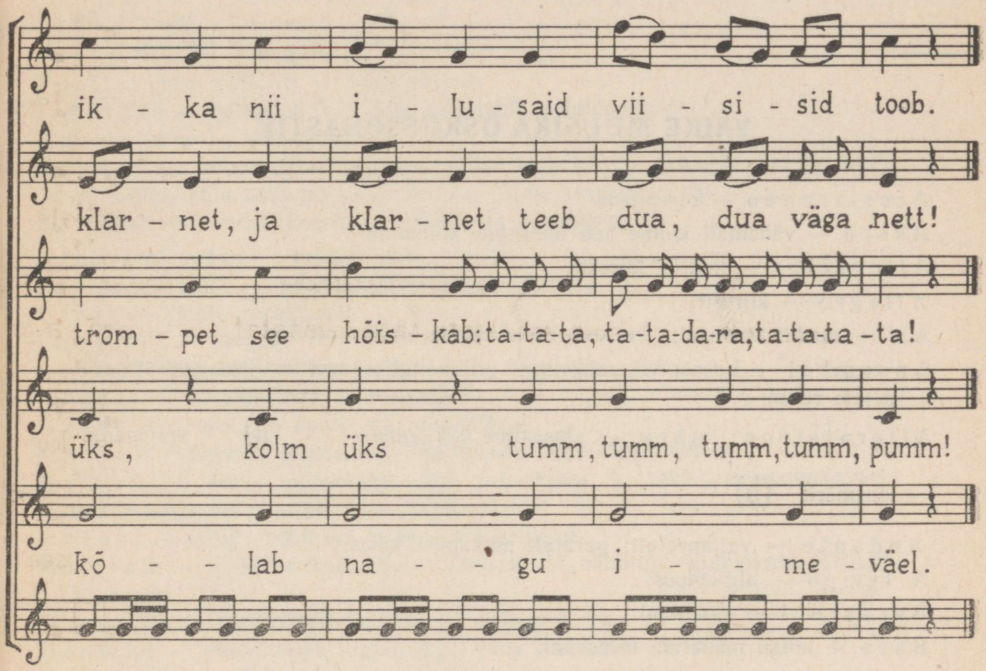

---

* Partituur — mitmehäälse heliteose noot, milles üksikud häälepartiid on eraldi välja kirjutatud.

**) «quodlibet» — muusikapala, mis koosneb reast eritekstidega iseseisvate viiside humoorikast ühendusest.

VÄIKE MUUSIKA OSKUSSÕNASTIK

Accelerando — kiirendades.

Akord — vähemalt kolme heli üheaegne kõlamine.

Allegretto — kaunis kiiresti.

Allegro — kiiresti.

Alt — madal naishääl; ka keelpillide rühma kuuluv altviiul.

Ansambel — kahest või rohkemast pillimängijast või lauljast koosnev esinejate rühm.

Alteratsiooni märk — alusastme kõrgendus- (♯) või madaldusmärk (♭).

Andante — väljapeetult; parajalt pikkamisi käies.

A tempo — algtempos.

Barkarool — paadilaul.

Bass — kõige madalam meeshääl.

Bassivõti — 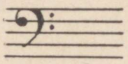 märk, mis määrab kindlaks väikse oktaavi fa koha noodijoonestiku 4. joonel.

Bekaar — keelumärk (♮).

Bemoll — madaldusmärk (♭).

Crescendo (lüh. cresc. 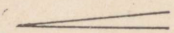 — paisudes.

Da Capo al Fine — algusest kuni sõnani «Fine» (Lõpp).

Diees — kõrgendusmärk (♯)

Diminuendo (lüh. dim.) 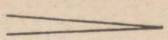 — kahandades.

Dünaamilised märgid — kõlajõu muutemärgid.
Etüüd — muusikapala, mis on määratud mängutehnika arendamiseks.
Fantaasia — 1. mõttekujutus, 2. ka vabas vormis heliteos.

Fermaat — peatusmärk

Fine — lõpp.
Forte (lüh. f) — valjult.
Fortissimo (lüh. ff) — väga valjult.
Juhttoon — heliredeli VII aste, mis juhib põhitoonile.
Harmoonia — kokkukõla.
Kaanon — mitmehäälne heliteos, milles kõik hääled esitavad üht ja sama meloodiat, kuid astuvad sisse üksteise järele kindlas korras.
Kantaat — suurem kooriteos solistide ja orkestriga.
Kapellmeister — orkestrijuht.
Kromaatiline — pooltooniliselt kulgev helirida.
Largo — laialt, pikaldaselt.
Leggiero — kergelt.
Lento — aeglaselt, pikkamööda.
Maestoso — pidulikult, suursuguselt.
Maestro — meister, koori- või orkestrijuht.
Marss — rütmikas, marssimise toetamiseks määratud heliteos.
Masurka — erksa iseloomuga poola rahvatants ¾ taktis, iseloomustavaks iseärasuseks on lisarõhk teisel taktiosal.
Mažoor — helge (rõõmsa) iseloomuga helilaad.
Meetrum — võrdsete kestustega rõhuliste ja rõhutute ajaühikute ühtlane kordumine.
Meloodia — ühehäälselt lauldav või mängitav viis.
Menuett — rahulikkude liigutustega vana prantsuse tants ¾ taktis.
Mezzo-forte (lüh. mf) — poolvaljult.
Mezzo-piano (lüh. mp) — poolvaikselt.
Minoor — karge (nukra) iseloomuga helilaad.
Moderato — parajalt, mõõdukalt.
Oktaav — VIII aste mingist heliredeli astmest; ka helirühm mingist helist kuni järgmise samanimelise helini.
Ooper — muusikaline draama.
Operett — muusikaline komöödia.
Orkestreerima — orkestrile seadma.
Paralleelsed helistikud — ühesuguseid helisid omavad mažoor ja minoor helistikud (näit. Do-mažoor ja la-minoor).
Partituur — mitmehäälse heliteose noot, milles üksikud häälepartiid on eraldi välja kirjutatud.
Paus — vaikimise vältuse märk.
Piano (lüh. p) — vaikselt.
Pianissimo (lüh. pp) — väga vaikselt.
Polka — tšehhi päritoluga kiireloomuline hüppetants 2/4 taktis.

Refrään — laulu kordussalm.
Register — ühise värvinguga heliderühm.
Romanss — lüürilise iseloomuga muusikateos soolohäälele saatega.
Ritardando (lüh. rit) — aeglustades.
Rubato — rütmilisi vabadusi taotlev ettekandelaad.
Rütm — muusikateose helide vahekord nende vältuste järgi.
Serenaad — äratusmuusika.
Sforzando — järsu rõhuga.
Sonaat — suurteos mõnele pillile; koosneb tavaliselt neljast osast, mis koos moodustavad ühtse terviku.
Sopran — kõrge naishääl.
Staccato — lühitoonides, järsult.
Sümfoonia — suurteos orkestrile; koosneb tavaliselt neljast erinevast osast, mis koos moodustavad ühtse terviku.
Takt — heliteose osa, mis algab tugevrõhuga ja lõpeb enne järgmist tugevrõhku.
Tempo — liikumise kiirus muusikas.
Tempo di marcia — marsi tempos.
Tempo di menuetto — menueti tempos.
Tempo di polka — polka tempos.
Tempo di valse — valsi tempos.
Tenor — kõrge meeshääl.
Tetrahord — neliheli; heliredeli üks pool, koosneb neljast noodist.
Toonika — helistiku põhitoon.
Transponeerima — heliteost üle kandma ühest helistikust teise.
Tämbr — antud häälele või instrumendile omane kõlaiseloom (kõlavärving).
Unisoon — mitme samakõrgusega heli üheaegne kõlamine.
Valss — sujuva nõtke iseloomuga tants ¾ taktis.
Variatsioon — teisend.

Viiulivõti — märk, mis määrab kindlaks 1. oktaavi sol koha noodijoonestiku 2. joonel.
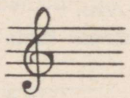
Vivace — elavalt.
Vokaalmuusika — laulumuusika.

Võtmemärgistik — noodivõtme kõrvale asetatud kõrgendus (♯) või madaldusmärgid (♭) nn. alteratsioonimärgid.

Quodlibet — muusikapala, mis koosneb eritekstidega iseseisvate viiside ühendusest.

SISUKORD

Äustus, au sulle, Venemaa — M. Glinka 175
Eesti NSV hümn — G. Ernesaks 5
Ei saa mitte vaiki olla — M. Härma 57
Elagu — K. Türnpu 187
Emakesele — A. Kapp 61
Hei-rup! — M. Vescan 159
Hele päike tõusis — leedu rahvaviis 148
Hopakk — ukraina tantsuviis 151
Internatsionaal — P. Degeyter 7
Isamaa ilu hoieldes — K. A. Hermann 19
Järv leegib eha paistel — rahvalik viis 140
Kalamehe mõrsja — R. Päts 118
Kallis õeke, laula sa! — läti rahvaviis 146
Kangakudumise laul — eesti rahvaviis E. Oja 64
Karjase laul — eesti rahvaviis R. Päts 136
Karjus — slovakkia rahvaviis 157
Kas tunned maad — F. Berát 96
Kevadaeg — tšehhi rahvaviis 156
Kevadelaul 164
Kevadtervitus — F. Mendelssohn 174
Kiigelaul — eesti rahvaviis M. Lüdig 137
Kodule — portugali rahvaviis 167
Kodumaa — I. Smõslov 44
Kodumaa kutsub — G. Podelski 38
Kojutulek — soome rahvaviis 163
Komsomol — A. Novikov 14
Koolikell — B. Kõrver 49
Koolilõpetajate laul — V. Tormis 184
Koolisõprade laul — V. Gertšik 36
Koolivalss — I. Dunajevski 181
Kui mina alles noor veel olin — eesti rahvaviis 131
Kus on kurva kodu — eesti rahvaviis M. Härma 76
Kuule, kuidas hääli helab — F. Pacius 68
Küla-pillimees — ungari rahvaviis 158
Küll sinust meri mehe teeb — B. Kõrver 152
Lahkumise laul — K. Türnpu 186
Laul Kodumaast — E. Kapp 84
Laul Leninist — V. Šafrannikov 99
Liuväljal — V. Lipand 89
Lähme matkama — M. Starokadomski 109
Lõbusõit — R. Päts 90
Lõoke — M. Glinka 178
Mai tuli — G. Ernesaks 101

Majake jõe kaldal — vana neegrilaul S. Foster 85
Meie festival — G. Podelski 128
Meil aiaäärne tänavas — eesti rahvaviis C. Kreek 75
Metsateel — V. Kapp 111
Minge üles mägedele — K. A. Hermann 116
Mu kodura'al põline laiumas laas — vene rahvaviis 145
Mängi, mängi lõõtsapill — L. Tauts 105
Mööda mägiteid ja orge — Aturov 60
Mööda suurt ja laia Volgat — vene rahvaviis 143
Mu õnnerikas, vaba maa — B. Mokroussov 58
Noorsoo laul — V. Muradeli 12
Noored matkajad — E. Arro 106
Noorte mitšuurinlaste laul — E. Žarkovski 52
Noorte naturalistide marss — I. Dunajevski 33
NSV Liidu hümn — A. Aleksandrov 3
Nõukogude Armeele — H. Kõrvits 94
Nüüd peole kõik — L. Tauts 126
On kallis mulle kodupaik — G. Podelski 120
Partei meid juhib — V. Muradeli 9
Pill oll' helle — setu viis R. Päts 138
Pulmalaul — poola rahvaviis 155
Punalipp 97
Päike on õhtule läinud — rahvalik viis 142
Põlevkivikaevurite laul — L. Tauts 40
Pühendus — A. Kapp 16
Rahulaul — E. Arro 21
Santa Lucia — Napoli viis 165
Sind surmani — A. Kunileid 17
Sportlaste marss — M. Starokadomski 31
Sõbratarid — L. Normet 51
Talgulaul — R. Päts 134
Tantsulugu — rootsi rahvaviis 87
Teekonna laul — A. Neggo 122
Tipa-tapa hällilaul — M. Saar 45
Tore mai — S. Tsintsadze 161
Töölaul — B. Kõrver 92
Tütre tänu — eesti rahvaviis 132
Uinu, mu lind — B. Flies 170
Õhtulaul — vana koolilaul 114
Öö bik — korea rahvaviis 168
Üks kask meil kasvas õues — F. Schubert 172

Kaanoneid.

Kuri koeramuri (2-häälne) — T. Vettik 70
Laul ratsureist (3-häälne) 80
Meie saatjaks olgu laul (3-häälne) 54
Nüüd laulgem (3-häälne) — L. Beethoven 22
Suvekaanon (4+2-häälne) — vana inglise laul 103
Tere hommikust (2-häälne) — W. Wehrli 65
Õnnesoov sünnipäevaks (3-häälne) — G. Martini 41

Laule iseseisvaks noodistlaulmiseks.

Lõbus lugu 67
Jalgpalli-kaanon 30
Tantsulaul 26
Instrumentaal «quodlibet» 238

MUUSIKA TEOORIA.

Klaviatuur ja helirida 23
Mažoorne laad 23
Do-mažoor heliredel 24
Püsivad ja püsimatud helid 24
Juhttoon 24
Minoorne laad 27
la-minoor heliredel 27
Sol-mažoor heliredel 41
mi-minoor heliredel 47
Fa-mažoor heliredel 55
re-minoor heliredel 52
Re-mažoor heliredel 66
si-minoor heliredel 71
Si-bemoll-mažoor heliredel 73
sol-minoor heliredel 78
Oktaavide nimetused ja bassivõti 82
Meloodia 100
Rütm 100
Meetrum 100
Takt 100
Transponeerimine 104
Kordamisülesandeid 191
Hingamis-, hääle- ja hääldamisharjutusi 194
Laulukoor 219
Orkester 225
Väike muusika oskussõnastik 240

Muusika kuulamiseks.

Beethoven, L. Ekossees 212
Chopin, F. Masurka 204
Glinka, M. Lõoke 208
Grieg, E. Linnuke 207
Haydn, J. Menuett 199
Kalinnikov, V. Kurb lauluke 206
Kapp, A. Variatsioonid eesti rahvaviisil «Vares, vaga linnukene» . . 214
Kapp, E. Pioneeride marss 209
Mozart, W. A. Kanaarialind 201
Schubert, F. Valss 202
Tšaikovski, P. Barkarool 210
Tšaikovski, P. Polka 205

Rütmilis-meloodilisi ülesandeid.

Nr. 1	Do-mažooris	2/4	taktis	25
Nr. 2	la-minooris	3/4	„	29
Nr. 3	la-minooris	3/8	„	29
Nr. 4	Sol-mažooris	3/4	„	43
Nr. 5	mi-minooris	C	„	48
Nr. 6	Fa-mažooris	C	„	56
Nr. 7	re-minooris	C	„	63
Nr. 8	Re-mažooris	4/4	„	67
Nr. 9	si-minooris	3/4	„ eeltaktiga	72
Nr. 10	Si-mažooris	6/8	„	74
Nr. 11	sol-minooris	3/4	„	79

LAULUDE REGISTER VIISIDE AUTORITE JÄRGI.

Aleksandrov, A.
NSV Liidu hümn (S. Mihhalkov ja El Registan) 3
Arro, E.
Noored matkajad (M. Kesamaa) 106
Rahulaul (E. Dolmatovski) 21
Aturov
Mööda mägiteid ja orge (S. Alõmov) 60
Berát, F.
Kas tunned maad (M. Veske) 96
Degeyter, P.
Internatsionaal (P. Pottier) 7
Dunajevski, I.
Koolivalss (M. Matussovski) 181
Noorte naturalistide marss (M. Matussovski) 33
Ernesaks, G.
Eesti NSV hümn (J. Semper) 5
Mai tuli (J. Smuul) 101
Flies, B.
Uinu, mu lind 170
Gertšik, V.
Koolisõprade laul (E. Valina) 36
Glinka, M. I.
Austus, au sulle, Venemaa 175
Lõoke (N. Kukolnik) 178
Hermann, K. A.
Isamaa ilu hoieldes («Kalevipoeg») 19
Minge üles mägedele (M. Veske) 116
Kapp, A.
Emakesele (M. Lipp) 61
Pühendus (Vöhrmann-Leemets) 16
Kapp, E.
Laul Kodumaast (L. Rummo) 84
Kapp, V.
Metsateel (A. Otto) 111
Kunileid, A.
Sind surmani küll tahan (L. Koidula) 17
Kõrver, B.
Koolikell (M. Kesamaa) 48
Küll sinust meri mehe teeb (M. Kesamaa) 152
Töölaul (M. Kesamaa) 92
Kõrvits, H.
Nõukogude Armeele (R. Parve) 94

Lipand, V.
Liuväljal (K. Korsen) 89
Mendelssohn, F.
Kevadtervitus (H. Heine) 174
Mokroussov, B.
Mu õnnerikas, vaba maa (A. Fatjanov) 58
Muradeli, V.
Noorsoo laul (S. Mihhalkov) 12
Partei meid juhib (S. Mihhalkov) 9
Neggo, A.
Teekonna laul (A. Neggo) 122
Normet, L.
Sõbratarid (M. Bojanžu) 51
Novikov, A.
Komsomol (S. Mihhalkov) 14
Pacius, F.
Kuule, kuidas hääli helab 68
Podelski, G.
Kodumaa kutsub (U. Laht) 38
Meie festival (H. Karmo) 128
On kallis mulle kodupaik (J. Nasalevitš) 120
Päts, R.
Kalamehe mõrsja (A. Haava) 118
Lõbusõit (Eesti rahvaluule) 90
Saar, M.
Tipa-tapa hällilaul (E. Enno) 45
Šafrannikov, V.
Laul Leninist (K. Altaiskij) 99
Schubert, F.
Üks kask meil kasvas õues (K. E. Malm) 172
Smõslov, I.
Kodumaa (N. Suslennikov) 44
Starokadomski, M.
Lähme matkama (N. Aleksandrovitš) 109
Sportlaste marss 31
Tauts, L.
Mängi, mängi, lõõtsapill (R. Parve) 105
Nüüd peole kõik (A. Otto) 126
Põlevkivikaevurite laul 40
Tormis, V.
Koolilõpetajate laul (L. Rummo) 184
Türnpu, K.
Elagu 187
Lahkumise laul (T. Vettik) 186
Tsintsadze, S.
Tore mai (M. Baratasvili) 161
Vescan, M.
Hei-rup! (Rumeenia ehitajate laul) 159
Žarkovski, E.
Noorte mitšuurinlaste laul (D. Samoilov) 52

Rahvuste laule

Eesti
Ei saa mitte vaiki olla (A. Haava) — M. Härma 57
Kangakudumise laul — E. Oja 64
Karjase laul — R. Päts 136
Kiigelaul — M. Lüdig 137
Kui mina alles noor veel olin 131

Kus on kurva kodu — M. Härma 76
Meil aiaäärne tänavas (L. Koidula) — C. Kreek 75
Pill oll' helle 138
Talgulaul — R. Päts 134
Tütre tänu 132
Järv leegib eha paistel (A. Haava) 140
Päike on õhtule läinud (F. Kuhlbars) 142
Leedu
Hele päike tõusis 148
Läti
Kallis õeke, laula sa! 146
Ukraina
Hopakk 151
Vene
Mööda suurt ja laia Volgat 143
Mu kodura'al põline laiumas laas 145
Poola
Pulmalaul 155
Slovakkia
Karjus 157
Tšehhi
Kevadaeg 156
Ungari
Küla-pillimees (B. Bartok'i j.) 158
Ameerika
Majake jõe kaldal (S. Foster). Vana neegrilaul 85
Itaalia
Punalipp (Itaalia tööliste võitluslaul) 97
Santa Lucia 165
Korea
Ööbik 168
Portugali
Kodule 167
Rootsi
Kevadelaul 164
Tantsulugu (T. Vettik) 87
Soome
Kojutulek 163
Vana koolilaul
Õhtulaul 114
Instrumentaal «quodlibet» 238

LAULUDE LOETELU HELISTIKE JÄRGI:

Do-mažooris

Karjus
Kevadtervitus
Koolilõpetajate laul
Laul Kodumaast
Laul ratsureist (kaanon)
Majake jõe kaldal (bassi võtmega)
Noored matkajad (bassi võtmega)
Nüüd laulgem (kaanon)
Rahulaul
Santa Lucia
Sind surmani küll tahan
Tantsulaul (sõnadeta)

Sol-mažooris

Austus, au sulle, Venemaa
Internatsionaal
Kallis õeke, laula sa
Kas tunned maad?
Kevadelaul
Kodu
Kodumaa kutsub
Komsomol
Koolisõprade laul
Koolivalss
Lähme matkama
Mai tuli
Mängi, mängi, lõõtsapill (bassi võtmega)
Noorsoo laul
Noorte naturalistide marss
Nüüd peole kõik
On kallis mulle kodupaik
Partei meid juhib
Pulmalaul
Punalipp
Põlevkivikaevurite laul
Pühendus
Sportlaste marss
Teekonna laul
Õnnesoov sünnipäevaks (kaanon)

Re-mažooris

Hopakk
Kangakudumise laul
Lõbus lugu (sõnadeta)
Metsateel
Suvekaanon (kahekordne kaanon)
Tere hommikust (kaanon)
Üks kask meil kasvas õues

La-mažooris

Kalamehe mõrsja

Fa-mažooris

Järv leegib eha paistel
Hele päike tõusis (kaanon) (bassi võtmega)
Karjase laul
Kiigelaul
Koolikell
Küll sinust meri mehe teeb
Liuväljal
Lõbusõit
Meie saatjaks olgu laul (kaanon)
Noorte mitšuurinlaste laul
Nõukogude Armeele
Päike on õhtule läinud
Sõbratarid
Talgulaul
Tantsulugu (bassi võtmega)
Tore mai!
Töölaul
Tütre tänu
Uinu, mu lind

Si-bemoll-mažooris

Eesti NSV hümn
Elagu!
Lahkumise laul
NSV Liidu hümn

Mi-bemoll-mažooris

Meie festival

la-minooris

Jalgpalli-kaanon (kaanon)

mi-minooris

Kodumaa
Lõoke
Mööda suurt ja laia Volgat (bassi võtmega)

si-minooris

Hei, rup!
Kuri koeramuri (kaanon)
Kuule, kuidas hääli helab
Ööbik

re-minooris

Emakesele
Mu kodura'al põline laiumas laas
Mu õnnerikas, vaba maa
Mööda mägiteid ja orge
Pill oll' helle

sol-minooris

Kus on kurva kodu
Laul Leninist
Meil aiaäärne tänavas (kaanon)

do-minooris

Kojutulek

re-minooris/Fa-mažooris

Ei saa mitte vaiki olla

sol-minooris/Sol-mažooris

Isamaa ilu hoieldes
Küla-pillimees

Пятс Рихо Эдуардович
ПЕСЕННИК
для VII класса
На эстонском языке
Эстонское Государственное Издательство
Таллин, Пярнуское шоссе, 10

*

Toimetaja A. Pajupuu
Tehniline toimetaja A. Sepp
Korrektor S. Kõiv

Ladumisele antud 4. VII 1957. Trükkimisele antud 2. VIII 1957. Paber 60×92, 1/16. Trükipoognaid 15,75. Arvutuspoognaid 12,99. Trükiarv 13 000. MB-05908. Tell. nr. 1123. Trükikoda «Punane Täht», Tallinn, Pikk tän. 54/58.

Hind rbl. 3.—

6—6

Rbl. 3.—

A-21628

TÜ RAAMATUKOGU
1 0300 00191669 3